

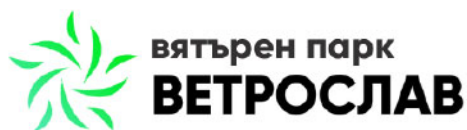
ДОКЛАД

**за оценка степента на въздействие върху предмета и целите
на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG
0000523 „Шишенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“**

на инвестиционно предложение за

***„Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк
„Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл.
Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща
номинална мощност до 150 MW“***

с възложител „Ветрослав“ ЕООД



Юли, 2026

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ	i
СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ	vii
СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ	ix
Информация за Възложителя	1
Основания за изготвянето на Доклада за ОСВ.....	1
ВЪВЕДЕНИЕ	5
Кратко представяне на възложителя и инвестиционното предложение	5
1 АНОТАЦИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ	6
1.1 Обща информация за инвестиционното предложение	6
1.1.1 Технологични процеси	7
1.1.2 Основни и съпътстващи елементи и съоръжения	9
1.2 Връзка с други съществуващи/планирани дейности	17
1.3 Местоположение и необходими площи за изграждане, експлоатация, закриване и рекултивация	19
1.4 Характеристика на района, в който се предвижда да се реализира инвестиционното предложение от гл. т. на биологичното разнообразие	24
1.4.1 Растителност, флора и природни местообитания.....	24
1.4.2 Сухоземни безгръбначни животин	25
1.4.3 Водни безгръбначни и риби.....	25
1.4.4 Земноводни и влечуги.....	26
1.4.5 Бозайници.....	26
1.4.6 Прилепи	26
1.4.7 Птици.....	27
1.4.8 Елементи на ландшафта по чл. 30 на ЗБР	30
1.5 Геотехнически условия	31
1.5.1 Хидроложки условия.....	31
1.5.2 Геоложки условия и опасности.....	31
1.6 Етапи на реализиране на инвестиционното предложение.....	33
1.6.1 Строителство	33
1.6.2 Експлоатация	36
1.6.3 Извеждане от експлоатация	37
1.7 Основни суровини и материали - количествена и качествена оценка	38
1.7.1 При строителство.....	38
1.7.2 При експлоатацията	39
1.8 Използвана енергия, горива	39
1.8.1 При строителството	39
1.8.2 При експлоатацията	39
1.9 Източници на водоснабдяване. Водни количества	40
1.9.1 При строителство.....	40

1.9.2	При експлоатация	40
1.10	Източници на шум, вибрации и лъчения	40
1.10.1	При строителство	40
1.10.2	При експлоатация	40
1.11	Отпадъчни води	42
1.11.1	При строителство	42
1.11.2	При експлоатация	42
1.12	Емисии във въздуха	42
1.12.1	При строителство	42
1.12.2	При експлоатация	43
1.13	Генерирани твърди отпадъци	43
1.13.1	При строителство	43
1.13.2	При експлоатация	44
1.14	Замърсяване на почви	44
1.14.1	При строителство	44
1.14.2	При експлоатация	44
1.15	Риск от аварии	45
1.15.1	При строителство	45
1.15.2	При експлоатация	45
1.16	Мерки за предотвратяване и реагиране при инциденти и непредвидени събития	45
1.16.1	При строителство	45
1.16.2	При експлоатация	46
2	ОПИСАНИЕ НА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, КОИТО САМОСТОЯТЕЛНО ИЛИ В КОМБИНАЦИЯ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ, ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ/ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ БИХА МОГЛИ ДА ОКАЖАТ ЗНАЧИТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ИЛИ ТЕХНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ	47
2.1	Елементи на инвестиционното предложение, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитените зони или техните елементи	48
2.2	Дейности, свързани с инвестиционното предложение, които имат потенциал за значително въздействие върху предмета и целите на опазване на описаните защитени зони	49
2.2.1	При строителството	49
2.2.2	При експлоатацията	51
2.3	Възможни отрицателни въздействия и рискове върху типовете местообитания и видовете животни и растения по Директива 92/43	53
2.4	Възможни отрицателни въздействия и рискове върху популациите на видовете птици по Директива 2009/147 и техните местообитания	54
2.5	Определяне на пространствения обхват и характер на възможните въздействия	57
3	ОПИСАНИЕ НА ХАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ДРУГИ ПЛАНОВЕ, ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ/ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ, СЪЩЕСТВУВАЩИ И/ИЛИ В ПРОЦЕС НА РАЗРАБОТВАНЕ ИЛИ ОДОБРЯВАНЕ, КОИТО В СЪЧЕТАНИЕ С ОЦЕНЯВАНОТО ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ	

МОГАТ ДА ОКАЖАТ НЕБЛАГОПРИЯТНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ РАЗГЛЕЖДАНИТЕ ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ 62

3.1	Подход и обхват на кумулативната оценка	62
3.1.1	Скрининг на други планове, програми и инвестиционни предложения	62
3.1.2	Пространствен обхват на анализа	68
3.1.3	Оценка на взаимодействие с други проекти и дейности	70
4	ОПИСАНИЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ, МЕСТООБИТАНИЯТА, ВИДОВЕТЕ И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕТО ИМ И ТЯХНОТО ОТРАЗЯВАНЕ (ОТЧИТАНЕ) ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ.....	76
4.1	Защитена зона BG 0000500 „Войница“ за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна	76
4.1.1	Описание на защитената зона.....	76
4.1.2	Цели на опазване	79
4.1.3	Предмет на опазване и екологична информация	79
4.1.4	Въздействия и дейности в и около защитената зона.....	82
4.1.5	Въведени забрани и ограничения на дейности със заповедта за обявяване	83
4.1.6	Допълнителна научна информация в резултат на проект: „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“	84
4.2	Защитена зона BG 0000523 „Шишенци“ за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна	85
4.2.1	Описание на защитената зона.....	85
4.2.2	Цели на опазване	86
4.2.3	Предмет на опазване и екологична информация	86
4.2.4	Въздействия и дейности в и около защитената зона.....	90
4.2.5	Въведени забрани и ограничения на дейности със заповедта за обявяване	90
4.2.6	Допълнителна научна информация в резултат на проект: „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“	91
4.3	Защитена зона BG 0002002 „Западен Балкан“ за опазване на дивите птици.....	92
4.3.1	Описание на защитената зона.....	92
4.3.2	Цели на опазване	94
4.3.3	Предмет на опазване и екологична информация	94
4.3.4	Въздействия и дейности в и около защитената зона.....	98
4.3.5	Предложени и действащи режими на опазване	99
4.3.6	Допълнителна информация	100
4.4	Отразяване (отчитане) на информацията за защитените зони, местообитанията, видовете и целите на опазването им при изготвянето на инвестиционното предложение.....	101
5	ОПИСАНИЕ И АНАЛИЗ НА СТЕПЕНТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ВЪРХУ ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ.....	101
5.1	Защитена зона BG0000500 „Войница“ за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна	115
5.1.1	Природни местообитания.....	115
5.1.2	Видове от дивата флора и фауна.....	118
5.2	Защитена зона BG 0000523 „Шишенци“ за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна	125
5.2.1	Природни местообитания.....	125

5.2.2	Видове от дивата флора и фауна.....	129
5.3	Защитена зона BG 0002002 „Западен Балкан“ за опазване на дивите птици.....	133
5.3.1	Местни популации (р).....	147
5.3.2	Гнездящо-прелетни (г,с).....	157
5.3.3	Мигриращи /струпващи се/ видове птици.....	175
5.3.4	Зимуващи видове (w).....	180
5.3.5	Групова оценка - видове без установена функционална свързаност.....	181
5.3.6	Обобщена оценка.....	182
5.4	Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху целостта на защитените зони с оглед на тяхната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.) както по време на реализацията, така и при експлоатацията.....	183
5.4.1	Защитена зона BG 0000500 „Войница“.....	185
5.4.2	Защитена зона BG 0000523 „Шишенци“.....	185
5.4.3	Защитена зона BG 0002002 „Западен Балкан“.....	186
6	ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА СМЕКЧАВАЩИ МЕРКИ, ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СТЕПЕНТА ИМ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ПРЕДМЕТА НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ В РЕЗУЛТАТ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ПРЕДЛОЖЕНИТЕ СМЕКЧАВАЩИ МЕРКИ.....	189
6.1	Мерки за фазата на проектиране.....	189
6.2	Мерки на етапа на строителство.....	189
6.3	Мерки при експлоатация.....	190
7	РАЗГЛЕЖДАНЕ НА АЛТЕРНАТИВНИ РЕШЕНИЯ И ОЦЕНКА НА ТЯХНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ, ВКЛЮЧИТЕЛНО НУЛЕВА АЛТЕРНАТИВА.....	191
7.1.1	Нулева алтернатива.....	191
7.1.2	Алтернативи по местоположение и брой на ВГ.....	192
7.1.3	Алтернативи по технология - По отношение на типа и инсталираната мощност на вятърните генератори.....	196
7.1.4	Алтернативни решения по отношение на присъединяване и инфраструктурни връзки.....	198
8	КАРТЕН МАТЕРИАЛ С МЕСТОПОЛОЖЕНИЕТО НА ВСИЧКИ ЕЛЕМЕНТИ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ СПРЯМО ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ И ТЕХНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ.....	200
8.1	Картен материал с пространствени данни от официални източници.....	201
8.2	Картен материал с пространствени данни от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“.....	201
8.3	Картен материал с визуализация на данни от извършените целеви проучвания на птици и прилепи във връзка с инвестиционното предложение.....	202
9	ЗАКЛЮЧЕНИЕ ЗА ВИДА И СТЕПЕНТА НА ОТРИЦАТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ СЪОБРАЗНО КРИТЕРИИТЕ ПО ЧЛ. 22 ОТ НАРЕДБАТА ЗА ОС.....	205
10	НАЛИЧИЕ НА ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ЧЛ. 33 ЗБР, ВКЛЮЧИТЕЛНО ДОКАЗАТЕЛСТВА ЗА ТОВА И ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА КОНКРЕТНИ КОМПЕНСИРАЩИ МЕРКИ ПО ЧЛ. 34 ЗБР (когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване на съответната защитена зона ще бъде значително увреден от	

реализирането на плана, програмата и проекта или от реализирането и експлоатацията на инвестиционното предложение и че не е налице друго алтернативно решение) 207

11 ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗПОЛЗВАНИТЕ МЕТОДИ НА ИЗСЛЕДВАНЕ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ВРЕМЕТРАЕНЕ И ПЕРИОД НА ПОЛЕВИ ПРОУЧВАНИЯ, МЕТОДИ ЗА ПРОГНОЗА И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО, ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ, ТРУДНОСТИ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ИНФОРМАЦИЯ
207

11.1 Използвани полеви методи на изследване 207

11.1.1 Орнитофауна207

11.1.2 Прилепи208

11.2 Камарална работа и ГИС..... 209

11.3 Използване на резултатите от мониторинга в настоящата оценка 210

11.4 Методи за прогноза и оценка на въздействието 213

11.4.1 Методика за оценка на въздействието върху природните местообитания, предмет на опазване в 33 BG0000500 „Войница“ и BG0000523 „Шишенци“216

11.4.2 Методика за оценка на въздействието върху наземната фауна, предмет на опазване в 33 BG0000500 „Войница“ и BG0000523 „Шишенци“ (без прилепи).....217

11.4.3 Методика за оценка на въздействието върху прилепите, предмет на опазване в 33 BG0000500 „Войница“ и BG0000523 „Шишенци“218

11.4.4 Методика за оценка на въздействието върху видовете птици, предмет на опазване в 33 BG0002002 „Западен балкан“220

11.5 Източници на информация 224

11.5.1 Растителност, флора и природни местообитания.....224

11.5.2 Видове от дивата флора и фауна.....225

12 ДОКУМЕНТИ ПО ЧЛ. 9, АЛ. 2 И 3 ОТ НАРЕДБАТА ЗА ОС 229

13 ПРИЛОЖЕНИЯ 230

ПРИЛОЖЕНИЕ-1 КАРТЕН МАТЕРИАЛ 230

ПРИЛОЖЕНИЕ-2 ДОКЛАД ОТ ПРОУЧВАНЕ НА ПРИЛЕПИТЕ В ПЕРИОДА МАРТ – НОЕМВРИ 2024 Г. ЗА ПРОЕКТ ЗА „ИЗГРАЖДАНЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ВЕТРОЕНЕРГИЕН ПАРК „ВЕТРОСЛАВ“ В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. ГОЛЕМАНОВО, ОБЩИНА КУЛА, ОБЛ. ВИДИН“ ДЕКЕМВРИ, 2025, „ГРАДИНИ“ ЕООД
230

ПРИЛОЖЕНИЕ-3 ОКОНЧАТЕЛЕН ДОКЛАД ОТ ПРОУЧВАНИЯ НА ОРНИТОФАУНАТА (ЗИМУВАЩИ, ГНЕЗДЯЩИ И МИГРИ-РАЦИ ПТИЦИ) ЗА ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА ВЕТРОЕНЕРГИЕН ПАРК В ЗЕМЛИЩЕТО НА СЕЛО ГОЛЕМАНОВО, ОБЩИНА КУЛА, ОБЛАСТ ВИДИН. НОЕМВРИ, 2025. „ГРАДИНИ“ ЕООД 230

ПРИЛОЖЕНИЕ-4 ВЕРОЯТНОСТЕН МОДЕЛ ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА ОТ СБЛЪСЪК НА ПТИЦИ С ВЕТРОГЕНЕРАТОРИТЕ ОТ пВЕП „ВЕТРОСЛАВ“ по модела на Band (2012) и методиката на Scottish Natural Heritage (SNH). Януари, 2026. „ГРАДИНИ“ ЕООД 230

ПРИЛОЖЕНИЕ-5 ОЦЕНКА НА РИСКА ОТ СБЛЪСЪК НА ПТИЦИ С ВЪЗДУШНА ЕЛЕКТРОПРОВОДНА ЛИНИЯ 110 KV ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ НА ВЯТЪРЕН ПАРК „ВЕТРОСЛАВ“. Присъединително трасе на ВЕЛ 110 kV от п/ст „Ветрослав“ към ОРУ 110 kV на п/ст „Кула“. Сравнителна орнитологична оценка на по вариантите на трасе разработени на идейна фаза. Януари, 2026. „ГРАДИНИ“ ЕООД 230

ПРИЛОЖЕНИЕ-6 ОЦЕНКА НА РИСКА ОТ СБЛЪСЪК НА ПРИЛЕПИ С ВЕТРОГЕНЕРАТОРИТЕ ОТ пВЕП „ВЕТРОСЛАВ“ по методиката на EUROBATS Publication Series No. 6 (Rodrigues et al., 2014) и насоките на EUROBATS AC27.6. Май, 2026. „ГРАДИНИ“ ЕООД.....	230
ПРИЛОЖЕНИЕ-7 СПИСЪК НА ПРОЦЕДУРИ ПО ОВОС/ЕО/ОС НА ППП/ИП АНАЛИЗИРАНИ ПО ОТНОШЕНИЕ КУМУЛАТИВНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ.....	230

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИТЕ

Таблица 1.1.2-1 Основни технически параметри на ветрогенераторите	9
Таблица 1.1.2-2 Типови параметри на БЕС.....	13
Таблица 1.1.2-1 Поземлени имоти за реализация на ИП	20
Таблица 1.4.7-1 Резултати от проучванията в района на ВЕП „Кула“ (2010–2011 г.), наблюдателна точка Подгоре (2011 г.) и актуалния мониторинг за пВЕП „Ветрослав“ (2024 г.).....	29
Таблица 1.6.1-1 Примерен списък на механизацията, която ще се използва по време на строителните дейности	36
Таблица 2.2.2-1 Елементи на ИП с потенциал за въздействие.....	59
Таблица 2.2.2-2 Дейности по фази и потенциал за въздействие при строителството..	60
Таблица 2.2.2-3 Дейности по фази и потенциал за въздействие при експлоатация	61
Таблица 3.1.1-1 Планирана от ЕО ЕАД реконструкция на преносната мрежа 110 kV	66
Таблица 4.1.1-1 Класове земно покритие в 33 BG 0000500 „Войница“	77
Таблица 4.1.3-1 Типове природни местообитания, предмет на опазване в 33 BG0000500 „Войница“, според стандартния формуляр, актуализация - 2021-11	79
Таблица 4.1.3-2 Видове от дивата флора и фауна, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕС предмет на опазване в 33 BG0000500 „Войница“	80
Таблица 4.1.3-3 Други важни видове за флората и фауната в 33 BG0000500 „Войница“	82
Таблица 4.1.4-1 Уязвимост и заплахи от въздействия и дейности върху 33 BG0000500 „Войница“	82
Таблица 4.2.1-1 Класове земно покритие в 33 BG 0000523 „Шишенци“	85
Таблица 4.2.3-1 Типове природни местообитания, предмет на опазване в 33 BG0000523 „Шишенци“, според стандартния формуляр, актуализация - 2021-11.....	86
Таблица 4.2.3-2 Видове от дивата флора и фауна, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕС предмет на опазване в 33 BG 0000523 „Шишенци“	87
Таблица 4.2.3-3 Други важни видове за флората и фауната в 33 BG 0000523 „Шишенци“	89
Таблица 4.2.4-1 Уязвимост и заплахи от въздействия и дейности върху BG 0000523 „Шишенци“	90
Таблица 4.3.1-1 Класове земно покритие в 33 BG 0002002 „Западен Балкан“	92
Таблица 4.3.3-1 Видове птици предмет на опазване в 33 BG 0002002 „Западен Балкан“	95
Таблица 4.3.3-2 Други значими видове птици в 33 BG 0002002 „Западен Балкан“	97

Таблица 4.3.4-1 Уязвимост и заплахи от въздействия и дейности върху 33 BG 0002002 „Западен Балкан“	98
Таблица 5.1.1-1 Обхват на оценка на природните местообитания извън защитените зони	117
Таблица 5.1.1-2 Скрининг на природните местообитания – предмет на опазване в 33 BG0000500 „Войница“	117
Таблица 5.1.2-1 Чувствителност определена въз основа на EUROBATS Publication Series No. 6, Revision 2014)	122
Таблица 5.1.2-2 Скрининг на видове прилепи предмет на опазване в 33 „Войница“ ..	123
Таблица 5.2.1-1. Скрининг на природните местообитания – предмет на опазване в 33 BG 0000523 „Шишенци“	127
Таблица 5.3.1-1 Местни популации на видове птици предмет на опазване в 33 Западен Балкан	147
Таблица 5.3.1-2 Оценка за A078 – Белоглав лешояд (<i>Gyps fulvus</i>)	150
Таблица 5.3.1-3 Оценка за A091 – Скален орел (<i>Aquila chrysaetos</i>)	154
Таблица 5.3.1-4 Оценка за A404 – Царски орел (<i>Aquila heliaca</i>)	155
Таблица 5.3.2-1 Гнездящо-прелетни видове.....	157
Таблица 5.3.2-2 Оценка за A030 – Черен щъркел (<i>Ciconia nigra</i>)	160
Таблица 5.3.2-3 Оценка за A031 – Бял щъркел (<i>Ciconia ciconia</i>)	161
Таблица 5.3.2-4 Оценка за A072 – Осояд (<i>Pernis apivorus</i>)	163
Таблица 5.3.2-5 Оценка за A073 – Черна каня (<i>Milvus migrans</i>)	164
Таблица 5.3.2-6 Оценка за A077 – Египетски лешояд (<i>Neophron percnopterus</i>)	165
Таблица 5.3.2-7 Оценка за A080 – Орел змияр (<i>Circaetus gallicus</i>)	166
Таблица 5.3.2-8 Оценка за A089 – Малък креслив орел (<i>Aquila pomarina</i>)	167
Таблица 5.3.2-9 Оценка за A092 – Малък орел (<i>Aquila pennata/Hieraaetus pennatus</i>) ..	168
Таблица 5.3.2-10 Оценка за A099 – Сокол орко (<i>Falco subbuteo</i>)	169
Таблица 5.3.2-11 Оценка за A511 – Ловен сокол (<i>Falco cherrug</i>)	170
Таблица 5.3.2-12 Оценка за A103 – Сокол скитник (<i>Falco peregrinus</i>)	171
Таблица 5.3.2-13 Оценка за A095 – Белошипа ветрушка (<i>Falco naumanni</i>)	172
Таблица 5.3.2-14 Оценка за A402 Късопръст ястреб (<i>Accipiter brevipes</i>)	173
Таблица 5.3.2-15 Оценка за A224 – Козодой (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	175
Таблица 5.3.3-1 Мигреращи /strupващи се/ видове предмит на опазване.....	175
Таблица 5.3.3-2 Групова оценка за мигриращи/strupващи се видове	179

Таблица 5.3.5-1 Групова оценка - видове без установена функционална свързаност	181
Таблица 7.1.3-1 Примери за актуални модели и технически платформи, попадащи в рамките на разглеждания диапазон:	198
Таблица 11.1.2-1 Определяне на величината на въздействието	214

СПИСЪК НА ФИГУРИТЕ

Фигура 1.1.2-1 Индикативна схема на компонентите на вятърна турбина	10
Фигура 1.1.2-2 Разрез на вятърна турбина	10
Фигура 1.1.2-3 Примерен изглед на площадка със съвместно разположени съоръжения на система за съхранение на електроенергия и подстанция Ср.Н./В.Н.	12
Фигура 1.1.2-4 Трасета на вътрешна кабелна мрежа ниско напрежение и пътища за достъп до съоръженията	14
Фигура 1.1.2-5 Идейни трасета за присъединяване	15
Фигура 1.1.2-1 Приоритетни зони за развитие по национален план	18
Фигура 1.1.2-2 Местоположение на ИП спрямо защитени зони и проектни приоритетни зони	19
Фигура 1.1.2-1 Местоположение на ИП спрямо най-близко разположените защитени зони.	19
Фигура 1.1.2-2 Примерна схема на строителна площадка на ВГ с необходимими площи по време на строителството.....	21
Фигура 1.4.7-1 Миграционни коридори на прелетните птици по Sakalian, 1993 и Mitchev, Iankov, 1995	28
Фигура 1.6.1-1 Примерна схема на строително-монтажните работи	34
Фигура 1.6.1-2 Изображения на монтажни площадки по време на строителство на различни етапи след засипване на фундамента.	35
Фигура 2.2.2-1 Пространствен обхват на физическите въздействия във фаза строителство при реализация на пВЕП Ветрослав.....	59
Фигура 3.1.1-1 Устройство зони в общите устройствени планове на общините Бойница и Кула с възможност за развитие на вятърни проекти и индикативна визуализация на проектите	64
Фигура 3.1.1-2 Планирана от ЕСО ЕАД реконструкция на преносната мрежа 110 kV ..	65
Фигура 3.1.2-1 Пространствен обхват на оценката на кумулативните въздействия	69
Фигура 3.1.2-2 Фотомонтаж с визуализация на съоръженията	70
Фигура 3.1.3-1 Анализ на ориентацията на проектните конфигурации.....	72
Фигура 3.1.3-2 Пространственото разпределение на всички разглеждани ветрогенератори чрез анализ на плътността	73

Фигура 5.2.1-1 Обхват на оценка на природните местообитания извън защитените зони	125
Фигура 5.3.1-1 Сезонен хоум рейндж на реинтродуцираната Врачанска популация на белоглавия лешояд въз основа на GPS телеметрия по Peshev H., et al. (2021)	149
Фигура 5.3.1-2 По Peshev H., et al. (2021), https://doi.org/10.3897/BDJ.9.e71100	150
Фигура 5.3.1-3 Местоположение на пВЕП Ветрослав спрямо модел на пригодност на местообитанията на вида по Sidiropoulos, L, et. al, 2024 (Прогноза за класа на предпочитанията (най-високото предпочитание е 10) за модела GET за Северна Гърция и България)	153
Фигура 7.1.2-1 Алтернатива 1 за осъществяване на ИП	193
Фигура 7.1.2-2 Алтернатива 2 за осъществяване на ИП	194

Информация за Възложителя

Възложител на инвестиционното предложение е:

„Ветрослав“ ЕООД със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. Джеймс Баучер № 51, ет. 16,

Основания за изготвянето на Доклада за ОСВ

Инвестиционното предложение (ИП) попада в обхвата на чл. 31, ал. 1 на Закон за биологичното разнообразие и чл. 3, ал. 1, т. 1 от Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (Наредба за ОС, Обн. ДВ. бр.73 от 11.09.2007 г., изм. ДВ. бр.81 от 15.10.2010 г., изм. ДВ. бр.3 от 11.01.2011 г., изм. и доп. ДВ. бр.94 от 30.11.2012 г.) и подлежи на процедура по оценка за съвместимостта (ОС) с предмета и целите на опазване на защитените зони.

ИП не попада в границите на защитени зони по смисъла Закона за биологичното разнообразие и защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии.

Съгласно писма с Изх.№№7000-533-(7)/13.10.2023 г., 7000-941-(4)/01.09.2025 г. и 7000-941-(8)/21.11.2025 г. на РИОСВ-Монтана, най-близко разположените защитени зони са:

- BG 0000500 „Войница“ за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-1039/17.12.2020 г. на МОСВ, която отстои на 2,90 км;
- BG 0000523 „Шишенци“ за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, обявена със Заповед № РД-1053/17.12.2020 г. на МОСВ, която отстои на 2,90 км;
- BG0002002 „Западен Балкан“ за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-119/09.02.2012 г. на МОСВ, като със Заповед № РД-68/28.01.2013 г. са изменени нейните режими, която отстои на 17 км.

От компетентния орган РИОСВ-Монтана е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие върху защитените зони на основание чл. 40, ал. 3 от Наредбата за ОС, по критериите на чл. 16 от същата, както и въз основа на анализ по отношение на местоположение, обем, площ, мащаб, генерирани емисии и отпадъци, необходима инфраструктура, природни ресурси предвидени за ползване, продължителност на строителството, спрямо най-близко разположените защитени зони и/или техни ключови елементи, възможни кумулативни въздействия с други планове, програми, проекти и ИП. В резултат е преценено, че ИП има вероятност да окаже **косвено отрицателно въздействие върху животински видове**, предмет на опазване в гореописаните защитени зони и се основава на следните мотиви:

- *Реализацията на ИП има вероятност да повиши смъртността на екземпляри от видове птици (реещи се и активно летящи, както и гнездящи) и прилепи в района на ИП, включително на такива, предмет на опазване в най-близко разположените защитени зони, поради увеличаване на риска от сблъсък с ветрогенераторите.*
- *По време на строителството на обекта и необходимата инфраструктура съществува вероятност от пряко унищожаване или увреждане на трофични местообитания, местообитания за почивка и гнездене на видове птици, както и на*

представители на прилепната фауна и консервационно значими, редки и застрашени видове. Имотите, в които ще се реализира ИП представляват ключови хранителни и гнездови местообитания, миграционни коридори за птици и представляват ловни територии за прилепи.

- Реализацията на ИП може да създаде миграционна бариера за птиците (реещи се и активно летящи – мигриращи) и прилепите в района.*
- Изкопните работи и струпването на тежка техника и хора са предпоставка за повишено шумово антропогенно натоварване и безпокойство, с вероятно неблагоприятно въздействие върху видовете, включително птици и прилепи, поради безпокойство, вероятност за тяхното прогонване, което е предпоставка за изменение в популационните им характеристики.*
- Съществува вероятност за пряко унищожаване на видове, на техните трофични, гнездови местообитания, места за миграции и нощувка, при реализиране на дейностите по време на фазата на строителството, което може да окаже въздействие върху структурата, числеността и плътността на популациите им.*
- При строителството на обекта е възможно генериране на емисии от съпътстващите дейности, което да въздейства върху компонентите и факторите на околната среда, във вид и количества, които могат да окажат значително отрицателно въздействие върху местообитания и видове, включително птици и прилепи.*
- Изграждането на ВЕП „Ветрослав“ с прилежащата му инфраструктура е свързано с пряка и дълготрайна промяна в състоянието на околната среда и значителна визуална промяна на ландшафта. Конструкцията на ВЕП и прилежащата му инфраструктура ще се откроява като техногенна структура на фона на естествените природни дадености. Изграждането и функционирането на обекта ще измени съществуващия „земенделски ландшафт“ и ще го превърне в „техногенен ландшафт“.*
- Съществува вероятност от акумулиране на отрицателно въздействие върху близо разположените защитени зони и предмета на тяхното опазване, които са резултат от въздействията на настоящето ИП, с въздействията от други съществуващи, одобрени или бъдещи планове, програми, проекти и ИП, което може да доведе до неблагоприятни изменения в природозащитния статус на видовете, предмет на опазване в близо разположените защитени зони.*

Посочените мотиви представляват основание за необходимостта от извършване на оценка за степента на въздействие и не следва да се разглеждат като предварително установени въздействия. Наличието, характерът и значимостта на всеки от посочените механизми са предмет на самостоятелна проверка и оценка в настоящия доклад въз основа на резултатите от теренните проучвания, пространствения анализ и специализираните оценки за птици, прилепи, др. видове и природни местообитания предмет на опазване в посочените защитени зони.

Настоящият доклад се разработва на основание чл. 40, ал. 5 от Наредбата за ОС, като на основание чл. 93, ал. 9, т.2 от Закона за опазване на околната среда, ИП подлежи на задължителна оценка за въздействието върху околната среда /ОВОС/, като настоящият доклад се разработва като приложение към доклада по ОВОС, съгласно чл. 34, ал.1 от Наредбата за ОС.

Съгласно указанията на РИОСВ-Монтана, оценката за степента на въздействие следва да бъде съобразена с изискванията на чл. 23, ал. 2 от Наредбата за ОС, като се обърне внимание на следното:

- *ДОСВ да бъде структуриран по изискванията на чл. 23, ал. 2 от Наредбата за ОС;*
- *при определянето на същността и степента на въздействие да бъдат съблюдавани критериите на чл. 22 от нея, като при определянето на степента на въздействие да бъдат използвани количествени оценки за очакваните загуби или влошаване на състоянието на местообитанията (площ) и видове, включително птици и прилепи (численост, структура и плътност на популациите);*
- *да се направи количествен анализ на усвоените територии до момента чрез описание и оценка на всички реализирани или одобрени, планове, програми, проекти и ИП, които в съчетание с оценяваното ИП могат да доведат до неблагоприятно кумулативно въздействие на локално ниво (територия в близост, землище, община);*
- *да се оценят всички видове въздействия (евентуална загуба, увреждане на естествената характер на местообитанията и видовете, включително птици – като места за хранене, гнездене, размножаване, почивка, набиране на височина за придвижване, както и на места за укрития при неблагоприятни метеорологични условия, фрагментация) върху природни местообитания и местообитания, включително птици и прилепи при реализацията на ИП;*
- *ДОСВ да бъде структуриран по изискванията на чл. 23, ал. 2 от Наредбата за ОС;*
- *при определянето на същността и степента на въздействие да бъдат съблюдавани критериите на чл. 22 от нея, като при определянето на степента на въздействие да бъдат използвани количествени оценки за очакваните загуби или влошаване на състоянието на местообитанията (площ) и видове, включително птици и прилепи (численост, структура и плътност на популациите);*
- *да се направи количествен анализ на усвоените територии до момента чрез описание и оценка на всички реализирани или одобрени, планове, програми, проекти и ИП, които в съчетание с оценяваното ИП могат да доведат до неблагоприятно кумулативно въздействие на локално ниво (територия в близост, землище, община);*
- *да се оценят всички видове въздействия (евентуална загуба, увреждане на естествения характер на местообитанията и видовете, включително птици – като места за хранене, гнездене, размножаване, почивка, набиране на височина за придвижване, както и на места за укрития при неблагоприятни метеорологични условия, фрагментация) върху природни местообитания и местообитания, включително птици и прилепи при реализацията на ИП*

Настоящият доклад е изготвен в съответствие с изискванията на чл. 23, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони и е структуриран съобразно нормативно определеното съдържание на оценката.

При определянето на същността и степента на въздействие са приложени критериите по чл. 22 от Наредбата за ОС, включително оценка на пространствения обхват, продължителността, честотата, обратимостта, интензивността и кумулативния характер на потенциалните въздействия. Оценката е извършена чрез съчетаване на теренни данни от целевите проучвания, информацията от стандартните формуляри на защитените зони, научната литература и утвърдени методически подходи за оценка на въздействието върху птици, прилепи и природни местообитания.

Количествените оценки за въздействие върху видовете са базирани на резултатите от проведените теренни проучвания, анализа на пространствената експозиция, оценката на риска от сблъсък и анализа на функционалната свързаност между района на инвестиционното предложение и защитените зони. За птиците са използвани данни за числеността, характера на пребиваване, пространственото използване на територията и регистрираната експозиция в рисковия височинен диапазон. За прилепите са използвани данни за активността, видовия състав, сезонната динамика и използването на местообитанията. За природните местообитания и местообитанията на видовете е извършена оценка на пространствения обхват на прякото и косвеното въздействие. За рецепторите, при които въздействието е плочно и подлежи на количествено определяне, е извършена количествена оценка на засегнатите площи, а за останалите оценката е основана на пространственото положение, функционалната връзка и механизмите на въздействие.

В съответствие с указанията на РИОСВ - Монтана е извършен анализ на кумулативните въздействия чрез преглед и скрининг на съществуващи обекти, реализирани и одобрени инвестиционни предложения, инвестиционни намерения в процедура и устройствените възможности, предвидени в действащите общи устройствени планове на общините Кула и Бойница. Устройствените възможности, за които липсват конкретни инвестиционни параметри, не са разглеждани като самостоятелни инвестиционни предложения, а са включени в консервативен пространствен сценарий, чрез който е проверено дали при бъдещо развитие на ветроенергийни проекти в предвидените устройствени зони би могъл да възникне механизъм за натрупване на въздействия върху предмета на опазване, природозащитните цели и целостта на защитените зони. За птиците е оценено и евентуалното засягане на територии, използвани за хранене, гнездене, почивка, миграция и набиране на височина при придвижване. За прилепите са разгледани потенциалните въздействия върху ловни територии, линейни ориентири, места за укритие и миграционни маршрути.

Въз основа на резултатите от теренните проучвания, количествените оценки на експозицията и риска, анализа на засегнатите площи и извършените индивидуални оценки за всеки вид/местообитание предмет на опазване са определени същността, величината и степента на въздействие върху видовете и местообитанията в съответните защитени зони. Количествените оценки са представени в разделите за природни местообитания, птици и прилепи чрез анализ на засегнатите площи, числеността и експозицията на видовете, оценките на риска от сблъсък (CRM), индивидуалните оценъчни таблици и анализа на кумулативните въздействия. На тази основа е извършена и оценката на въздействието върху целостта на защитените зони, при спазване на принципа на предпазливостта и в съответствие с приложимото европейско и национално природозащитно законодателство.

Оценката е изготвена от колектив от експерти, отговарящи на изискванията на чл. 9, ал. 1 от Наредбата за ОС, с компетентност в областта на природните местообитания, видовете прилепи и орнитологията и в зависимост от целите и предмета на опазване в горечитираните защитени зони (Раздел 12).

При оценката са взети предвид Ръководствата относно развитието на вятърната енергия и законодателството на ЕС за природата и строгата защита на животинските видове от интерес за Общността, съгласно Директивата за местообитанията (изброени в Раздел 11.3. и 11.5)

ВЪВЕДЕНИЕ

Кратко представяне на възложителя и инвестиционното предложение

„Ветрослав“ ЕООД е проектно дружество с основен предмет на дейност проектиране, изграждане и експлоатация на съоръжения, които използват силата на вятъра, слънцето и водата, както и силата на други възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) за производство на електрическа енергия. Дружеството е част от водеща компания за разработка на проекти от ВЕИ в Югоизточна Европа и Австралия, която инвестира в областта на устойчивото развитие и енергийния преход. До момента компанията е развила и изградила над 1 500 MW вятърни паркове с реализирани инвестиции от над 3 млрд. евро, като сред тях са най-големите вятърни паркове в Румъния (600 MW) и Сърбия (158 MW).

Инвестиционното предложение е ново и е за строителство и експлоатация на съоръжения за производство на електроенергия посредством силата на вятъра, съоръжения за съхранение и съпътстваща ел. инфраструктура, формиращи ветроенергиен парк „Ветрослав“. Инвестиционното предложение има принос в изпълнение на политиката на Р. България и респективно ЕС по отношение на доставките на енергия и възобновяемите енергийни източници, и е в синхрон с Интегрирания план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021–2030 г. и Стратегията за устойчиво енергийно развитие на България до 2030 г.

Инвестиционното предложение предвижда изграждане на ветроенергиен парк „Ветрослав“ – наземна вятърна електроцентрала, която ще бъде свързана към електропреносната мрежа на Република България. Проектът е планиран като част от усилията за увеличаване на дела на възобновяемите енергийни източници и намаляване на въглеродните емисии. Настоящото инвестиционно предложение е ново и представлява нова процедура по реда на действащото законодателство. Данните и материалите от предходни проучвания са използвани единствено като допълнителен източник на информация, доколкото са относими към настоящото проектно решение и са съвместими с актуалните характеристики на проекта.

Районът е избран въз основа на извършени технически проучвания за пригодност за развитие на ветроенергийни мощности.

Районът на землището на с. Големаново, община Кула, се характеризира с добър ветрови потенциал, подходящ за изграждане на наземни вятърни електроцентрали.

Предмет на настоящата оценка е проектно решение с 20 бр. ветрогенератори, с номинална мощност до 150 MW и съпътстващи обекти: постоянни и временни кранови площадки, кабелна мрежа, вътрешни пътища за достъп до крановите площадки, фундаменти на вятърните генератори, подстанция 110/Ср.Н kV и съоръжения за съхранение на електрическа енергия, всички разположени върху недвижими имоти с обща площ от 452085 m² в землището на с. Големаново, община Кула, област Видин. Настоящият проект е продължение на започната процедура по проект за 13 вятърни генератора в упоменатото по горе землище, като е увеличен броят ветрогенератори на 20 и общата мощност.

Реализацията на инвестиционното предложение е свързана и с установяване на подходящ устройствен статут на площите, предвидени за изграждане на съоръженията. За устройване на конкретното ИП, нормативната уредба изисква изработване на подробни устройствени планове (ПУП), предвижданията на които да съответстват на предвижданията на действащият общ устройствен план (ОУП).

Към настоящия момент, поземлените имоти в които е предвидено да бъде реализирано ИП са преимуществено земеделски земи като вид територия. Община Кула е с действащ общ устройствен план (ОУП), като настоящото ИП е в съответствие с предвижданията му. Имотите за разполагане на 20 (двадесет) ВГ от ИП съобразно предвижданията му попадат в устройствена зона „предимно производствена зона - Пп“, а подстанцията и съоръженията

за съхранение на електрическа енергия попадат в устройствена зона „смесена многофункционална устройствена зона - Смф“, в които е допустимо изграждането на съоръженията.

1 АНОТАЦИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

Инвестиционното предложение предвижда изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, област Видин. Проектът включва 20 ветрогенератора с обща инсталирана мощност до 150 MW, съпътстваща електрическа инфраструктура, подстанция 110/Ср.Н kV и съоръжения за съхранение на електрическа енергия. Целта е производство на електроенергия от възобновяем източник – вятър, в съответствие с националната и европейската политика за устойчиво развитие и енергиен преход. Проектът допринася за увеличаване дела на БЕИ и намаляване на въглеродните емисии.

1.1 Обща информация за инвестиционното предложение

Ветроенергийният парк „Ветрослав“ ще бъде разположен върху площ от около 453 дка в землището на с. Големаново, община Кула, Област Видин. Само за част от тази площ в рамките на площадките, предвидени за изграждане на ветрогенератори (ВГ), подстанция и съоръжения за съхранение на енергия (ССЕ), както и необходимите фундаменти и технологични обслужващи площадки - на приблизително около 90 дка ще бъде променено предназначението на земята. За изграждане на кабелни линии Ср.Н, оптични линии и вътрешни обслужващи пътища/връзки ще бъдат засегнати поземлени имоти общинска собственост с обща дължина на пътища и инфраструктура около 17 km. Районът се характеризира със средногодишна скорост на вятъра около 6,9 m/s (в диапазона 6,5-7,5 m/s), което осигурява добър капацитетен фактор (30-35%) и висока ефективност на съвременните ветрогенератори. Проектът е в съответствие с устройствените предвиждания на действащия Общ устройствен план на община Кула, като предвидените съоръжения попадат в допустими устройствените зони - „предимно производствена“ (Пп) и „смесена многофункционална“ (Смф).

Най-общо инвестиционно предложение се състои в реализацията на:

- 20 ветрогенератора с фундаменти в имота на всеки ветрогенератор и път за достъп до съоръженията;
- Временни кранови площадки, които подлежат на рекултивация;
- Подобряване - очаквяване на част от довеждащите полски пътища;
- Ел. подстанция Ср.Н/110 kV и съоръжения за съхранение на електроенергията - батерии;
- Инфраструктурни кабелни връзки - ел. кабели Ср.Н и оптични кабели за свързване на съоръженията с подстанцията /в трасетата на полските пътища/.

Поземлените имоти, предвидени за реализация на основните обекти на настоящото ИП са частна и общинска-частна собственост. Възложителят има сключени договори за учредяване право на строеж със собствениците на земята.

За част от поземлените имоти, предвидени за изграждане на ветрогенераторите е необходимо изменение на ПУП-ПЗ с цел промяна на предназначението на земята и устройване на конкретното ИП. За тези поземлени имоти има изготвени ПУП-ПЗ във връзка с предходни ИП, които са били обект на предходни процедури по ЗООС и ЗБР и за които постановените крайни актове по ЗООС/ЗБР са изгубили правното си действие. За новите позиции на ВГ ще се изготвят нови ПУП-ПЗ. За подстанцията е необходимо изготвяне и

одобряване на ПУП-ПРЗ, а за останалите елементи на техническата инфраструктура - трасета на вътрешни кабелни връзки и пътища - съответните ПУП-ПП.

Присъединяването на вятърен парк „Ветрослав“ към електропреносната мрежа ще бъде осъществено чрез въздушен електропровод високо напрежение за свързване на подстанция Ср.Н/110 kV към преносната мрежа. Точката на присъединяване ще бъде определена след получаване на становище и подписване на предварителен договор с „ЕСО“ ЕАД.

1.1.1 Технологични процеси

Производството на електроенергия се осъществява чрез преобразуване на кинетичната енергия на въздушните потоци в механична, а впоследствие в електрическа енергия посредством ветрогенератори. Процесът включва:

- Улавяне на енергията на вятъра чрез роторни лопатки;
- Преобразуване на механичната енергия в електрическа чрез генератор;
- Пренос на електроенергията чрез кабелна мрежа до подстанция;
- Съхранение на част от произведената енергия в батерийни системи;
- Включване на електроенергията в електропреносната мрежа.

Производството на електрическа енергия във вятърната електроцентрала се осъществява чрез преобразуване на кинетичната енергия на въздушния поток в механична енергия на въртене, която впоследствие се преобразува в електрическа енергия посредством синхронен електрически генератор.

При въздействието на вятъра върху роторните лопатки създаденият въртящ момент се предава чрез главния вал към генератора - директно при системите с директно задвижване (Direct Drive) или чрез скоростна кутия при конструкциите с междинно предаване. При съвременните ветрогенератори с единична мощност над 6 MW най-широко приложение намират синхронните генератори с постоянни магнити (Permanent Magnet Synchronous Generator – PMSG), които се отличават с висока ефективност, надеждност и намалени експлоатационни разходи.

Произведената електрическа енергия преминава през пълномощабен силов електронен преобразувател (Full Power Converter), който осигурява независимо управление на напрежението, честотата, активната и реактивната мощност и синхронизация с параметрите на електропреносната мрежа. Това позволява работа на генератора при променлива скорост на въртене, оптимално извличане на енергията от вятъра и изпълнение на изискванията на оператора на електропреносната мрежа относно регулирането на напрежението, качеството на електроенергията, устойчивостта при аварийни режими (Fault Ride Through) и предоставянето на системни услуги.

Електрическата енергия от отделния ветрогенератор се подава към вграден повишаващ трансформатор, чрез който напрежението се повишава до напрежението на вътрешната колекторна мрежа на вятърната електроцентрала (обикновено 33 или 66 kV). Чрез подземна кабелна мрежа произведената електрическа енергия се отвежда до повишаващата подстанция, където посредством силов трансформатор напрежението се повишава до нивото на присъединяване към електропреносната мрежа (110 kV, 220 kV или 400 kV), след което електроенергията се подава към електроенергийната система в съответствие с действащите технически изисквания и условията за присъединяване.

Произведената електроенергия от всеки ветрогенератор се отвежда чрез подземна кабелна мрежа (средно напрежение) до централната подстанция на парка. Кабелите са положени в траншеи и са оразмерени за минимални загуби и устойчивост на климатични условия. В подстанцията напрежението се трансформира от средно към високо (110 kV), подходящо за присъединяване към електропреносната мрежа на страната. Подстанцията

включва трансформатори, разпределителни устройства, защиты и системи за мониторинг, осигуряващи безопасност и надеждност на преноса. Кабелната мрежа 33 kV, свързваща отделните ветрогенератори ще се изгради от силови кабели, положени в изкоп или в тръби съобразно детайли за различните участъци, които ще бъдат разработени допълнително в работния проект. Силовите кабели се характеризират със собствен електрически капацитет между тоководещите жила, металния екран и земя. Поради това кабелните електропроводи проявяват капацитивен характер и при работа под напрежение генерират капацитивна реактивна мощност, дори при липса на активен товар. Технологично кабелите ще се полагат в изкопи/траншеи, подземно по трасета на съществуващите полски пътища с оглед незасягане на обработваеми площи. Количеството генерирана реактивна мощност зависи основно от дължината на кабела, неговата конструкция, сечението на проводниците, вида на изолацията и нивото на работното напрежение. В нормален режим системата за управление на генераторите регулира техния $\cos \phi$, така че реактивната мощност на централата в точката на присъединяване да отговаря на изискванията по договора за присъединяване и на зададената за момента от диспечерите мощност и напрежение на шини. Системата за съхранение на електрическа енергия (Battery Energy Storage System – BESS) представлява съвкупност от батерийни модули, силови електронни преобразуватели, трансформатори, системи за управление и защита, предназначени за акумулиране и последващо отдаване на електрическа енергия с цел повишаване на гъвкавостта, надеждността и ефективността на електроенергийната система.

При наличие на излишък от произведена електрическа енергия батерийната система се зарежда, като посредством двупосочни силови електронни преобразуватели електрическата енергия се преобразува и съхранява под формата на химична енергия в литиево-йонните батерийни клетки. При необходимост процесът се осъществява в обратна посока, като съхранената енергия се преобразува обратно в електрическа и се подава към вътрешната електрическа мрежа на обекта или към електропреносната мрежа.

Управлението на системата се осъществява чрез интегрирани системи за управление на батериите (Battery Management System – BMS), система за енергиен мениджмънт (Energy Management System – EMS) и SCADA платформа за мониторинг и управление в реално време. Тези системи осигуряват непрекъснат контрол върху работните параметри, включително състоянието на заряда, напрежението, температурата, токовете, режимите на работа и системите за защита, като гарантират безопасна и надеждна експлоатация на съоръжението.

Съвременните системи за съхранение на електрическа енергия използват пълномощабни двупосочни силови преобразуватели, които позволяват независимо управление на активната и реактивната мощност, регулиране на напрежението и честотата, както и изпълнение на изискванията на оператора на електропреносната мрежа за паралелна работа с електроенергийната система. В зависимост от приложението системата може да работи в режими Grid Following или Grid Forming, като подпомага поддържането на устойчивостта на електроенергийната система и интегрирането на по-голям дял електроенергия от възобновяеми енергийни източници.

Основните функции на системата включват времево изместване на производството (energy shifting), ограничаване на пиковите натоварвания (peak shaving), предоставяне на резерви за регулиране на честотата и напрежението, управление на реактивната мощност, намаляване на претоварванията в електрическата мрежа и повишаване на ефективността при интегриране на възобновяеми енергийни източници.

1.1.2 Основни и съпътстващи елементи и съоръжения

Ветрогенератори

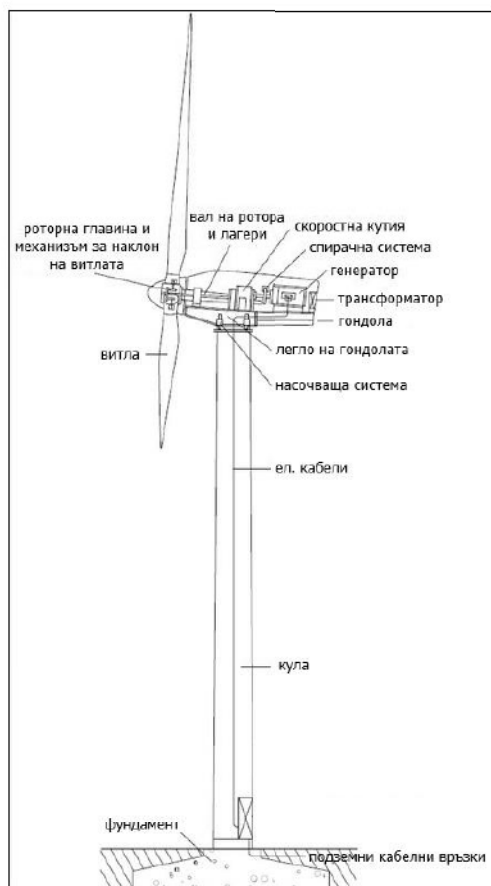
За реализацията на ветроенергийния парк е предвидено да се използват технологично най-модерните вятърни турбини от водещи световни производители с параметри посочени в Таблица 1.1.2-1. Избраните модели ветрогенератори ще бъдат с оцветяване, подходящо към конкретния ландшафт в района на ветроенергийния парк и с поставена светлинна маркировка и сигнализация, съгласно изискванията на *Наредба №14 от 15.10.2012 г. за летищата и летищното осигуряване.*

Таблица 1.1.2-1 Основни технически параметри на ветрогенераторите

параметър	стойност/стандарт
Височина на кулата	до 180 m
Диаметър на ротора	до 185 m
Обща височина	до 270 m
Номинална мощност	до 8.0 MW
Площ на ротора	до 26 016 m ²
Брой витла	3
Площ на проекция на сервитута върху терена	до 28 041 m ²
Скорост на включване	3 m/s
Скорост на изключване	25 m/s
Ветрови клас	IEC S

Основният процес е преобразуването на енергия от вятъра в механична енергия, чрез вятърна турбина (Фигура 1.1.2-1), състояща се от следните основни компоненти:

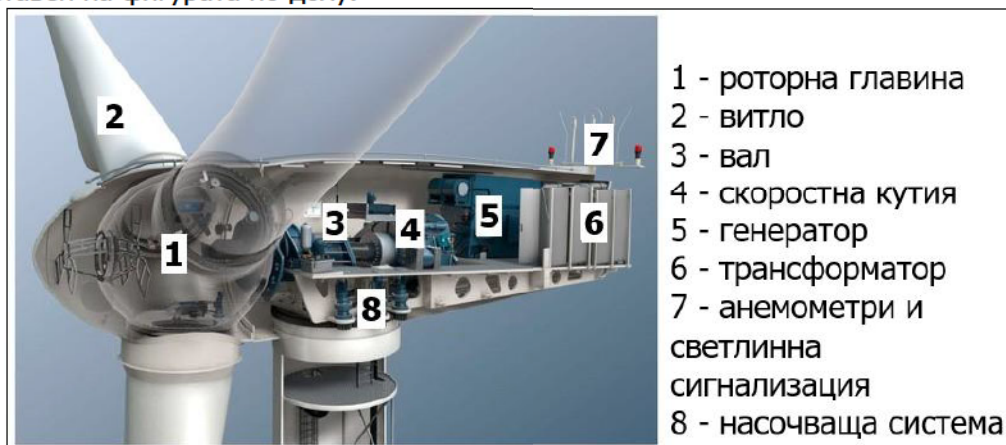
- Ротор, включващ роторна главина, три витла и система за управление на ъгъла на витлата спрямо посоката на вятъра;
- Гондола с трансмисия, генератор и азимутна система;
- Конусовидна стоманена или хибридна (бетон и стомана) кула върху бетонов фундамент.



Фигура 1.1.2-1 Индикативна схема на компонентите на вятърна турбина

Гондолата с ротора е разположена в кулата, така че да може да се върти. Нейната посока се коригира автоматично спрямо преобладаващата посока на вятъра от регулаторния механизъм с помощта на азимутна система.

Вятърните турбини са с оптимизирана геометрия на витлата, което позволява намаляването на шумовите емисии и по-лесното управление. Разрез на вятърна турбина е представен на фигурата по-долу.



Фигура 1.1.2-2 Разрез на вятърна турбина

При работата на ветрогенераторите кинетичната енергия на вятъра се прехвърля от витлата през роторната главина на трансмисията. Вятърната енергия се превръща в ротационно движение, а посредством асинхронен/синхронен генератор се превръща в електрическа енергия. Роторът се състои от три роторни витла, роторна главина, три въртящи се рамена и три pitch-редуктора за корекция на витлата. Витлата са изработени от стъклопласти (композити от стъкло влакна, свързани с епоксидна смола/полиестер) с интегрирана мълниезащитна система (с множество рецептори за мълнии).

Освен системата за управление на ъгъла на перките, която служи като основна спирачка на ветрогенератора, компенсирайки поривите на вятъра, ветрогенераторът е оборудван също и с механична спирачка. Тя подпомага аеродинамичната спирачка, когато честотата на въртене се понижи и в резултат спира ротора. Спирачната сила се регулира от различни спирачни програми, в зависимост от причината за задействане на спирачката. Чрез спирачните програми се избягват върхови натоварвания в системата.

Роторът е свързан с предавателна кутия или още скоростна кутия, която служи за усилване и увеличаване на честотата на въртене до необходимата за генератора. Превръщането на уловената от ротора вятърна енергия в електрическа енергия, се извършва посредством асинхронен/синхронен генератор. Генераторът се поддържа при оптимални температури на работа чрез затворен цикъл на охлаждане (чрез охлаждаща течност).

Азимутната система, позволява ефективна ориентация на гондолата, спрямо посоката на преобладаващия вятър. Скоростта и посоката на вятъра се измерват непрекъснато с два независими уреда на височината на главината. Ако ориентацията на гондолата се отклонява от посоката на вятъра над допустимия лимит, гондолата се насочва и коригира автоматично.

Гондолата се състои от три модула съдържащи механични компоненти и системи за контрол, които са отделени един от друг. Това позволява извършването на технически проверки на тяхната цялост и оперативния статут, което води до по-бързо и по-лесно тестване на място.

Предвижда се турбините да бъдат с активен контрол на посоката на отклонение на оста на турбината, който позволява насочването им при сравнително малки изменения и изместването им встрани при бурен вятър. Предвидени са и три независими захващания за отделните перки, спирачна система при бурен вятър и заключване на ротора при необходимост. Ветрогенераторите започват да произвеждат електроенергия при скорост на вятъра около 3 m/s, като с увеличаване на скоростта на вятъра постепенно нараства и отдаваната мощност. При достигане на номиналната скорост за съответния модел турбина генераторът работи с номиналната си мощност, която се поддържа до скорост на вятъра около 25 m/s, когато съоръжението автоматично се изключва с цел безопасна експлоатация. Конкретните стойности на скоростта, при която се достига номинална мощност, зависят от избрания модел турбина и техническите характеристики, определени от производителя. Производството на електроенергия през експлоатационния период се определя от цялостния ветрови режим на площадката и честотното разпределение на скоростите на вятъра, а не от една единствена характерна стойност на скоростта на вятъра.

Системите за управление на вятърните турбини включват датчици, събиращи данни за характеристиките на вятъра, генерираната енергия, вибрациите, нивото на смазочните материали, скоростта на ротора и генератора и други параметри, които се анализират от компютър. Информацията се обновява няколко пъти в минута.

Количеството на генерираната от вятърната турбина енергия зависи от съотношението между линейната скорост на върха на перките и скоростта на настъпващия вятър, както и от ъгъла на наклон (на атака) на витлата. В случай на вятър с ниска скорост

турбината работи за максимално преобразуване на вятърната енергия в механична, т.е. функционира при максимален коефициент на мощността, благодарение на регулирането на това съотношение.

При по-високи скорости обаче енергията от въздушния поток се ограничава, за да се избегнат прекомерните натоварвания върху ротора и да се предотвратят структурните повреди на турбината.

Доставката и монтажът на ветрогенераторите ще се осъществява със специализиран транспорт и строително-монтажна техника - моторизирани платформи и специален кран с голяма товароподемност и с много голяма височина на стрелата.

Подстанция 110/Ср.Н и съоръжения за съхранение на енергия

Подстанцията е 110/Ср.Н kV и ще се изгради с открита разпределителна уредба със стандартни конвенционални прекъсвачи, разединители, вентилни отводи. Върху бетонни фундаменти ще се монтират стандартни силови трансформатори. Командно-технологичната сграда ще включва следните помещения: командна зала и линейно-апаратна зала (ЛАЗ), канцелария, работилница, помещение за акумулаторна батерия, санитарен възел. Ще се осигурят мълниезащитни инсталации, заземителна инсталация, релейни защиты, вторична комутация (Фигура 1.1.2-3).

Предвиждат се и съоръжения за съхранение на електроенергия /Батерийната система за съхранение на енергия (БЕС)/, която ще ползва - инверторни модули и батерии, които се зареждат/разреждат, поставени в контейнери. Съоръженията ще се реализират в непосредствена близост до подстанцията (Фигура 1.1.2-3Фигура 1.1.2-2).



БЕС блок: 1.Контейнер с батерии, 2.Инвертор с трансформатор; 3.Система за управление; 4.Електрическа станция средно напрежение (MVPS)

Фигура 1.1.2-3 Примерен изглед на площадка със съвместно разположени съоръжения на система за съхранение на електроенергия и подстанция Ср.Н./В.Н.

Обикновено БЕС се състои от множество батерийни клетки, които се сглобяват от доставчика в модули. Модулите се разполагат в контейнери (подобно на транспортните контейнери), като тези контейнери се доставят предварително сглобени до площадката. Очаква се общия капацитет на БЕС да бъде 30-105MW/60-210 MWh. При авария на батерия/клетка/модул, тя автоматично преустановява дейност. Повредени батерии или такива с изтекъл експлоатационен срок се връщат на производителя/доставчика. БЕС се поддържа от фирмата производител/доставчик в експлоатационния си срок.

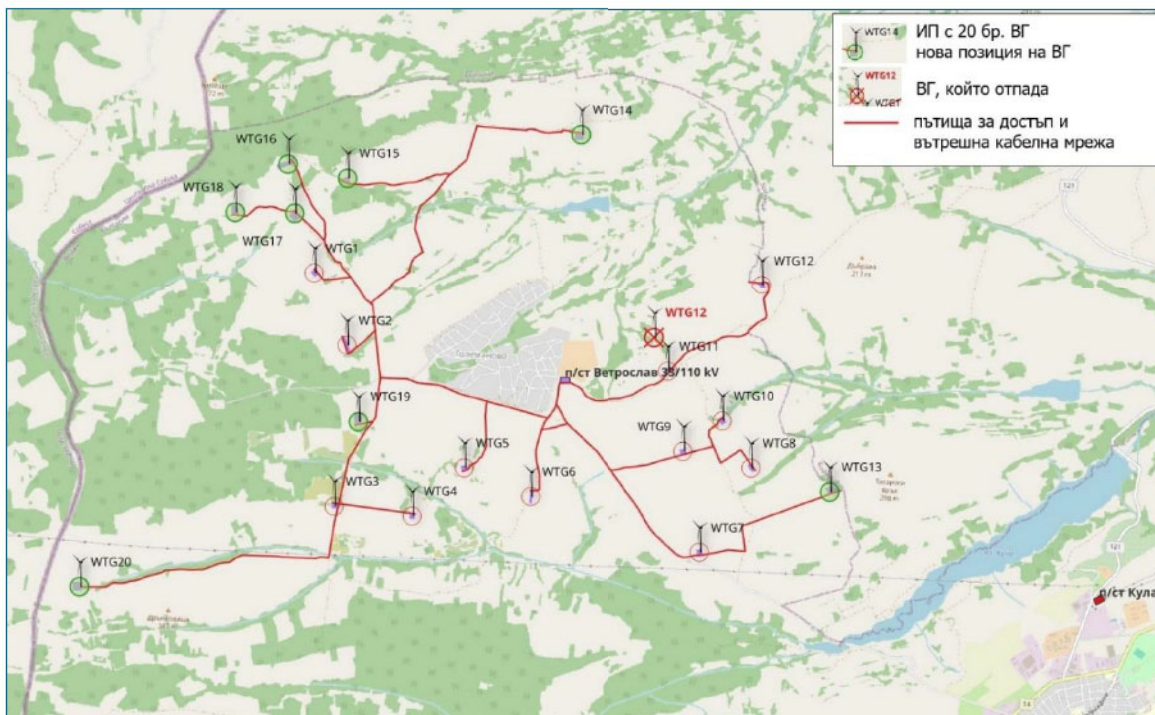
За ИП се предвиждат следните типови параметри на БЕС:

Таблица 1.1.2-2 Типови параметри на БЕС

Инфраструктура	Параметри
Технология	Литиево-йонни, литиево-полимерни или сухи (solid state).
Размер на площадката	В рамките на поземления имот предвиден за подстанция. Чакълирана или трошено-каменна настилка.
Капацитет	30-105MW/60-210 MWh
Брой контейнери	26–55, в зависимост от производителя и конфигурацията.
Разположение на контейнерите	На разстояние ~ 3 m за шкафовете/модулите и надземно повдигане. Възможно е и разполагане един върху друг на височина до 8 m в зависимост от конкретния производител и технология.
Път за достъп	Път до площадката и вътрешни пътеки между и около контейнерите.
Ограда	Периметрова, непълтна (ажурна) ограда.

Вътрешна кабелна мрежа ниско напрежение /33 kV/

Подземните ел. кабелни и оптични линии, които свързват отделните вятърни генератори с подстанцията ще следват трасетата на селскостопанските пътища. Ще бъдат изготвени и процедурирани ПУП - парцеларни планове за трасетата на техническата инфраструктура, с които ще се определят конкретните технически параметри. Очаква се общата дължина на кабелните и оптични линии да бъде около 17 km, като тази дължина може да се оптимизира допълнително при изработването на техническите проекти.



Фигура 1.1.2-4 Трасета на вътрешна кабелна мрежа ниско напрежение и пътища за достъп до съоръженията

Присъединителна електропроводна линия високо напрежение /110 kV/

Връзката между подстанцията на ИП и електропреносната мрежа, чрез електропровод високо напрежение 110 kV зависи от възможностите и техническото решение, което ще бъде предоставено от „ЕКО“ ЕАД.

При определяне на възможните варианти за присъединяване на инвестиционното предложение към електропреносната мрежа са разгледани наличните технически възможности в района. На база предварителни проучвания и становища на ЕКО ЕАД като потенциални точки за присъединяване са идентифицирани:

- 110/20 kV подстанция „Кула“ - разположена на приблизително 7 km по права линия от площадката на инвестиционното предложение;
- 110/20 kV подстанция „Бонония“ - разположена на приблизително 37 km по права линия от площадката на инвестиционното предложение.

От техническа и екологична гледна двете възможности се различават съществено по отношение на необходимата дължина на присъединителната инфраструктура и пространствения обхват на потенциалното въздействие. Вариантът за присъединяване към подстанция „Бонония“ би изисквал изграждане на значително по-дълго присъединително трасе и съпътстваща инфраструктура, което би довело до увеличаване на площите с временни и постоянни въздействия, по-голяма необходимост от нови сервитутни зони, увеличено пространствено фрагментиране и по-голяма вероятност за пресичане на чувствителни територии и природни компоненти.

От своя страна присъединяването към подстанция „Кула“, поради значително по-малкото разстояние до площадката на инвестиционното предложение, предполага по-кратко присъединително трасе, по-малък обем строително-монтажни дейности, ограничаване на засягането на земи и местообитания, както и намаляване на потенциалните въздействия върху околната среда.

Съгласно предварително становище на ЕСО ЕАД за условията и начина на присъединяване на обекта към преносната електрическа мрежа, присъединяването може да бъде осъществено към ново изводно поле 110 kV в ОРУ 110 kV на п/ст Кула посредством 1 бр. трифазна ВЕЛ 110 kV, поради което този вариант е възприет като технически обосновано решение за по-нататъшно разработване на проекта и парцеларния план. Разработените на идейна фаза два варианта за това трасе са анализирани с оглед техническата реализуемост, взаимодействието със съществуващата инфраструктура, особеностите на релефа, земеползването и потенциалното въздействие върху компонентите на околната среда, включително орнитофауната и природните местообитания.

Двата варианта преминават основно през земеделски територии с преобладаващо открит характер на ландшафта. Общият начален участък е приблизително 2.47 km, след което трасетата се разделят и преминават през различни части на територията, характеризиращи се с различни пространствени и екологични особености.



Фигура 1.1.2-5 Идейни трасета за присъединяване

В процеса на разработване на инвестиционното предложение са анализирани два възможни варианта за присъединяване на ветроенергийния парк към електропреносната мрежа в п/ст Кула. След извършен технически анализ и проведени консултации с оператора на електропреносната система, възложителят определя Вариант 2 като предпочитан за реализация.

Основна причина Вариант 1 да се разглежда като не предпочитан е липсата на възможност за използване на предвидения споделен инфраструктурен коридор/сервитут със съществуваща ВЕЛ 110 kV този участък. В рамките на проведените предварителни консултации е установено несъгласие от страна на ЕСО ЕАД относно реализирането на

съвместен коридор за присъединителната инфраструктура в разглеждания участък. По този начин отпада едно от основните технически предимства, на които се основава първоначалната концепция на Вариант 1.

Допълнително ограничение при Вариант1 представлява преминаването през язовир „Кула“. Реализирането на подобно инженерно решение е свързано със значително усложняване на проектирането, необходимост от специализирани технически решения и по-висока строителна сложност. Наличието на воден обект създава допълнителни изисквания по отношение на конструктивното оразмеряване, технологията на изпълнение, организацията на строителните дейности и бъдещата експлоатационна поддръжка.

Следва да се отчете и по-неблагоприятната инженерно-геоложка характеристика на отделни участъци по трасето на Вариант 1. В зоните около язовира и прилежащите склонови участъци са налице условия, които могат да наложат допълнителни геотехнически проучвания, укрепителни мероприятия и специални проектни решения с цел гарантиране на дългосрочната експлоатационна надеждност на съоръженията. Това води до увеличаване на техническия риск, продължителността на строителството и инвестиционните разходи.

Вариант 2 позволява изграждането на присъединителната инфраструктура по технически по-ясно трасе, при по-благоприятни условия за проектиране и строителство. Трасето избягва необходимостта от продължително пресичане на язовир „Кула“, ограничава сложните инженерни решения и намалява рисковете, свързани с неблагоприятни геоложки и хидрогеоложки условия.

Избраният вариант осигурява по-висока техническа реализуемост, по-добра експлоатационна надеждност и по-нисък инвестиционен риск, като същевременно позволява по-ефективна организация на строителството и бъдещата поддръжка на съоръженията.

Въз основа на извършените технически анализи и проведените консултации с оператора, възложителят определя Вариант 2 като предпочитан вариант за реализация на инвестиционното предложение.

Независимо от това, двата варианта са разгледани равностойно от гл. т. потенциалното им въздействие върху предмета и целите на опазване на разглежданите защитени зони.

Пътна инфраструктура

За изграждане и обслужване на ВЕП Ветрослав се предвижда използването на съществуващата пътна инфраструктура - републиканска и общинска пътна мрежа и селскостопански пътища.

От РПМ ще се ползват пътищата: Е-79; път II-14 /Видин - ГКПП Връшка чука/; път III-141 /Е79-Кула/. От общинската пътна мрежа ще се ползва местен път Кула-Големаново.

Предвижда се пътищата за достъп до ветрогенераторите и подстанцията по време на строителството и експлоатацията да бъдат с ширина до 5 метра и да ползват трасетата на съществуващите селскостопански пътища *Фигура 1.1.2-4*. Те ще бъдат подобрени чрез полагане на трошено-каменна настилка, за да бъдат постигнати изискванията за товароносимост. Възможно е на места при необходимост по време на строителството да се изградят временни криви, които ще се рекултивират. Очаква се общата дължина на пътищата, които ще трябва да се подобрят да бъде около 30 km, като тази дължина може да се оптимизира допълнително при изработването на техническите проекти. Не се предвижда разширение/реконструкция на общинската и републиканската пътна мрежа.

Съгласно изискванията на производителите има условия за т.н пътен габарит (свободно пространство встрани и над пътя), който трябва да бъде осигурен по време на транспорт на компонентите на ветрогенераторите. Пътните габарити в ширина и височина варират в зависимост от размерите на отделните съставни части на ветрогенераторите. Минималната ширина на пътя, която би следвало да се осигури е от 5 до 7.5 m, а във височина - от 6 до 7.50 m.

За целите на настоящата оценка отделните проектни елементи са разгледани като самостоятелни източници на потенциално въздействие, тъй като пораждат различни механизми на взаимодействие с предмета на опазване на защитените зони.

Разграничени са следните основни източници на въздействие:

- строителни дейности при изграждане на ветрогенераторите, площадките към тях и прилежащата инфраструктура;
- експлоатация на ветрогенераторите, включително наличие на въртящи се ротори и осветление за авиационна безопасност;
- изграждане и експлоатация на подстанцията и ССЕ;
- изграждане и експлоатация на присъединителната електропреносна инфраструктура;
- временно движение на техника и човешко присъствие по време на строителството;
- дейности по поддръжка през експлоатационния период.

За всеки от тези източници е извършена самостоятелна оценка на възможните механизми на въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони.

Предмет на оценката са както преките пространствени въздействия, свързани със заетите площи и строителните дейности, така и възможните функционални въздействия, произтичащи от експлоатацията на ветрогенераторите и свързаната инфраструктура. В зависимост от екологичните особености на отделните групи рецептори са разгледани различни механизми на въздействие, включително загуба или влошаване на местообитания, безпокойство, изместване, бариерен ефект и риск от сблъсък.

1.2 Връзка с други съществуващи/планирани дейности

Съгласно предварително становище на ЕСО ЕАД за условията и начина на присъединяване на обекта към преносната електрическа мрежа, присъединяването може да бъде осъществено към ново изводно поле 110 kV в ОРУ 110 kV на п/ст Кула посредством 1 бр. трифазна ВЕЛ 110 kV.

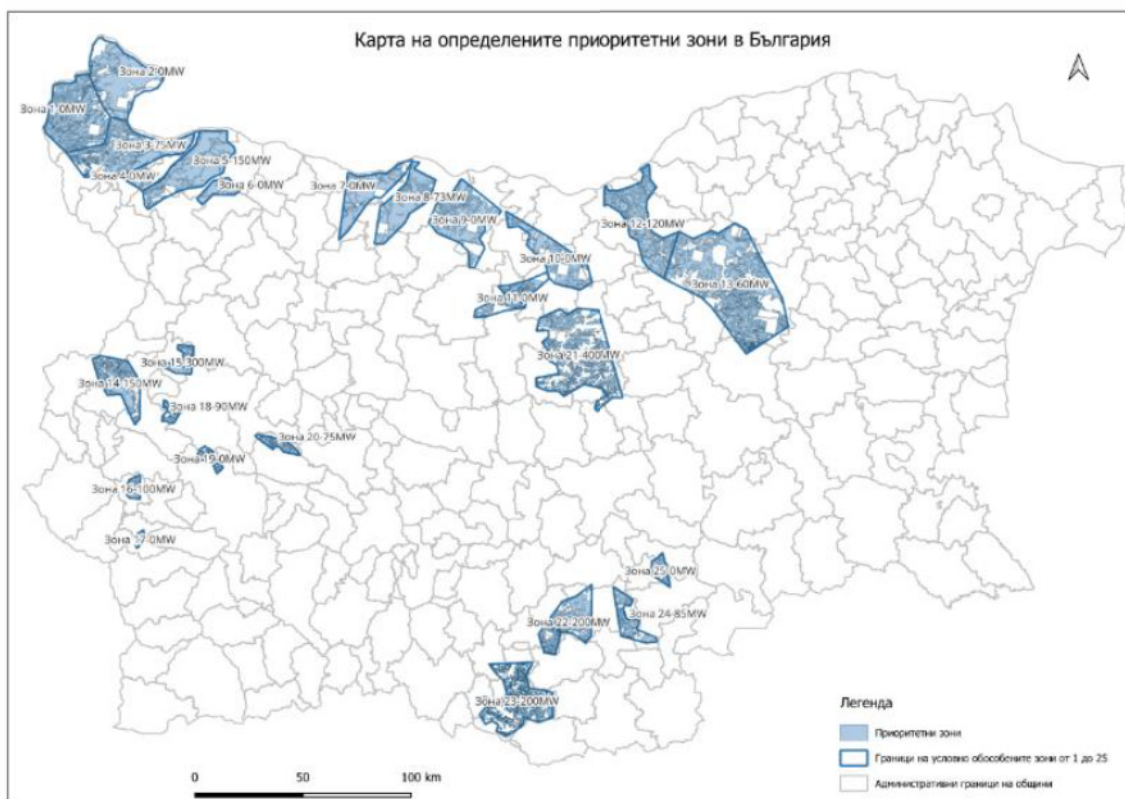
Това е свързано с руконструкция и разширение на ОРУ 110 kV на п/ст Кула, както и с планирана реконструкция на преносната мрежа 110 kV в обхват: Реконструкция на ЕП 110 kV „Баба Вида“ (п/ст Кула – п/ст Бонония), ЕП 110 kV „Рабиша“ (п/ст Кула – п/ст Грамада), ЕП 110 kV „Макреш“ (п/ст Грамада – ТП Димово), ЕП 110 kV „Димово“ (ТП Димово – п/ст Орешец), ЕП 110 kV „Печ“ (п/ст Орешец – п/ст Бойчиновци), двоен ЕП 110 kV „Златия – Огоста“ (п/ст Брусарци – п/ст Бойчиновци) с проводници АСО 400.

Съгласно проект на национален „План за определяне на приоритетни зони за развитие на енергия от възобновяеми източници“ територията на инвестиционното предложение попада изцяло в границите на определена приоритетна зона за развитие на вятърна енергия.

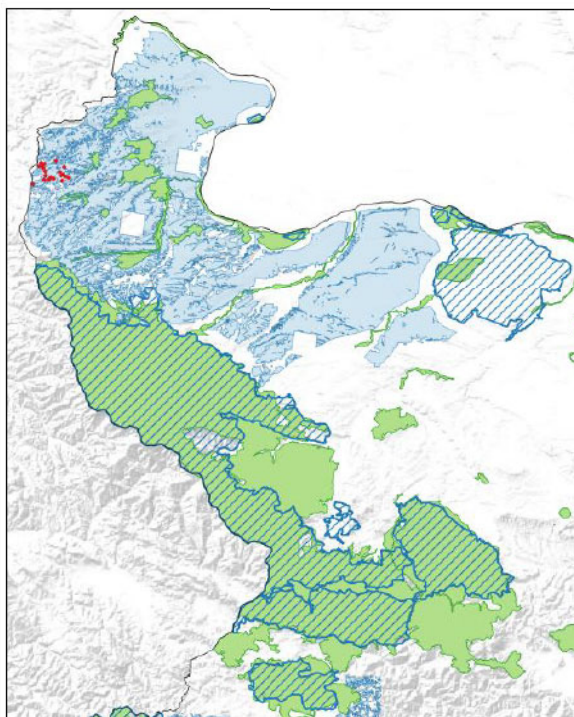
Определянето на района като приоритетна зона е извършено въз основа на национален анализ на ветроенергийния потенциал, съществуващите ограничения по отношение на околната среда, техническата и енергийната инфраструктура, както и възможностите за интегриране на нови мощности от възобновяеми източници в електроенергийната система.

Разположението на инвестиционното предложение изцяло попада в границите на приоритетна зона 1 от плана и показва, че територията е идентифицирана на стратегическо ниво като подходяща за развитие на ветроенергийни проекти при спазване на приложимите нормативни изисквания и след провеждане на необходимите процедури по екологичното законодателство.

Същевременно включването на територията в приоритетна зона не отменя необходимостта от извършване на оценка за съвместимост със защитените зони от мрежата Натура 2000 и не предопределя резултатите от тази оценка. Настоящият доклад разглежда в детайли потенциалните въздействия на инвестиционното предложение върху предмета и целите на опазване на най-близко разположените защитени зони.

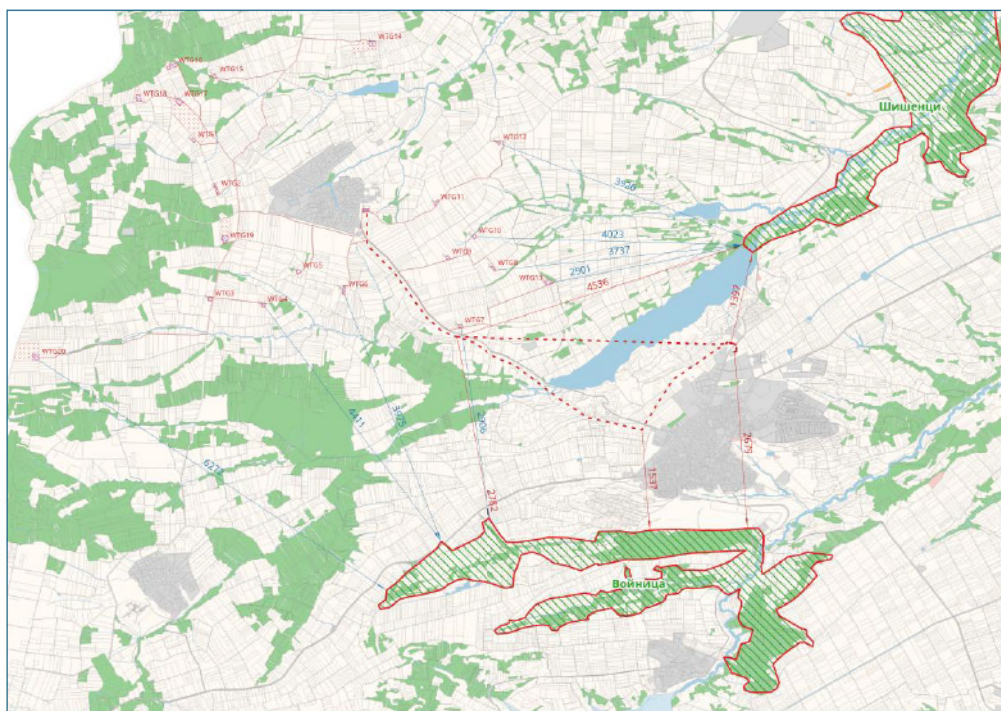


Фигура 1.1.2-1 Приоритетни зони за развитие по национален план



Фигура 1.1.2-2 Местоположение на ИП спрямо защитени зони и проектни приоритетни зони

1.3 Местоположение и необходими площи за изграждане, експлоатация, закриване и рекултивация



Фигура 1.1.2-1 Местоположение на ИП спрямо най-близко разположените защитени зони.

Инвестиционното предложение предвижда реализиране на проекта в поземлени имоти, попадащи в обхвата на община Кула, в землището на с. Големаново, с обща площ от около 453 дка (Таблица 1.1.2-1). Само за част от тази площ – в рамките на площадките, предвидени за изграждане на ветрогенератори (ВГ), подстанция и съоръжения за съхранение на енергия (ССЕ), както и необходимите фундаменти и технологични обслужващи площадки – на приблизително около 90-105 дка (Таблица 1.1.2-1) ще бъде променено предназначението на земята. За изграждане на кабелни линии Ср.Н, оптични линии и вътрешни обслужващи пътища/връзки ще бъдат засегнати поземлени имоти общинска собственост с обща дължина на пътища и инфраструктура съответно около 30 и 27 km.

Ветрогенератори, подстанция и ССЕ

Таблица 1.1.2-1 Поземлени имоти за реализация на ИП

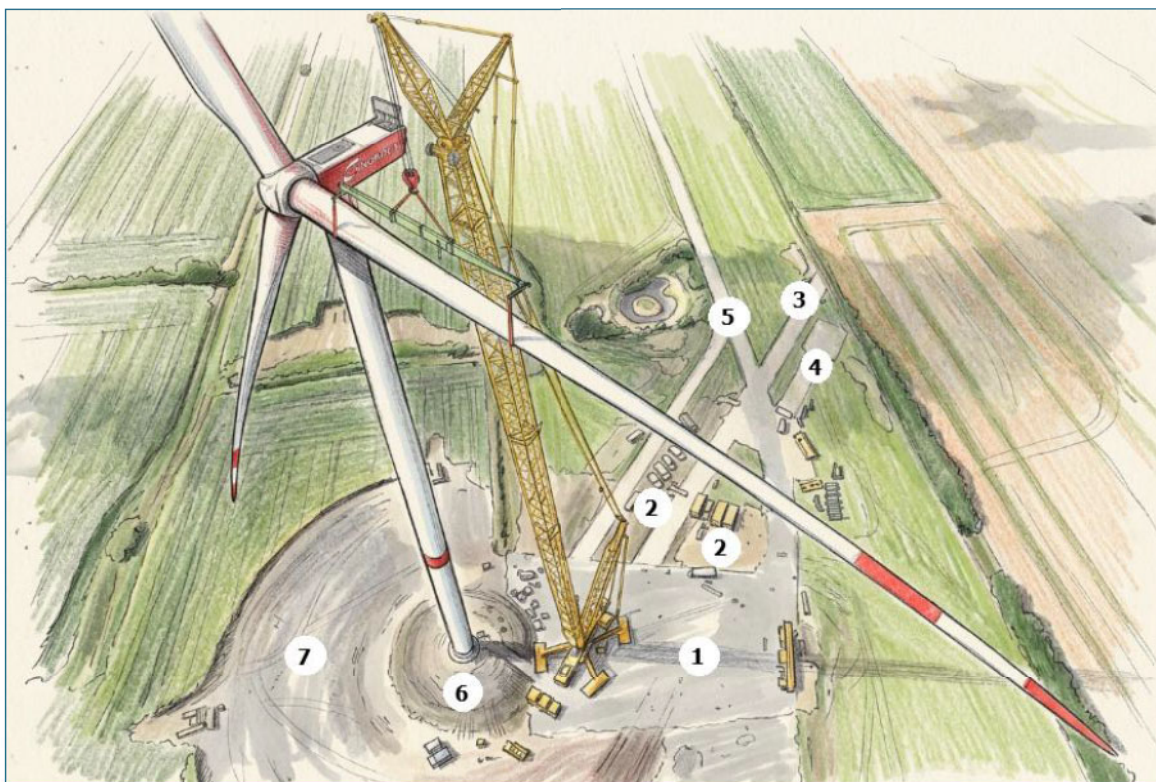
Съор.	Идент. по КККР	местност	Вид обств.	вид терит.	нтп	Кат.	площ, м2	площ за отреждане по ПУП-ПЗ, м2	Устр. зона ОУП
WTG1	15415.61.21	РАВНИЩЕТО	Общинска частна	Земед.	Нива	3	3001.269	3001.269	19/Пп
WTG2	15415.35.26	РАВНИЩЕТО	Общинска частна	Земед.	Нива	3	4969.066	4969.066	15/Пп
WTG3	15415.145.11	УМНИ ДОЛ	Частна	Земед.	Нива	3	3001.079	3001.079	5/Пп
WTG4	15415.140.41	УМНИ ДОЛ	Общинска частна	Земед.	Нива	3	3000.881	3000.881	3/Пп
WTG5	15415.136.15	УМНИ ДОЛ	Общинска частна	Земед.	Нива	4	3000.633	3000.633	7/Пп
WTG6	15415.130.20	ПИЛАТ	Общинска частна	Земед.	Нива	4	4255.235	4255.235	6/Пп
WTG7	15415.101.50	КОРИЯТА	Частна	Земед.	Нива	3	3000.882	3000.882	1/Пп
WTG8	15415.96.30	КОРИЯТА	Частна	Земед.	Нива	3	3000.892	3000.892	8/Пп
WTG9	15415.183.19	КОРИЯТА	Общинска частна	Земед.	Нива	3	3000.903	3000.903	9/Пп
WTG10	15415.95.34	КОРИЯТА	Частна	Земед.	Нива	3	3000.642	3000.642	11/Пп
WTG11	15415.90.18	ДЖУГЛАТА	Общинска частна	Земед.	Нива	3	3000.702	3000.702	14/Пп
WTG12	15415.88.11	ДЖУГЛАТА	Общинска частна	Земед.	Нива	3	3000.919	3000.919	18/Пп
WTG13	15415.97.45 - част	КОРИЯТА	Общинска частна	Земед.	Нива	3	9850.404	~ 6526.996	21/Пп
WTG14	15415.20.52 - част	СРЕДНИЯ ВРЪХ	Общинска частна	Земед.	Лозе	3	49113.884	~ 6773.383	25/Пп
WTG15	15415.26.50	ВЪГЛИЩАРНИКА	Общинска частна	Земед.	Нива	3	3937.279	3937.279	20/Пп
WTG16	15415.32.24 - част	РАВНИЩЕТО	Общинска частна	Земед.	Нива	3	15414.122	~ 7797.210	22/Пп
WTG17	15415.34.3 - част	РАВНИЩЕТО	Общинска частна	Земед.	Нива	3	178424.924	~ 6741.123	24/Пп
WTG18	15415.42.24 - част	ВЪГЛИЩАРНИКА	Общинска частна	Земед.	Нива	3	13276.597	~ 6781.025	23/Пп
WTG19	15415.134.13 - част	РАЙКОВ СОВАТ	Общинска частна	Земед.	Нива	3	40061.965	~ 8564.404	26/Пп
WTG20	15415.151.69 - част	ДРЪНКОВИЦА	Общинска частна	Земед.	Нива	3	89692.837	~ 8155.538	27/Пп
ССЕ	15415.105.1	ДЖУГЛАТА	Общинска частна	Земед.	Нива	7	5318.284	5318.284	2/Смф
Подст.	15415.108.33	ДЖУГЛАТА	Общинска частна	Земед.	Изост. нива	6	4761.311	4761.311	2/Смф
врем. площ.	15415.90.17	ДЖУГЛАТА	Общинска частна	Земед.	Нива	3	3000.447	-	16/Пп

Обща площ по КК 452085.158 104589.656 м²

Във всеки един от планираните за изграждане на ветрогенератори поземлени имоти, ще се постави по един вятърен генератор, и ще се изгради пътна връзка до фундамента му и монтажна (кранова) площадка с трошено-каменна настилка. Примерно разположение на площадката и фундамента са представени на **Error! Reference source not found.** Всички ветрогенератори се предвижда да бъдат изградени върху подземни стоманобетонени фундаменти. Фундаментът се изпълнява монолитно. Изискванията към големината и конструкцията варират в зависимост от избрания модел на съоръжението и са свързани със сигурността /превенция от аварии/. Площта и дълбочината на фундаментите се изчисляват при работното проектиране и в зависимост от геоложките условия, в т.ч. носимоспособността на земната основа. Монтажните площадки са с размери средно по около 1500 m². При необходимост по време на строителството могат да бъдат обособени временни площадки за втори кран или съхранение на части от съоръженията, които впоследствие ще бъдат рекултивирани.

Осреднено, необходимата площ по време на монтажа на един ветрогенератор е около 6500 m² до 8500 m², разпределена както следва:

- Подкранова площадка ≈ 1500-1750 m² (запазва се по време на експлоатация 1500 m²);
- Помощни кранови площадки ≈ 800-900 m² (временни);
- Монтажно-складови площи ≈ 2500 - 3500 m² (временни);
- Зона за складиране на компоненти на ветрогенераторите ≈ 1700 - 2350 m² (временни).



Фигура 1.1.2-2Примерна схема на строителна площадка на ВГ с необходими площи по време на строителството

1 – кранова площадка; 2, 3 и 4 – временно необходими площадки за сглобяване на стрелата на крана/спомагателни кранове и разполагане на материали; 5-път за достъп с трошенокаменна настилка; 6 – насип над фундамент; 7 – площ на сервитут

Сумарно общата необходима площ за всички ветрогенератори по време на строителството е около 170 дка, като тази стойност включва и всички временни строително-монтажни площи - помощни кранови площадки, монтаж-складови площи и площадки за временно складиране на компонентите.

След приключване на строително-монтажните работи временно заетите площи се освобождават и се рекултивират или възстановяват в съответствие с предвидените проектни решения, като трайно заети остават единствено подкрановите площадки с пътя за достъп и надземната част на фундамента.

Предвижда се промяна на предназначението на площта на имотите за отреждане по ПУП-ПЗ по **Error! Reference source not found.**, около 94 дка, като от нея, площта която ще бъде запечатана от площадките на всички ветрогенератори с площта на фундамента над земната повърхност ще бъде около 90 дка.

Пътища за достъп

Предвижда се пътищата за достъп до ветрогенераторите и подстанцията по време на строителството и експлоатацията да бъдат с ширина до 5 метра и да ползват трасетата на съществуващите селскостопански пътища. Те ще бъдат подобрени чрез полагане на трошено-каменна настилка, за да бъдат постигнати изискванията за товароносимост. Възможно е на места при необходимост по време на строителството да се изградят временни криви, които ще се рекултивират. Очаква се общата дължина на пътищата, които ще трябва да се подобрят да бъде около 30 km, като тази дължина може да се оптимизира допълнително при изработването на техническите проекти. Не се предвижда разширение/реконструкция на общинската и републиканската пътна мрежа.

Вътрешна кабелна мрежа свързваща отделните ветрогенератори, подстанцията и ССЕ

Подземните ел. кабелни и оптични линии, които свързват отделните вятърни генератори с подстанцията ще следват трасетата на селскостопанските пътища. Ще бъдат изготвени и процедурирани ПУП - парцеларни планове за трасетата на техническата инфраструктура, с които ще се определят конкретните технически параметри и засегнати площи. Очаква се общата дължина на кабелните и оптични линии да бъде около 17 km, като тази дължина може да се оптимизира допълнително при изработването на техническите проекти.

На този етап индикативно могат да се посочат следните поземлени имоти за пътища за достъп и вътрешна кабелна мрежа: 15415.11.117, 15415.12.117, 15415.26.114, 15415.26.814, 15415.32.123, 15415.32.134, 15415.33.123, 15415.33.134, 15415.34.8, 15415.34.123, 15415.35.108, 15415.35.123, 15415.36.178, 15415.42.132, 15415.42.144, 15415.62.734, 15415.66.733, 15415.67.733, 15415.69.827, 15415.88.312, 15415.91.312, 15415.94.312, 15415.95.386, 15415.96.394, 15415.97.824, 15415.258.136, 15415.314.511, 15415.101.401, 15415.101.822, 15415.102.394, 15415.102.414, 15415.103.312, 15415.130.472, 15415.132.458, 15415.132.476, 15415.136.489, 15415.141.815, 15415.145.564, 15415.151.566, 15415.152.566, 15415.157.669, 15415.174.29, 15415.174.59, 15415.174.458, 15415.176.734, 15415.177.734, 15415.183.394.

Въздушна електропроводна линия 110 kV за присъединяване към п/ст Кула

За присъединяване на обекта се разглежда изграждане на самостоятелна въздушна електропроводна линия 110 kV по Вариант 2, с приблизителна дължина около 7,8 km. Линията е предвидена с една тройка фазови проводници 1×3×АСО-400 и един OPGW кабел. Стълбовете ще бъдат стоманорешетъчни, болтови, горещо цинковани. Точният

брой, тип и местоположение на стълбовете ще бъдат определени с проекта по част „Електрическа“, надлъжния профил на трасето, теренните условия, чупките на трасето, габаритните изисквания и подхода към съоръженията. При тази дължина на ВЕЛ 110 kV и при обичайно средно междустълбие за този тип линия около 250-350 m, ориентировъчният брой на стълбовете е около 24-33 бр. При проектно допускане за средно междустълбие около 300 m броят на стълбовете би бил приблизително 27 бр. С оглед конкретната конфигурация на трасето и необходимостта от съобразяване с теренните и техническите условия е приет ориентировъчен диапазон около 27-33 стълба.

В обхвата на трасето на ВЕЛ и свързаната с него техническа инфраструктура са идентифицирани общо 189 поземлени имота. Разпределението им по вид територия показва, че трасето преминава преимуществено през земеделски територии (183 имота), или 96,8 % от общия брой. Териториите на транспорта са 3 имота, или 1,6 %, урбанизираните територии са 2 имота, или 1,1 %, а територията, заета от води и водни обекти, е представена от 1 имот, или 0,5 %. Посоченото разпределение се отнася до броя на имотите, а не до площта на пряко засягане.

Показател	Брой имоти	Дял
Земеделска територия	183	96,8 %
Територия на транспорта	3	1,6 %
Води и водни обекти	1	0,5 %
Урбанизирана територия	2	1,1 %
Общо	189	100%

Сервитутът на въздушната електропроводна линия се определя съгласно Наредба № 16 от 9 юни 2004 г. за сервитутите на енергийните обекти. За земеделски територии сервитутната зона се определя като хоризонталното разстояние между крайните проводници при максимално отклонение, увеличено с 6 m, т.е. с по 3 m от двете страни. Окончателната ширина на сервитутната зона следва да бъде определена след изчисляване на максималното отклонение на крайните проводници по проекта по част „Електрическа“.

След изработване на проект по част „Електрическа“, по утвърдено трасе ще се изчисли максималното отклонение на крайните проводници. Границата на сервитутната зона ще се определи като равноотдалечена дъга от максимално отклонения фазов проводник, съгласно изискванията на наредбата с допълнителна надбавка за типа на територията, през която преминава. При работно допускане за средна сервитутна ширина около 13 m и дължина на трасето около 7,8 km, ориентировъчната площ на сервитутната зона възлиза на около 101 400 m², или приблизително 101,4 дка. Посочените стойности са индикативни и не представляват окончателна площ на засягане. Окончателната площ на сервитута следва да бъде определена чрез ПУП-ПП и въз основа на проекта по част „Електрическа“.

Сервитутната площ в земеделските територии представлява основно зона с ограничен режим на ползване и обслужване на енергийния обект. Прякото физическо засягане ще бъде свързано основно със стъпките на стълбовете, временните монтажни площадки, необходимите строителни подходи и локалните дейности по изграждане на фундаментите.

По време на строителството ще бъдат необходими временни работни площи около местата на стълбовете за доставка на материали, монтаж на стоманорешетъчните конструкции, изтегляне на проводниците и осигуряване на достъп на строителна техника. Тези площи ще бъдат уточнени на етап технически проект и следва да бъдат ограничени до минимално необходимия обхват. След приключване на строителството временно засегнатите площи ще бъдат почистени и възстановени, доколкото не попадат в постоянния режим на сервитута.

По време на експлоатацията трайно ще останат стълбовете, фундаментите и сервитутната зона с ограниченията, произтичащи от нормативните изисквания за безопасност и обслужване на електропровода.

Основите на стълбовете ще се фундират посредством монолитни бетонови фундаменти, разположени в площадката на стълба. Ще бъдат изпълнени изкопни работи за фундаменти на стълбовете с очаквана дълбочина около 3-4 м, в зависимост от геотехническите условия. Размерите на площадките се определят в зависимост от избрания тип стълб, неговата активна височина и почвените и геоложки характеристики в мястото на фундиране. В общия случай се предвижда оформяне на площадки с площ до 100 m² (средно 33 m²) или общо около 1 до 3 дка за до 33 стълба, поради което не е необходимо да се учредява площадка за стълба или да се придобива право на строеж върху нея, съгласно изискванията на чл.17а, ал.2 от Закона за опазване на земеделските земи.

За трасето е необходимо да се придобие сервитутно право по смисъла на чл.64 от Закона за енергетиката в полза на дружеството, което ще я експлоатира.

Не се предвижда използване на взривни материали и взривни дейности. Изграждането на временни пътища не е планирано - ще се използват съществуващи трасета. Няма необходимост от изграждане на друга техническа инфраструктура (пътища, ВК и др.), извън самия електропровод.

Точното местоположение на стълбовете по трасето, площите за техните площадки и размерите на сервитутните зони на ВЛ ще се определят в техническия проект.

1.4 Характеристика на района, в който се предвижда да се реализира инвестиционното предложение от гл. т. на биологичното разнообразие

Районът на инвестиционното предложение е разположен в западните части на Дунавската хълмиста равнина, в землището на село Големаново, община Кула, на средна надморска височина около 307-332 m. Преобладаващият ландшафт е агроценоза с интензивно земеделие - монокултурни посеви, заети предимно от зърнени култури и царевица, прерязани от синорни дървесно-храстови ивици, полски пътища, малки сухи дерета и оврази, и незначителни горски петна по склоновете. Инвестиционното предложение не засяга пряко защитени зони, защитени територии или природни местообитания по Директива 92/43/ЕИО. Ландшафтният контекст, включително данните от специализираните проучвания (Градини ЕООД, 2025) и ГИС анализ на местообитанията, систематизиран в настоящия раздел.

За целите на оценката на въздействието на проекта върху околната среда и биоразнообразието през периода декември 2023 г. - ноември 2024 г. са проведени специализирани теренни проучвания на орнитофауната и хироптерофауната на района. Осъществен е целогодишен мониторинг на гнездящи, мигриращи и зимуващи птици, както и специализирани наблюдения върху реещите се видове и видовете с повишена чувствителност към вятърни електроцентрали. Извършени са също акустични и маршрутни проучвания на прилепите с оценка на пространствената активност и използването на различните ландшафтни елементи.

1.4.1 Растителност, флора и природни местообитания

В границите на всички поземлени имоти, в които се предвижда реализацията на ИП, липсват природни местообитания по смисъла на Директива 92/43/ЕИО и Закона за биологичното разнообразие. Цялата проектна площ е заета от антропогенно трансформирани земи - обработваеми площи, изоставени ниви, синорни ивици и полски пътища. Природни местообитания по Приложение I на Директива 92/43/ЕИО се

установяват в региона, но извън проектната територия. По данните от ГИС картирането (Карта 4. Типове природни местообитания в района на ИП и оценяваните защитени зони, Приложение 1) в района се идентифицират следните типове: 91E0* (алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior*, приоритетен); 91G0* (панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*, приоритетен); 91H0* (панонски гори с *Quercus pubescens*, приоритетен); 91I0* (евро-сибирски степни дъбови гори); 6210* (полуестествени сухи тревни съобщества и храстови съобщества върху варовик, приоритетен); 6430 (хидрофилни съобщества от високи треви); 91M0 (панонско-балкански церово-горунови гори); 91W0 (мизийски букови гори) и 91Z0 (мизийски сребролистни липови гори). Всички тези хабитатни типове са локализиран в горските масиви на юг и в горите по склоновете на 33 BG0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“ и 33 BG0002002 „Западен Балкан“, на разстояние над 17 km южно от ИП.

В обхвата на поземлените имоти на ИП не са установени защитени или застрашени растителни видове по Приложения II, III или IV на Директива 92/43/ЕИО, нито видове от Приложение 3 на Закона за биологичното разнообразие. Растителността е типична за интензивно обработваема земя с доминиращи агроценози и рудерални видове по синорите. Синорните дървесно-храстови ивици включват предимно *Prunus spinosa*, *Rosa canina*, *Crataegus monogyna* и единични индивиди от *Quercus cerris* и *Quercus pubescens* - видове без защитен статус. Горските ивици по дерета са с *Fraxinus ornus*, *Carpinus betulus* и *Acer campestre*. Местообитанията са с ниска ботаническа стойност поради интензивното земеделско ползване.

1.4.2 Сухоземни безгръбначни животин

Картирането на местообитанията на видовете безгръбначни по Директива 92/43/ЕИО (Карта 5, Приложение 1) показва, че в региона са налични оптимални местообитания за видове от Приложение II - предимно по горски и горско-степни местообитания, тревно-горски комплекси и дерета с добре развита дървесно-храстова растителност. В обхвата на проектната площ преобладават подходящи местообитания, съответстващи на агроecosистемата, докато оптималните зони са концентрирани по горските ивици и деретата в периферията на ИП.

Видовете безгръбначни по Директива 92/43/ЕИО, потенциално срещащи се в района, включват: *Lucanus cervus*, *Cerambyx cerdo*, *Morimus funereus*, *Rosalia alpina* - свързани с дъбови и букови гори с мъртва дървесина. При специализираните проучвания тези видове не са установени в обхвата на поземлените имоти предмет на ИП или в съседните на тях. Горските микробиотопи в периферията на ИП поддържат популации на тези видове, но те не са в пряк контакт с проектните площи.

1.4.3 Водни безгръбначни и риби

Карта 6, Приложение 1 показва местообитанията на водни безгръбначни и риби по Директива 92/43/ЕИО, обвързани с речните корита и язовир „Кула“. Значими водни местообитания в района са: река Тополовец (ляв приток на Дунав) и нейните притоци Чичилска и Калчовец, формиращи коридори за *Cobitis taenia*, *Misgurnus fossilis* и *Barbus meridionalis*. Язовир „Кула“ е от значение за зимуващи водоплаващи птици. Малките микроязовири в района на ИП са без водни тела към момента на проучванията (2023/2024 г.).

Елементите на инвестиционното предложение не пресичат пряко речни корита с установени защитени рибни видове. Трасето на ВЕЛ Вариант 2 е избрано така, че да избягва пресичане на тази влажна зони.

1.4.4 Земноводни и влечуги

Картирането на местообитанията на земноводни и влечуги (карта 7, Приложение 1) показва, че в района на ИП са налични предимно пригодни местообитания (розово), с локални оптимални зони (тъмночервено) по деретата и горските ивици. При специализираните проучвания в обхвата на поземлените имоти не са установени видове от Приложения II и IV на Директива 92/43/ЕИО.

Потенциалните видове в района включват: европейска блатна костенурка (*Emys orbicularis*, Пр. II и IV Дир. 92/43) - установена покрай поречието на Тополовец и при яз. Кула; шипоопашата (*Testudo hermanni*) и шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*), двете от Пр. II и IV - потенциално в пасищни и тревни биотопи на периферията; жаба дървесница (*Hyla arborea*, Пр. IV) и жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*, Пр. II) - покрай дерета и влажни зони. При проучванията тези видове не са наблюдавани в непосредствените проектни имоти.

При строителство съществува потенциален риск от засягане при изкопни работи в 50 m около деретата.

1.4.5 Бозайници

Карта 8, Приложение 1 показва местообитанията на три целеви вида бозайници по Директива 92/43/ЕИО. Видра (*Lutra lutra*, Пр. II и IV) - обвързана с речните коридори и язовир „Кула“; картата показва оптимални местообитания по поречието на Тополовец и неговите притоци, в непосредствена близост до 33 BG0000500 „Войница“. Разстоянието между язовирните местообитания на видрата и проектните позиции на ВГ е минимум 1,5–2 km; при строителство потенциалът за директно засягане на местообитания на видрата е нисък.

Черногръд хомяк (*Mesocricetus newtoni*, Пр. II) - ендемит на Мизийската равнина; оптималните му местообитания (яркочервено на картата) са концентрирани в агроecosистемите около 33 BG0000523 „Шишенци“. В района на ИП са налични *подходящи* местообитания (розово). При теренните проучвания видът не е директно установен в проектните имоти. Основната заплаха за вида е промяна в земеделските практики; изграждането на ВГ (точкови обекти) оказва минимално въздействие върху местообитанията на вида.

Европейски лалугер (*Spermophilus citellus*, Пр. II и IV) - характерен вид на ниско тревни пасища; картата показва *подходящи* местообитания в агроландшафта. В обхвата на ИП не са установени лалугерови колонии при специализираните проучвания. Видът е хранителна база за хищни птици, но хомогенният посевен агроландшафт около ИП е неблагоприятен биотоп за лалугера.

1.4.6 Прилепи

Проучванията на прилепите установяват сравнително ниска до умерена активност в откритите обработваеми площи и по-висока активност по линейните елементи на ландшафта – синори, дерета и дървесно-храстови пояси. Регистрирани са предимно широко разпространени видове, характерни за аграрни и полуоткрити местообитания. Не са установени размножителни колонии, зимовища или други ключови места за концентрация на прилепи в границите на инвестиционното предложение. Повишена активност е отчетена по периферните ландшафтни елементи, които функционират като ловни територии и маршрути за придвижване. Пещерите (маркирани с триъгълник на картата) са концентрирани в карстовите масиви на Предбалкана, южно и югоизточно от ИП. Най-близките известни прилепни колонии са в пещери на повече от 10-15 km от проектните ВГ.

В непосредствения район на ИП прилепите използват синорните дървесно-храстови ивици, деретата и горските ивици като ловни коридори. Картата показва предимно *подходящи* местообитания (светлорозово) в агроекосистемата, с локални *оптимални* зони по горските ивици. При специализираните акустични прилепни проучвания (2024 г.) са установени: *Pipistrellus pipistrellus*, *Nyctalus noctula*, *Eptesicus serotinus*. Повишена активност се отчита по дерета и горски ивици, особено в периода август–октомври при нисък вятър. Тези три вида са потенциален предмет на ВГ-свързан риск от сблъсък и баротравма.

1.4.7 Птици

Резултатите от орнитологичните проучвания показват, че районът се използва от разнообразна орнитофауна, характерна за агроландшафтите на Северозападна България. Установени са представители на гнездящи, мигриращи и зимуващи видове, като преобладават широко разпространени видове, типични за обработваемите земи, синорните ивици и земеделските местообитания. Не са установени характеристики на територията, позволяващи тя да бъде определена като място с концентрация на мигриращи птици от национално или международно значение.

Орнитологичното значение на района е детайлно представено въз основа на специализираните проучвания, проведени в периода декември 2023 – ноември 2024 г. от „Градини“ ЕООД.

Гнездяща орнитофауна: Мониторингът на гнездящите птици показва наличие на типична за региона агроландшафтна орнитофауна, формирана основно от видове на откритите земеделски площи и синорните местообитания. По-високо видово разнообразие и плътност са отчетени в близост до дървесно-храстовите ивици, деретата и отделните горски фрагменти, които изпълняват ролята на локални убежища и места за размножаване. При двукратното отчитане на птиците в периода май–юни 2024 г. са установени **64 гнездящи вида** с 1 538 индивида в 21 проучвателни точки. Доминира полската чучулига (*Alauda arvensis*, 301 инд.), следвана от обикновения скорец (*Sturnus vulgaris*, 138 инд.) и южния славей (*Luscinia megarhynchos*, 94 инд.). Консервационно значими гнездящи видове включват европейската гургулица (*Streptopelia turtur*, VU/IUCN, установена в 100% от точките с 68 инд.), козодоя (*Caprimulgus europaeus* 2 инд.) и вечерната ветрушка (*Falco vespertinus*, VU/IUCN, 3 инд.). Орнитоценозата е типична за мозаечен агроландшафт на Северозападна България.

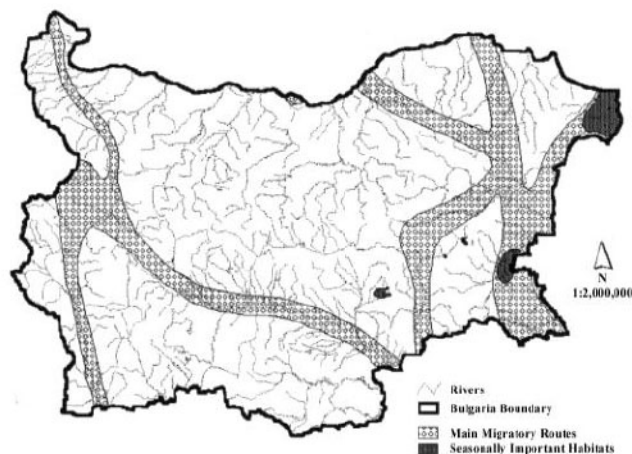
Мигрираща орнитофауна:

Мониторингът на миграцията е проведен от два наблюдателни пункта (НП Големаново 1 и 2), в периода 10 март–5 май (пролет, 56 дни) и 10 август–30 октомври (есен, 113 дни). Установени са 101 мигриращи вида с 9 163 индивида. Реещите птици са представени по-изразено през пролетната миграция, когато са отчетени 339 индивида. Основният дял се формира от щъркели – бял щъркел (*Ciconia ciconia*, 222 инд.) и черен щъркел (*Ciconia nigra*, 86 инд.), които общо формират около 90,9% от пролетно регистрираните реещи мигранти. Грабливите птици през пролетта са с ниска численост и са представени основно от единични индивиди или малки групи.

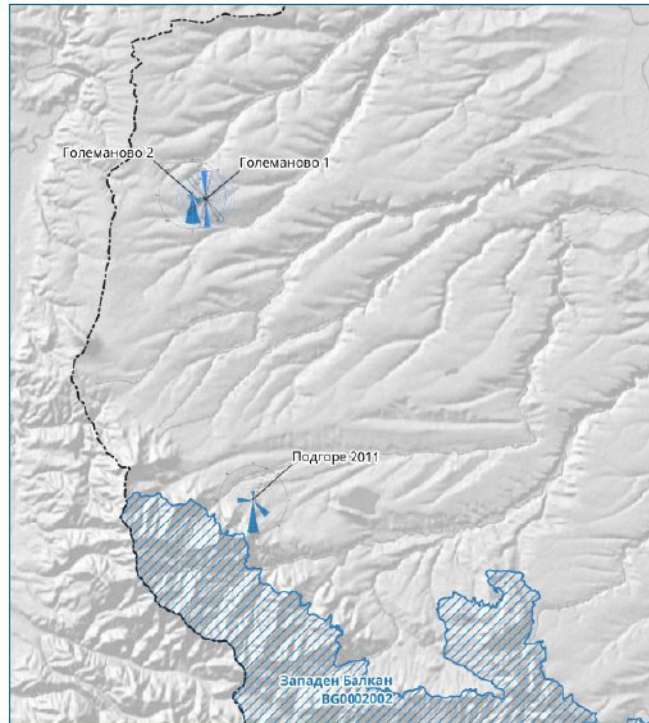
През есенната миграция общата численост на мигриращите птици е по-висока, но тя се формира предимно от масови дребни мигранти, основно селска лястовица (*Hirundo rustica*) и полска чучулига (*Alauda arvensis*). Реещите мигранти през есента са слабо представени – 67 индивида, като са регистрирани отделни щъркели и грабливи птици, без формиране на значими концентрации. Съгласно публикуваните модели на миграционните маршрути на птиците в България районът на инвестиционното предложение попада в периферията на т.нар. Западнобългарски миграционен коридор, който следва общо

направлението на западната част на Дунавската равнина успоредно на западните дялове на Стара планина.

В сравнение с основния миграционен път *Via Pontica* по Черноморското крайбрежие този поток е значително по-слабо изразен и се характеризира с по-ниска численост на мигриращите птици и по-голяма пространствена разпръснатост на движенията. Тази характеристика е потвърдена и с определянето на района като приоритетна зона за развитие на вятърна енергия съгласно проекта на национален „План за определяне на приоритетни зони за развитие на енергия от възобновяеми източници“.



Фигура 1.4.7-1 Миграционни коридори на прелетните птици по Sakalian, 1993 и Mitchev, Iankov, 1995



Фигура 1.4.7-2 Направления на миграцията по данни от цитираните проучвания

Резултатите от проучванията в района на ВЕП „Кула“ (2010–2011 г.), наблюдателна точка Подгоре (2011 г.) и актуалния мониторинг за пВЕП „Ветрослав“ (2024 г.)

потвърждават този модел. Независимо от различията в численостите и видовия състав между отделните години, и трите проучвания показват липса на концентриран миграционен поток, липса на ясно изразено миграционно „тясно място“ и отсъствие на значими места за концентрация на реещи се птици. Наблюдаваните мигранти преминават по широк фронт, при множество направления на полет и без формиране на пространствено ограничен коридор.

Таблица 1.4.7-1 Резултати от проучванията в района на ВЕП „Кула“ (2010–2011 г.), наблюдателна точка Подгоре (2011 г.) и актуалния мониторинг за пВЕП „Ветрослав“ (2024 г.)

ИП / НП	ВЕП Ветрослав, 2024 Големаново 1		ВЕП Кула, 2010/2011 Големаново		Подгоре, 2011
	Пролет	Есен	Пролет	Есен	Есен
<i>Accipiter brevipes</i>	0	4	0	8	
<i>Accipiter gentilis</i>	0	1	14	1	9
<i>Accipiter nisus</i>	2	9	24	24	61
<i>Accipiter sp.</i>			1	0	
<i>Aquila chrysaetos</i>			1	2	
<i>Aquila pennata</i>	1	1	1	0	1
<i>Aquila pomarina</i>			1	24	
<i>Buteo buteo</i>	10	7	163	85	122
<i>Buteo rufinus</i>			0	10	8
<i>Ciconia ciconia</i>	222	32	93	2	2
<i>Ciconia nigra</i>	86	4	64	0	4
<i>Circus gallicus</i>	2	0	4	12	18
<i>Circus aeruginosus</i>	0	1	21	11	7
<i>Circus cyaneus</i>	5	0	9	0	7
<i>Circus pygargus</i>	1	0	4	3	11
<i>Circus sp.</i>			3	2	
<i>Falco peregrinus</i>					3
<i>Falco cherrug</i>	1	0	0	1	
<i>Falco columbarius</i>			1	0	1
<i>Falco sp.</i>			1	6	
<i>Falco naumani</i>	3	0			
<i>Falco peregrinus</i>	0	0			
<i>Falco subbuteo</i>	2	3	6	20	3
<i>Falco tinnunculus</i>	0	0	4	4	20
<i>Falco vespertinus</i>	2	0	2	4	
<i>Haliaeetus albicilla</i>	1	1			
<i>Milvus migrans</i>	1	0	2	2	1
<i>Milvus milvus</i>			1	0	
<i>Pandion haliaetus</i>	3	2			
<i>Pernis apivorus</i>	0	1	3	47	12
НГП	0	1	4	0	
Общо	342	67	427	268	290

Най-многобройни сред реещите мигранти са широко разпространени видове като белия щъркел, черния щъркел и обикновения мишелов. Численостите на едрите грабливи птици остават ниски, а прелетите им са представени предимно от единични индивиди или малки групи. Това показва, че районът не изпълнява функция на ключов миграционен коридор или миграционно „тясно място“ (не отговаря на критериите за място с тесен фронт на миграция по критерии В3с/С4/С5 по системата на BirdLife) за реещите птици, а представлява част от широкофронтна миграционна зона в западната част на страната.

Зимуваща орнитофауна: Проучванията на зимуващите птици показват ниска до умерена численост в границите на инвестиционното предложение, като най-значимите концентрации на зимуващи водолюбиви птици са свързани с язовир „Кула“ и други водни площи извън проектната територия. Установени са **42 зимуващи вида**, с 2 160 индивида. Доминира зеленоглавата патица (*Anas platyrhynchos*, 763 инд.) – концентрирана при яз. „Кула“, извън проектната площ. Агроекосистемата на ИП се характеризира с ниска зимна плътност (1–50 птици/km²). Не са установени значими зимни концентрации в обхвата на проектните позиции.

1.4.8 Елементи на ландшафта по чл. 30 на ЗБР

Съгласно картирането на елементите на ландшафта по чл. 30 ЗБР (карта 3, Приложение 1), в района са идентифицирани следните ландшафтни елементи с биологична и функционална значимост:

Горски територии: Разпокъсани горски петна и горски пояси по склоновете и деретата на запад и югозапад от ИП. Представяват местообитания и коридори за горски видове птици, бозайници и безгръбначни. Картирани са по горскостопанските планове на ТП ДГС Видин.

Дерета, оврази и промойни: Линейни елементи с важна коридорна функция за прилепи, херпетофауна, дребни бозайници и ловуващи хищни птици. В района на ИП са налични няколко сухи дерета с дървесно-храстова растителност. Минималното разстояние от ВГ до дерета е ~50-100 m при повечето позиции.

Пасища, мери и ливади: Ограничени по площ в обхвата на ИП поради масивната аграрна трансформация. Поддържат популации на видове птици характерни за откритите пространства и потенциални местообитания на лалугер и хомяк.

Реки и речни корита: Р. Тополовец и нейните притоци и нейните притоци Чичилска и Калчовец, формират ключова хидрологична ос в района и коридори за *Cobitis taenia*, *Misgurnus fossilis* и *Barbus meridionalis*. Язовир „Кула“ е от значение за зимуващи водоплаващи птици. Малките микроязовири в района на ИП са без водни тела към момента на проучванията (2023/2024 г.). Проектната площ не пресича пряко речни корита.

Храсти и затревени територии: Синорните дървесно-храстови ивици са ключови микростообитания за гнездящи птици – червеногрба сврачка (*Lanius collurio*), градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), горска чучулига (*Lullula arborea*). Данните от проучванията показват, че тези елементи поддържат значимо по-висока орнитологична плътност и разнообразие в сравнение с обработваема земя.

Обобщено, районът на инвестиционното предложение представлява антропогенно трансформиран земеделски ландшафт, в който са разположени фрагментарно природни местообитания от Приложение I на Директива 92/43/ЕИО и не са установени ключови територии за концентрация на птици или прилепи. Основното значение на района за биологичното разнообразие е свързано с наличието на локални линейни ландшафтни елементи, които осигуряват местообитания и свързаност за отделни групи видове в рамките на по-широкия регионален екологичен контекст.

Основните характеристики от гледна точка на биологичното разнообразие са:

- Без природни местообитания по Директива 92/43/ЕИО в обхвата на проектните имоти;
- Без установени защитени растителни видове по Приложения II–IV на ЗБР;
- Прилепна активност по синорни ивици и дерета;
- Гнездяща орнитофауна, типична за агроценози – без гнезда на застрашени видове в обхвата на проектните позиции;

- Черногръд хомяк и лалугер с подходящи местообитания в района, но без установени колонии в проектните имоти;
- Миграционен фронт с умерена интензивност - без критерии за OBM/IBA;
- Функционална свързаност с три близки ЗЗ (Войница, Шишенци, Западен Балкан) - оценена количествено в Раздел 5.

1.5 Геотехнически условия

1.5.1 Хидроложки условия

С инвестиционното предложение не се предвиждат дейности, свързани с изменение на количествени или качествени характеристики на повърхностни водни обекти, вкл. пряко или непряко отвеждане на замърсители в повърхностните води.

По време на експлоатацията, няма да се ползват повърхностни и подземни води и ще се генерират малки количество битовофекални води, събрани в черпателна/ септична яма в подстанцията и съоръженията за съхранение на енергия. Дъждовните води ще се оттичат с вертикалната планировка в имотите на подобектите

Хидрогеоложките условия на територията се характеризират с грунтови и междупластови водоносни хоризонти, като в отделни участъци е възможно наличие на артезиански води; речните долини на Тополовец и Чичилска допринасят за локално повишена водоносност.

Подземните води в района са разположени ориентировъчно около 12 m, дълбочина, под предвидената дълбочина на фундаментите, поради което не се очаква изкопните работи да достигнат водоносните хоризонти или да окажат влияние върху режима на подземните води. ИП не предвижда водоползване или заустване на отпадъчни води, поради което не се очаква въздействие върху подземните води в строителната и експлоатационната фаза.

По данни на БДДР към настоящия момент на територията на ВЕП Ветрослав няма определени СОЗ на водоизточници съгласно Наредба № 3/ 16.10.2000г. и територията не попада в буферни зони с радиус 1000m около водоземни съоръжения за питейно битово водоснабдяване без определена СОЗ.

Съгласно ПУРН 2022-2027 г., ИП не попада в райони със значителен потенциален риск от наводнения (РЗПРН). В ПУРН няма предвидени забрани и ограничения, касаещи реализирането на предвиденото ИП.

Не се предвижда ползване на води от подземни водоносни хоризонти. Не се предвижда и отвеждане/ заустване на отпадъчни води и опасни вещества в подземни хоризонти.

1.5.2 Геоложки условия и опасности

Районът на инвестиционното предложение попада в територия, в която не са установени активни свлачищни процеси, значими срутищни явления или други широко проявени неблагоприятни физикогеоложки процеси, които да създават съществени ограничения за реализацията на проекта. Сеизмичният риск за района е в рамките на характерния за Северозападна България и не представлява фактор, изключващ реализирането на инвестиционното предложение при спазване изискванията на действащите нормативни документи за проектиране.

При разработването и сравнителния анализ на вариантите за присъединителна инфраструктура са отчетени особеностите на релефа, инженерно-геоложките и хидрогеоложките условия по отделните трасета. Установено е, че участъците в близост до язовир „Кула“ и прилежащите склонови терени предполагат по-сложни условия за

проектиране и строителство, включително необходимост от допълнителни геотехнически изследвания и специализирани инженерни решения.

Поради това при избора на предпочитан вариант е търсено максимално избягване на участъци с по-висока инженерна сложност и потенциални ограничения, свързани с водни площи, насипни терени, ерозионни форми и локално усложнени геоложки условия.

Площадките на ветрогенераторите и трасетата на съпътстващата инфраструктура по предпочетения Вариант 2 са подбрани с оглед осигуряване на благоприятни условия за проектиране, строителство и експлоатация. При избора им са предпочетени терени с относително спокойни релефни характеристики, като в максимална степен са избегнати участъци, свързани с водни площи, ерозионни форми и други локални особености, които биха могли да усложнят инженерното изпълнение на проекта. Изборът на Вариант 2 за трасе на ВЕЛ 110kV позволява ограничаване на необходимостта от специализирани инженерни решения, свързани с пресичане на язовир „Кула“ и прилежащите към него терени, което създава по-благоприятни условия за реализация и последваща експлоатация на инвестиционното предложение. Не се очаква да бъдат засегнати подземните води в района от изкопите за фундаменти на ветрогенераторите, поради дълбочината на залягане.

Реализацията на инвестиционното предложение може да предизвика следните въздействия върху геоложката основа:

- постоянни статични натоварвания от фундамента на ветрогенератора;
- временни статични и динамични натоварвания през строителния период;
- известно увеличаване на инфилтрацията на дъждовни води през строителния период вследствие временно премахване на растителната покривка и създаване на безоточни форми при строителните изкопи на стъпката на опорния стълб на ветрогенератора;
- промени в геоложкия строеж от изкопните и планировъчните работи (промените са дълготрайни, с малък териториален обхват; по степен на значимост - незначителни за геоложката среда).

Тези въздействия, поради местоположението на обекта и характера на земната основа, не могат да предизвикат активизиране на свлачищни, ерозионни и други неблагоприятни физико-геоложки процеси.

Фундаментите на ветрогенераторите и останалите съоръжения са разположени плитко - 3.5 до 6 m макс. дълбочина и не се очаква да повлияят стабилността на земната и скална основа, както и да подприщят подземни води.

Здравината и дълбочината на фундаментите имат по голямо значение за сигурността и избягване на аварии, които биха имали последствия за строителните фондове и човешкото здраве.

Въздействията са отрицателни, но поради относително малките размери на засегнатите площи са незначителни по отношение на геоложката основа и земните недра.

Проектът не засяга територии с подземни богатства или запаси от подземни богатства. Също така и свързаните с проекта елементи, в т.ч. инфраструктурата за достъп и останалата съпътстваща инфраструктура не засягат площите на подземните богатства. Не се очаква никакво въздействие по време на строителството и експлоатацията на ветропарка.

1.6 Етапи на реализиране на инвестиционното предложение

1.6.1 Строителство

По време на етап „Строителство“ ще се извършват следните дейности:

- Мобилизация на строителните екипи;
- Подготвителни дейности;
- Земни работи при изграждане на обслужващи пътища;
- Земни работи при изграждане на кранови площадки;
- Земни работи при изграждане на фундаментите;
- Транспортиране на оборудването, материалите, отпадъците;
- Котважни, арматурни и бетонови работи по фундаментите;
- Разтоварване и монтаж на оборудването от крановете;
- Изграждане на кабелни трасета, оптичен кабел и заземително въже, изкопаване на траншеи, полагане на кабелите, засипване;
- Изграждане на подстанция и монтаж на съоръжения за съхранение на енергия;
- Довършителни работи, възстановяване/рекултивация на почвената повърхност, незасегнатата от застрояването;
- Демобилизация на строителните екипи.

Не се предвиждат взривни работи.

Етапите при строителството на ветрогенераторите включват подготвителни строителни дейности за изграждане на фундаментите на ветрогенераторите (изкопни работи, котважни и армировъчни работи, бетониране, полагане на кабели и др), и строително-монтажни дейности на самите ветрогенератори (повдигане и монтиране на кулите, главината, ротора с витлата).

Предвижда се за всеки ветрогенератор монтажните дейности да започнат с разполагането на помощни автокранове, с които ще се сглобява основния кран, а той – ветрогенератора.

След като отделните елементи на ветрогенератора бъдат доставени, всеки модул ще се издига с помощта на специализираните кранове и ще се фиксира/монтира на място. Монтажът ще се извършва с болтови връзки.



Източник на изображенията: <https://www.cez.cz/en/energy-generation/wind-power-plant/cez-wind-power-plants/fantanele-cegealac-wind-park#gallery-9>



Фигура 1.6.1-1 Примерна схема на строително-монтажните работи

След като се сглоби и фиксира кулата на ветрогенератора, следващата стъпка е да се монтира гондолата и главината на ротора. С помощта на кран, гондолата се издига до мястото на монтаж, след което се подвежда с фланец и се фиксира с болтови връзки към кулата. Тъй като монтажът на ротора е най-прецизния и сложен за изпълнение етап, разположението на крановете е съобразено с начина на монтаж на витлата към главината. По-често витлата се монтират на земята последващо и се повдига цялата роторна група с главината. Вторият вариант е роторните витла да се монтират последователно към предварително свързаната с гондолата главина, като се посрещат от монтажен екип и се притягат към главината на ротора.

Следва окабеляването на турбината и подвеждане на оперативните и силови кабели към трансформатора. С това турбината е готова за пуск.

По време на строителството е възможно кратковременно ползване на допълнителни площи за складиране на частите на ветрогенератора при някои от съоръженията. Предвижда се Възложителя да сключи договори със собствениците на съседни имоти, за временно ползване при необходимост.



Фигура 1.6.1-2 Изображения на монтажни площадки по време на строителство на различни етапи след засипване на фундамента.

Строително-монтажните работи ще се изпълнят при спазване на изискванията на Правилник за изпълнение и приемане на електро-монтажните работи (БДС кн. 12/84 г., ДВ бр.10/99 г. и БДС бр.12/99 г.) и Указания за изпълнение на строително-монтажни работи при изграждане на въздушна линия на енергопроект.

Работна техника

Доставката и монтажът на ветрогенераторите ще се осъществява със специализиран транспорт и строително-монтажна техника: моторизирани платформи и специален кран с голяма товароподемност и с много голяма височина на стрелата.

Основното технологично оборудване за обезпечаване на строителните дейности при една работна площадка е представено в следващата таблица.

Таблица 1.6.1-1 Примерен списък на механизацията, която ще се използва по време на строителните дейности

Строителна механизация	Предназначение	Ниво на звукова мощност, Leq [dB(A)]	Мощност	Капацитет	Брой
Багер с кофа	Механизирани изкопи, вертикална планировка и др.	75	134 kW	27 t	1
Самосвал	Транспорт и доставка на материали, земни маси и др.	77	187 kW	23 t	4
Валяк	Уплътняване на земна основа	73	145 kW	18 t	2
Мобилен преместваем кран с тръбно решетъчна стрела (основен)	Подемна техника, строително-монтажни дейности	75	445 kW	750 t	1
Автокран (помощен)	Подемна техника, строително-монтажни дейности	75	400 kW	100+ t	4 (5)
Бетон-помпа	Бетонни работи, строителство на фундаменти	75	-	26 t	2
Бетоновоз	Доставка и транспорт на строителни работи / бетон	81	-	-	4
Автогрейдер	Разриване на земни маси	74	164 kW	-	2
Булдозер	Разриване на земни маси	76	150 kW	~ 4 m ³ на греблото	2
Комбиниран багери	Изкоп, превоз и транспорт на земни маси	78	82 kW	4.6 t	3
Челни товарачи	Превоз и товарене на земни маси	77	110 kW	~ 3 m ³ на кофата	1

1.6.2 Експлоатация

Основният процес при експлоатацията на вятърния парк е преобразуването на енергия от вятъра в механична енергия, чрез турбина с три витла. Механичната енергия се преобразува в електрическа чрез редуктор, който задвижва асинхронен/синхронен електрически генератор.

По време на етап „Експлоатация“ ще се извършват следните дейности:

- Периодичен оглед на съоръженията;
- Поддръжка и подмяна на елементи и системи на съоръженията (масла, електронно и електрическо оборудване) от специализирана фирма по договор /фирмите имат разрешителни по ЗУО/;
- Ремонтни дейности по съоръженията.
- Експлоатация – ел подстанции – свързани с поддържане и подмяна на ел-оборудване от специализирана фирма с разрешително по ЗУО.

- Експлоатация – батерии. Технологично батериите са с дълъг гаранционен /експлоатационен срок – възможна подмяна на контейнери от производителя. Контейнерите с изтекъл експлоатационен срок или аварирали се връщат на производителя. Възможни са ремонтни работи на място, но без разкомплектоване на контейнери/компоненти.
- Експлоатация – въздушен електропровод – периодични огледи и ремонти ако се налага от специализирана фирма по договор /принципно след изграждане собствеността се прехвърля на ЕО/.

В условия на нормална експлоатация ветрогенераторите могат теоретично да работят 24 часа в денонощието и почти 365 дни в годината със сравнително малки допуски за планирани поддръжка и ремонт. Действителното време за експлоатация на всяка една турбина, ще зависи от специфичните за района на обекта ветроенергийни ресурси. Ветрогенераторите ще работят на автономен режим. В контролера за управление на процесите ще има компютърна система за диагностика и автоматично регулиране на производството на електрическа енергия.

Дейностите по поддръжката ще се извършват през периоди на слаба ветрова активност, което ще сведе до минимум загубите при генериране на електроенергия. Турбините ще започват да генерират електроенергия при скорост на вятъра от минимум 2,5-3 m/s, като тяхното производство ще нараства до номиналната си стойност при скорост на вятъра от 10.5 до 18 m/s. Ако скоростта на вятъра надвиши около 23-25 m/s турбините ще спрат автоматично да генерират електроенергия.

Посещенията за поддръжка на съоръженията ще се извършват веднъж годишно от специализирани изпълнители с разрешителни по ЗУО, които ще проверяват и инспектират съоръженията, крепежните елементи и експлоатационния срок на маслото. Смяната на маслата и гресите се извършва от опитни служители на специализираната фирма, като те се изваждат и поставят капсуловани, при ползване на обезопасителни помощни средства – тави и съдове.

Не се предвижда постоянно/редовно използване на тежка механизация и строителна техника по време на експлоатацията. Работна техника ще бъде необходима епизодично при извършване на профилактика и ремонтни дейности на вятърния парк.

За работата на вятърния парк не се предвижда ползване на производствени води. Не се предвижда водовземане или ползване на повърхностни и/или подземни води, както и заустване на производствени отпадъчни води.

За нуждите на елподстанцията ще се ползват малки количества питейни води, доставяна бутилирана. Отпадъчните води от работата на подстанцията са незначително количество и ще се събират във водоплътна черпателна/септична яма и изнасят със специализирана техника до канализация или ПСОВ.

Работни места

Експлоатацията на ветрогенераторите не изисква постоянни работни места. За работата на елподстанцията се очакват до 5 постоянни работни места на сменен режим на работа.

1.6.3 Извеждане от експлоатация

При извеждане от експлоатация на парка или подмяна на генераторите, те се разглобяват, без да бъдат отделяни течности, масла, както и части от оборудването. Според сегашната практика свалените генератори или се продават, или се връщат на фирмата производител за ремонт и обновяване.

Проектният експлоатационен живот на ветрогенераторите ще бъде минимум 30 години. Ако в края на експлоатационния период ветроенергийният парк все още е рентабилен от техническа и икономическа гледна точка може да бъде продължена

експлоатацията му за определен период, като елементите на ветровите генератори ще се подменят, но без това да изменя общите параметри и условия на ползване на обекта.

Ако след експлоатационния период ВЕП не е икономически изгоден то обекта ще бъде изведен от експлоатация. Всички основни компоненти и надземни конструкции ще се демонтират, съгласно проект за извеждане от експлоатация на обекта и последващото използване на земята ще бъде възстановено.

За подземните конструктивни детайли и трошенокаменните настилки в имотите на съоръженията се предвижда изготвяне на проект за рекултивация, съгласуван с властите и последващото му изпълнение.

Проектите за извеждане от експлоатация и рекултивация на терените ще бъдат предмет на бъдеща процедура по съгласуване/одобряване с/от компетентните органи при спазване на действащи нормативни изисквания.

1.7 Основни суровини и материали - количествена и качествена оценка

1.7.1 При строителство

По време на строителството, за строително-монтажните работи ще се ползват - бетон, кофражни платна, малки количества пясък и стоманена армировка за подземните фундаменти на вятърните генератори. Всички материали ще се доставят от регламентирани законни кариери и бетонови възли. Планира се използването на готови бетонови смеси, а ако е необходимо на място ще се приготвят малки количества бетонови смеси от пясък, чакъл, цимент и вода. Арматурата ще пристига на подобектите заготвена в арматурни дворове.

По време на изкопните работи се предвижда да бъде отстранена приблизително 3000 m³ земна маса на ветрогенератор и общо около 3300 m³ за подстанцията и батериите. Хумусът, около 2500 m³ за ветрогенератор ще бъде отделян и депониран на място в съответствие с изискванията на Наредба № 26 *за рекултивация на нарушени терени*. Ако параметрите на имота позволяват хумусният слой ще бъде изнесен на временно депо в ПИ 15415.108.33 и/или 15415.105.1 и/или 15415.90.17 и/или до временно депо определено от общината за последващо използване при рекултивацията. Мъртвицата /земна маса/ ще бъде съхранявана на място или извозвана до места за временно съхранение и/или част от нея на указано от общината място за рекултивация. След изграждането на фундамента част от същата ще бъде върната за обратен насип и рекултивация, а излишната ще бъде изнесена на указано от общината място за местни рекултивации или друго ландшафтно ползване.

Самите генератори са от сглобяема метална конструкция, която ще бъде доставяна на място.

При строителството ще се изразходва предимно дизелово гориво за работа на механизацията.

За направата на пътните връзки, монтажните площадки и вътрешните настилки ще се използва трошен камък и чакъл доставян от кариери, притежаващи всички изискуеми документи за осъществяване на дейността си.

В териториалния обхват на инвестиционното предложение няма да се използват или съхраняват опасни вещества или препарати, равни или надвишаващи количествата по Приложение 3, Глава VII на *ЗООС*.

Работен график

Строително-монтажните работи ще се извършат за период от 12 - 15 месеца, като ще се работи 7 дни в седмицата, 8 часов сменен режим на работа съгласно изискванията на трудовото законодателство.

Работна техника

Доставката и монтажът на ветрогенераторите ще се осъществява със специализиран транспорт и строително-монтажна техника: моторизирани платформи и специален кран с голяма товароподемност и с много голяма височина на стрелата.

За изграждане на фундаментите и полагане на трошенокаменна настилка ще се ползват: багери с различна мощност и капацитет, челни товарачи, самосвали, бетоновози, бетон-помпа, грейдер, булдозер, валяк, автокран.

1.7.2 При експлоатацията

По време на експлоатацията ще се използва основно възобновяем източник на енергия – силата на вятъра за превръщането ѝ в механична енергия.

На територията на вятърния парк не се предвижда да се съхраняват опасни вещества и смеси. Използваните масла и греси за поддръжката на ветрогенераторите и подстанцията ще бъдат доставяни при извършването на профилактиката и ползвани в същия ден. Отпадъчните продукти ще се изнасят от фирмата обслужваща съоръженията същия ден. Съгласно възприетата практика, техническо обслужване на ветрогенераторите, включително подмяната на смазочни масла и електрическо и/или електронно оборудване ще се осъществява от специализирана фирма, която да притежава Разрешително по ЗУО.

1.8 Използвана енергия, горива

1.8.1 При строителството

За машините, които се очаква да работят по време на строителните дейности ще се използват като опасни вещества основно горива - бензин, дизелово гориво, пропан- бутан, нехлорирани моторни и смазочни масла, грес. Зареждането с горива, смяната на масла и поддържането на строителната техника ще се осъществява извън площта на ветроенергийния парк в собствените на фирмата строител, гаражи, ремонтни сервиси и бензиностанции. Собствено горивно стопанство на територията на ветропарка не се предвижда. Възможно е епизодично зареждане на място само на тежките верижни машини и едрогабаритни кранове – багер, булдозер, кран за монтаж. Зареждането ще се извършва от мобилна цистерна, при спазване на правила за безопасност /ползване на мобилни вани или непромокаеми подложки/ в рамките на „временната строителна база“, която ще бъде устроена в имот/и, върху който възложителя има вещни права – вероятно ПИ предвиден за подстанция и ССЕ.

1.8.2 При експлоатацията

По време на експлоатацията ще се използва основно възобновяем източник на енергия – силата на вятъра.

На територията на вятърния парк не се предвижда да се съхраняват опасни вещества и смеси. Използваните масла и греси за поддръжката на ветрогенераторите и подстанцията ще бъдат доставяни при извършването на профилактиката и ползвани в същия ден. Отпадъчните продукти ще се изнасят от фирмата обслужваща съоръженията същия ден. Съгласно възприетата практика, техническо обслужване на ветрогенераторите, включително подмяната на смазочни масла и електрическо и/или електронно оборудване ще се осъществява от специализирана фирма, която да притежава Разрешително по ЗУО.

1.9 Източници на водоснабдяване. Водни количества

Село Големаново и територията на ВЕП Ветрослав не са водоснабдени. В територията на проекта за вятърен парк и в близост липсват водопроводи и водоизточници за питейно битово водоснабдяване.

Най - близките водопроводи са на повече от 3 km – водопровод „Слана бара-Кула“.

1.9.1 При строителство

Не се предвижда водовземане за питейни, промишлени и други нужди - чрез обществено водоснабдяване (ВиК или друга мрежа) и/или водовземане или ползване на повърхностни и/или подземни води. За нуждите на строителството ще бъдат използвани водоноски, а за питейно-битови нужди – бутилирана вода.

За оросяване на пътищата и нужди на строителството ще се ползват цистерни-водоноски по договор с фирма, която има издадени съответните разрешителни.

1.9.2 При експлоатация

В периода на експлоатация не се предвижда водоползване за технологични или битови нужди, както и заустване на отпадъчни води. Съоръженията на вятърния парк не изискват постоянен воден ресурс, поради което не се очаква въздействие върху водните тела.

1.10 Източници на шум, вибрации и лъчения

1.10.1 При строителство

Източник на шум в околната среда по време на строителството и монтажа на съоръженията на площадките на вятърен парк „Ветрослав“, както и допълнителните подстанции, пътни връзки и кабелни трасета ще бъде използваната строителна техника за извършване на различните видове строителни работи – изкопна, насипна, пробивна, бетонова, заваръчна, монтажна, транспортна, и др. Строителната техника, с изключение на обслужващия транспорт, ще бъде съсредоточена в съответния участък от ивицата на трасетата на пътните връзки и кабелните трасета, в границите на сервитутната им зона. В определени периоди от време, в близост до работещите машини, които извършват различни видове дейности, може да се очаква еквивалентно ниво на шум от 85 до 93 dBA.

По експертна преценка, отчитайки местоположението и характера на инвестиционното предложение – отдалечено на повече от 700 m от населени места, както и отдалечеността на съоръженията и подобектите един от друг, Възложителят не следва да прилага специализирани технически мерки за ограничаване на шума. Могат да бъдат прилагани организационни мерки свързани с работното време на транспортната техника, лимитиран брой дневни курсове преминаващи през/до населени места.

Вибрации в околната среда биха могли да възникват от преминаващи тежкотоварни МПС и строителни машини, както и от извършвани строително-ремонтни дейности.

1.10.2 При експлоатация

Източниците на шум при експлоатация на обекта ще са ветрогенераторите. Шумът основно се генерира от няколко различни части на турбината - от генератора, скоростната кутия, контактите между главината и поддържащата кула, които създават механичен шум. Съществува и аеродинамичен шум от въртенето на витлата. За турбините с хоризонтален дизайн шум се генерира при скорост на вятъра от 4 m/s до 23 m/s. При скорост на вятъра от 6-7 m/s турбината оперира, като шумът от вятъра е със сравнително ниски нива. При скорост от порядъка на 10 m/s и повече, шумът на вятъра маскира шума от турбината.

Статистически и физически е доказано, че в общия случай нивата на шума бързо намаляват с отдалечаване от съоръжението. Турбините с голяма мощност, като описаната по-горе създават шум с нива 97-109 dB(A) при източника. На разстояние около един диаметър на ротора (или 185 m) нивото на шума намалява до 55-60 dB(A), а на 350 – 400 m разстояние до 35-40 dB(A). Като цяло турбините са разположени на над 6,9 km от най-близката ЗЗ и не се очакват нива на шум, които да са биологично значими за видове предмет на опазване.

При изготвяне на доклада за ОВОС е направено моделиране на генерираният от работата на вятърния парк шум, причинен от работата на вятърните турбини, в т.ч. кумулативен с други близки одобрени/ или в процедура съоръжения. Въз основа на данните от моделирането ще се изготви оценка на очакваните въздействия върху околната среда и населението, като при необходимост ще се предпришат смекчаващи мерки, които да намалят оценените въздействия.

Електромагнитни полета

Източник на електромагнитни полета, ще бъдат въздушните електропроводни линии с напрежение над 110 kV и електрическите подстанции, които се предвижда да бъдат с открита разпределителна уредба (ОРУ).

У нас, съгласно „БДС 12.1.002/78. Норми и правила по охрана на труда при работа в електромагнитни полета с промишлена честота“, са възприети норми за престой в електрическо поле, спазването на които гарантира липсата на неблагоприятно въздействие.

За електрическите подстанции в Наредба № 16 за сервитутите на енергийните обекти са въведени сервитутни ивици, спазването на които гарантира отсъствие на неблагоприятно въздействие.

Вибрации

Вибрации от работата на ветрогенераторите могат да се емитират единствено при некачествен монтаж, като устройството им е проектирано така, че при вибрации работата на генератора автоматично да спира. Вибрациите, които могат да възникнат при определени метеорологични условия за въздушните електропроводи, се „гасят“ в конструкцията и не се разпространяват в околното пространство.

Светлинни ефекти

Експлоатацията на ветрогенераторите е съпроводена с оптични ефекти, причинени от витлата на турбините. Тези ефекти се разделят на ефекти на засенчване и на отражение на светлина, създавани от витлата на турбините. И двете явления се характеризират с периодичност на поява, зависеща от оборотите на пропелера, от взаимното разположение на слънцето, вятърните турбини и зоните с присъствие на хора, посоката на вятъра, а също и от интензивността на слънчевото греене.

Засенчването, създавано от витлата на вятърните турбини, представлява периодично изменение в осветеността на дадена точка от земната повърхност, сгради или други обекти.

Честотата на засенчването за дадена точка е пряко свързана с оборотите на вятърната турбина в конкретния момент, а времето на засенчване зависи освен от горепосочените четири фактора и от диаметъра и ширината на витлата.

Отражението на светлина (отблясъци) възниква в резултат от отразяването на слънчевите лъчи от перките на турбините. Освен посочените по-горе фактори върху появата на отблясъци от витлата оказва влияние и ъгълът на завъртане на лопатите

спрямо оста им. Експлоатацията на съоръженията, не е свързана с генерирането на други вредни физични фактори.

1.11 Отпадъчни води

Реализацията и експлоатацията на ветропарка не е свързана с водоползване и ползване на повърхностни и/или подземни водни тела, нито със заустване на отпадъчни води в тях. По време на строителството и експлоатацията не се очаква формиране на вещества, които ще бъдат емитирани в повърхностните и/или подземни водни тела, в т.ч. приоритетни и/или опасни вещества, при които се осъществява или е възможен контакт с водите.

1.11.1 При строителство

Не се очакват емисии във водите по време на строителството поради:

- Няма ползване и генериране на производствени води;
- Дейностите не са свързани с контакт на вредни и опасни вещества с води;
- За работниците е предвидено ползването на химически тоалетни и хигиенни кърпи;
- Не се засягат санитарно охранителни зони на водоизточници.

1.11.2 При експлоатация

За работата на вятърния парк не се предвижда ползване на производствени води. Не се предвижда водовземане или ползване на повърхностни и/или подземни води, както и заустване на производствени отпадъчни води.

За нуждите на елподстанцията ще се ползват малки количества питейни води, доставяна бутилирана. Отпадъчните води от работата на подстанцията са незначително количество и ще се събират във водоплътна черпателна/септична яма и изнасят със специализирана техника до канализация или ПСОВ.

Не се очакват емисии във водите по време на експлоатацията поради:

- Няма ползване и генериране на производствени води;
- Дейностите не са свързани с контакт на вредни и опасни вещества с води;
- За работниците в подстанцията е предвидено изграждането на водоплътна черпателна/септична яма, а почистването/извозването ще се извършва чрез фирма, притежаваща съответните разрешителни и със специализирана техника;
- При ремонтни дейности е предвидено ползването на химически тоалетни и хигиенни кърпи за обтриване.

1.12 Емисии във въздуха

1.12.1 При строителство

По време на строителството се очакват неорганизираните емисии от прах и вредни вещества от строителните дейности и от работата на двигателите с вътрешно горене (ДВГ) на използваната строителна техника в резултат на:

- Земно-изкопни и насипни дейности - разчистване на терените от растителността, отнемане на хумусния слой от почвата, изпълнение на фундаментите на вятърните генератори и подстанцията, направа на подходни пътища към площадките на ветрогенераторите и подстанцията, вертикална планировка, изграждане на кабелните трасета и заземителните въжета;
- Отделяне на отработените газове от строителната механизация;

- Транспортни дейности - превоз на земни маси, хумус, трошен камък, бетон, строителни материали, разглобените ветрогенератори.
- Прахоунос от временно складиране на земни маси и хумус

1.12.2 При експлоатация

Експлоатацията на инвестиционното предложение не е свързана с генериране на емисии от организирани (точкови) източници. Очаква се положително въздействие от изпълнението на ветропарка, тъй като се предвижда използване на възобновяеми енергийни източници, като по този начин се ограничава прилагането на конвенционалните методи и технологии за производство и генерация на енергия, емитиращи техногенни замърсители във въздушната среда - горивни процеси, термично окисление на горива и т.н.

1.13 Генерирани твърди отпадъци

Съгласно действащите в Република България нормативни изисквания относно управлението на отпадъци, образувани по време на строителството и експлоатацията на ИП, се предвижда те да се предават на организации, притежаващи разрешителни по чл. 35 от Закона за управление на отпадъците.

Общината, на чиято територия попада инвестиционното предложение, подлежи на наблюдение и контрол от РИОСВ - Монтана. Обхватът на инвестиционното предложение засяга територия от землището на община Кула.

Отпадъците, които се генерират на територията се предават за третиране, следвайки йерархията за управление на отпадъци с цел да се предотврати, намали или ограничи вредното им въздействие върху човешкото здраве и околната среда.

Община Кула има разработена програма за управление на отпадъците с период 2021-2028 г., съгласно чл. 52, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците.

От реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение се очаква генерирането на отпадъци, които са класифицирани съгласно Приложение № 1 към чл. 5, ал. 1 на Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците.

1.13.1 При строителство

Строителни отпадъци

В проектната документация ще има част ПУСО – план за управление на строителните отпадъци, съгласно нормативната уредба. Строителните отпадъци, които ще се генерират, ще са в резултат от строително-монтажните дейности. Към тази група отпадъци се отнасят бетон, метали, кабели. Изкопните земни маси не представляват отпадък съгласно ЗУО – те ще бъдат пренасочени за рекултивация в обекта и по указания на общината.

Опасни отпадъци

По време на строителството ще се генерират и опасни отпадъци от строителната техника – нехлорирани хидравлични масла на минерална основа; нехлорирани моторни, смазочни и масла за зъбни предавки на минерална основа; опаковки, съдържащи остатъци от опасни вещества или замърсени с опасни вещества; маслени филтри; спирачни течности, антифризни течности, съдържащи опасни вещества. Отпадъците ще са собственост на фирмата строител на обекта и ще се отделят извън терените на проекта – в специализирани гаражи и ремонтни работилници. Те ще се управляват от строителната или специализирана фирма притежаваща разрешително по ЗУО съгласно фирмения им план за управление на отпадъците.

По време на строителството се очаква акумулиране на малки количества опасен отпадък в терените на проекта - 15 02 02* - абсорбенти, кърпи за изтриване, замърсени с опасни вещества - генерират се при ползване на тежката строителна техника, събират се в специализиран контейнер в строителната база и се управляват от строителната фирма в съответствие със ЗУО.

Битови отпадъци

Строителството на вятърния парк ще бъде съпроводено с отделянето и на битови отпадъци от работниците – хартиени и картонени опаковки, пластмасови опаковки, метални опаковки, композитни/многослойни опаковки, стъклени опаковки, смесени битови отпадъци. Те ще се събират разделно във временната строителна база. Битовите отпадъци ще се изнасят в полиетиленови чували в Регионалното депо за ТБО Видин или в съоръжения на въведената ситема за събиране на отпадъци в община Кула. Опаковките и разделно събраните отпадъци ще се предават за рециклиране.

1.13.2 При експлоатация

По време на експлоатацията на вятърния парк се очаква да се генерират отпадъци от техническата поддръжка и профилактиката на ветроенергийните съоръжения - отработени смазочни масла и материали, които подлежат на подмяна, електрическо и електронно оборудване, батерии. Техническото обслужване и профилактика ще се осъществяват от специализирани фирми, а генерираните отпадъци ще се управляват съгласно Закона за управление на отпадъците. Не се предвижда временно съхранение на отпадъци на територията на вятърния парк.

1.14 Замърсяване на почви

1.14.1 При строителство

По време на строителството на вятърен парк „Ветрослав“, през строителния период е възможно да се окажат следните въздействия върху почвите:

- Механично увреждане на хумусен слой в имотите на проекта в резултат от навлизането на строителната техника и изкопни дейности за фундаменти и съпътстващата ги инфраструктура;
- Запечатване на част от площта – за изграждане на фундаменти и обслужващи технологични пътища;
- Утъпкване и уплътняване на почви в терени, предвидени за инфраструктурните комуникации. Уплътняването е отстранимо с агротехнически мероприятия - оран, фрезование;
- Замърсяване /локално и кратковременно/ със строителни отпадъци и строителни материали на строителната площадка и прилежащите зони.

1.14.2 При експлоатация

По време на експлоатацията на вятърния парк не се очакват емисии в почвите и въздействия върху почвите.

Всички утъпкани участъци от строителната техника по време на строителството ще бъдат изорани и възстановени.

Не се очаква допълнително замърсяване или увреждане на почвата, свързано с експлоатацията на обекта.

С реализирането на обекта не се очаква замърсяване на почвите или понижаване на почвеното плодородие в съседните терени.

1.15 Риск от аварии

1.15.1 При строителство

По време на строителството не се предвиждат дейности, свързани със значителен риск от големи аварии или бедствия. Потенциалните рискове са характерни за строително-монтажните работи и са свързани основно с експлоатацията на строителна техника, транспортни средства и временно съхранение на горива и смазочни материали.

Възможни са инциденти, свързани с разлив на горива и масла от строителна техника, възникване на пожар вследствие на техническа неизправност или човешка грешка, както и трудови злополуки при извършване на изкопни, монтажни и транспортни дейности. Вероятността за възникване на подобни събития е ниска и е ограничена във времето до периода на строителство.

С оглед характера и мащаба на инвестиционното предложение не се очаква възникване на аварии с трансграничен ефект или събития, които биха могли да доведат до значими въздействия върху околната среда извън непосредствената строителна площадка.

1.15.2 При експлоатация

По време на експлоатацията основните потенциални рискове са свързани с технически неизправности на ветрогенераторите, електрическата инфраструктура и подстанцията. Възможни са единични аварийни ситуации като повреда на електрическо оборудване, късо съединение, локално запалване на оборудване, повреда на механични елементи на ветрогенераторите или аварийно спиране на съоръженията.

Съвременните ветрогенератори са оборудвани със системи за автоматичен контрол, дистанционно наблюдение и защита, които позволяват своевременно откриване на неизправности и автоматично извеждане на съоръженията от експлоатация при необходимост. Поради това вероятността от възникване на аварии със значими последици за околната среда се оценява като ниска.

Не се използват и съхраняват опасни вещества в количества, които биха могли да доведат до големи аварии по смисъла на действащото законодателство. Не се очакват въздействия върху населението, околната среда или защитените територии и зони извън непосредствената зона на аварийното събитие.

1.16 Мерки за предотвратяване и реагиране при инциденти и непредвидени събития

1.16.1 При строителство

За предотвратяване на аварии и инциденти по време на строителството ще се прилагат следните мерки:

- използване само на технически изправна строителна и транспортна техника;
- периодичен контрол на състоянието на машините и оборудването;
- зареждане с горива и извършване на ремонтни дейности само на определени за целта площадки;
- наличие на сорбенти и материали за ограничаване и събиране на евентуални разливи на нефтопродукти;
- осигуряване на противопожарни средства на строителните площадки и в строителната техника;
- инструктаж и обучение на персонала по безопасност и здраве при работа;
- спазване на изискванията за пожарна безопасност и аварийна готовност;

- своевременно уведомяване на компетентните органи при възникване на инцидент или авария.

При възникване на инцидент ще се предприемат незабавни действия за ограничаване на последствията, обезопасяване на района и възстановяване на засегнатите терени.

1.16.2 При експлоатация

По време на експлоатацията ще бъдат прилагани следните мерки:

- непрекъснат дистанционен мониторинг на работата на ветрогенераторите и електрическите съоръжения;
- периодични технически прегледи и профилактика на оборудването съгласно изискванията на производителя;
- поддържане на системите за автоматична защита и аварийно спиране в изправност;
- осигуряване на противопожарно оборудване в подстанцията и обслужващите съоръжения;
- разработване и поддържане на процедури за действие при аварийни ситуации;
- обучение на експлоатационния персонал за реагиране при аварии, пожари и други извънредни събития;
- поддържане на постоянна връзка с аварийните служби и компетентните институции.

При възникване на авария съответното съоръжение се извежда автоматично от експлоатация, като се предприемат действия за локализиране на проблема, отстраняване на причините за възникването му и предотвратяване на вторични въздействия върху околната среда.

Независимо от ниската вероятност за възникване на аварии със значими последици за околната среда, на следващите етапи от реализацията на проекта ще бъдат разработени и прилагани всички планове и процедури, изисквани от действащото законодателство, включително План за безопасност и здраве, План за управление на строителните отпадъци, инструкции за пожарна безопасност и аварийна готовност, както и допълнителни планове за управление на екологичните и социалните аспекти на проекта, когато такива се изискват от компетентните органи, ЕРС изпълнителя или финансиращи институции.

В зависимост от окончателния модел на реализация на проекта могат да бъдат разработени следните документи:

- План за управление на здравето и безопасността при работа/ПБЗ;
- Оценка на риска на работните места;
- План за аварийна готовност, за евакуация и реагиране при извънредни ситуации;
- План за противопожарна безопасност;
- План за управление на строителните рискове;
- План за управление на трафика и транспортната безопасност;
- Планове за управление на опасни вещества и отпадъци;
- План за предотвратяване и ограничаване на замърсявания при аварийни ситуации;
- План за опазване на околната среда по време на строителството

Предвид характера на инвестиционното предложение не се очакват аварийни ситуации, способни да окажат значимо въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони. Реалистичните аварийни сценарии се свеждат до възможност за

възникване на локален пожар или локален разлив на горива, смазочни материали или трансформаторни масла по време на строителството или експлоатацията. Потенциалните пожари биха имали ограничен пространствен обхват и локален характер, като прилагането на нормативно изискуемите противопожарни мерки значително намалява вероятността за тяхното възникване и разпространение. Евентуално въздействие би било ограничено до малки площи в непосредствена близост до съоръженията и не би могло да доведе до значимо засягане на природни местообитания или местообитания на видове в защитените зони.

При евентуален разлив на нефтопродукти или масла е възможно временно локално замърсяване на ограничени площи почва. Поради малките количества на съхраняваните вещества, локалният характер на риска и възможността за незабавно ограничаване и почистване на разлива не се очаква достигане на замърсители до повърхностни или подземни води, нито въздействие върху природни местообитания и местообитания на видове в защитените зони.

Не е налице реалистичен механизъм, чрез който авария или бедствие, свързани с реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение, да доведат до значимо отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони.

2 ОПИСАНИЕ НА ЕЛЕМЕНТИТЕ НА ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, КОИТО САМОСТОЯТЕЛНО ИЛИ В КОМБИНАЦИЯ С ДРУГИ ПЛАНОВЕ, ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ/ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ БИХА МОГЛИ ДА ОКАЖАТ ЗНАЧИТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ ИЛИ ТЕХНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ

Настоящият раздел разглежда елементите и дейностите на инвестиционното предложение, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да доведат до въздействия върху защитени зони от мрежата Натура 2000 или върху техни елементи, включително типове природни местообитания, местообитания на видове, популации на видове, екологични коридори и функционални връзки между отделни територии.

За целите на настоящата оценка отделните проектни елементи са разгледани както самостоятелно, по отношение на специфичните за тях механизми на въздействие, така и в тяхната функционална свързаност като части от единен инвестиционен проект. Оценката обхваща както строителната, така и експлоатационната фаза.

Ветрогенераторите са анализирани основно във връзка с риска от сблъсък, бариерен ефект, изместване и обезпокояване на чувствителни видове. Строителните площадки, вътрешните обслужващи пътища, кабелната и присъединителната инфраструктура са разгледани по отношение на евентуално засягане, загуба или влошаване на природни местообитания и местообитания на видове. Подстанцията и съоръженията за съхранение на електрическа енергия са оценени във връзка с необходимите строителни дейности, пространственото засягане на терени и произтичащите от тях въздействия.

Наред с оценката на отделните проектни елементи е извършена и интегрирана оценка на инвестиционното предложение като цяло, включително на възможните комбинирани и кумулативни ефекти между отделните негови компоненти и в съчетание с други планове, програми, проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценяваното инвестиционно предложение могат да окажат неблагоприятно въздействие върху разглежданите защитени зони.

Проектът на вятърния парк и съпътстващата инфраструктура не попадат в границите на защитени зони от мрежата Натура 2000. Това обстоятелство изключва пряко

териториално засягане на защитени зони, но не изключва необходимостта от оценка на възможни функционални, непреки и кумулативни въздействия върху техни елементи.

Подходът и методиката на оценката са съобразени с Ръководството на Европейската комисия относно развитието на вятърната енергия и законодателството на ЕС за природата, в което за разположени на сушата ветроенергийни разработки са разгледани отделно потенциалните влияния върху местообитания, прилепи, птици и други видове, както и въздействията през различните етапи от жизнения цикъл на проекта.

Използвани са също специализирани европейски методически ръководства^{1,2}, които изискват анализът да обхваща природни местообитания, флора, птици, прилепи, сухоземна и водна фауна, екологична свързаност, функционални връзки и необходимостта от последващ мониторинг.

2.1 Елементи на инвестиционното предложение, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитените зони или техните елементи

Елементите на инвестиционното предложение, които имат потенциал да породят въздействия върху защитените зони или техни елементи, са следните:

- Ветрогенераторите представляват основен експлоатационен елемент на проекта. Въздействията им са свързани преди всичко с риск от сблъсък на птици и прилепи с въртящите се лопатки, баротравма при прилепи, визуално въздействие, шум, ефект на избягване и възможен бариерен ефект при локални и сезонни прелети. Този риск е функционален, а не териториален, тъй като площадките не попадат в защитени зони.
- Фундаментите, крановите площадки и трайно заетите площи са елементи, които могат да доведат до пряка загуба или влошаване на местообитания в рамките на имотите на инвестиционното предложение. Въздействието е основно локално и е свързано с отнемане на хумусен пласт, изкопи, насипи, бетонови работи, уплътняване на почвата и промяна в растителното покритие.
- Обслужващите пътища и временните строителни подходи могат да предизвикат фрагментация на местообитания, нарушаване на почвената покривка, прахови емисии, шум, безпокойство и повишена смъртност на дребни животни при преминаване на техника. При пресичане или приближаване до дерета, оврази, тревни и храстови ивици, те могат да засегнат локални екологични връзки.
- Кабелните трасета, оптичният кабел и заземителното въже са линейни елементи с въздействие основно през строителния етап. Потенциалните въздействия са свързани с изкопаване на траншеи, временно нарушаване на почвения слой, засягане на тревни и храстови местообитания, уплътняване на почви и временна бариера за дребни животни.

¹ https://www.ecologie.gouv.fr/sites/default/files/documents/Guide_FIE_MAJ%20Paysage_20201029-2.pdf

² https://www.natura2000.fr/sites/default/files/references_bibliographiques/08_guide_ein2000_eolien.pdf

- Подстанциите и електрическите съоръжения могат да доведат до локално трайно заемане на площи, шум от трансформаторно оборудване, риск от аварийни замърсявания и повишено човешко присъствие при поддръжка.
- Въздушната електропроводна линия е елемент с потенциално значение за птиците. Тя може да създаде риск от сблъсък с проводници, риск от електроудар при определени конструктивни решения и допълнителен бариерен ефект при полети на птици между хранителни, гнездови, почивни или миграционни територии.
- Временните строителни бази, складови площи, депа за хумус и площадки за техника могат да доведат до временна загуба и влошаване на местообитания, уплътняване, прахови емисии, шум, риск от замърсяване и навлизане на чужди или рудерални видове.
- Кумулативни въздействия могат да възникнат при съвместно действие на вятърния парк с други съществуващи или планирани инфраструктурни, енергийни, транспортни, земеделски или урбанизирани обекти в района. Най-релевантни са кумулативните ефекти върху птици и прилепи чрез натрупване на риск от сблъсък, бариерен ефект, изместване от местообитания и увеличаване на общото безпокойство.

2.2 Дейности, свързани с инвестиционното предложение, които имат потенциал за значително въздействие върху предмета и целите на опазване на описаните защитени зони

2.2.1 При строителството

По време на етапа на строителство ще се извършват следните основни дейности в тяхната последователност:

Мобилизация на строителните екипи

- **Подготвителни дейности:**
 - Доставка на фургони и временни преместваеми обекти;
 - Подготовка на складови зони и площадки;
 - Доставка и подготовка на оборудване и машини.
- **Земни работи при изграждане на обслужващи пътища:**
 - Разчистване на растителност (при наличност);
 - Изпълнение на изкопни работи;
 - Изпълнение на насип от подходящ материал до достигане на проектно ниво;
 - Разстилане и уплътняване.
- **Земни работи при изграждане на кранови площадки:**
 - Разчистване на растителност (при наличност);
 - Изземване и складиране на хумусен пласт;
 - Изпълнение на изкопни работи;
 - Изпълнение на насип от подходящ материал до достигане на проектно ниво;
 - Разстилане и уплътняване.
- **Земни работи при изграждане на фундаменти:**
 - Разчистване на растителност (при наличност);
 - Изземване и складиране на хумусен пласт;
 - Изпълнение на изкопни работи за достигане на проектната кота на фундамента;
 - Котважни работи;
 - Армировъчни работи;
 - Бетонни работи.

Монтаж на ветрогенераторите;

- **Транспортиране на оборудването, материалите, отпадъците;**
- **Разтоварване и монтаж на оборудването от крановете;**
- **Изграждане на кабелни трасета, оптичен кабел и заземително въже**
 - изкопаване на траншеи, полагане на кабелите, засипване;
 - Разчистване на растителност (при наличност);
 - Изпълнение на изкопни работи;
 - Полагане на кабелно трасе;
 - Изпълнение на насип от подходящ материал до достигане на проектно ниво;
 - Уплътняване на пластове.

Изграждане на подстанции:

- Разчистване на растителност (при наличност);
- Изземване и складиране на хумусен пласт;
- Изпълнение на изкопни работи за достигане на проектни коти;
- Кофражни работи;
- Армировъчни работи;
- Бетонови работи;
- Доставка и монтаж на оборудване;
- 72 часови проби.

Изграждане на въздушна електропроводна линия:

- Разчистване на растителност (при наличност) в зоните на стълбовете;
- Изземване и складиране на хумусен пласт в зоните на стълбовете;
- Изпълнение на изкопни работи за достигане на проектни коти (изпълнение на фундамент на стълбовете);
- Бетонови работи (изпълнение на фундамент на стълбовете);
- Монтаж на стълбове;
- Изтегляне на проводници между стълбове;
- Свързване към електроразпределителната мрежа и подстанциите.

Довършителни работи, възстановяване/рекултивация на терена;

Демобилизация на строителните екипи;

Не се предвиждат взривни работи. Хумусът ще се отнема разделно и ще се складира на специализирани временни депа, като ще се съхранява така, че да не се смесва със земни маси за да се избегне увреждането му вследствие уплътняване.

По време на строителния етап ще се извършват дейности по мобилизация на строителни екипи, доставка на временни преместваеми обекти, подготовка на складови зони и площадки, доставка и подготовка на машини, изграждане на обслужващи пътища, кранови площадки, фундаменти, кабелни трасета, подстанции и въздушна електропроводна линия, както и довършителни работи, рекултивация и демобилизация. Строителният етап е свързан с най-изразени преки въздействия върху земната повърхност, почвите, растителността и локалните местообитания. Основните механизми на въздействие са разчистване на растителност, изземване и складиране на хумусен пласт, изкопни и насипни дейности, разстилане и уплътняване, бетонови работи, движение на тежка техника, временен транспортен трафик, шум, прахови емисии и риск от аварийни замърсявания. При изграждането на обслужващи пътища, кранови площадки и фундаменти е възможно локално трайно или временно заемане на площи и влошаване на тревни, храстови или аграрни местообитания. В участъци в близост до дерета, оврази, влажни петна, горски крайнини и пасища е възможно засягане на местообитания на дребни бозайници, влечуги, земноводни, безгръбначни и ловни или транзитни територии на прилепи. Изграждането на кабелни трасета има предимно временно въздействие, изразяващо се в нарушаване на почвения слой и растителното покритие по трасето. При

правилно обратно засипване, рекултивация и възстановяване на хумусния пласт въздействието е обратимо, но може да бъде по-чувствително при пресичане на ландшафтни елементи с функционално значение.

Изграждането на въздушната електропроводна линия поражда въздействия както през строителния, така и през експлоатационния етап. При строителството въздействията са свързани със засягане на площи около стълбовете, изкопи, бетониране, монтаж и временен транспорт. В последствие линията може да има значение като рисков елемент за птици.

Не се предвиждат взривни работи, което ограничава риска от интензивни импулсни шумови и вибрационни въздействия. Разделното отнемане и съхраняване на хумуса е положителна проектна предпоставка за намаляване на въздействието върху почвените функции и възстановяването на засегнатите площи.

2.2.2 При експлоатацията

По време на етапа на експлоатация на вятърния парк ще се извършват следните основни дейности:

- Работа на ветрогенераторите за производство на електрическа енергия при различни ветрови режими;
- Непрекъснато дистанционно управление и мониторинг на работата на ветрогенераторите и електрическите съоръжения;
- Експлоатация на вътрешната кабелна мрежа, оптичния кабел и заземителната система;
- Експлоатация на подстанциите и присъединителната въздушна електропроводна линия;
- Планирана техническа поддръжка на ветрогенераторите (периодични инспекции, смазване, настройки, калибриране на системи);
- Инцидентна поддръжка и ремонти, включително подмяна на отделни компоненти при необходимост;
- Движение на обслужваща техника и персонал по съществуващите обслужващи пътища;
- Поддържане на сервитутните зони на ветрогенераторите, електропроводите и подстанциите;
- Косене и ограничаване на растителността в обслужващите и сервитутните зони при необходимост;
- Управление и временно съхранение на отпадъци, генерирани при експлоатацията и поддръжката (отработени масла, филтри, износени части);
- Провеждане на мониторинг съгласно изискванията на контролните органи и условията на разрешителните

По време на експлоатацията основните дейности са работа на ветрогенераторите, дистанционно управление и мониторинг, експлоатация на вътрешната кабелна мрежа, подстанциите и въздушната електропроводна линия, планирана и инцидентна техническа поддръжка, движение на обслужваща техника и персонал, поддържане на сервитутни зони, косене и ограничаване на растителността, управление на отпадъци и провеждане на мониторинг. Основният експлоатационен риск е свързан с летящата фауна - птици и прилепи. При птиците възможните въздействия включват риск от сблъсък с ротори, сблъсък с въздушна електропроводна линия, бариерен ефект, изместване от хранителни или гнездови територии и промяна в локалните полетни маршрути. При прилепите рисковете са свързани със сблъсък, баротравма, избягване на ловни територии и въздействия върху придвижването по линейни ландшафтни структури. Работата на подстанциите и електрическите съоръжения може да генерира локален шум и да създаде

риск от аварийни замърсявания при неправилно съхранение или обслужване на масла, филтри и други отпадъци. Поддържането на сервитутите и косенето могат да доведат до промени в растителната структура, но при правилно планиране могат и да поддържат ниска тревна растителност, без съществено влошаване на местообитанията.

Дистанционното управление и мониторингът сами по себе си не пораждат въздействия, но мониторингът е важен контролен инструмент за установяване на реалните ефекти върху птици, прилепи и други чувствителни групи след въвеждане на парка в експлоатация.

Източници на потенциално въздействие, свързани с инвестиционното предложение

За целите на оценката са идентифицирани елементите на инвестиционното предложение, които биха могли да представляват източници на въздействие върху видове и местообитания, предмет на опазване в защитените зони BG0000500 „Войница“, BG0000523 „Шишенци“ и BG0002002 „Западен Балкан“

Потенциалните източници на въздействие могат да бъдат групирани както следва:

По време на строителството

- Подготовка на площадките за ветрогенераторите;
- Изграждане на фундаменти, кранови площадки и обслужващи площи;
- Изграждане и реконструкция на обслужващи пътища;
- Полагане на подземна кабелна инфраструктура;
- Изграждане на подстанция и съоръжения за съхранение на електроенергия;
- Движение на строителна техника и транспортни средства;
- Временно присъствие на строителни екипи;
- Генериране на шум, вибрации, прахови емисии и локално безпокойство.

По време на експлоатацията

- Работа на ветрогенераторите;
- Въртене на роторите и наличие на роторна зона;
- Присъствие на високи вертикални конструкции в ландшафта;
- Работа на въздушната електропроводна линия за присъединяване;
- Периодична техническа поддръжка и обслужване;
- Нощно маркиращо осветление, когато е приложимо;
- Кумулативно взаимодействие със съществуващи или бъдещи инфраструктурни обекти.

Основни механизми на въздействие, подлежащи на оценка

С оглед характера на инвестиционното предложение и особеностите на предмета на опазване в разглежданите защитени зони, оценката е фокусирана върху следните потенциални механизми на въздействие:

За природните местообитания

- Пряко засягане на площи при строителството;
- Временно или трайно влошаване на структурата и функциите на местообитанията;
- Фрагментация и промяна на пространствената свързаност;
- Промени в условията за съществуване на типичните видове.
- Кумулативни ефекти, свързани с други ПППИП.

За видовете по Директива 92/43/ЕО

- Временно безпокойство по време на строителството;
- Загуба или влошаване на използвани местообитания;

- Промени във функционалната свързаност на местообитанията;
- Риск от смъртност вследствие на експлоатацията на съоръженията;
- Кумулативни ефекти, свързани с други ПППИП.

За прилепите

- Риск от сблъсък с ротори;
- Баротравма;
- Изместване от използвани ловни местообитания;
- Промени във функционалната роля на линейни ландшафтни елементи;
- евентуалното привличане на прилепи към работещите съоръжения
- Кумулативни ефекти, свързани с други ПППИП.

За птиците по Директива 2009/147/ЕС

- Риск от сблъсък с ветрогенераторите;
- Риск от сблъсък с проводници на въздушната електропроводна линия;
- Бариерен ефект и промяна на направленията на придвижване;
- Изместване от използвани хранителни територии и места за почивка;
- Временно безпокойство по време на строителството.
- Кумулативни ефекти, свързани с други ПППИП.

В съответствие с изискванията на Наредбата за ОС и практиката по чл. 6(3) на Директива 92/43/ЕИО, всеки потенциален рецептор се разглежда чрез следната последователност: източник на въздействие - механизъм на въздействие - рецептор - наличие на експозиция - вероятна промяна - значимост на въздействието - ефект върху предмета, целите и целостта на защитената зона

Когато е установена единствено функционална връзка между района на инвестиционното предложение и даден вид или местообитание, без да е налице реален механизъм на въздействие и експозиция, съответният рецептор не се разглежда като обект на значимо въздействие и отпада от последващата детайлна оценка.

2.3 Възможни отрицателни въздействия и рискове върху типовете местообитания и видовете животни и растения по Директива 92/43

Проектът не попада в границите на защитени зони за опазване на природни местообитания и видове по Директива 92/43/ЕИО. Поради това не се очаква пряко засягане на природни местообитания, които са предмет на опазване в защитени зони. Въпреки това, съгласно прилагания европейски и френски методически подход, следва да бъдат разгледани и възможните въздействия върху функционално свързани местообитания и видове извън границите на защитените зони.

Възможните въздействия върху типове местообитания, растения и животни по Директива 92/43/ЕИО са следните:

- Пряка загуба и влошаване на местообитания може да възникне при изграждане на фундаменти, кранови площадки, обслужващи пътища, подстанции и стълбове на електропроводната линия. Механизмът е свързан с трайно или временно заемане на площи, премахване на растителност, отнемане на хумус, изкопни работи, насипи, бетониране и уплътняване.
- Фрагментация и нарушаване на екологичната свързаност може да възникне при изграждане на линейна инфраструктура - пътища, кабелни трасета, въздушна електропроводна линия и сервитут. Това въздействие е най-релевантно в близост до дерета, оврази, речни корита, влажни участъци, храстови и горски ивици, които могат да функционират като локални коридори за придвижване и хранене.
- Обезпокояване на животински видове е възможно през строителството и в по-ниска степен през експлоатацията. Механизмът включва шум, вибрации,

движение на техника, човешко присъствие, светлини и периодични ремонтни дейности. Въздействието е най-изразено за бозайници, влечуги, земноводни и прилепи в близост до използвани укрития, ловни територии или миграционни коридори.

- Риск за прилепи възниква основно през експлоатацията. Най-значимите механизми са сблъсък с лопатките, баротравма и изместване от ловни територии. По-висока чувствителност може да се очаква при турбини, разположени в близост до горски територии, дерета, водни площи, храстови линии и други ландшафтни структури, използвани от прилепите за ориентация и хранене. При определени видове прилепи е възможно привличане към ветрогенераторите, свързано с концентрация на насекоми, използване на въздушни течения или изследователско поведение.
- Въздействия върху земноводни и влечуги могат да възникнат при изкопни дейности, движение на техника, засягане на влажни микроместообитания или пресичане на локални коридори за придвижвания. Въздействията са предимно локални и основно през строителния етап.
- Въздействия върху растения и безгръбначни са възможни при премахване на растителност, отнемане на хумус, нарушаване на тревни съобщества, промяна на режима на ползване и навлизане на рудерални или инвазивни видове.
- Промяна на хидроложките условия и процеси, ерозия може да възникне при изграждане на пътища, площадки, насипи и изкопи, които променят повърхностния отток и водозадържането. Тези въздействия имат значение най-вече за влажни участъци, понижения, дерета и ерозионно чувствителни склонове.
- Риск от замърсяване на почви и води е възможен при строителството, поддръжката и аварийни ситуации. Механизмът включва разливи на горива, масла, хидравлични течности, неправилно съхранение на отпадъци и строителни материали.
- Навлизане на чужди и инвазивни видове може да възникне вследствие на нарушаване на почвения слой, транспорт на техника, доставка на материали, складиране на земни маси и непълна рекултивация.

При липса на пряко засягане на защитени зони въздействията върху местообитанията и видовете по Директива 92/43/ЕИО се оценяват като потенциално локални и ограничени до територията на проекта и непосредствените ѝ околности. По-високо внимание следва да се отдели на прилепите и на ландшафтните структури с коридорна функция. При прилепите реалната степен на въздействие зависи от експозицията на видовете към съответния механизъм на въздействие, определена чрез честота на регистрациите, височина на полета, пространствено използване на района и функционална връзка със защитените зони.

2.4 Възможни отрицателни въздействия и рискове върху популациите на видовете птици по Директива 2009/147 и техните местообитания

Инвестиционното предложение не попада в границите на защитени зони за опазване на дивите птици. Поради това не се очаква пряко засягане на местообитания на птици в защитени зони. Въпреки това птиците са мобилна група и могат да използват територии извън защитените зони за хранене, миграция, почивка, гнездене или локални придвижвания. Поради това оценката следва да отчита не само административните граници на защитените зони, но и функционалната връзка между тях и ландшафта около проекта.

Основните възможни отрицателни въздействия върху птиците са следните:

Загуба и влошаване на местообитания за птици може да възникне при изграждане на фундаменти, площадки, пътища, подстанции, кабелни трасета и стълбове на електропровода. Механизмът е свързан с намаляване на площите за хранене, укритие, почивка и потенциално гнездене, особено за видове на открити земеделски територии, пасища и мозаечни ландшафти.

Обезпокояване и изместване може да възникне както през строителството, така и през експлоатацията. Изместването включва загуба или ограничаване на достъпа до хранителни територии, места за почивка, гнездене, набиране на височина и други функционално значими части от жизнения цикъл на видовете. По време на строителството въздействието се поражда от шум, движение на техника, човешко присъствие, земни и строително-монтажни работи и транспорт. По време на експлоатацията въздействието може да се прояви чрез избягване на зони около турбините, обслужващите пътища и електропроводната линия.

Разпокъсване на местообитания и промяна в използването на територията може да възникне вследствие на изграждането на пътища, сервитути, площадки и електропроводи. Това може да промени връзката между места за гнездене, хранене и почивка, особено при видове, използващи мозаечния земеделски ландшафт.

Барьерен ефект може да възникне при разполагане на редици от ветрогенератори или електропроводи в направления на локални прелети, хранителни маршрути или сезонна миграция. Механизмът включва отклоняване на полетите, увеличаване на енергийните разходи и избягване на определени части от ландшафта. Този риск е особено релевантен при наличие на дерета, речни долини, ръбове на гори и открити пространства, които могат да насочват прелетите.

Риск от сблъсък с ротори е основен експлоатационен риск при вятърните паркове. Вероятността зависи от видовия състав, числеността, височината на полетите, сезонността, метеорологичните условия, релефа и използването на територията за хранене или миграция. По-чувствителни са едрите реешци се птици, грабливи птици, нощно мигриращи видове и видове с ниска репродуктивна способност.

Риск от сблъсък с въздушната електропроводна линия може да възникне при полети на ниска височина, при лоша видимост, нощна миграция или в участъци, където проводниците пресичат използвани от птиците коридори. При неподходящи конструктивни решения е възможен и риск от електроудар.

Светлинно въздействие може да възникне при сигнално осветление на турбините, подстанциите или при временни строителни дейности в тъмната част на денонощието. Механизмът включва дезориентация или привличане на нощно мигриращи птици, особено при неблагоприятни метеорологични условия.

Непреки въздействия могат да се изразят в промяна на хранителната база, промяна на земеползването, промяна на структурата на растителността при поддържане на сервитути, както и изместване на чувствителни видове към по-неблагоприятни местообитания.

Кумулативни въздействия могат да възникнат при съвместно действие на вятърния парк с други енергийни, електропреносни, транспортни или инфраструктурни обекти. Те могат да се проявят чрез натрупване на риск от сблъсък, усилване на барьерния ефект, общо намаляване на пригодни местообитания и трайно изместване на чувствителни видове.

Предвид че пВЕП „Ветрослав“ не засяга пряко защитени зони за опазване на дивите птици, не се очаква пряко увреждане на местообитания на птици в техните граници. Най-близко разположената защитена зона за опазване на дивите птици - BG0002002 „Западен Балкан“, се намира на отстояние над 17 km в южна посока от елементите на инвестиционното предложение. Това пространствено отстояние ограничава вероятността

от преки териториални въздействия върху зоната и нейните местообитания. Основните потенциални рискове са функционални и са свързани с използването на района като част от по-широк ландшафт - за хранене, локални придвижвания, миграция или временен престой. Оценка следва да бъде фокусирана върху видовете птици с консервационно значение, установените направления на полети, близостта до дерета, речни долини, горски петна, пасища и други елементи, които могат да имат значение за миграцията и екологичната свързаност. Реалната степен на въздействие зависи от експозицията на видовете към съответния механизъм на въздействие, определена чрез честота на регистрациите, височина на полета, пространствено използване на района и функционална връзка със защитените зони.

Въпреки това, съгласно преценката на компетентния орган РИОСВ – Монтана, извършена на основание чл. 40, ал. 3 от Наредбата за ОС и по критериите на чл. 16 от същата, инвестиционното предложение има вероятност да окаже косвено отрицателно въздействие върху животински видове, включително птици и прилепи, предмет на опазване в най-близко разположените защитени зони.

Основните потенциални рискове са функционални, а не териториални. Те са свързани с използването на района на инвестиционното предложение като част от по-широк ландшафт - за хранене, локални придвижвания, миграция, нощувка, временен престой или ловна територия. В този смисъл оценката следва да бъде насочена не само към границите на защитените зони, а и към възможната екологична и пространствена свързаност между района на проекта и околните ландшафтни елементи. Особено внимание следва да се обърне на видовете птици с консервационно значение, включително реещи се, активно летящи, мигриращи и гнездящи видове, за които реализацията на проекта може да доведе до повишен риск от сблъсък с ветрогенераторите и въздушната електропроводна инфраструктура. Възможно е също създаване на локален бариерен ефект при миграционни или хранителни прелети, както и изместване от използвани трофични, гнездови или почивни местообитания.

По време на строителството потенциалните въздействия са свързани с изкопни работи, струпване на тежка техника и хора, повишено шумово и антропогенно натоварване, прахови емисии, временна загуба или увреждане на местообитания и риск от прогонване на чувствителни видове. Тези въздействия могат да доведат до промени в пространственото разпределение на птиците и прилепите в района, както и до неблагоприятни изменения в използването на територията за хранене, почивка, гнездене, миграция или лов.

При експлоатацията основните рискове са свързани с функционирането на ветрогенераторите и прилежащата инфраструктура - риск от сблъсък, бариерен ефект, визуално въздействие, шумово въздействие, промяна в ландшафта и евентуално избягване на района от определени чувствителни видове. Изграждането на ВЕП и свързаната инфраструктура ще доведе до трайна техногенна промяна на съществуващия земеделски ландшафт, което също следва да бъде отчетено при оценката на въздействието върху птиците и прилепите.

Като значим аспект следва да се разгледа и възможността за кумулативно въздействие с други съществуващи, одобрени или бъдещи планове, програми, проекти и инвестиционни предложения в района. Такова въздействие може да се изрази в натрупване на риск от сблъсък, засилване на бариерния ефект, увеличаване на общото безпокойство, редуциране на функционално пригодни местообитания и потенциално неблагоприятно изменение на природозащитния статус на видове, предмет на опазване в близко разположените защитени зони.

Оценката следва да разгледа възможните косвени, функционални и кумулативни въздействия върху птиците, като отчете местоположението на проекта спрямо установени

направления на полети, дерета, речни долини, горски петна, пасища, открити земеделски площи и други ландшафтни елементи с потенциално значение за миграцията и екологичната свързаност.

2.5 Определяне на пространствения обхват и характер на възможните въздействия

Пространственият обхват на възможните въздействия от реализацията на инвестиционното предложение за вятърен парк „Ветрослав“ е определен въз основа на разположението на елементите на проекта, отразени в генералния план, и в контекста на ландшафтни характеристики на района. Важно е да се подчертае, че в границите на всички имоти, засегнати от проекта, липсват природни местообитания по смисъла на Закона за биологичното разнообразие, като територията е заета изцяло от земеделски култури и други антропогенно трансформирани земи. Поради това не се очакват преки въздействия върху природни местообитания, а оценката е фокусирана върху възможните индиректни въздействия върху съседни територии, включително такива с по-висока природозащитна стойност.

Директният пространствен обхват на въздействията е ограничен до площите, заети от ветрогенераторите, обслужващите пътища, подземната кабелна мрежа и подстанцията, присъединителния въздушен електропровод където въздействията се изразяват основно в механично засягане на почвите, временни смущения по време на строителството и промяна в земеползването. Тези въздействия са локални, точкови, площи или линейни и засягат земеделски терени, без наличие на естествени или полуестествени местообитания.

Индиректните въздействия се проявяват извън границите на проектните имоти и са свързани основно с шум, визуално въздействие, движение на техника, запрашаване и безпокойство на животински видове, които използват съседни територии. На база характеристиките на ландшафта и резултатите от специализираните проучвания, пространственият обхват на тези въздействия е ограничен и локален, като обикновено не надхвърля 300–500 m от източника. Релефът, линейните горски пояси, деретата и други елементи на ландшафта функционират като естествени бариери, които ограничават разпространението и интензивността на въздействията към по-отдалечени територии.

По отношение на съседните територии с по-висока природозащитна стойност, включително защитените зони от мрежата Натура 2000, е установено, че те се намират извън границите на пряко въздействие на проекта. Потенциалните индиректни и кумулативни въздействия върху тях могат да се проявят единствено чрез фактори като безпокойство на мобилни видове, най-вече птици и прилепи. Тези въздействия имат ограничен пространствен обхват и ниска интензивност, като анализът на ландшафтният контекст и данните от орнитологичните проучвания не показват наличие на ключови миграционни коридори или концентрации на консервационно значими видове в непосредствена близост до проектната територия.

При липсата на природни местообитания, предмет на опазване по Директива 92/43/ЕИО, в границите на засегнатите имоти и предвид обстоятелството, че елементите на инвестиционното предложение не попадат в защитени зони от мрежата Натура 2000, потенциалните въздействия от реализацията на проекта са предимно косвени, функционални и локални по характер. Те засягат основно съседни територии и ландшафтни елементи в ограничен пространствен обхват, включително дерета, оврази, речни корита, влажни участъци, пасища, храстови и горски ивици, които могат да изпълняват функция на локални екологични коридори, хранителни територии или места за придвижване на птици, прилепи и други животински видове.

Най-близко разположената защитена зона за опазване на дивите птици BG0002002 „Западен Балкан“ е разположена на отстояние над 17 km в южна посока от елементите на

инвестиционното предложение, поради което не се очаква пряко териториално засягане на местообитания и видове в границите на зоната. Потенциалните въздействия следва да се разглеждат основно по отношение на възможни функционални връзки между района на проекта и по-широкия ландшафт, използван от птици и прилепи за хранене, локални придвижвания, миграция или временен престой. При прилагане на стандартни превантивни, организационни и смекчаващи мерки не се очаква въздействията от реализацията и експлоатацията на проекта да доведат до значимо отрицателно влияние върху съседните природни територии, местообитанията и популациите на видовете, включително върху предмета и целите на опазване на защитените зони от мрежата Натура 2000.

Съгласно извършената преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие и в съответствие с методическите указания на Европейската комисия и прилаганите френски ръководства за оценка на ветроенергийни проекти, вероятните въздействия от реализацията на инвестиционното предложение се разглеждат по отношение на:

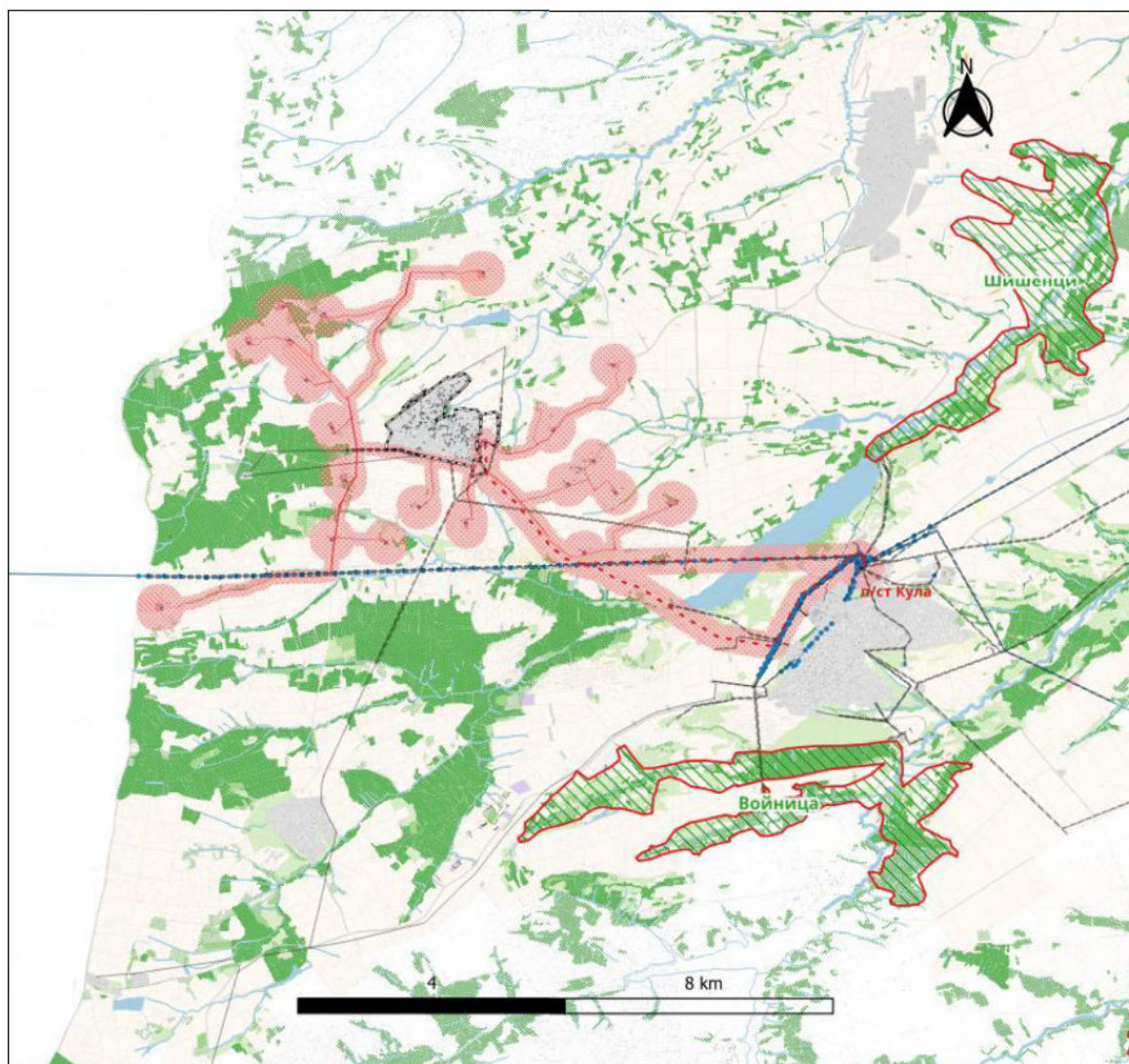
- пространствения им обхват и местоположението им спрямо защитените зони и техните ключови елементи;
- етапа от жизнения цикъл на проекта, през който е вероятно да възникнат - преди строителството, по време на строителството, експлоатацията, извеждането от експлоатация и евентуално модернизиране;
- характера и продължителността на въздействията - временни, краткосрочни, дългосрочни, постоянни, периодични или инцидентни;
- механизмите на въздействие върху местообитанията, видовете и параметрите на благоприятния природозащитен статус;
- възможните комбинирани и кумулативни ефекти с други съществуващи, одобрени или планирани инвестиционни предложения, инфраструктурни обекти, енергийни съоръжения, транспортна инфраструктура и промени в земеползването.

Основните потенциални отрицателни въздействия, идентифицирани за проекта, са свързани с:

- временно или трайно заемане на площи;
- локално влошаване и фрагментация на местообитания;
- обезпокояване, прогонване, изместване на животински видове вследствие на шум, вибрации, движение на техника и човешко присъствие;
- промяна в използването на района от чувствителни видове;
- риск от сблъсък на птици и прилепи с ветрогенераторите и въздушната електропроводна линия;
- възможен локален бариерен ефект;
- риск от аварийни замърсявания и пожари;
- кумулативно въздействие с други инфраструктурни и енергийни обекти

По отношение на птиците и прилепите най-съществено значение имат функционалните характеристики на ландшафта и наличието на линейни природни елементи, които могат да бъдат използвани като направления за придвижване, ловни територии или миграционни ориентири. В тази връзка оценката на степента на въздействието отчита не само административните граници на защитените зони, но и пространствената свързаност между района на инвестиционното предложение и околните природни структури.

В следващите раздели въздействията са анализирани по отделни компоненти - природни местообитания, птици, прилепи и други видове, като са разгледани тяхната вероятност, обхват, продължителност, обратимост, интензивност и възможен кумулативен ефект върху предмета и целите на опазване на най-близко разположените защитени зони.



Фигура 2.2.2-1 Пространствен обхват на физическите въздействия във фаза строителство при реализация на пВЕП Ветрослав.

Таблица 2.2.2-1 Елементи на ИП с потенциал за въздействие

Елемент	Характеристика	Фаза	Характер	Механизми на въздействие
20 × Ветрогенератори (WTG1–WTG20)	Hub=180 m, RD=185 m, h_tpr=267,5 m	Строит. + 25 г. експ.	Постоянно	Сблъсък птици/прилепи; баротравма прилепи; безпокойство; бариерен ефект; визуално; шум ≤ 45 dB(A) на 500 m
Фундаменти (20 бр.)	Ст.-бет. плочи ~25–27 m диам. ~300 m ² /бр. Трайно заемане ~0,63 ha	Строителство	Постоянно	Загуба хабитат; уплътняване; засягане на почвената покривка
Кранови площадки (20 бр.)	~50×60 m/бр.	Строит.; поддръжка	Постоянно (частично)	Загуба/влошаване хабитат; уплътняване; хумусна загуба

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шипенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Елемент	Характеристика	Фаза	Характер	Механизми на въздействие
Обслужващи пътища (~18 km)	Ш.=6–8 m; нови и реконструирани	Строит. + 25 г. ексл.	Постоянно	Линейна фрагментация; бариера за дребна фауна; промяна на оттока; шум; прах при строит.
Подземна кабелна мрежа (~25 km)	Траншеи 0,8–1,2 m; обратно засипване	Строителство	Временно	Нарушаване на почвения слой; засягане на дребна фауна; временна бариера
Подстанция 33/110 kV и CCE	Ограден терен ~0,5 ha	Строит. + 25 г. ексл.	Постоянно	Локална загуба хабитат; шум трансформатор; риск от разлив на масло; светлинно въздействие
ВЕЛ 110 kV - Вариант 2 (~6,8 km)	Въздушна линия; ПТЗА на OPGW	Строит. + 25 г. ексл.	Постоянно	Сблъсък птици с проводници (диапазон 6–35 m); риск от електроудар; бариерен ефект
Временни строителни бази	Временно заемане; рекултивация след строит.	Строителство	Временно	Уплътняване; прах; риск от замърсяване; навлизане на рудерални видове

Таблица 2.2.2-2 Дейности по фази и потенциал за въздействие при строителството

Дейност	Механизми на въздействие и риск	Обхват	Характер
Мобилизация и временни бази	Риск от замърсяване при разлив; уплътняване; шум и безпокойство.	До 100 m	Временно
Земни работи - фундаменти и площадки	Разчистване на растителност; изземване и складиране на хумус (разделно); изкопи; насипи; бетониране. Риск: загуба на хумус; засягане на дребни бозайници и влечуги при изкопи; промяна на оттока.	0–300 m; безпокойство птици до 500–800 m	Временно строит.; постоянно на заетата площ
Изграждане на пътища	Фрагментация на тревни микробиотопи; промяна на оттока и ерозия на откоси; бариера за херпетофауна и безгръбначни; прахови емисии.	До 150 m (линеен)	Постоянно
Кабелни траншеи	Механично засягане на почвени слоеве; временна бариера. Обратимо при рекултивация.	До 50 m	Временно (обратимо)
Монтаж на ВГ	Шум до 85 dB(A) на 50 m; интензивно безпокойство на птици и бозайници; риск от замърсяване при авария.	Безпокойство 300-до 800 m	Краткосрочно (7–14 дни/ВГ)
Изграждане на ВЕЛ 110 kV	Изкопи за стълбове; бетониране; монтаж; изтегляне на проводници. Временно безпокойство.	До 200 m	Временно строит.; постоянно - ВЕЛ
Рекултивация	Нанасяне на хумус; засяване; почистване. Положителен ефект: възстановяване на тревни хабитати.	В засегнатите площи	Дългосрочно (положително)
Общи строителни рискове	Прахови емисии (безгръбначни, растения в 200 m); аварийни разливи на горива (риск за влажни зони при дерета); навлизане на инвазивни видове при внос на земни маси; светлинно замърсяване при нощни дейности.	0–200 m	Временно

Таблица 2.2.2-3 Дейности по фази и потенциал за въздействие при експлоатация

Дейност/Елемент	Механизми на въздействие	Обхват	Характер
Работа на ВГ - сблъсък с птици	CRM (Band 2012): C_98% BASE=0,152 инд./год.; C_98% SP250=0,018 инд./год. (21 ВГ). При нито един квалифициращ вид на 33 BG0002002 - регистрации в рисков диапазон 60–267,5 m. 25-год. прогноза (SP250): ~0,4 инд. Праг на биологична значимост не се надвишава.	R=92,5 m/ВГ	Постоянно
Работа на ВГ - сблъсък с прилепи	Сблъсък и баротравма. По-висок при нисък вятър (<6 m/s) август–октомври. Установени: <i>Pipistrellus pipistrellus</i> , <i>Nyctalus noctula</i> , <i>Eptesicus serotinus</i> . Смекчаваща мярка: алгоритъм за спиране при нисък вятър.	50–100 m	Постоянно; сезонно повишен
Работа на ВГ - безпокойство/изместване	Едрите реещи видове избягват ~200–500 m около ВГ. Прилепите могат да избягват ловни маршрути. Мониторингът не показва концентрации на чувствителни видове.	200–500 m	Постоянно
Работа на ВГ - бариерен ефект	Основните миграционни направления (ЮЮИ есен, ССЗ пролет) не съвпадат с ориентацията на парка. Без макромасщабен бариерен ефект. Ограничен до мезо ниво.	500–2 000 m (мезо)	Постоянно; нисък
Работа на ВГ - шум и визуално	Шум ≤45 dB(A) на 500 m; под прага за повечето видове. Ротация може да привлече насекоми (хранителна база за прилепи).	До 500 m	Постоянно; нисък
ВЕЛ 110 kV - сблъсък	Рисков диапазон 6–35 m. Повишен риск: <i>Ciconia ciconia</i> , <i>Ciconia nigra</i> , <i>Haliaeetus albicilla</i> , <i>Buteo buteo</i> . При Вариант 2 + ПТЗА остатъчният риск е нисък (CRA).	В сервитута	Постоянно; нисък при ПТЗА
ВЕЛ 110 kV - електроудар	При Вариант 2 изолационните разстояния са съобразени с ВЕЛ-стандарта. Вариант 1 е отхвърлен по технически причини.	В сервитута	Нисък
Подстанция - шум, замърсяване	Шум ~50–60 dB(A) при 1 m; незначителен на >100 m. Риск от разлив на масло: маслоуловители, периодична инспекция.	До 100 m	Постоянно; нисък
Поддържане на сервитути – косене/кастрене, сеч	Поддържа ниска растителност, благоприятна за видове на екотона. Риск: засягане на гнезда през гнездовия период март–юли.	В сервитута	Периодично
Дистанционен мониторинг и поддръжка	Периодично движение на техника (~12–24 пъти/год./ВГ). Минимален риск. Безпокойство в 200 m.	До 200 m	Периодично; нисък

При извеждане от експлоатация въздействията са сходни с тези при строителство, но с по-кратка продължителност. Демонтажните дейности включват разглобяване и транспорт на ВГ, извеждане или засипване на фундаменти и рекултивация на всички засегнати площи.

3 ОПИСАНИЕ НА ХАРАКТЕРИСТИКИТЕ НА ДРУГИ ПЛАНОВЕ, ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ/ИНВЕСТИЦИОННИ ПРЕДЛОЖЕНИЯ, СЪЩЕСТВУВАЩИ И/ИЛИ В ПРОЦЕС НА РАЗРАБОТВАНЕ ИЛИ ОДОБРЯВАНЕ, КОИТО В СЪЧЕТАНИЕ С ОЦЕНЯВАНТО ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ МОГАТ ДА ОКАЖАТ НЕБЛАГОПРИЯТНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ РАЗГЛЕЖДАНИТЕ ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ

3.1 Подход и обхват на кумулативната оценка

Оценката е извършена в съответствие с изискванията на чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие, Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимост и принципите, заложили в чл. 6, §3 от Директива 92/43/ЕИО. При разработването ѝ е приложен и подходът, препоръчан в ръководството на Европейската комисия относно развитието на ветроенергийни проекти и законодателството на Европейския съюз за опазване на природата, според който кумулативният анализ следва да се основава на реални механизми на въздействие върху едни и същи природни рецептори, а не на формално изброяване на всички съществуващи планове и инвестиционни намерения в района.

В тази връзка предварително е извършен скрининг на установените планове, програми и инвестиционни предложения, като за всяко от тях е преценено:

- степента на проектна определеност;
- пространствената и функционалната връзка с инвестиционното предложение;
- наличието на общи природни рецептори;
- съществуването на общ механизъм на въздействие;
- вероятността за пространствено и времево припокриване на въздействията.

Само при наличие на достатъчно данни относно местоположението, техническите характеристики и потенциалните механизми на въздействие съответният план или проект може да бъде включен в кумулативната оценка. Планове и устройствени решения, които определят единствено допустимостта на бъдещо развитие на територията, но не съдържат конкретни параметри на бъдещи инвестиционни предложения, не представляват самостоятелни източници на въздействие. Те са отчетени като част от устройствения контекст на района, без да бъдат използвани като основание за количествено моделиране на кумулативни ефекти.

Кумулативната оценка не се ограничава до отделни групи организми, а обхваща всички предмети на опазване в защитените зони, включително природните местообитания, видовете по Директива 92/43/ЕИО, птиците по Директива 2009/147/ЕО, както и елементите на зелената инфраструктура и функционалната свързаност, доколкото те имат значение за поддържането на природозащитните цели на защитените зони.

3.1.1 Скрининг на други планове, програми и инвестиционни предложения

В рамките на кумулативната оценка е извършен преглед на всички идентифицирани планове, програми и инвестиционни предложения в района на общините Кула и Бойница, за които са налични процедури по глава шеста от Закона за опазване на околната среда и глава втора от Закона за биологичното разнообразие, чрез проверка на публичните регистри по екологична оценка (ЕО) и оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) на Министерството на околната среда и водите, както и на наличната информация за устройствени планове, инфраструктурни обекти и инвестиционни предложения в общините Кула и Бойница. Отделно са разгледани процедурите по екологична оценка, свързани с общите устройствени планове и техните изменения в общините Кула и Бойница. Тези документи определят устройствената рамка за бъдещото развитие на територията и

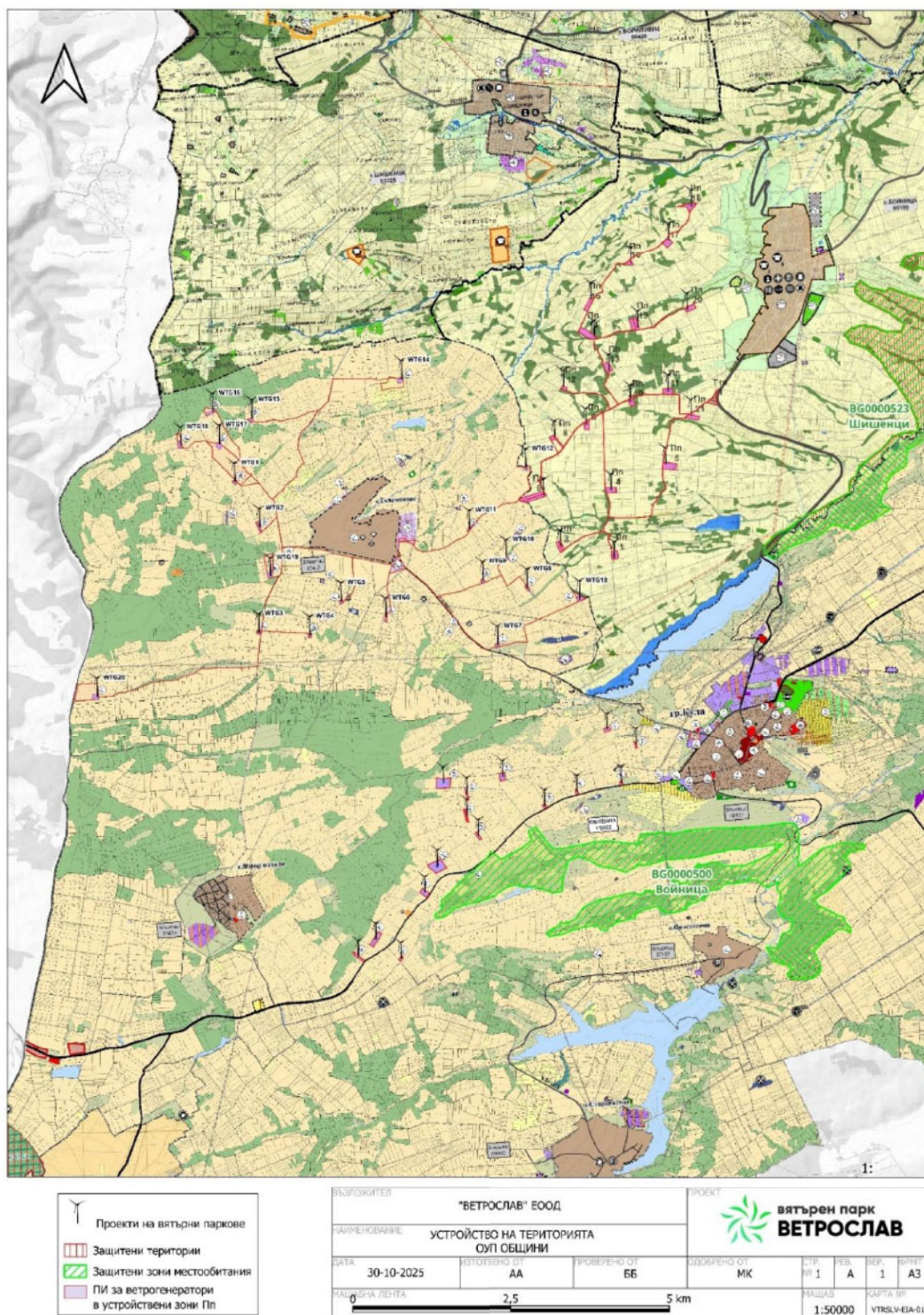
създават възможност за разполагане на производствени и енергийни обекти в определени устройствени зони. Същевременно те не представляват конкретни инвестиционни предложения и не съдържат информация относно техническите характеристики, височината и конфигурацията на евентуални бъдещи ветрогенератори. Липсват и специфични теренни данни, които да позволяват количествена оценка на потенциалните им въздействия. Поради това устройствените решения не могат да бъдат разглеждани като самостоятелни източници на кумулативно въздействие, а единствено като устройствен контекст, който следва да бъде отчетен при пространствения анализ.

Предварителният скрининг - ПРИЛОЖЕНИЕ 7 е извършен с цел да се установи дали съществува реален механизъм, чрез който съответният план или инвестиционно предложение би могло да взаимодейства с пВЕП „Ветрослав“ и съвместно с него да доведе до кумулиране на въздействия върху предмета и целите на опазване на защитените зони. При скрининга всеки установен план, програма или инвестиционно предложение е оценен експертно по степен на проектна определеност, наличие на общи природни рецептори с инвестиционното предложение, наличие на общ механизъм на въздействие, пространствено припокриване на въздействията, вероятност за едновременно проявление на въздействията. Само при едновременно наличие на тези предпоставки съответният план или проект е включен в кумулативна оценка.

Проверката установи наличие на процедури, свързани с общи устройствени планове на общините, частични изменения на общите устройствени планове, подробни устройствени планове за строителство предимно в урбанизирани територии, транспортна инфраструктура, електропреносна инфраструктура, промишлени и земеделски обекти, фотоволтаични централи. По-голямата част от тези процедури са свързани с дейности, които не споделят общ механизъм на въздействие с настоящото инвестиционно предложение. Това се отнася до проекти за благоустрояване, производствени предприятия, селскостопански обекти, водоснабдяване, спортни и обществени сгради, рекултивация на депа, както и до по-голямата част от транспортната инфраструктура. Независимо че отделни такива проекти могат локално да изменят условията на местообитанията, те не създават предпоставки за кумулиране на характерните за ветроенергийните паркове механизми на въздействие - риск от сблъсък, бариерен ефект, баротравма при прилепите или пространствено изместване на чувствителни видове. Поради това те не са включени в кумулативна оценка.

В кумулативна оценка са включени единствено онези планове и инвестиционни предложения, които предвиждат изграждане на вятърни електроцентрали или създават устройствена възможност за тяхното бъдещо реализиране, както и проекти предвиждащи намеса в извънурбанизирани територии или в защитените зони. Това включва настоящото инвестиционно предложение за пВЕП „Ветрослав“ и измененията на Общия устройствен план на община Бойница и на Общия устройствен план на община Кула за определяне на устройствени зони за вятърни електроцентрали. Именно тези планове и бъдещи проекти могат да взаимодействат пространствено чрез общите механизми, характерни за вятърните паркове – риск от сблъсък, бариерен ефект, функционално изместване на птици и прилепи, както и чрез евентуално припокриване с елементи на ландшафта по чл. 30 на ЗБР.

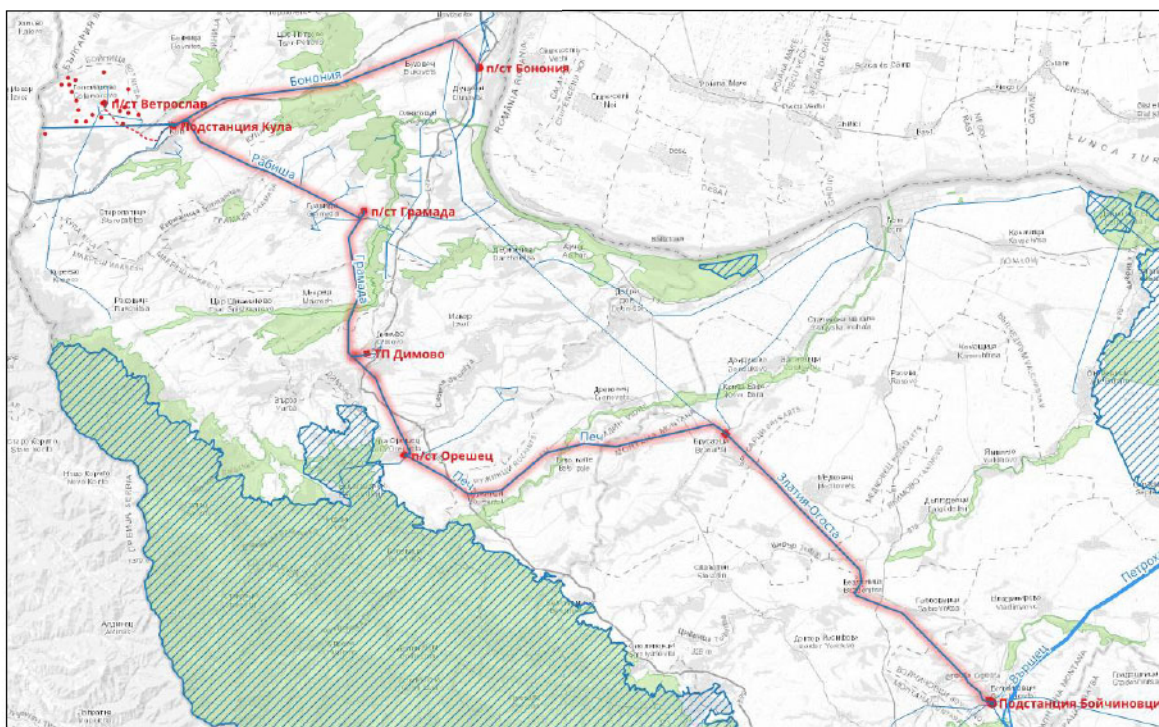
Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергичен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шишеници“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД



Фигура 3.1.1-1 Устройствени зони в общите устройствени планове на общините Бойница и Кула с възможност за развитие на вятърни проекти и индикативна визуализация на проектите

В рамките на кумулативния анализ е разгледано и потенциалното взаимодействие с електропреносната инфраструктура в района. Прегледът на наличните данни показва, че в района на пВЕП „Ветрослав“ са налични предимно ниско- и средноволтови въздушни линии, свързани с местното електроснабдяване. Не са идентифицирани високоволтови преносни линии с документирана смъртност на птици в непосредствена близост до ветропарка. Рискът от сблъсък или токов удар по преносната инфраструктура се оценява като нисък с оглед на установените видове и тяхното пространствено поведение.

От установените процедури единствено реконструкцията на електропроводите 110 kV „Баба Вида“ и „Рабиша“ потенциално засяга същата група рецептори като инвестиционното предложение, доколкото въздушните електропроводи могат да бъдат свързани с риск за птиците, както и инфраструктурата на Булгартрансгаз ЕАД пресичаща защитена зона „Войница“. Тези проекти са отчетени при анализа на възможното взаимодействие с присъединителната инфраструктура на пВЕП „Ветрослав“, като е взето предвид, че се касае за реконструкция на съществуваща електропреносна инфраструктура, а не за изграждане на нови линейни съоръжения.



Фигура 3.1.1-2 Планирана от ECO ЕАД реконструкция на преносната мрежа 110 kV

Към момента на изготвяне на настоящата оценка, за голяма част от предвидените реконструкции са проведени процедури от страна на ECO ЕАД по глава шеста от ЗООС и са приключили както следва:

Таблица 3.1.1-1 Планирана от ЕСО ЕАД реконструкция на преносната мрежа 110 kV

Решение на РИОСВ - ДАТА	Разрешение за строеж / Дата	ОБЕКТ	ОПИСАНИЕ-СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ
Да не се извършва ОВОС - 22.5.2025 г.	РАЗРЕШЕНИЕ ЗА СТРОЕЖ №002 / 17.03.2026 г.	Реконструкция на ВЛ 110 KV "БАБА ВИДА"	Реконструкция на ВЛ 110 KV БАБА ВИДА, връзка между п/ст "Бонония" и п/ст "Кула". Електропроводът е с триъгълно разположение на фазите, като типа на проводниците е тип AC-185. Мълниезащитно въже тип C-50. Стълбовете от №1 до №13 са за проводник АСО-400. Дължината на ВЛ по надлежен профил е 27.171 км. Изолацията на ВЛ е изпълнена с единични носители и опъвателни вериги, окомплектовани със стъклени изолаторни елементи тип ПС-120. Носителните вериги са окомплектовани с по 7 изолаторни елемента, а опъвателните с по 8 броя. Инвестиционното предложение предвижда реконструкция на линията чрез подмяна на стълбове и монтаж на нови фазови проводници и м.з. въже с оптични влакна. Не се предвиждат изменения на трасето на линия извън съществуващия сервитут, нито на изводните полета в двете насрещни подстанции. Реконструкцията ще се извърши по съществуващото трасе и в рамките на сервитута на съществуващата ВЛ.
Да не се извършва ОВОС - 30.4.2025 г.	РАЗРЕШЕНИЕ ЗА СТРОЕЖ №01 / 21.10.2025 г.	Реконструкция с проводници АСО 400 на ВЛ 110 KV "Златия-Огоста"	Въздушните линии ВЛ 110 KV "Златия" и ВЛ 110 KV „Огоста“ са изградени на обща стълбовна линия и са въведени в експлоатация през 1953 г., като осъществяват връзка между п/ст "Бойчиновци" и п/ст "Брусарци". Дължината на ВЛ е 32.326 км. Като същата е била изградена със стара гама стоманорешетъчни стълбове, заваръчна конструкция за две тройки проводници 2 x 3 x AC 150mm ² и едно м.з. въже C-50. Изолацията на ВЛ е изпълнена с единични носители и опъвателни вериги, окомплектовани със стъклени изолаторни елементи тип ПС-120. Носителните вериги са окомплектовани с по 7 изолаторни елемента, а опъвателните с по 8 броя. Предвидени за подмяна са 146 броя стълба. Реконструкцията ще се извърши по съществуващото трасе и в рамките на сервитута на съществуващата ВЛ.
Да не се извършва ОВОС - 10.4.2025 г.		Реконструкция на ВЛ 110 KV "ПЕЧ"	Въздушна линия 110 kV „Печ“ осъществява връзка между п/ст „Брусарци“ и п/ст „Орещец“, и е изградена за една тройка проводници AC-185 и м.з.в. тип OPGW. Стълбовете са стоманорешетъчни, заваръчна конструкция с триъгълно разположение на фазовите проводници типове ОТ, ЪТ и НТ. Общият брой на стълбовете по съществуваща номерация е 103 бр. – 16 бр. опъвателни и 87 бр. носителни. Изолацията е изпълнена с единични опъвателни и носителни вериги, комплектовани със стъклени изолаторни елементи. Дължината на ВЛ предвидена за реконструкция е 28,84 км.
Да не се извършва ОВОС - 20.2.2025 г.	РАЗРЕШЕНИЕ ЗА СТРОЕЖ №03 / 30.06.2025 г.	Реконструкция на ВЛ 110 KV "Рабиша"	Реконструкция на ВЛ 110 KV "Рабиша" връзка между п/ст "Кула" и п/ст "Радиопредавател Грамада". Въздушната линия е въведена в експлоатация през 1973 г. ВЛ е с триъгълно разположение на проводниците тип AC-185 и мълниезащитно въже тип C-50 mm ² . Изолацията на ВЛ е изпълнена с единични носители и опъвателни вериги, окомплектовани със стъклени изолаторни елементи тип ПС-120. Носителните вериги са окомплектовани с по 7 изолаторни елемента, а опъвателните с по 8 броя. Дължината на ВЛ от портал до портал по надлежен профил е 18.409 км. Предвидени за подмяна са 118 броя стълба. Реконструкцията ще се извърши по съществуващото трасе и в рамките на сервитута на съществуващата ВЛ.
Да не се извършва ОВОС - 08.1.2025 г.	РАЗРЕШЕНИЕ ЗА СТРОЕЖ №12 / 15.05.2025 г.	Реконструкция на ВЛ 110 KV "Димово"	Реконструкция на ВЛ 110 KV "Димово" връзка между п/ст "Орещец" и тягова п/ст "Димово". Реконструкцията се извършва чрез подмяна на съществуващи стълбове и монтаж на нови стоманорешетъчни болтова конструкция, с антикорозионна защита „горещо цинкуване“. Стълбовете са за две тройки проводници марка АСО-400 и едно м.з. въже тип OPGW с оптични влакна. Предвижда се да се изтегли само една тройка проводници по дължината на линията – дясната по посока нарастване на номерата на стълбовете. От стълб №66 трасето е общо с това на ВЛ 110 KV "Макреш". Въздушната линия е въведена в експлоатация през 1975 г. ВЛ е с триъгълно

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шиленци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Решение на РИОСВ - ДАТА	Разрешение за строеж / Дата	ОБЕКТ	ОПИСАНИЕ-СЪЩЕСТВУВАЩО ПОЛОЖЕНИЕ
			разположение на проводниците тип AC-185 и мълниезащитно въже тип C-50 мм ² . Дължината на ВЛ по надлъжен профил 10.892 км. Реконструкцията ще се извърши по съществуващото трасе и в рамките на сервитута на съществуващата ВЛ.
Да не се извършва ОВОС - 27.12.2024 г.	РАЗРЕШЕНИЕ ЗА СТРОЕЖ №01 / 11.04.2025 г.	Реконструкция на ВЛ 110 KV "Макреш"	Реконструкция на ВЛ 110 KV "Макреш" връзка между п/ст "Грамада" и тягова п/ст "Димово". Реконструкцията се извършва чрез подмяна на съществуващи стълбове и монтаж на нови стомано-решетъчни болтова конструкция, с антикорозионна защита „горещо цинкуване“. Стълбовете са за две тройки проводници марка АСО-400 и едно м.з. въже тип OPWG с оптични влакна. Предвижда се да се изтегли само една тройка проводници по дължината на линията – дясната по посока нарастване на номерата на стълбовете. Настоящия проект предвижда обхвата по реконструкцията да е до стълб №80 (нов) от който трасето до тягова п/ст „Димово“ е общо с това на ВЛ 110 KV "Димово". Дължината на ВЛ по надлъжен профил е 12.744 км. Реконструкцията ще се извърши по съществуващото трасе и в рамките на сервитута на съществуващата ВЛ.

Останалите планове и инвестиционни предложения не са включени в кумулативната оценка, тъй като при тях не е установен механизъм, по който да се кумулират с въздействията от вятърните електроцентрали. Значителна част от тях се отнасят до обекти в урбанизирани територии, реконструкция или изграждане на обществени, производствени и складови сгради, ВиК инфраструктура, благоустройствени мероприятия, пътни ремонти, рекултивация на нарушени терени, както и други инвестиционни намерения с локален пространствен обхват. Тези дейности не предвиждат изграждане на високи съоръжения в открития ландшафт, не променят пространствената конфигурация на въздушното пространство, използвано от мигриращите птици и прилепи, и не създават предпоставки за възникване на кумулативен риск от сблъсък, бариерен ефект или функционално изместване, характерни за вятърните електроцентрали.

Подходът е съобразен с указанията на Европейската комисия за оценка по чл. 6, параграф 3 от Директива 92/43/ЕИО (European Commission (2021). Assessment of plans and projects in relation to Natura 2000 sites – Methodological guidance on Article 6(3) and (4) of the Habitats Directive 92/43/EEC (разделите за In-combination assessment и Identification of other plans and projects), според които при анализа на въздействията „в комбинация с други планове и проекти“ следва да бъдат включени само онези планове и проекти, за които съществува обоснована вероятност от взаимодействие чрез общ механизъм на въздействие, както и с практиката на Съда на ЕС, че в оценката се включват само планове и проекти, които могат да окажат вероятно съвместно въздействие, а не всички съществуващи или административно регистрирани ППП и ИП

Вътрешнопроектният кумулативен ефект е оценен чрез анализ на пространственото разположение на отделните елементи на инвестиционното предложение, включително ветрогенераторите, обслужващата инфраструктура и свързаните с тях дейности, както и възможността за едновременно или последователно въздействие върху едни и същи рецептори в рамките на проектната територия. Анализът отчита вероятността различни проектни елементи да въздействат върху едни и същи местообитания, популации или функционални връзки, както и възможността отделни въздействия да се наслагват пространствено и времево. Резултатите показват, че пространственото разпределение на проектните елементи ограничава вероятността от съществено наслагване на въздействията върху едни и същи рецептори. Поради това вътрешнопроектният кумулативен ефект се оценява като нисък.

3.1.2 Пространствен обхват на анализа

Пространственият обхват на кумулативната оценка е определен в зависимост от характера на възможните въздействия, пространственото разпространение на предмета на опазване и функционалните връзки между отделните елементи на ландшафта. Разгледана е проектната територия на пБЕП „Ветрослав“ заедно с непосредственото ѝ обкръжение, обхващащо землището на с. Големаново и прилежащите територии в района на гр. Кула, както и по-широкият териториален контекст, включващ териториите на общините Кула и Бойница, за които общите устройствени планове предвиждат възможност за развитие на производствени и енергийни обекти в рамките на обособените устройствени зони „Пп“. Тези устройствени предвиждания не представляват самостоятелно одобрени инвестиционни проекти, но са използвани като основа за оценка на потенциалния кумулативен натиск при евентуална бъдеща реализация на сходни инвестиционни предложения в рамките на разглеждания ландшафт. Тук следва да се отчете и фактът, че измененията на общите устройствени планове са били предмет на самостоятелни процедури по екологичното законодателство на планово ниво. Същевременно устройствените решения определят единствено допустимост на определени видове дейности в съответните територии и не съдържат конкретни инвестиционни параметри. Поради това всяко бъдещо инвестиционно предложение в тези зони следва да бъде предмет на самостоятелна оценка, включително по отношение на възможните кумулативни ефекти с вече одобрени или реализирани проекти.

Към момента на изготвяне на настоящата оценка единственото инвестиционно предложение за ветроенергиен парк в разглеждания район, за което е започната процедура по реда на Закона за опазване на околната среда, съвместена с процедура по Закона за биологичното разнообразие, и за което са налични конкретни проектни параметри, е пБЕП „Ветрослав“.

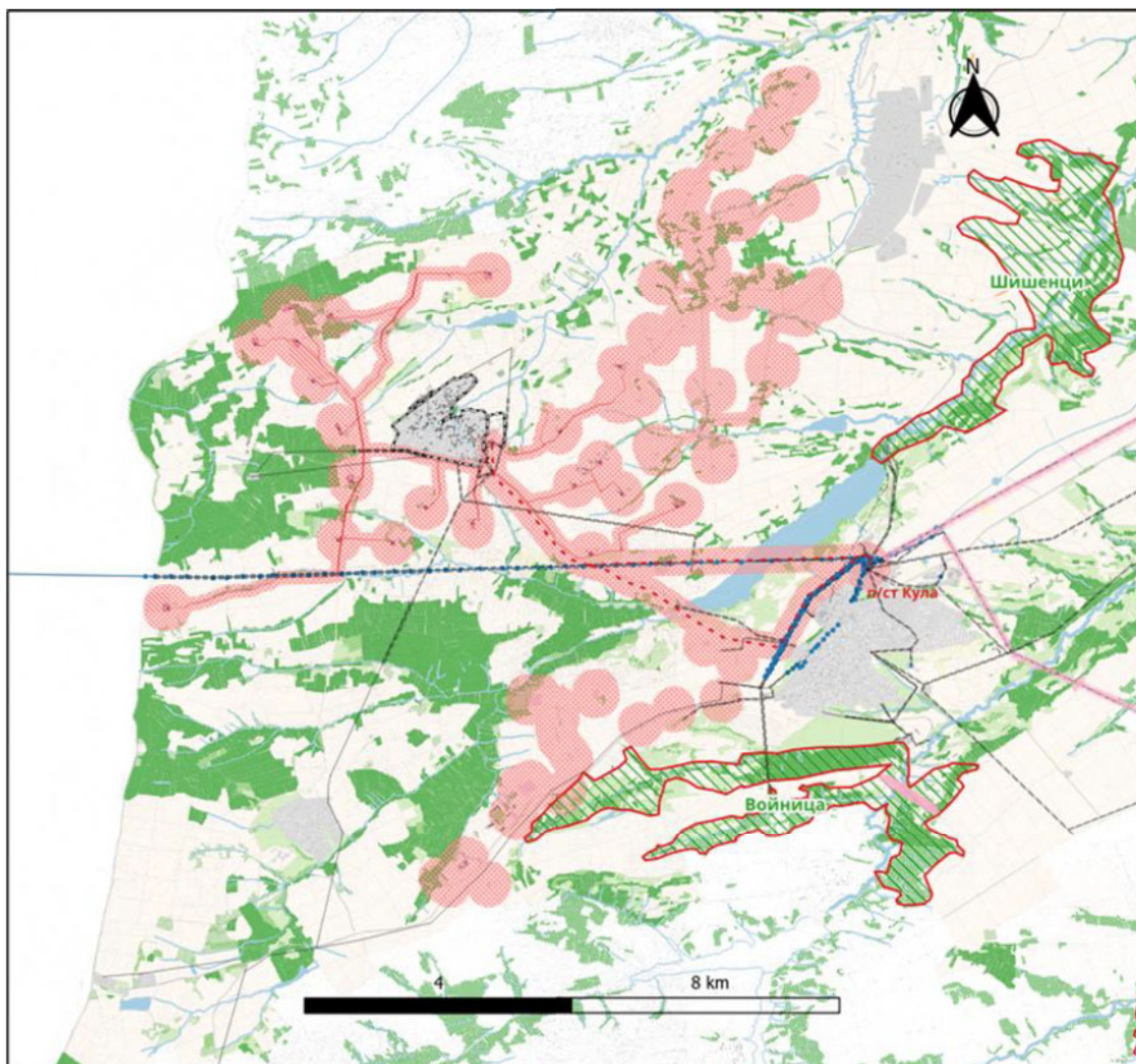
В регистрите по екологична оценка и по ОВОС на МОСВ са налични процедури, свързани с частични изменения на общи устройствени планове и подробни устройствени планове на общините Кула и Бойница. Тези процедури са на планово-устройствено ниво и не представляват конкретни инвестиционни предложения за изграждане на ветроенергийни паркове. За тях не са налични данни за технически параметри и конфигурация на евентуални бъдещи ветрогенератори, нито специфични теренни данни, които да позволяват количествена оценка на кумулативен риск. В този смисъл устройствените зони „Пп“ по общите устройствени планове на общините Кула и Бойница не се разглеждат като реални или одобрени инвестиционни проекти. Те са отчетени като планова възможност за бъдещо развитие на сходни дейности, но не могат да бъдат използвани като основание за количествено моделиране на кумулативните въздействия специфични за вятърни проекти. Потенциалната им роля е разгледана качествено, чрез анализ на пространственото им разположение спрямо проектната територия, защитените зони, основните ландшафтни елементи и функционалните връзки в разглеждания район.

От екологична гледна точка оценката на кумулативните въздействия следва да се основава на реално съществуващи или достатъчно конкретизирани инвестиционни предложения, за които са налични данни относно местоположение, технически характеристики и потенциални зони на взаимодействие с предмета и целите на опазване на защитените зони. Подобна информация към момента е налична единствено за инвестиционното предложение за пБЕП „Ветрослав“.

Независимо от това е извършена качествена оценка на устройствената структура, предвидена в общите устройствени планове, а поради отсъствието на проектна яснота и съпътстващи теренни данни анализът е извършен при прилагане на консервативен сценарий, при който се приема, че във всяка такава устройствена зона би могло да бъде реализирано ветроенергийно съоръжение със съпоставими параметри на тези, предмет на

настоящата оценка. Този сценарий не представлява прогноза за бъдещо развитие на територията, а консервативна аналитична проверка на максимално възможното натрупване на въздействия на принципа на най-неблагоприятно допускане.

В съответствие с принципите, приложени при определяне на пространствения обхват на самостоятелните въздействия на пВЕП „Ветрослав“ (раздел 2.5), на Фигура 3.1.2-1 е представен пространственият обхват, в рамките на който е извършена оценката на потенциалните кумулативни въздействия. Визуализирани са зоните около проектните територии и индикативните позиции в устройствените зони „Пп“, в които при консервативния сценарий е възможно пространствено припокриване на преките и косвените механизми на въздействие от отделните проекти. Те обхващат преди всичко зоните с потенциал за безпокойство, изместване и локална промяна в използването на местообитанията, както и пространството, в което могат да се проявят рискът от сблъсък, локален бариерен ефект и взаимодействията с основните ландшафтни елементи, използвани от най-рисковите групи - птици и прилепи.



Фигура 3.1.2-1 Пространствен обхват на оценката на кумулативните въздействия



Фигура 3.1.2-2 Фотомонтаж с визуализация на съоръженията

Фотомонтаж при прилагане на консервативен сценарий, при който се приема, че във всяка устройствена зона „Пп“ по ОУП на община Кула и ОУП на община Бойница се реализира по едно ветроенергийно съоръжение със съпоставими параметри на тези, предмет на настоящата оценка.

3.1.3 Оценка на взаимодействие с други проекти и дейности

В района е налице добре изразена структурна ландшафтно-екологична свързаност, осигурена от горските масиви, доловете, деретата, дървесно-храстовите формации и останалите линейни елементи на зелената инфраструктура. Както е разгледано в индивидуалните оценки по защитени зони, тези елементи изпълняват ролята на структурна основа за поддържане на екологичната свързаност в района и представляват потенциални направления за придвижване на част от видовете, предмет на опазване.

Фигура 3.1.2-2 представя пространственото натоварване на ландшафта при консервативния сценарий, при който е прието реализиране на инвестиционното предложение заедно с всички разгледани устройствени възможности за развитие на ветроенергийни паркове. От фигурата се вижда, че дори при това допускане проектните елементи остават концентрирани предимно в открит аграрен ландшафт върху обработваеми земеделски земи и не формират непрекъсната система от съоръжения между защитените зони BG0000500 „Войница“ и BG0000523 „Шишенци“ или между отделните горски комплекси. Поради това не се установява прекъсване на структурната свързаност на ландшафта, нито формиране на непрекъсната зона с повишено антропогенно натоварване, която да възпрепятства екологичните връзки между защитените зони и прилежащите им местообитания.

Анализът на функционалната свързаност, представен в индивидуалните оценки по защитени зони, също показва, че връзките, осигурявани от елементите на ландшафта по

чл. 30 от Закона за биологичното разнообразие, се запазват и при разглеждания консервативен сценарий.

Не се установява възникване на нов механизъм, чрез който съвместното действие на инвестиционното предложение и потенциалните бъдещи ветроенергийни паркове да доведе до прекъсване на придвижването на видовете, нарушаване на функционалната свързаност или засягане на предмета, природозащитните цели и целостта на защитените зони. Въпреки увеличаването на пространственото натоварване в отделни части на района, не се установява промяна в структурната или функционалната свързаност между защитените зони и околния ландшафт, нито възникване на нов механизъм, чрез който въздействията от отделните проекти да се натрупат и да доведат до значимо отрицателно въздействие върху предмета на опазване, природозащитните цели или целостта на защитените зони. Както настоящото инвестиционно предложение, така и разгледаните устройствени възможности и бъдещи вятърни проекти са концентрирани предимно в интензивно използван аграрен ландшафт, което води до увеличаване на антропогенното натоварване в рамките на този вече трансформиран тип земеползване. Не се установява пространствено разширяване на въздействията към горски местообитания, влажни зони, крайречни местообитания или други естествени и полуестествени местообитания, предмет на опазване в защитените зони. Поради това не се очаква кумулативна загуба, фрагментация или влошаване на природни местообитания, различни от обработваемите земеделски площи. Поради това, оценката е съсредоточена предимно в анализ на пространствената конфигурация на бъдещите съоръжения по отношение на вероятност за възникване на бариерен ефект за птиците.

Един от факторите, които влияят върху вероятността за възникване на кумулативен бариерен ефект, е пространствената конфигурация на ветрогенераторите. От значение е не само общият им брой, а и начинът, по който са разположени в ландшафта. При наличие на голяма концентрация от съоръжения, разположени в непосредствена близост едно до друго или формиращи непрекъсната линейна структура, се увеличава вероятността птиците да бъдат принудени да променят траекторията си на полет или да извършват значителни отклонения, което е един от механизмите за възникване на бариерен ефект.

Като първа стъпка при оценката на пространствената конфигурация е приложен анализът на най-близкия съсед (Nearest Neighbour Analysis – NNI). Методът характеризира степента на пространствено съгъстяване или равномерност на разполагането на съоръженията като сравнява средното разстояние между всеки ветрогенератор и неговия най-близък съсед с разстоянието, което би се очаквало, ако същият брой генератори бяха разположени случайно върху същата площ.

Интерпретацията на стойностите е следната:

$NNI < 1$ - генераторите са пространствено групирани (кълстерирани). Колкото по-малка е стойността, толкова по-висока е концентрацията на съоръженията. Подобна конфигурация би могла да увеличи вероятността за локално формиране на по-плътна бариера.

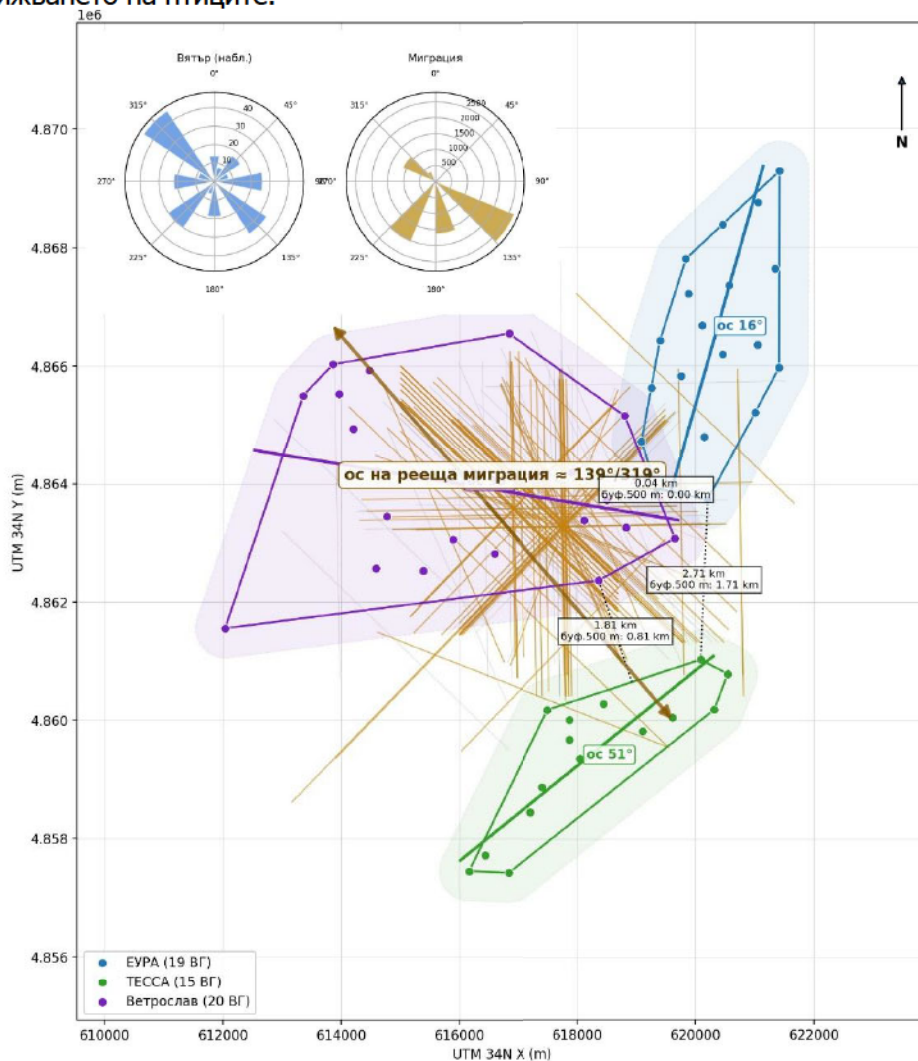
$NNI \approx 1$ - разположението не се различава съществено от случайното. Генераторите не формират нито ясно изразени кълстери, нито силно равномерна структура.

$NNI > 1$ - генераторите са разположени по-равномерно, отколкото би се очаквало при случайно разпределение. Това е типичната конфигурация на инженерно проектирани ветроенергийни паркове, при които се спазват минимални разстояния между турбините.

Важно е да се подчертае, че NNI не е показател за бариерен ефект сам по себе си. Висока стойност на индекса не означава автоматично нисък бариерен ефект, както и ниска стойност не означава автоматично наличие на бариера. Методът оценява единствено пространствената концентрация на съоръженията, която представлява една от предпоставките за формиране на бариерен ефект.

Анализът на всички 54 индикативни позиции, разгледани като една обща пространствена система. Получените стойности ($NNI = 0.959$; $Z = -0.58$) показват, че на регионално ниво не се установява статистически значимо пространствено съгъстяване на ветрогенераторите. Това означава, че разглежданите устройствени зони не формират една компактна концентрация от съоръжения, която сама по себе си да създава предпоставки за възникване на регионален бариерен ефект.

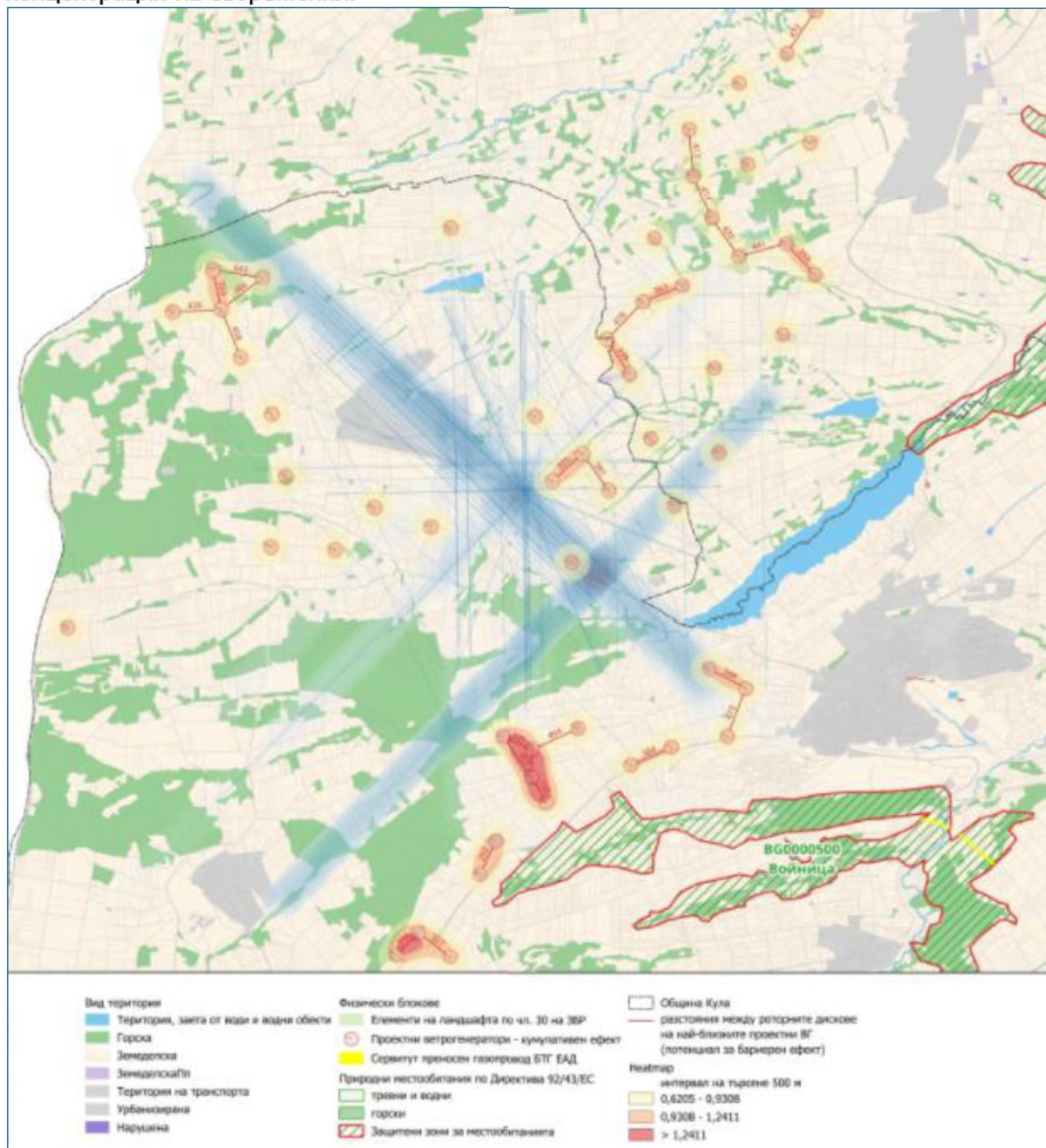
Този резултат следва да се разглежда в съчетание и с анализ на ориентацията на проектните конфигурации (Фигура 3.1.3-1), взаимните разстояния между парковете и ширината на запазените свободни пространства между тях (Фигура 3.1.3-2). Именно тези показатели определят доколко пространствената конфигурация би могла да възпрепятства придвижването на птиците.



Фигура 3.1.3-1 Анализ на ориентацията на проектните конфигурации

Фигура 3.1.3-2 представя пространственото разпределение на всички разглеждани ветрогенератори чрез анализ на плътността (Kernel Density), като едновременно с това са означени минималните разстояния между роторните дискове на отделните групи съоръжения. За разлика от анализа на най-близкия съсед (NNI), който характеризира пространствената организация на всички генератори на регионално ниво, кернел-

анализът позволява да бъдат локализиран участъците с относително по-висока концентрация на съоръжения.



Фигура 3.1.3-2 Пространственото разпределение на всички разглеждани ветрогенератори чрез анализ на плътността

Особено значение има анализът на взаимните разстояния между роторните дискове на съседните проектни групи. Представените на фигурата отстояния показват, че между отделните ядра на по-висока плътност се запазват значителни пространства без ветрогенератори, многократно надвишаващи диаметъра на отделен ротор. Тези свободни пространства функционират като пространствени прозорци, които позволяват свободно преминаване на птици и прилепи между отделните паркове и предотвратяват

формирането на непрекъсната бариера в ландшафтен мащаб. Този резултат съответства и на данните от орнитологичните проучвания. Мониторингът показва, че миграцията през района не е концентрирана в тесен миграционен фронт, а протича в широк пространствен фронт с висока вариабилност на траекториите. Не е установено полетите устойчиво да следват дерета, долини или други линейни елементи на релефа, нито да се концентрират между отделните проектни групи. Локалните участъци с по-висока плътност на генераторите не съвпадат с направления на отчетена по-висока концентрация на мигриращи птици и не създават предпоставки за кумулативен бариерен ефект. От екологична гледна точка това разграничение е съществено. При оценката на бариерния ефект определящ не е броят на генераторите или наличието на локални концентрации, а дали тези концентрации се свързват помежду си в непрекъсната пространствена структура. В разглеждания случай такава конфигурация не се наблюдава. Дори най-плътните групи остават пространствено изолирани една от друга и не ограничават възможността за избор на алтернативни маршрути на придвижване.

Аналогичен е изводът и за прилепите. Данните от хироптерологичните проучвания показват, че най-високата активност е концентрирана по горски ръбове, дерета, долове и други линейни елементи на зелената инфраструктура, които изпълняват функция на локални направления за придвижване и лов. Тези елементи запазват своята пространствена свързаност и не се прекъсват от разглежданата конфигурация на ветроенергийните паркове. Въпреки наличието на отделни локални групи с по-висока плътност на генераторите, не се формира непрекъсната зона с повишен риск между основните горски местообитания и ловните територии на прилепите.

Извършеният пространствен анализ показва, че независимо от наличието на няколко групи съоръжения с относително по-висока пространствена близост и плътност, тези ядра остават ясно пространствено обособени и са разделени от по-широки пространства. Не се формира непрекъсната система от ветрогенератори, която да препятства свободното придвижване на птици и прилепи. Този извод се потвърждава от анализа на най-близкия съсед (NNI), който не установява статистически значимо пространствено съгъстяване на генераторите в регионален мащаб, както и от резултатите от орнитологичните проучвания, показващи миграция в широк фронт без формиране на тесен миграционен коридор. Следователно локалното увеличение на плътността в рамките на отделни ветроенергийни паркове и групи ВГ не се трансформира в регионална бариера и не създава реален механизъм за кумулативно прекъсване на екологичната свързаност или за формиране на значим бариерен ефект.

Представената на грните фигури пространствена конфигурация не създава предпоставки за проявление на избягване на макрониво (macro-avoidance), при което птиците променят основния си миграционен маршрут още преди достигане на района на ветроенергийните паркове. Такъв механизъм обикновено се наблюдава при формиране на обширни или непрекъснати редици или масиви от ветрогенератори, разположени напречно на основното направление на придвижване, каквито в разглеждания случай не се установяват. Наличието на отделни локални ядра с по-висока плътност на ветрогенератори, установени чрез Kernel Density анализа, предполага евентуално проявление на избягване на мезониво (meso-avoidance). В този случай птиците не променят миграционния си маршрут в регионален мащаб, а извършват локални отклонения около отделни групи генератори или използват свободните пространства между тях. Пространствената конфигурация на парковете, характеризираща се с ясно обособени групи и по-широки пространства между групите, позволява подобно локално пренасочване без необходимост от значително удължаване на полетния маршрут. В непосредствена близост до отделните ветрогенератори може да се прояви и избягване на микроново (micro-avoidance), при което птиците извършват кратки корекции на полета за

избягване на конкретен ротор или кула. Именно този механизъм е основният фактор, който ограничава риска от сблъсък при повечето видове птици и е отчетен в използвания модел за оценка на риска.

Тази интерпретация съответства на резултатите от проведения орнитологичен мониторинг. При птиците не е установена зависимост на миграцията от долините, деретата или други линейни елементи на релефа, като миграцията се осъществява в широк фронт. Проучванията не установяват миграция концентрирана в тесен фронт или устойчиво следваща долините и деретата, а показват придвижване в широк фронт с висока пространствена вариабилност. При такива условия отделните локални групи от ветрогенератори не функционират като регионална бариера, а могат да предизвикат единствено локални изменения на полетните траектории (meso-avoidance) и избягване на отделни съоръжения (micro-avoidance). Въпреки увеличаването на броя на потенциалните източници на въздействие, те остават организирани в отделни пространствено обособени групи и не формират непрекъсната зона с висока концентрация на антропогенни елементи. Между отделните групи се запазват значителни площи със съхранени естествени и полустествени ландшафтни елементи, които продължават да осигуряват екологична свързаност и пространствена пропускливост.

Съпоставянето на визуализациите на миграционните траектории за пролетната и есенната миграция през 2024 г., както и сравнението им с наличните данни от 2011 г. и с разположението на устройствени зони „Пп“ - индикативните позиции на ветрогенератори по общите устройствени планове на общините Бойница и Кула показва, че основните миграционни направления и зоните с най-висока плътност на траекториите не съвпадат пространствено с тези планови позиции. Само ограничена част от периферните, нископлътни траектории преминават в близост до отделни индикативни позиции, като тези преминавания не формират устойчиви миграционни коридори и не са представителни за основния миграционен поток. Значителна част от индикативните позиции по ОУП попадат извън пространствения обхват на базовото състояние, определено въз основа на реално извършените теренни орнитологични проучвания за пВЕП „Ветрослав“.

В рамките на разглеждания регион не са идентифицирани други инфраструктурни елементи с доказано висока значимост по отношение на риска от сблъсък за птиците, като електропроводи с документирана смъртност или други линейни съоръжения със сходен ефект. Ландшафтът се характеризира с ограничено натрупване на вертикални и линейни антропогенни елементи, което ограничава потенциала за кумулативно усилване на въздействията и следва да се отчита при интерпретацията на възможните кумулативни процеси в регионален контекст.

Аналогичен извод следва и от анализа на функционалната ландшафтна свързаност и хироптерологичните проучвания. Основните направления за придвижване на прилепите, свързани с горски масиви, дерета и други линейни елементи на зелената инфраструктура, запазват своята функционална непрекъснатост.

Следователно пространствената конфигурация на разглежданите ветроенергийни паркове не създава предпоставки за възникване на бариерен ефект и макро избягване, а единствено за локални механизми на мезо- и микро-избягване, които не водят до прекъсване на екологичната свързаност, не формират регионален бариерен ефект и не обуславят значимо отрицателно кумулативно въздействие върху предмета на опазване и целостта на защитените зони.

При оценката е направено и разграничение между вече реализирани въздействия и потенциални бъдещи въздействия. Напр. сервитутът на преносния газопровод на „Булгартрансгаз“ ЕАД в ЗЗ BG0000500 „Войница“ представлява съществуващ обект, чието въздействие върху горски местообитания, използвани от прилепи, е вече реализирано. Поради това той не се разглежда като бъдещ източник на въздействие, а като елемент от

актуалното базово състояние на зоната, включително с отчет на приложените компенсаторни мерки за поставяне на изкуствени убежища за прилепи извън сервитутната ивица, в прилежащи незасегнати горски местообитания.

Пространствената конфигурация на разглежданите ветроенергийни паркове не създава механизъм за натрупване на въздействия, който да доведе до прекъсване на ландшафтната свързаност, до формиране на кумулативен бариерен ефект или до ограничаване на основните направления за придвижване на птиците и прилепите.

Следователно не се очаква значимо отрицателно кумулативно въздействие върху предмета на опазване, природозащитните цели или целостта на защитените зони.

4 ОПИСАНИЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ, МЕСТООБИТАНИЯТА, ВИДОВЕТЕ И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕТО ИМ И ТЯХНОТО ОТРАЗЯВАНЕ (ОТЧИТАНЕ) ПРИ ИЗГОТВЯНЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ

4.1 Защитена зона BG 0000500 „Войница“ за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна

4.1.1 Описание на защитената зона

4.1.1.1 Характеристика на територията

Защитената зона е определена за запазване на естественото състояние на големи дъбови масиви, части от местообитание 91I0, разпространено в западната част на Дунавската равнина непосредствено до Дунавската низина, както и сравнително добре запазен комплекс от крайречни местообитания 91H0, 91F0, 91E0, 9150, разпространени по труднодостъпната долина на река Войнишка между селата Чичил и Буковец. Тук се намират едни от най-пълните и компактни масиви от 91I0 в района на Западната Дунавска равнина.

Речна система с относително постоянно течащи води със заливен характер при обилни валежи. Няма промишлено замърсяване на водния поток, няма диги, улеи или други видове съоръжения. Обработваемите земи са изоставени или слабо развити поради малкия брой население в близките населени места. Доминиращият постоянен характер на течащите води се определя от факта, че и двете реки извира от силно залесената Стара планина, източно от Връшка чука. Местообитание 9150 - Типично местообитание в миналото за водосборните басейни на реките Чичилска и Войнишка, но изсечено в продължение на векове и сега е фрагментарно разпространено главно на северни и северозападни изложения с ниска надморска височина, близо до речните корита. Покритие на дървесната корона 70 - 90%. Разпространено по изключително стръмни (35 - 50 градуса) на места отвесни към река Чичилска склонове, върху хумусно-карбонатна почва. Основен дървесен вид - *Fagus sylvatica ssp. Moesiaca* [70%], *Carpinus betulus* [5-10%], *Tilia cordata* [5-10%], *Quercus frainetto* [единичен вид], *Q. ceris* [единичен вид], *Tilia tomentosa* [5-10%], *Acer campestre* [5%], *Fraxinus ornus* [единичен вид], *Ulmus minor* [единичен вид]. Тревните и храстови видове отново са представени от *Hepatica nobilis*, *Lamium album*, *Polygonatum latifolium*, *Primula vulgaris ssp. sibthorpii* [30%], *Lathyrus vernum*, *Mercurialis ovata* [30%], *Clematis vitalba*, *Heleborus odorus*, *Viola ododrata*, *Epipactis heleborine*, *Campanula rapunculus*, *Cornus mas*, *Alliaria petiolata*, *Euphorbia amygdaloides* [10%], *Aegopodium podagraria* [10%], *Melica sp.* *Lactuca muralis*.

Местообитание 91I0x91M0 - Местообитание, разпространено във високите платовидни равнини, северно от река Чичилска върху суха льосова почвена основа. Основни дървесни видове - *Quercus ceris* [50%], *Q. frainetto* [40%], *Tilia grandiflora* [5%], *Acer campestre* [единичен вид], *Fraxinus ornus* [единичен вид], *Acer tataricum*. В тревния

състав доминират *Geum urbanum*, *Lathyrus niger*, *Tanacetum corymbosum*, *Polygonatum latifolium*, *Hieracium sp.*, *Ligustrum vulgare*, *Crataegus monogina*, *Pirus sp.*, *Campanula trachelium*, *Cotinus cogigria*. Към това местообитание могат да се включат масивите от унгарски дъб и цер северно от с. (масив, разположен между селата Войница и Цар Петрово). Масивът включва горски единици 124, 125, 126, 114 - благун 40%, цер 40%, сребролистна липа, летен дъб, зимен дъб и др. Площта на масива е приблизително 1,0 кв. км. Масивът е разположен между следните GPS координати - север /43 56 00.790 – 43 56 46.407/, изток /22 41 23.418 – 22 42 59.501/. Местообитание 91H0 - Местообитание с ограничено разпространение във водосборния басейн на река Войнишка. Слабо повлияно от човешка дейност. Ясно изразена варовикова основа с изпъкнали ядки по терена, хумусно-карбонатни почви. Основни дървесни видове - *Qercus pubescens* /50%/, *Carpinus orientalis* /30%/, *Q. ceris* /един вид/, *Q. fraineto* /един вид/, *Fraxinus ornus*. От храстовите и тревните видове основни са *Heleborus odorus* /10%/, *Glechoma hederacea* /5%/, *Convallaria majlis*, *Primula veris* /20%/, *Galium sp.*, *Sedum maximum*, *Clematis vitalba* /5%/, *Digitalis laevigata*, *Campanula bononiensis*, *Bupleurum praealtum*, *Chamaecytisus supinus ssp. velenovskyi* /5%/, *Tamus communis* /5%/, *Arum maculatum*, *Lathyrus vernalis*, *Hypericum perforatum*, *Euphorbia amygdaloides*, *Linaria sp.*, *Vicia sp.*, *Stachys germanica* /5%/, *Ruscus aculeatus*, *Ruscus hypoglossum*, *Sedum maximum*, *Teucrium chamaedris*, *Parietaria sp.*, *Potentilla pilosa* и др. Основното ниво на храстите е представено от *Cotinus cogigria* /20%/, *Viburnum lantana* /поединично/ /20%/, *Cornus sanguinea* /на групи/ /10%/, *Crataegus* /еденично/ /5%/, и др. Други важни местообитания са понто-панонските съобщества от джуджеста острица по бреговете на реките 22.351, крайречните върбови редици 44.1, горите от ясен и елша 44.3211, мизийските букови гори 41.19.

Таблица 4.1.1-1 Класове земно покритие в 33 BG 0000500 „Войница“

Къд	Клас земно покритие	%
N21	Non-forest areas cultivated with woody plants (including Orchards, groves, Vineyards, Dehesas)	1
N23	Other land (including Towns, Villages, Roads, Waste places, Mines, Industrial sites)	1
N10	Humid grassland, Mesophile grassland	1
N14	Improved grassland	1
N07	Bogs, Marshes, Water fringed vegetation, Fens	1
N20	Artificial forest monoculture (e.g. Plantations of poplar or Exotic trees)	2
N09	Dry grassland, Steppes	2
N06	Inland water bodies (Standing water, Running water)	2
N12	Extensive cereal cultures (including Rotation cultures with regular fallowing)	4
N15	Other arable land	14
N08	Heath, Scrub, Maquis and Garrigue, Phygrana	19
N16	Broad-leaved deciduous woodland	52

4.1.1.2 Качество и значимост

Мястото е разположено между селата Войница, Буковец, Чичил, Медешевци по долината на река Войнишка в средното ѝ течение, преди да излезе в Брегово-Новоселската низина. Този участък от долината е сравнително добре запазен, без републиканска пътна мрежа, на места с каньоноподобен характер и труднодостъпен. Основното местообитание тип 91H0 е разположено в крайречната зона върху силно льосови почви, главно в частта на обекта източно от село Войница. Характеризира се с добре запазена хоризонтална и вертикална структура, трудно възобновяем естествено издънков произход. Възрастта на горите е около 40-50 години и в миналото са били интензивно използвани. Местообитание 91H0 е разположено главно в долната част на обекта по десните брегове на реката и в района на село Медешевци - река Корманица, най-големият десен приток на река Войнишка. Обитава плитки скелетни хумусно-карбонатни почви по стръмни брегове над 50 градуса. Характеризира се с богат видов състав. Местообитание 91M0 е разпространено

по сухите крайречни терени на река Войнишка фрагментарно и в повечето случаи в комбинация с 91I0. На територията на обекта и малка част извън него се срещат отделни фрагменти от 9150, разпространени по най-влажните и богати местообитания, дълбоко в дерета, главно по десния бряг и в южната част на обекта. Благодарение на относително постоянния характер на водния поток на река Войнишка, тук е запазено местообитание 3260, главно в северната част на обекта. Обектът съчетава лъсови местообитания, разпространени по високите над 100 метра плата, и сухи варовикови местообитания, разпространени главно в крайречната зона на реките. По долината на река Войнишка и директно по речното корито има отделни фрагменти от 91E0 A, 91E0 B, 91F0. Представителни за западната част на Дунавската равнина са местообитанията 91I0 и 91M0. Мястото е разположено по средното течение на Войнишка река между селата Войница, Чичил, Буковец и Медесчевци по течението на река Войнишка и част от десния и най-голям приток на река Корманица. Местообитание 91I0 заема предимно високоплатовидни лъсови равнини източно от село Войница. То е компактно с издънков произход със средна възраст около 40 години и с трудно естествено възобновяване. Използва се от местното население. В ниските крайречни части на мястото е разпространено местообитание 91M0. По течението на реката 91E0 се наблюдава фрагментарно, представляващо галерии от черна елша на малка площ. В реката се срещат 3 вида риби, включени в Приложение 2 на Директивата за местообитанията.

4.1.1.3 Връзка с други защитени зони и защитени територии от националната екологична мрежа и Натура 2000 на национално и регионално ниво

Въпреки, че информация не фигурира в стандартния формуляр може да се счита, че защитената зона има функционална връзка с други обекти – защитени зони от водосборния басейн на реките във Флорен регион Дунавска равнина, част от Западен Предбалкан.

4.1.1.4 Обявяване, природозащитен статут

Защитената зона е одобрена като зона от значение за общността (ЗЗО) с Решение за приемане на Европейската комисия 2009/93/ЕО от 12 декември 2008 г. за приемане съгласно Директива 92/43/ЕИО на Съвета на втори актуализиран списък на териториите от значение за Общността в Континенталния биогеографски регион, нотифицирано под номер С (2008) 8039 и Решение за изпълнение на Комисията 2013/23/ЕС от 16 ноември 2012 г. за приемане на шести актуализиран списък на териториите от значение за Общността в Континенталния биогеографски регион (нотифицирано под номер С (2012) 8135).

Защитената зона е обявена със Заповед № РД-1039 от 17 декември 2020 г. на министъра на околната среда и водите, с код BG0000500 „Войница“ в землищата на с. Чичил, гр. Кула, с. Полетковци, с. Коста Перчево, с. Цар-Петрово, община Кула, област Видин, с. Буковец, с. Войница, с. Синаговци, община Видин, област Видин, с. Милчина лъка, с. Медешевци, с. Бранковци, гр. Грамада, община Грамада, област Видин, с обща площ 31 071,380 дка.

4.1.2 Цели на опазване

Целите на опазване на защитената зона са:

- опазване и поддържане на типовете природни местообитания, местообитанията на посочените видове, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в Континенталния биогеографски регион;
- увеличаване на приноса на защитената зона по отношение на площта на природни местообитания с кодове 6110* и 6430;
- подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 91E0*, 91I0*, 91M0 и 91Z0;
- подобряване на местообитанията на видовете Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*) и Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*);
- при необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типовете природни местообитания, местообитанията на видовете и техните популации.

Целите на защитената зона са определени съобразно важността на защитената зона за постигане и поддържане на благоприятното природозащитно състояние на типовете природни местообитания и видовете в Континенталния биогеографски регион, както и за свързаността и целостта на мрежата от защитени зони в страната като част от Европейската екологична мрежа Натура 2000. Те определят и приоритетите при планиране и прилагане на мерки в защитената зона.

4.1.3 Предмет на опазване и екологична информация

4.1.3.1 Типове природни местообитания

Предмет на опазване в защитената зона съгласно заповедта са 10 типа природни местообитания по чл. 6, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), от които 5 типа са приоритетни за опазване и означени със знак „*“, посочени в Таблица 4.1.3-1.

Таблица 4.1.3-1 Типове природни местообитания, предмет на опазване в 33 BG0000500 „Войница“, според стандартния формуляр, актуализация - 2021-11

Типове природни местообитания от Приложение I							Оценка на зоната			
#	код	наименование	ПФ	НП	площ, ха	качество данни	предст.	отн. площ	прир. ст-ст	цял. оценка
1	6110*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от <i>Alyso-Sedion albi</i>			0.16		M	A	C	A
2	6210	Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (<i>Festuco-Brometalia</i>) (*важни местообитания на орхидеи)			43.73		M	A	C	A
3	6430	Хидрофилни съобщества от високи тревни в равнините и в планинския до алпийския пояс			142.49		M	A	C	A
4	6510	Низинни сенокосни ливади			66.8		G	A	C	A
5	9150	Термофилни букови гори (<i>Cephalanthero-Fagion</i>)			23.117			D		

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шипенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Типове природни местообитания от Приложение I							Оценка на зоната			
#	код	наименование	ПФ	НП	площ, ха	качество данни	предст.	отн. площ	прир. ст-ст	цял. оценка
6	91E0*	Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Pandion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)			6.06		М	С	С	В
7	91G0*	Панонски гори с <i>Quercus petraea</i> и <i>Carpinus betulus</i>			228.98		М	В	С	С
8	91H0*	Панонски гори с <i>Quercus pubescens</i>			26.98		М	В	С	А
9	91I0*	Евро-сибирски степни гори с <i>Quercus spp.</i>			126.69		М	В	С	В
10	91M0	Балкано-панонски церово-горунови гори			587.28		М	В	С	С
11	91Z0	Мизийски гори от сребролистна липа			158.84		М	В	С	В

код – четирицифрен код, който следва йерархичното представяне на типовете природни местообитания в Приложение I към Директива 92/43/ЕЕС.

ПФ – приоритетни форми – за типове природни местообитания, които могат да имат както приоритетна, така и неприоритетна форма (6210), нанесено с „х“ – за приоритетна форма.

НП – неприсъствие – ако хабитатът от Приложение I, за който зоната е била първоначално обявена, вече не съществува в зоната, се посочва „х“.

площ, ха – площ в хектари

пещери – за пещери (Природни местообитания 8310 и 8330) броят на пещерите може да се впише, ако няма данни за оценката на площта.

качество на данните

G – добро (информацията се основана на пълно проучване и изследване); M – средно (информацията се основана на частични данни и частично моделиране); P – лошо (информацията се базира само груба оценка или стари данни).

оценка на зоната:

представителност – степен на представителност – предоставя индикация за това, доколко даденото природно местообитание е „типично“ за съответната зона. Използва се следната система на класифициране:

A – отлична представителност; B – добра представителност; C – значителна представителност; D – незначително наличие.

относителна площ – площта на природното местообитание в зоната, отнесена към общата площ, на която местообитанието е представено в страната. Използва се следната система на класифициране:

A: $100 \geq p > 15\%$; B: $15 \geq p > 2\%$; C: $2 \geq p > 0\%$.

степен на опазване/прир. ст-ст – степен на опазване на структурата и функциите на дадения тип природно местообитание и възможностите му за възстановяване. Този критерий включва три подкатегории: i) степен на опазване на структурата; ii) степен на опазване на функциите; iii) възможности за възстановяване. Използва се следната система на класифициране:

A – отлично съхранение; B – добро съхранение; C – средно или намалено съхранение.

цялостна (общо) оценка – Цялостна оценка на стойността на защитената зона за опазването на дадения тип природно местообитание. Представява интегрирано оценяване на предишните критерии, като се взема предвид различната им тежест за разглежданото местообитание. Използва се следната система на класифициране:

A – отлична стойност; B – добра стойност; C – значима стойност.

4.1.3.2 Видове включени в Приложение II на Дир. 92/43/ЕЕС

Предмет на опазване в защитената зона са 31 вида животни, от които 5 вида са приоритетни за опазване, посочени в стандартния формуляр и Таблица 4.1.3-2.

Таблица 4.1.3-2 Видове от дивата флора и фауна, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕС предмет на опазване в 33 BG0000500 „Войница“

Видове					Популация в зоната					Оценка на зоната			
Код	Научно име	S	NP	Тип	Размер/		Ед.	КП	КД	Попул.	Опаз.	Изол.	Цял.
					Численост								
					мин.	макс.							
Безгръбначни													
1032	<i>Unio crassus</i>			p			i	R	M	C	A	C	B
1083	<i>Lucanus cervus</i>			p	17812	35040	i	R	M	C	B	C	B
1087	<i>Rosalia alpina</i>			p				R	DD	C	B	C	B
1088	<i>Cerambyx cerdo</i>			p	17033	25132	i	R	M	C	B	C	B
1089	<i>Morimus funereus</i>			p	113959	132368	i	R	M	C	B	C	B
4032	<i>Dioszeghyana schmidtii</i>			p	606	854	i	V	P	C	B	B	B

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шипенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

4064	<i>Theodoxus transversalis</i>			p			i	V	M	C	A	C	A
Риб													
1146	<i>Sabanejewia aurata</i>			p	146760	146760	area	P	P	C	B	C	B
5339	<i>Rhodeus amarus</i>			p	750	750	i	V	G	D			
Земноводни и влечуги													
1188	<i>Bombina bombina</i>			p			localities	P	DD	C	B	C	B
1193	<i>Bombina variegata</i>			p	1	1	localities	V	P	C	A	C	A
1993	<i>Triturus dobrogicus</i>			p			localities	P	DD	C	C	C	C
1217	<i>Testudo hermanni</i>			p	1	1	localities	V	P	C	B	A	B
1219	<i>Testudo graeca</i>			p			localities	P	DD	C	B	A	B
1220	<i>Emys orbicularis</i>			p	2	2	localities	V	P	C	B	C	B
5194	<i>Elaphe saurornates</i>			p			localities	P	DD	C	C	C	C
Бозайници (без прилепи)													
1335	<i>Spermophilus citellus</i>			p				P	DD	D			
1355	<i>Lutra lutra</i>			p	1	2	i		G	C	A	C	B
2609	<i>Mesocricetus newtoni</i>			p				P	DD	D			
2635	<i>Vormela peregusna</i>			p				P	DD	C	B	C	B
Прилепи													
1302	<i>Rhinolophus mehelyi</i>			p	11	50	i	P	M	C	C	B	C
1304	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>			p	11	50	i	P	M	C	B	C	C
1305	<i>Rhinolophus euryale</i>			p				P	DD	D			
1306	<i>Rhinolophus blasii</i>			p				P	DD	D			
1307	<i>Myotis blythii</i>			p	11	50	i	P		C	B	C	C
1310	<i>Miniopterus schreibersii</i>			p				P	DD	D			
1316	<i>Myotis capaccinii</i>			p				V	DD	D			
1321	<i>Myotis emarginatus</i>			p				P	DD	D			
1323	<i>Myotis bechsteinii</i>			p	6	10	i	V	M	D			
1324	<i>Myotis myotis</i>			p	11	50	i	P	M	C	B	C	C

Знакът „*“ отбелязва приоритетен за опазване вид.

S - чувствителност: в случай че данните за видовете са чувствителни и следователно трябва да бъдат блокирани за публичен достъп, въведете: да

NP- присъствие: в случай че даден вид вече не присъства в обекта, въведете: х (по избор)

Тип. Използва се следната система на класифициране: Р – местни популации - намират се в зоната през цялата година (не мигриращи видове или растения, постоянна популация от мигриращи видове); R – възпроизвеждащи се – използват зоната за отглеждане на малки (напр. размножаване, гнездене); С – съсредоточаване – зоната се използва за спиране или кацане, или почивка по време на прелет или смяна на оперението, извън местата за размножаване или с изключение на презимуването; W – презимуване – използващи зоната през зимата. Тъй като редица животински видове и по – специално много видове птици мигрират, обектът може да е от значение за различни аспекти от цикъла на живота на тези видове.

Численост – ако числеността на популацията е известна, попълват се и двете полета (мин. и макс.). Ако не може да се направи дори груба оценка на числеността на популацията, се нанася типа на популацията.

Единица (Ед.) – посочва се единицата на стойността на популацията: i – индивиди; р – двойки.

Категория на плътността (КП). Използва се следната система на класифициране: С – обичайни; R – редки; V – много редки; Р – налични.

Качество на данните (КД). Използва се следната система на класифициране: G – добро; M – средно; P – лошо; DD – недостатъчни данни.

Оценка на зоната:

Популация – размер и плътност на популацията на вида, обитаваща зоната, в сравнение с популациите, представени в границите на националната територия. Използва се следната система на класифициране: A – отлична представителност; B – добра представителност; C – значителна представителност; D – незначително наличие.

Опазване – степен на съхранение на характерните особености на природните местообитанията, които са важни за разглежданите видове, и възможности за възстановяване. Този критерий съдържа два подкритерия: i) степен на съхранения на важните за видовете характеристики на местообитанието; ii) възможности за възстановяване. Използва се следната система на класифициране: A – отлично съхранение – елементи в отлично състояние, независимо от степента на възможност за възстановяване; B – добро съхранение – добре запазени елементи, независимо от степента на възможност за възстановяване; елементи в средно или частично деградирано състояние и лесни за възстановяване; C – средно или намалено съхранение.

Изоляция – Степен на изолация на популацията, присъстваща в зоната по отношение на естествения обхват на видовете. Използва се следната система на класифициране: A – (почти) изолирана популация; B – неизолирана популация, но на границите на ареала на разпространение; C – неизолирана популация в рамките на разширен ареал на разпространение.

Цялостна оценка – този критерий се отнася за общата оценка за значението на зоната за съхранение на разглежданите видове. Използва се следната система на класифициране: A – отлична стойност; B – добра стойност; C – значима стойност.

4.1.3.3 Други важни видове за флората и фауната

Таблица 4.1.3-3 Други важни видове за флората и фауната в ЗЗ BG0000500 „Войница“

Видове		S	NP	Популация в зоната				Обосновка							
Код	Научно име			Численост		Ед.	Категория плътност	Приложение		Други категории					
				Мин.	Макс.			C	R	V	P	IV	V	A	B
Растения															
	<i>Bupleurum praealtum</i>						P								x
	<i>Campanula bononiensis</i>						R								x
	<i>Chamaecytisus supinus ssp. velenovsky</i>						R					x			
	<i>Clematis vitalba</i>						C								x
	<i>Convallaria majalis</i>						R								x
	<i>Digitalis laevigata</i>						R				x				
	<i>Epipactis helleborine</i>						V								x
1866	<i>Galanthus nivalis</i>						R				x				
	<i>Glechoma hederacea</i>						C								x
	<i>Heleborus odorus</i>						C								x
	<i>Hepatica nobilis</i>						R								x
	<i>Lamium album</i>						C								x
	<i>Mercurialis ovata</i>						C								x
	<i>Primula veris</i>						V								x
	<i>Primula vulgaris</i>						C				x				
1849	<i>Ruscus aculeatus</i>						R								x
	<i>Ruscus hypoglossum</i>						R								x
	<i>Sedum maximum</i>						R								x
	<i>Vicia dumetorum</i>						R					x			
Земноводни															
1201	<i>Bufo viridis</i>						P							x	
1203	<i>Hyla arborea</i>						P							x	
1197	<i>Pelobates fuscus</i>						P							x	
1209	<i>Rana dalmatina</i>						P							x	
Влечуги															
1278	<i>Coluber caspius</i>						P							x	
1281	<i>Elaphe longissima</i>						P							x	
1263	<i>Lacerta viridis</i>						P							x	
1292	<i>Natrix tessellata</i>						P							x	
1256	<i>Podarcis muralis</i>						P							x	
1248	<i>Podarcis taurica</i>						P							x	
1295	<i>Vipera ammodytes</i>						P							x	

Популация в зоната

S - чувствителност: в случай че данните за видовете са чувствителни и следователно трябва да бъдат блокирани за публичен достъп, въведете: да

NP- присъствие: в случай че даден вид вече не присъства в обекта, въведете: x (по избор)

Численост – ако числеността на популацията е известна, попълват се и двете полета (мин. и макс.). Ако не може да се направи дори груба оценка на числеността на популацията, се нанася типа на популацията. Единица: посочва се единицата на стойността на популацията: i – индивиди; p – двойки.

Категория на плътността. Използва се следната система на класифициране: C – обичайни; R – редки; V – много редки; P – налични.

Обосновка

Приложение за видовете: IV, V – видове по приложения (Директива за местообитанията);

Други категории: A – данни от националната Червена книга; B – ендемити; C – международни конвенции; D – други основания

4.1.4 Въздействия и дейности в и около защитената зона

Таблица 4.1.4-1 Уязвимост и заплахи от въздействия и дейности върху ЗЗ BG0000500 „Войница“

Ранг	код на заплаха/ натиск	Въздействия	Замърсяване	в/извън ЗЗ
Отрицателни				
H	B01.02			в
H	E03.01			в
H	F02.03			в
C	A04			в

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шипенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Ранг	код на заплахата/натиск	Въздействия	Замърсяване	в/извън ЗЗ
C	A05.01			в
C	A10			о
C	B			о
C	B02.02			в
C	I01			в
C	J02.12			в
C	K01.03			в
Положителни				
H	F02.03			в
C	A03			в
C	A04			в
C	A05.01			в
C	A10			о
C	B			о
C	B02.02			в

Ранг: В = високо, С = средно, Н = ниско

Замърсяване: N = Принос на азот, P = Принос на фосфор/фосфат, A = Принос на киселина/подкисляване, T = Токсични неорганични химикали, O = Токсични органични химикали, X = Смесени замърсявания

Разпространение: в = вътре, о = отвън, б = и двете

4.1.5 Въведени забрани и ограничения на дейности със заповедта за обявяване

В защитената зона се забранява:

- Провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища;
- Движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии. Забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;
- Отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение на такива: в урбанизирани територии; в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете;
- Промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери, при ползването на земеделските земи като такива;
- Разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания, освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои;
- Премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове), при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти;
- Търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали). Забраната не се прилага в случаите,

в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие;

- Употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията;
- Употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия;
- Използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи, без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);
- Използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;
- Палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност;
- Извеждане на сечи в площите заети от природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете.

Горските типове природни местообитания се стопанисват, в съответствие с разпоредбите на Глава четвърта от Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите (обн. ДВ, бр.64/2011 г. изм. и доп.) и за тях е задължително прилагането на „Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания от приложение № 1 от Закона за биологичното разнообразие“, утвърдена от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

4.1.6 Допълнителна научна информация в резултат на проект: „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“

Специфични доклади за 8-те типа природни местообитания и видовете предмет на опазване в защитената зона с карти и оценка на разпространението и природозащитното им състояние са публикувани на адрес:

<https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/Home/ProtectedSite?code=BG0000500&siteType=HabitatDirective>

4.2 Защитена зона BG 0000523 „Шишенци“ за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна

4.2.1 Описание на защитената зона

4.2.1.1 Характеристика на територията

Основната цел на обекта е да се запази най-добре представеното и запазено в района на Видинския район речно местообитание 91F0 с обозначен „островен характер“. Важна зона за птиците. На практика определянето на границите на обекта е трудно поради фрагментиран характер на разпространение на основното местообитание.

Таблица 4.2.1-1 Класове земно покритие в ЗЗ BG 0000523 „Шишенци“

Къд	Клас земно покритие	%
N16	Широколистни листопадни гори	44.0
N08	Храсталаци	10.0
N07	Блата, мочурища, растителност по периферията на водоеми	10.0
N15	Друга обработваема земя	13.0
N23	Други земи (включително градове, села, пътища, сметища, мини, промишлени обекти)	1.0
N10	Влажни/ мезофилни тревни съобщества	5.0
N09	Сухи тревни съобщества, степи	10.0
N20	Изкуствени горски монокултури (напр. насаждения от тополи или екзотични дървета)	3.0
N06	Вътрешни водни басейни (стояща вода, течаща вода)	1.0
N21	Негорски площи, засадени с дървесни растения (включително овощни градини, горички, лозя)	3.0

4.2.1.2 Качество и значимост

Регион - Западни притоци на река Дунав в района на река Тимок - река Дунав. Подрегион - Водосборен басейн на река Рабровска, включващ десния приток на река Тополовец с притоци - Бойнишка река, Бучерски дол, Реката, Ников дол, Йонков дол, Мостище, Добрянов дол, Полянски дол. Флорен регион Дунавска равнина, част от Западен Предбалкан. Физико-географски подрегион Западна Дунавска равнина. Водосборен басейн с площ 595 кв. км, най-големият от всички реки в района на Видин със средна надморска височина 190 м. Мястото представлява силно разпръсната система от горски крайречни местообитания 91F0A x 91F0B в комбинация с равнинни високотревни съобщества, разпространени по някои пресъхващи притоци на река Тополовец между град Кула и село Шишенци - главно на територията на община Бойница, непосредствено до сръбската граница. Ясно изразен фрагментиран характер на съобществата и височина до 30 м за отделни дървета. Преобладаващо участие на ясен в съчетание на места с цер и благун. Горите са разпространени главно по течението на притоците с дължина до 2 км и ширина от 10-100 м. В повечето случаи това са изолирани масиви, заобиколени от изоставени обработваеми земи и храстови съобщества. Те са единствените горски масиви в нисколесния район на община Бойница. Важно местообитание за птици. На места се среща местообитание силно обитавано от Potamogeton в комбинация с крайречна растителност и висока трева.

4.2.1.3 Връзка с други защитени зони и защитени територии от националната екологична мрежа и Натура 2000 на национално и регионално ниво

Въпреки, че информация не фигурира в стандартния формуляр може да се счита, че защитената зона има функционална връзка с други обекти – защитени зони от водосборния басейн на реките във Флорен регион Дунавска равнина, част от Западен Предбалкан.

4.2.1.4 Обявяване, природозащитен статут

Защитената зона е одобрена като зона от значение за общността (ЗЗО) с Решение за приемане на Европейската комисия 2009/93/ЕО от 12 декември 2008 г. за приемане съгласно Директива 92/43/ЕО на Съвета на втори актуализиран списък на териториите от значение за Общността в Континенталния биогеографски регион, нотифицирано под номер С (2008) 8039.

Защитената зона е обявена със Заповед № РД-1053 от 17 декември 2020 г. на министъра на околната среда и водите, с код BG0000523 „Шишенци“ в землищата на с. Бойница, община Бойница, област Видин, гр. Кула и с. Цар-Петрово, община Кула, област Видин, с обща площ 5728,477 дка.

4.2.2 Цели на опазване

Целите на опазване на защитената зона са:

- опазване и поддържане на типовете природни местообитания, местообитанията на видове, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в Континенталния биогеографски регион;
- увеличаване на приноса на защитената зона по отношение на площта на ПМ с код 6430;
- подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 91Е0*, 91G0*, 91Н0*, 91I0*, 91M0, 91W0 и 91Z0;
- подобряване на местообитанията на видовете Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*) и Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*);
- при необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типове природни местообитания, местообитанията на видовете и техни популации.

Целите на защитената зона са определени съобразно важността на защитената зона за постигане и поддържане на благоприятното природозащитно състояние на типовете природни местообитания и видовете в Континенталния биогеографски регион, както и за свързаността и целостта на мрежата от защитени зони в страната, като част от Европейската екологична мрежа Натура 2000. Те определят и приоритетите при планиране и прилагане на мерки в защитената зона.

4.2.3 Предмет на опазване и екологична информация

4.2.3.1 Типове природни местообитания

Предмет на опазване в защитената зона съгласно заповедта и Стандартен формуляр (актуализация – 2021) са 8 типа природни местообитания по чл. 6, ал. 1, т. 1 от Закона за биологичното разнообразие (ЗБР), от които 4 типа са приоритетни за опазване и означени със знак „*“, посочени в Таблица 4.2.3-1.

Таблица 4.2.3-1 Типове природни местообитания, предмет на опазване в ЗЗ BG0000523 „Шишенци“, според стандартния формуляр, актуализация - 2021-11

Типове природни местообитания от Приложение I							Оценка на зоната			
#	код	наименование	ПФ	НП	площ, ха	качество данни	предст.	отн. площ	прир. ст-ст	цял. оценка
1	6430	Хидрофилни съобщества от високи тревы в равнините и в планинския до алпийския пояс			98.42	M	A	C	A	B
2	91E0*	Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i>			0.61	G	B	C	C	B

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шишенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Типове природни местообитания от Приложение I							Оценка на зоната			
#	код	наименование	ПФ	НП	площ, ха	качество данни	предст.	отн. площ	прир. ст-ст	цял. оценка
		(<i>Alno-Pandion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)								
3	91G0*	Панонски гори с <i>Quercus petraea</i> и <i>Carpinus betulus</i>			28.44	M	B	C	C	B
4	91H0*	Панонски гори с <i>Quercus pubescens</i>			4.81	M	B	C	B	B
5	91I0*	Евро-сибирски степни гори с <i>Quercus spp.</i>			41.44	M	B	C	B	B
6	91M0	Балкано-панонски церово-горунюви гори			48.23	M	B	C	C	C
7	91W0	Мизийски букови гори			4.097	M	B	B	C	B
8	91Z0	Мизийски гори от сребролистна липа			8.65	M	B	C	C	B

код – четирицифрен код, който следва йерархичното представяне на типовете природни местообитания в Приложение I към Директива 92/43/ЕЕС.

ПФ – приоритетни форми - за типове природни местообитания, които могат да имат както приоритетна, така и неприоритетна форма (6210), нанесено с „х“ – за приоритетна форма.

НП - неприсъствие – ако хабитатът от Приложение I, за който зоната е била първоначално обявена, вече не съществува в зоната, се посочва „х“.

площ, ха - площ в хектари

пещери – за пещери (Природни местообитания 8310 и 8330) броят на пещерите може да се впише, ако няма данни за оценката на площта.

качество на данните

G – добро (информацията се основана на пълно проучване и изследване); M – средно (информацията се основана на частични данни и частично моделиране); P – лошо (информацията се базира само груба оценка или стари данни).

оценка на зоната:

представителност – степен на представителност - предоставя индикация за това, доколко даденото природно местообитание е „типично“ за съответната зона. Използва се следната система на класифициране:

A – отлична представителност; B – добра представителност; C – значителна представителност; D – незначително наличие.

относителна площ – площта на природното местообитание в зоната, отнесена към общата площ, на която местообитанието е представено в страната. Използва се следната система на класифициране:

A: $100 \geq p > 15\%$; B: $15 \geq p > 2\%$; C: $2 \geq p > 0\%$.

степен на опазване/прир. ст-ст – степен на опазване на структурата и функциите на дадения тип природно местообитание и възможностите му за възстановяване. Този критерий включва три подкатегории: i) степен на опазване на структурата; ii) степен на опазване на функциите; iii) възможности за възстановяване. Използва се следната система на класифициране:

A – отлично съхранение; B – добро съхранение; C – средно или намалено съхранение.

цялостна (общо) оценка – Цялостна оценка на стойността на защитената зона за опазването на дадения тип природно местообитание. Представява интегрирано оценяване на предишните критерии, като се взема предвид различната им тежест за разглежданото местообитание. Използва се следната система на класифициране:

A – отлична стойност; B – добра стойност; C – значима стойност.

4.2.3.2 Видове включени в Приложение II на Дир. 92/43/ЕЕС

Предмет на опазване в защитената зона са 23 вида животни, от които 5 вида са приоритетни за опазване, посочени в стандартния формуляр и Таблица 4.2.3-2.

Таблица 4.2.3-2 Видове от дивата флора и фауна, включени в Приложение II на Директива 92/43/ЕС предмет на опазване в 33 BG 0000523 „Шишенци“

Видове					Популация в зоната				Оценка на зоната				
Код	Научно име	S	NP	Тип	Размер/		Ед.	КП	КД	Попул.	Опаз.	Изол.	Цял
					Численост								
					мин.	макс.							
Безгръбначни													
1088	<i>Cerambyx cerdo</i>			p				R	DD	C	B	C	B
1083	<i>Lucanus cervus</i>			p	10872	21386	i	R	M	C	B	C	B
1089	<i>Morimus funereus</i>			p	21813	25336	i	R	M	C	A	C	B
1087	<i>Rosalia alpina</i>			p				R	DD	C	B	C	B
4064	<i>Theodoxus transversalis</i>			p			i	V	M	C	A	C	A
1032	<i>Unio crassus</i>			p	4542	4542	i	R	M	C	B	C	B
Риб													

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шипенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Видове				Популация в зоната					Оценка на зоната				
Код	Научно име	S	NP	Тип	Размер/Численост		Ед.	КП	КД	Попул.	Опаз.	Изол.	Цял.
					мин.	макс.							
5339	<i>Rhodeus amarus</i>			p				P	DD	D			
Земноводни и влечуги													
1188	<i>Bombina bombina</i>			p			localities	P	DD	C	A	B	A
1193	<i>Bombina variegata</i>			p	1	1	localities	V	P	C	C	C	C
1220	<i>Emys orbicularis</i>			p	1	1	localities	V	P	C	C	C	C
1219	<i>Testudo graeca</i>			p			localities	P	DD	C	A	C	B
1217	<i>Testudo hermanni</i>			p			localities	P	DD	C	C	C	C
Бозайници (без прилепи)													
1355	<i>Lutra lutra</i>			p	1	1	i		G	C	C	C	C
1335	<i>Spermophilus citellus</i>			p				P	DD	D			
2609	<i>Mesocricetus newtoni</i>			p				P	DD	D			
2635	<i>Vormela peregusna</i>			p				P	DD	C	B	C	B
Прилепи													
1310	<i>Miniopterus schreibersii</i>			p				P	DD	D			
1307	<i>Myotis blythii</i>			p				P	DD	D			
1316	<i>Myotis capaccinii</i>			p				P	DD	D			
1306	<i>Rhinolophus blasii</i>			p				P	DD	D			
1305	<i>Rhinolophus euryale</i>			p				P	DD	D			
1304	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>			p	1	5	i	V	G	D			
1302	<i>Rhinolophus mehelyi</i>			p				P	DD	D			

Знакът „*“ отбелязва приоритетен за опазване вид.

S - чувствителност: в случай че данните за видовете са чувствителни и следователно трябва да бъдат блокирани за публичен достъп, въведете: да

NP- присъствие: в случай че даден вид вече не присъства в обекта, въведете: х (по избор)

Тип. Използва се следната система на класифициране: Р – местни популации - намират се в зоната през цялата година (не мигриращи видове или растения, постоянна популация от мигриращи видове); R – възпроизвеждащи се – използват зоната за отглеждане на малки (напр. размножаване, гнездене); С – съсредоточаване – зоната се използва за спяне или кацане, или почивка по време на прелет или смяна на оперението, извън местата за размножаване или с изключение на презимуването; W – презимуване – използващи зоната през зимата. Тъй като редица животински видове и по – специално много видове птици мигрират, обектът може да е от значение за различни аспекти от цикъла на живота на тези видове.

Численост – ако числеността на популацията е известна, попълват се и двете полета (мин. и макс.). Ако не може да се направи дори груба оценка на числеността на популацията, се нанася типа на популацията.

Единица (Ед.) – посочва се единицата на стойността на популацията: i – индивиди; p – двойки.

Категория на плътността (КП). Използва се следната система на класифициране: С – обичайни; R – редки; V – много редки; P – налични.

Качество на данните (КД). Използва се следната система на класифициране: G – добро; M – средно; P – лошо; DD – недостатъчни данни.

Оценка на зоната:

Популация - размер и плътност на популацията на вида, обитаваща зоната, в сравнение с популациите, представени в границите на националната територия. Използва се следната система на класифициране: А – отлична представителност; В – добра представителност; С – значителна представителност; D – незначително наличие.

Опазване – степен на съхранение на характерните особености на природните местообитанията, които са важни за разглежданите видове, и възможности за възстановяване. Този критерий съдържа два подкритерия: i) степен на съхранения на важните за видовете характеристики на местообитанието; ii) възможности за възстановяване. Използва се следната система на класифициране: А – отлично съхранение – елементи в отлично състояние, независимо от степента на възможност за възстановяване; В – добро съхранение – добре запазени елементи, независимо от степента на възможност за възстановяване; елементи в средно или частично деградирано състояние и лесни за възстановяване; С – средно или намалено съхранение.

Изоляция – Степен на изоляция на популацията, присъстваща в зоната по отношение на естествения обхват на видовете. Използва се следната система на класифициране: А – (почти) изолирана популация; В – неизолирана популация, но на границите на ареала на разпространение; С – неизолирана популация в рамките на разширен ареал на разпространение.

Цялостна оценка – този критерий се отнася за общата оценка за значението на зоната за съхранение на разглежданите видове. Използва се следната система на класифициране: А – отлична стойност; В – добра стойност; С – значима стойност.

4.2.3.3 Други важни видове за флората и фауната

Таблица 4.2.3-3 Други важни видове за флората и фауната в ЗЗ BG 0000523 „Шишенци“

Видове		S	NP	Популация в зоната				Обосновка						
Код	Научно име			Численост		Ед.	Категория	Приложение		Други				
				Мин.	Макс.			C R V P	IV	V	A	B	C	D
Растения														
	Angelica sylvestris						C							X
	Urtica dioica						C							X
	Vitis sylvestris						C							X
	Angelica sylvestris						C							X
Земноводни														
	Bufo viridis						P						X	
	Hyla arborea						P						X	
	Pelobates fuscus						P						X	
	Rana dalmatina						P						X	
Влечуги														
	Coluber caspius						P						X	
	Elaphe longissima						P						X	
	Lacerta viridis						C						X	
	Natrix tessellata						P						X	
	Podarcis taurica						P						X	
	Vipera ammodytes						P						X	

Популация в зоната

S - чувствителност: в случай че данните за видовете са чувствителни и следователно трябва да бъдат блокирани за публичен достъп, въведете: да

NP- присъствие: в случай че даден вид вече не присъства в обекта, въведете: x (по избор)

Численост – ако числеността на популацията е известна, попълват се и двете полета (мин. и макс.). Ако не може да се направи дори груба оценка на числеността на популацията, се нанася типа на популацията. Единица: посочва се единицата на стойността на популацията: i – индивиди; p – двойки.

Категория на плътността. Използва се следната система на класифициране: C – обичайни; R – редки; V – много редки; P – налични.

Обосновка

Приложение за видовете: IV, V – видове по приложения (Директива за местообитанията);

Други категории: A – данни от националната Червена книга; B – ендемити; C – международни конвенции; D – други основания.

4.2.4 Въздействия и дейности в и около защитената зона

Таблица 4.2.4-1 Уязвимост и заплахи от въздействия и дейности върху BG 0000523 „Шишенци“

Ранг	код на	Въздействия	Замърсяване	в/извън
Отрицателни				
C	A05.01	развъждане на животни		в
B	I01	инвазивни неместни видове		в
H	A10	преструктуриране на земеделските земи		о
C	J02.11	промени в скоростта на затлачване, изхвърляне на отпадъци, отлагане		в
C	A04	паша		в
H	C01.07	добивни дейности		в
H	E03.01	изхвърляне на битови/рекреационни отпадъци		в
B	K01.03	пресъхване		в
H	E03.02	изхвърляне на промишлени отпадъци		в
H	A03	косене / изрязване на тревни площи		в
Положителни				
H	A03	косене / изрязване на тревни площи		в
C	A05.01	животновъдство		в
H	A10	преструктуриране на земеделските земи		о
C	A04	паша		в

https://cdr.eionet.europa.eu/help/natura2000/Documents/Ref_threats_pressures_FINAL_20110330.xls

Ранг: В = високо, С = средно, Н = ниско

Замърсяване: N = Принос на азот, P = Принос на фосфор/фосфат, A = Принос на киселина/подкисляване, T = Токсични неорганични химикали, O = Токсични органични химикали, X = Смесени замърсявания

Разпространение: в = вътре, о = отвън, б = и двете

4.2.5 Въведени забрани и ограничения на дейности със заповедта за обявяване

В защитената зона се забранява:

- Провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища;
- Движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища. Забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;
- Търсене и проучване на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали), разкриване на нови и разширяване на концесионните площи за добив на общоразпространени полезни изкопаеми (строителни и скалнооблицовъчни материали) в териториите, заети от природните местообитания. Забраната не се прилага в случаите, в които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура за предоставяне на разрешения за търсене и/или проучване, и/или за предоставяне на концесия за добив по Закона за подземните богатства и по Закона за концесиите, или е започнала процедура за съгласуването им по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от ЗБР, или е подадено заявление за регистриране на търговско откритие;
- Промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери, при ползването на земеделските земи като такива;
- Разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на природно местообитание с код 6430, освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои;

- Премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове), при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти;
- Употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията;
- Употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери, изоставени орни земи и горски територии, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия или епидемия;
- Използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи, без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоновите концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);
- Използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;
- Палене на стърнища, слокове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност;
- Отводняване на крайбрежни заливаеми ивици на реки, промени в хидроморфологичния режим чрез отводняване, изземване на наносни отложения, коригиране, преграждане с диги на реки, с изключение: в случаи на опасност от наводнения, които могат да доведат до риск за живота и здравето на хората или настъпване на материални щети; при бедствия и аварии; за подобряване на състоянието на природните местообитания и местообитанията на видовете;
- Извеждане на сечи в природно местообитание с код 91E0*, с изключение за нуждите на съоръжения (елементи) на техническата инфраструктура, за предотвратяване на опасности, застрашаващи живота и здравето на хората, при бедствия и аварии или за поддържане/подобряване на природните местообитания и местообитанията на видовете.

Горските типове природни местообитания се стопанисват, в съответствие с разпоредбите на Глава четвърта от Наредба № 8 от 05.08.2011 г. за сечите в горите (обн. ДВ, бр. 64 от 2011 г. изм. и доп.) и за тях е задължително прилагането на „Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания от приложение № 1 от Закона за биологичното разнообразие“, утвърдена от изпълнителния директор на Изпълнителната агенция по горите.

4.2.6 Допълнителна научна информация в резултат на проект: „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“

Специфични доклади за 8-те типа природни местообитания и видовете предмет на опазване в защитената зона с карти и оценка на разпространението и природозащитното им състояние са публикувани на адрес:

<https://natura2000.egov.bg/EsriBq.Natura.Public.Web.App/Home/ProtectedSite?code=BG0000523&siteType=HabitatDirective>

4.3 Защитена зона BG 0002002 „Западен Балкан“ за опазване на дивите птици

4.3.1 Описание на защитената зона

4.3.1.1 Характеристика на територията

Границите на района почти съвпадат с орографския обхват на западния дял на главната Старопланинска верига, като на северозапад се простира от землищата на селата Раковица и Подгоре до Петрохан и Понор планина на юг и долината на река Пробойница и Врачанската планина на югоизток. Районът включва Белоградчишките скали и прилежащата по-висока част от предбалканската линия на карстови хълмове на югоизток. Обхваща също територията на биосферния резерват „Чупрене“ и резервата „Горната кория“. Включва предимно полупланински горски местообитания. Широколистните гори заемат най-голям дял - 80 264 хектара. Половината от тях са букови гори от *Fagus sylvatica* и *F. sylvatica subsp. moesiaca*. Около 50% от буковите гори са на възраст между 80 и 250 години. Горите от *Quercus frainetto*, *Q. cerris*, *Q. dalechampii* и *Carpinus betulus* са с издънков произход. Иглолистните гори покриват 2080 хектара, предимно смърч (*Picea abies*) на територията на биосферния резерват „Чупрене“ и смърчово-елова в Горната кория. Смърчовите гори са единствените естествени и компактни гори от този вид в Западен балкан и са сравнително добре запазени от човешка намеса. Откритият терен (пасища, земеделски земи, скали и др.) обхваща площ от около 54 300 хектара. Въпреки сравнително малката площ на скалните образувания и комплекси, те са най-ценното местообитание в региона, осигурявайки условия за гнездене на някои редки и застрашени хищни птици и черния щъркел (*Ciconia nigra*).

Таблица 4.3.1-1 Класове земно покритие в 33 BG 0002002 „Западен Балкан“

Къд	Клас земно покритие	% покритие
N06	Inland water bodies (Standing water, Running water)	
N07	Bogs, Marshes, Water fringed vegetation, Fens	
N20	Artificial forest monoculture (e.g. Plantations of poplar or Exotic trees)	
N17	Coniferous woodland	1
N15	Other arable land	1
N22	Inland rocks, Scree, Sands, Permanent Snow and ice	1
N21	Non-forest areas cultivated with woody plants (including Orchards, groves, Vineyards, Dehesas)	1
N23	Other land (including Towns, Villages, Roads, Waste places, Mines, Industrial sites)	2
N08	Heath, Scrub, Maquis and Garrigue, Phygrana	6
N12	Extensive cereal cultures (including Rotation cultures with regular fallowing)	7
N10	Humid grassland, Mesophile grassland	10
N09	Dry grassland, Steppes	12
N16	Broad-leaved deciduous woodland	59

4.3.1.2 Качество и значимост

Като цяло Западен Балкан поддържа богато биоразнообразие. Орнитофауната не е достатъчно проучена: Регистрирани са 160 вида гнездящи птици, 62 от които са от европейско природозащитно значение (SPEC) (BirdLife International, 2004). Четири вида са включени в категория SPEC 1 (глобално застрашени), 22 в SPEC 2 и 36 в SPEC 3 (застрашени в Европа). Тридесет и един от видовете, срещащи се там, са включени в Червената книга на България. Западен Балкан поддържа една от най-многобройните популации на планинския кеклик *Alectoris graeca* и ливадния дърдавец *Crex crex* в България. Там се срещат четири световно застрашени вида - ловният сокол *Falco cherrug*

и ливадният дърдавец *Crex crex*, царският орел *Aquila heliaca* и белошипата ветрушка *Falco naumanni*. Ловният сокол, ливадният дърдавец и царският орел имат значителни популации. Беошипата ветрушка е застрашена от изчезване в региона. Районът е представителен за алпийския биом, поради комплекса от гнездящи алпийски видове - скалолазка *Tichodroma muraria*, жълтоклюна (алпийска) гарга *Pyrrhocorax graculus* и алпийска завирушка *Prunella collaris*. Той е сред най-ценните територии в страната на ниво Европейски съюз за опазване на комплекс от 22 гнездящи вида - ливаден дърдавец, царски орел, ловен сокол, късопръст ястреб *Accipiter brevipes*, уралска улулица *Strix uralensis*, пернатонога кукумявка *Aegolius funereus*, горска чучулига *Lullula arborea*, полубеловрата мухоловка *Ficedula semitorquata*, Червеногуша мухоловка *Ficedula parva*, Глухар *Tetrao urogallus*, осояд *Pernis apivorus*, Сокол скитник, Черен кълвач *Dryocopus martius*, среден пъстър кълвач *Dendrocopos medius*, Белогръб кълвач *Dendrocopos leucotos*, Сирийски кълвач *Dendrocopos syriacus*, козодой *Caprimulgus europaeus*, бухал *Bubo bubo*, скален орел *Aquila chrysaetos*, градинска овесарка *Emberiza hortulana*, червеногърба сврачка *Lanius collurio* и малка сива сврачка *Lanius minor*. През последните години глухарят е застрашен от изчезване от района. Западен Балкан е място от европейско значение за опазването на планинския кеклик, домашната кукумявка *Athene noctua*, обикновената ветрушка *Falco tinnunculus*, пъдпъдъка *Coturnix coturnix*, въртошиятката *Jynx torquilla*, зелениката *Carduelis chloris* и коса *Turdus merula*.

4.3.1.3 Уязвимост и заплахи

Според вносителите на документацията за 33 - ОБМ Западен Балкан обхваща огромна територия с разнообразни местообитания, с населени места, със сравнително добре развита инфраструктура и с наличие на разнообразни човешки дейности. Равнинните райони са леснодостъпни за хората и са чувствителни към дейности, свързани със земеделие, животновъдство, развитие на инфраструктурата и урбанизация. Около 70% от храната на домашните животни се осигурява чрез паша през лятото и сено през зимата. Пасищата се ползват на ротационен принцип, като през едната година се подлагат на паша, а през следващата година се косят. Пашуването се осъществява в близост до селищата. Отдалечените пасища не се използват пълноценно поради по-малкия брой добитък в сравнение с миналото. По тази причина, както и поради високата степен на обезлюдяване на района част от ливадите и пасищата биват изоставяни, което води до влошаване на ключови местообитания на ливадния дърдавец и на други видове от значение за Европейския съюз. Други дейности с негативно въздействие са разрастването на каменните кариери и повсеместното изхвърляне на отпадъци. Горите са силно повлияни от интензивното ползване. Горските пожари причиняват разрушаване на местообитанията. Скалните местообитания освен от експлоатацията на кариери са силно застрашени от взривни дейности на иманяри. Районът е уязвим и по отношение на дейности, свързани с производството на енергия чрез ветрогенератори, които значително могат да нарушат качествата на местообитанията и да ги направят неизползваеми за птиците. Машабни инвестиционни проекти за изграждане на ски курорти са сериозна заплаха за разрушаване на ключови местообитания в Западен Балкан.

Преки заплахи за птиците са браконьерството, включително вземане на малки от гнездата и отстрелване на дневни и нощни грабливи птици, безконтролното практикуване на скално катерене, делта- и парапланеризъм и движението на моторни превозни средства извън пътищата (включително т. нар. off road) и др.

4.3.1.4 Връзка с други зони от националната екологична мрежа и Натура 2000

Защитената зона има географска и функционална връзка със защитени зони Врачански балкан и Понор, но такава информация не е посочена в стандартния формуляр.

4.3.1.5 Обявяване, природозащитен статут

Само 1% от площта е под строга законова защита съгласно националното законодателство. Резерватът „Чупрене“ е обявен през 1973 г. за защита на единствената компактна иглолистна гора в Западен балкан. Резерватът „Горната кория“ е обявен през 1968 г. за защита на иглолистните гори. Другите защитени територии са определени за защита на гори или за защита на пещери и ландшафти. Значителна част от територията на Западен балкан е в процедура за обявяване за природен парк. Белоградчишките скали са уникален скален комплекс в страната. Очаква се целият Западен Балкан, заедно със сръбската част на Стара планина, да бъде обявен за геопарк от ЮНЕСКО. През 1998 г. около 33% от площта е определена за CORINE място поради европейското ѝ значение за местообитания, редки и застрашени растителни и животински видове, включително птици. През 1997 г. малка част от района е определена за Орнитологично важно място от BirdLife International. През 2005 г. цялата територия на Западен балкан е определена за орнитологично важно място /ОВМ/. Около 80 000 хектара от ОВМ е призната и за Важно място за растения през 2003 г., поради ценните гори, ливади и скалисти местообитания.

4.3.2 Цели на опазване

Защитената зона е обявена с цел:

- опазване и поддържане на местообитанията видовете птици предмет на опазване за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
- възстановяване на местообитания на видове птици предмет на опазване, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

4.3.3 Предмет на опазване и екологична информация

4.3.3.1 Видове птици по чл. 4 от Директива 2009/147/ЕО предмет на опазване и изброени в приложение II към Директива 92/43/ЕО, и оценка на обекта за тях

Съгласно заповедта, видовете птици по чл. 6, ал. 1, т. 3 от Закона за биологичното разнообразие предмет на опазване са: Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Осояд (*Pernis apivorus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Египетски лешояд (*Neophron percnopterus*), Орел змияр (*Circaetus gallicus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Малък орел (*Hieraaetus pennatus*), Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Царски орел (*Aquila heliaca*), Белошипа ветрушка (*Falco naumanni*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Планински кеклик (*Alectoris graeca*), Ловен сокол (*Falco cherrug*), Лещарка (*Bonasa bonasia*), Глухар (*Tetrao urogallus*), Ливаден дър-давец (*Crex crex*), Бухал (*Bubo bubo*), Уралска улулица (*Strix uralensis*), Пернатонoga кукумявка (*Aegolius funereus*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Полска бърбрия (*Anthus campestris*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Ястребогушо коприварче (*Sylvia*

nisoria), Червеногуша мухоловка (*Ficedula parva*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*).

Видове птици по чл. 6, ал. 1, т. 4 от Закона за биологичното разнообразие: Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипа ветрушка (Керкенец) (*Falco tinnunculus*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Зеленоножка (*Gallinula chloropus*), Речен дъждосвирец (*Charadrius dubius*), Обикновена калугерица (*Vanellus vanellus*), Средна бекарина (*Gallinago gallinago*), Пчелояд (*Merops apiaster*).

Таблица 4.3.3-1 Видове птици предмет на опазване в ЗЗ BG 0002002 „Западен Балкан“

Видове					Популация в зоната					Оценка на зоната			
Код	Научно име	S	NP	Тип	Размер/ Численост		Ед.	КП	КД	Попул.	Опаз.	Изол.	Цял.
					мин.	макс.							
A402	<i>Accipiter brevipes</i>			г	4	6	р		G	A	B	C	A
A085	<i>Accipiter gentilis</i>			с		9	и		G	B	B	C	A
A086	<i>Accipiter nisus</i>			с		61	и		G	C	A	C	C
A223	<i>Aegolius funereus</i>			р	20	30	р		G	A	A	C	A
A229	<i>Alcedo atthis</i>			р	20	25	р		G	B	A	C	A
A465	<i>Alectoris graeca graeca</i>			р	70	90	р		G	B	A	B	B
A255	<i>Anthus campestris</i>			г	65	90	р		G	B	A	C	B
A091	<i>Aquila chrysaetos</i>			р	7	8	р		G	B	A	C	A
A404	<i>Aquila heliaca</i>			р		3	р		G	A	B	C	A
A404	<i>Aquila heliaca</i>			с	1	1	и		G	A	B	C	A
A089	<i>Aquila pomarina</i>			г	5	6	р		G	C	B	C	B
A089	<i>Aquila pomarina</i>			с		35	и		G	C	A	C	C
A104	<i>Bonasa bonasia</i>			р	60	80	р		G	B	A	C	B
A215	<i>Bubo bubo</i>			р	18	23	р		G	B	B	C	A
A087	<i>Buteo buteo</i>			р	49	85	р		G	C	A	C	C
A087	<i>Buteo buteo</i>			с		122	и		G	C	A	C	C
A403	<i>Buteo rufinus</i>			с		8	и		G	C	B	C	A
A403	<i>Buteo rufinus</i>			р	12	15	р		G	B	A	C	B
A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>			г	100	100	р		G	B	A	C	A
A136	<i>Charadrius dubius</i>			г	1	3	р		G	C	B	C	C
A031	<i>Ciconia ciconia</i>			г	27	27	р		G	C	B	C	B
A031	<i>Ciconia ciconia</i>			с		2	и		G	C	A	C	A
A030	<i>Ciconia nigra</i>			г	14	14	р		G	B	A	C	B
A030	<i>Ciconia nigra</i>			с		4	и		G	C	A	C	B
A080	<i>Circaetus gallicus</i>			с		18	и		G	C	A	C	B
A080	<i>Circaetus gallicus</i>			г	5	7	р		G	B	A	C	B
A081	<i>Circus aeruginosus</i>			с		7	и		G	C	A	C	C
A082	<i>Circus cyaneus</i>			с		7	и		G	C	A	C	C
A084	<i>Circus pygargus</i>			с		11	и		G	C	A	C	A
A231	<i>Coracias garrulus</i>			г		5	р		G	C	B	C	C
A122	<i>Crex crex</i>			г	46	147	males			B	A	C	A
A239	<i>Dendrocopos leucotos</i>			р	50	70	р		G	B	A	C	A
A238	<i>Dendrocopos medius</i>			р	75	75	р		G	B	A	C	A
A429	<i>Dendrocopos syriacus</i>			р	400	700	р		G	B	A	C	A
A236	<i>Dryocopus martius</i>			р	80	100	р		G	B	B	C	A
A379	<i>Emberiza hortulana</i>			г	325	325	р		G	B	A	C	A
A511	<i>Falco cherrug</i>			с	1	2	и		G	A	B	B	A
A511	<i>Falco cherrug</i>			г	2	2	р		G	A	B	B	A
A098	<i>Falco columbarius</i>			с		1	и		G	C	A	C	C
A095	<i>Falco naumanni</i>			г				P	DD	B	B	B	B
A095	<i>Falco naumanni</i>			с	1	1	и		G	B	B	B	B
A103	<i>Falco peregrinus</i>			с		3	и		G	C	A	C	A
A103	<i>Falco peregrinus</i>			г	10	10	р		G	B	A	C	A
A099	<i>Falco subbuteo</i>			с		3	и		G	C	A	C	A

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шипенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Видове					Популация в зоната				Оценка на зоната				
Код	Научно име	S	NP	Тип	Размер/ Численост		Ед.	КП	КД	Попул.	Опаз.	Изол.	Цял.
					мин.	макс.							
A099	<i>Falco subbuteo</i>			г	8	8	р		G	C	B	C	C
A096	<i>Falco tinnunculus</i>			с		20	и		G	C	A	C	A
A096	<i>Falco tinnunculus</i>			р	37	60	р		G	C	B	C	C
A320	<i>Ficedula parva</i>			г	60	80	р		G	B	A	C	A
A442	<i>Ficedula semitorquata</i>			г	100	300	р		G	A	A	C	A
A153	<i>Gallinago gallinago</i>			с	2	2	и		G	C	B	C	C
A123	<i>Gallinula chloropus</i>			р	1	9	р		G	C	B	C	C
A078	<i>Gyps fulvus</i>			р		3	и		G	A	A	B	A
A092	<i>Hieraaetus pennatus</i>			г	3	4	р		G	B	A	C	B
A092	<i>Hieraaetus pennatus</i>			с		1	и		G	C	A	C	A
A338	<i>Lanius collurio</i>			г	3500	3500	р		G	C	A	C	A
A339	<i>Lanius minor</i>			г	50	100	р		G	C	A	C	A
A246	<i>Lullula arborea</i>			р	3412	3412	р		G	A	A	C	A
A230	<i>Merops apiaster</i>			с		3170	и		G	B	A	C	C
A230	<i>Merops apiaster</i>			г	100	100	р		G	C	B	C	C
A073	<i>Milvus migrans</i>			г		3	р		G	C	A	C	B
A073	<i>Milvus migrans</i>			с		1	и		G	C	A	C	A
A077	<i>Neophron percnopterus</i>			г		2	р		G	C	A	C	C
A023	<i>Nycticorax nycticorax</i>			г		1	и		G	B	A	C	A
A072	<i>Pernis apivorus</i>			г	9	18	р		G	B	A	C	A
A072	<i>Pernis apivorus</i>			с		12	и		G	C	A	C	A
A234	<i>Picus canus</i>			р	55	75	р		G	B	A	C	A
A220	<i>Strix uralensis</i>			р	1	3	р		G	C	A	A	B
A307	<i>Sylvia nisoria</i>			г	70	600	р		G	B	A	C	B
A108	<i>Tetrao urogallus</i>			р	30	30	males			B	A	A	A
A142	<i>Vanellus vanellus</i>			г	2	18	р		G	C	B	C	C

S: В случай че данните за видовете са чувствителни и следователно трябва да бъдат блокирани за публичен достъп, въведете: Да

NP: В случай че даден вид вече не присъства в обекта, въведете: х (по избор)

Тип: р = постоянен, г = размножаващ се, с = концентрация, w = зимуващ (за растителни и немигриращи видове използвайте постоянен)

Единица: i = индивиди, р = двойки или други единици съгласно Стандартния списък на популационните единици и кодове в съответствие с член 12 и 17 за докладване (вижте референтния портал)

Честота: С = често срещана, R = рядка, V = много рядка, P = присъства - да се попълни, ако данните са недостатъчни (DD) или в допълнение към информацията за размера на популацията

Качество на данните: G = Добро (напр. въз основа на проучвания), M = Умерено (напр. въз основа на частични данни с известна екстраполация), P = Лошо (напр. груба оценка), DD = Недостатъчни данни (използвайте тази категория само ако не може да се направи дори груба оценка на размера на популацията, в този случай полетата за размер на популацията могат да останат празни, но полето „Изобилие“ трябва да бъде попълнено)

Популация: A = >15%, B = 2-15%, C = <2%, D = незначителна популация

Опазване: A = отлично опазване, B = добро опазване, C = средно или намалено опазване

Изоляция: A = популация (почти) изолирана, B = популация, която не е изолирана, но е в границите на ареала на разпространение, C = популация, която не е изолирана в рамките на разширения ареал на разпространение

Цялостна: A = отлична стойност, B = добра стойност, C = значителна стойност

S: В случай че данните за видовете са чувствителни и следователно трябва да бъдат блокирани за публичен достъп, въведете: Да

NP: В случай че даден вид вече не присъства в обекта, въведете: х (по избор)

Тип: р = постоянен, г = размножаващ се, с = концентрация, w = зимуващ (за растителни и немигриращи видове използвайте постоянен)

Единица: i = индивиди, р = двойки или други единици съгласно Стандартния списък на популационните единици и кодове в съответствие с член 12 и 17 за докладване (вижте референтния портал)

Честота: С = често срещана, R = рядка, V = много рядка, P = присъства - да се попълни, ако данните са недостатъчни (DD) или в допълнение към информацията за размера на популацията

Качество на данните: G = Добро (напр. въз основа на проучвания), M = Умерено (напр. въз основа на частични данни с известна екстраполация), P = Лошо (напр. груба оценка), DD = Недостатъчни данни (използвайте тази категория само ако не може да се направи дори груба оценка на размера на популацията, в този случай полетата за размер на популацията могат да останат празни, но полето „Изобилие“ трябва да бъде попълнено)

Популация: A = >15%, B = 2-15%, C = <2%, D = незначителна популация

Опазване: A = отлично опазване, B = добро опазване, C = средно или намалено опазване

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шиленци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Изоляция: А = популация (почти) изолирана, В = популация, която не е изолирана, но е в границите на ареала на разпространение, С = популация, която не е изолирана в рамките на разширения ареал на разпространение
Цялостна: А = отлична стойност, В = добра стойност, С = значителна стойност

4.3.3.2 Други значими видове

Таблица 4.3.3-2 Други значими видове птици в ЗЗ BG 0002002 „Западен Балкан“

Видове		S	NP	Популация в зоната			Обосновка							
Код	Научно име			Численост		Ед.	Категория C R V P	Приложение		Други				
				Мин.	Макс.			IV	V	A	B	C	D	
A247	<i>Alauda arvensis</i>			2590	2590	p						x		
A218	<i>Athene noctua</i>			83	83	p						x		
A366	<i>Carduelis cannabina</i>			543	543	p						x		
A363	<i>Carduelis chloris</i>			3310	3310	p						x		
A347	<i>Corvus monedula</i>			75	75	p							x	
A113	<i>Coturnix coturnix</i>			625	625	p						x		
A377	<i>Emberiza cirius</i>			182	182	p						x		
A382	<i>Emberiza melanocephala</i>			3	3	p						x		
A269	<i>Erithacus rubecula</i>			23000	23000	p						x		
A359	<i>Fringilla coelebs</i>			55655	55655	p						x		
A244	<i>Galerida cristata</i>			310	310	p						x		
A251	<i>Hirundo rustica</i>			342	342	p						x		
A233	<i>Jynx torquilla</i>			91	91	p						x		
A271	<i>Luscinia megarhynchos</i>			2620	2620	p						x		
A383	<i>Millaria calandra</i>			2232	2232	p						x		
A280	<i>Monticola saxatilis</i>			40	40	p						x		
A214	<i>Otus scops</i>			63	63	p						x		
A329	<i>Parus caeruleus</i>			1480	1480	p						x		
A443	<i>Parus lugubris</i>			35	35	p						x		
A235	<i>Picus viridis</i>			543	543	p						x		
A267	<i>Prunella collaris</i>			19	19	p						x		
A345	<i>Pyrrhocorax graculus</i>			32	32	p						x		
A317	<i>Regulus regulus</i>			1000	1000	p						x		
A276	<i>Saxicola torquata</i>			21	21	p						x		
A210	<i>Streptopelia turtur</i>			100	100	p						x		
A311	<i>Sylvia atricapilla</i>			4000	4000	p						x		
A333	<i>Tichodroma muraria</i>			3	3	p				x				
A283	<i>Turdus merula</i>			16572	16572	p						x		
A285	<i>Turdus philomelos</i>			1500	1500	p						x		
A282	<i>Turdus torquatus</i>			350	350	p						x		

Код: За птици, видове от Приложение IV и V, кодът, предоставен в референтния портал, трябва да се използва в допълнение към научното наименование.

S: В случай че данните за видовете са чувствителни и следователно трябва да бъдат блокирани за публичен достъп, въведете: Да.

NP: В случай че даден вид вече не присъства в обекта, въведете: x (по избор).

Единица: i = индивиди, p = двойки или други единици съгласно Стандартния списък на популационните единици и кодове в съответствие с докладването по членове 12 и 17 (вижте референтния портал).

Численост: C = често срещано, R = рядко, V = много рядко, P = присъства - да се попълни, ако данните са недостатъчни (DD) или в допълнение към информацията за размера на популацията.

Обосновка: Видове от Приложение IV и Видове от Приложение V: видът е включен в Приложение IV или Приложение V на Директивата за местообитанията. А = Видове, включени в Националния червен списък, В = Ендемични видове, С = Видове, включени в Международна конвенция, D = Други причини.

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шипенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

4.3.4 Въздействия и дейности в и около защитената зона

Таблица 4.3.4-1 Уязвимост и заплахи от въздействия и дейности върху 33 BG 0002002 „Западен Балкан“

Ранг	код	Въздействия	Замърсяване	в/извън
Отрицателни				
С	D01.02	Пътища, магистрали		извън
Н	A04	Паша		вътре
С	H05	Замърсяване на почвата и твърди отпадъци (без заустванията)		извън
С	B	Силвикултура, горско стопанство		вътре
С	G05	Други човешки намеси и смущения		вътре
В	F03.01	Лов		вътре
С	A07	Употреба на биоциди, хормони и химикали		извън
Н	E03.01	Изхвърляне на битови / рекреационни отпадъци		вътре
Н	C01.04	Мини		вътре
С	D01.01	Пътеки, горски пътища, велоалеи		извън
С	E01.03	Разпръснато жилищно застрояване		вътре
С	C01.07	Добивна дейност, неупомената другаде		извън
С	G02.02	Ски комплекс		вътре
Н	C01.04	Мини		извън
С	D01.02	Пътища, магистрали		вътре
С	G01.02	Пешеходен туризъм, езда и немоторизирани превозни средства		вътре
С	E01.01	Непрекъснато урбанизиране		вътре
С	B02.03	Премахване на горски подлес		вътре
С	B02.04	Премахване на мъртва и умираща дървесина		вътре
С	E03.01	Изхвърляне на битови / рекреационни отпадъци		извън
Н	D02.01	Електропроводи и телефонни линии		вътре
С	B01	Залесяване на открити терени		вътре
В	B	Силвикултура, горско стопанство		извън
С	B02.02	Горска сеч (сплошна сеч)		вътре
С	B03	Горска експлоатация без възобновяване или естествено прерастване		вътре
С	G01.04	Алпинизъм, катерене по скали, спелеология		вътре
С	D01.01	Пътеки, горски пътища, велоалеи		вътре
В	A03	Косене / рязане на тревни площи		извън
В	B03	Горска експлоатация без възобновяване или естествено прерастване		извън
С	G05.01	Утъпкване, свръхпосещаемост		вътре
С	B01.02	Изкуствено залесяване с неместни видове дървета		извън
В	B02.02	Горска сеч (сплошна сеч)		извън
Н	H04	Замърсяване на въздуха, аерозамърсители		вътре
С	B01	Залесяване на открити терени		извън
С	G02.04	Писта, трасе		вътре
С	E01	Урбанизирани територии, жилищни зони		вътре
С	H05	Замърсяване на почвата и твърди отпадъци (без заустванията)		вътре
С	E01.01	Непрекъснато урбанизиране		извън
С	B01.02	Изкуствено залесяване с неместни видове дървета		вътре
Н	L09	Пожар (естествен)		вътре
В	F03.01	Лов		извън
С	E01	Урбанизирани територии, жилищни зони		извън
Н	E03	Зауствания		вътре
С	E03	Зауствания		извън
Н	A07	Употреба на биоциди, хормони и химикали		вътре
С	C01.07	Добивна дейност, неупомената другаде		вътре
С	A04	Паша		извън
Н	C01.01.01	Карieri за пясък и чакъл		вътре
С	A03	Косене / рязане на тревни площи		вътре
В	B02.03	Премахване на горски подлес		извън
В	B02.04	Премахване на мъртва и умираща дървесина		извън
С	A04.03	Изоставяне на пасищни системи, липса на паша		вътре

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шипенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Ранг	код	Въздействия	Замърсяване	в/извън
H	C01.01.01	Кариери за пясък и чакъл		извън
C	J02.05.02	Промяна на структурата на вътрешни водни течения		вътре
Положителни				
H	L09	Пожар (естествен)		вътре
H	A04	Паша		вътре
C	E01.03	Разпръснато жилищно застрояване		вътре
C	A04	Паша		извън

Ранг: В = високо, С = средно, Н = ниско

Замърсяване: N = Принос на азот, P = Принос на фосфор/фосфат, A = Принос на киселина/подкисляване, T = Токсични неорганични химикали, O = Токсични органични химикали, X = Смесени замърсявания

Разпространение: в = вътре, о = отвън, b = и двете

4.3.5 Предложени и действащи режими на опазване

4.3.5.1 Предложени режими за ОВМ „Западен Балкан“

Според вносителите на документацията за ЗЗ, недопустими са дейности, водещи до разрушаване на местообитания: промяна на предназначението и начина на трайно ползване на ливади, пасища, поляни, мери, мочурища, влажни зони и водни течения; строителство извън съществуващите към 1 януари 2007 г. граници на населените места и селищните образувания, освен на пречиствателни съоръжения, укрепване на свлачища и ремонт на съществуващи сгради и съоръжения; изграждане или разширяване на инфраструктура и съоръжения (включително спортни центрове, курортни селища, голф игрища и др.), свързани с нарушаване целостта и микроклимата на ливадите, пасищата и горите; разрушаване на скали; разораване, залесяване и промяна на хидрологичния режим на ливади и пасища; извеждане на голи сечи и реконструкции в горите; изграждане на хидроенергийни съоръжения (включително мини ВЕЦ), както и изграждането на бентове, прагове и рибарници по реките; отводнителни и сходни на тях дейности във влажните ливади и водосбора им.

Недопустими са дейности, водещи пряко до влошаване качествата на местообитанията: изграждане на водни и други съоръжения, които намаляват водозадържащите свойства на горите, подпочвените води, променят водните течения, унищожават растителността по бреговете на реките, потоците и стоящите водоеми; нарушаване на естественото състояние на водни площи, водни течения, техните легла, брегове и прилежащи територии; строителство, извеждане на сечи, паша и унищожаване на подлеса в радиус от 300 m около гнезда на грабливи птици и черен щъркел; извеждане на сечи в токовища на глухари, в затворените басейни и на терени с наклони над 30°; изсичане на хралупести и умиращи дървета в гнездовите райони на хралупестогнездящи птици или мащабни санитарни сечи; изсичане на храсталачни гори и храсталаци на определени места; депониране и съхранение на промишлени, битови и строителни отпадъци извън съществуващи регламентирани площадки; депониране и съхранение на токсични отпадъци; използване на изкуствени торове и други химически препарати, отрови и други неселективни средства за борба с вредителите; отглеждане на генно модифицирани култури; създаване на блокове от монокултури с размери над 1 ha; движение на моторни превозни средства, включително организиране на мотоциклетни и автомобилни състезания, извън съществуващата пътна мрежа, горски и земеделски черни пътища, с изключение на селскостопанска техника.

Недопустими са дейности, водещи до унищожаване и безпокойство на птиците: достъп на хора и стопански дейности през гнездовия период (март - юли) на територия с радиус 300 до 500 m около гнездата на грабливи птици и черен щъркел; скално катерене в периода февруари - август, освен на места, където няма условия за гнездене на грабливи птици; косене на ливадите преди 1 юли, както и косене от периферията към центъра и с

бързо подвижна техника; лов на планинския кеклик /*Alectoris graeca*/, освен на места и при условия и норми, определени с план за управление.

Осъществяването на дейности, водещи до влошаване на местообитания или безпокойство на птици, може да се допуска на определени места и при условия съгласно разработен план за управление.

За поддържане и подобряване на сегашното състояние на местообитанията е необходимо: за поддържане на пасищата трябва да се осъществява умерена паша и да не се допуска прекомерното им обрастване с храсти; поддържане на традиционните за района земеделски култури и на мозаечния характер и разнообразие на земеделските земи и земеделските култури; за поддържане на горските местообитания е необходимо да се спре дърводобивът в запазените вековни гори, да се увеличи турнусът на сеч, да не се осъществява крайната фаза на възобновителните сечи, като при това се запазват стари умиращи и хралупести дървета; при обновяването на съществуващите и изграждането на нови пътища да се предвиждат проходи за животни; ограничаване плътността на дивата свиня в районите, където се концентрират приземногнездящи птици; ликвидиране на незаконните сметища.

Важни стъпки за опазване на ОВМ Западен Балкан е осигуряването на подходяща законова защита на цялата територия, както и на особено чувствителните зони в нея; изготвяне на план за управление; проследяване на състоянието на видовете обект на опазване, и на техните местообитания и ефективността на предприетите действия за постигане на техния благоприятен природозащитен статус.

4.3.5.2 Действащи режими на опазване въведени със заповедта за обявяване на защитената зона

В границите на защитената зона се забранява:

- залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
- косенето на ливадите преди 15 юни, както и от периферията към центъра;
- изграждането на вятърни генератори за производство на електроенергия в горната граница на гората (над 800 м н.в.) с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура или са съгласувани по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие. Режимът не се прилага за вятърни генератори, използвани като собствени източници на електрическа енергия
- Използването на неселективни средства за борба с вредителите в селското стопанство

4.3.6 Допълнителна информация

Специфична информация, получена в резултат на проекта: „Картиране и определяне на природозащитния статус на природни местообитания и видове - фаза I“:

- Доклад за проучването и картирането на гнездовата орнитофауната през 2012 г. в защитената зона - [BG0002002 PS 137 1.pdf](#)
- Доклад от проучване на есенна миграция - [BG0002002 PS 138 1.pdf](#)

4.4 Отразяване (отчитане) на информацията за защитените зони, местообитанията, видовете и целите на опазването им при изготвянето на инвестиционното предложение

Изборът на местоположение на инвестиционното предложение е предопределен от наличието на предходен проект, преминал през приложимите екологични процедури, но с разрешителни, изгубили правното си действие, както и от собствеността върху земята и/или учредените вещни права върху нея. Допълнителни определящи критерии са незасягането на защитени територии и защитени зони, както и осигуряването на достатъчна отдалеченост от тях. Инвестиционното предложение е разработено при съобразяване с екологичната структура на територията и не предвижда намеси в защитените зони или ландшафтни елементи представляващи ключови местообитания и/или екологични коридори свързващи защитените зони.

Не са разглеждани алтернативни местоположения извън района на инвестиционното предложение, тъй като това би представлявало разработване на нов инвестиционен проект с различен устройствен, технически и имуществен обхват, изискващ самостоятелен процес на идентифициране на подходящи терени, осигуряване на вещни права, присъединяване към електропреносната мрежа и извършване на нови комплексни инженерно-геоложки, технически и екологични проучвания. Поради това оценката на алтернативите е съсредоточена върху различни проектни решения в рамките на същия район, включително броя, разположението и техническите параметри на ветрогенераторите, както и вариантите за присъединителната инфраструктура.

Планирането на вятърния парк и техническата инфраструктура до голяма степен избягва пресичане на горски и водни коридори, както и на територии с установени типове природни местообитания от Приложение I на Директивата за хабитатите.

При разработването на инвестиционното предложение са отчетени и резултатите от предходни орнитологични и екологични проучвания, извършени през 2010–2011 г. във връзка с по-ранните инвестиционни намерения. Данните от тези проучвания са използвани като допълнителен източник на информация за пространственото използване на територията от видовете, сезонната динамика на фауната и екологичните характеристики на района. Те са съпоставени с резултатите от актуалните теренни проучвания, проведени през 2023–2024 г., което позволява да бъде оценена устойчивостта на установените закономерности във времето и те да бъдат отчетени при разработването на настоящото инвестиционно предложение при извършването на оценката.

Не на последно място, районът попада в проектните приоритетни зони за развитие на вятърната енергия по Националния план на МОСВ, което показва, че на национално ниво той е идентифициран като сравнително подходящ за развитие на такива проекти при спазване на приложимите екологични процедури.

5 ОПИСАНИЕ И АНАЛИЗ НА СТЕПЕНТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ВЪРХУ ПРЕДМЕТА И ЦЕЛИТЕ НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ

Настоящият раздел представя оценката на степента на въздействие на инвестиционното предложение върху предмета и целите на опазване на защитените зони, определени като релевантни в рамките на процедурата по оценка за съвместимост. Оценката е извършена поотделно за всяка защитена зона, като е съобразена с предмета на опазване, природозащитните цели, пространственото положение на проектните елементи и установените механизми на потенциално въздействие. Анализът следва принципа, че наличие на пространствена или функционална връзка с инвестиционното предложение само по себе си не е достатъчно основание за приемане на въздействие. За

всеки предмет на опазване е проверено дали съществува реален механизъм, чрез който реализирането или експлоатацията на проекта може да доведе до промяна в неговото състояние.

Територията попада в преходната зона между Дунавската равнина и Предбалкана, като се отличава с хълмисто-равнинен релеф, добре развита хидрографска мрежа и мозаечна структура от горски, тревни и земеделски екосистеми. Долините на реките Полянска, Тополовец, Рабровска, Корманишка, Делейнска, Войнишка, Видбол във водосбора на реките западно от Огоста формират естествени североизток-югозападни екологични оси, които е възможно да обуславят миграция и генетичен обмен между популации на горски, видове на откритите пространства и водни и воднозависими видове. Тези оси обединяват комплекс от свързани местообитания, включващи алувиални гори (91E0*), церово-горунови гори (91M0) и панонски дъбови съобщества (91G0*, 91H0*, 91I0*), които са характерни за района и имат висока природозащитна стойност. Между тях са разположени тревни местообитания (6210, 6430, 6510), които изпълняват буферна и преходна функция и поддържат екологичната свързаност на ландшафта.

За защитените зони BG0000500 „Войница“ и BG0000523 „Шишенци“ оценката е структурирана в две основни направления - природни местообитания и видове от дивата флора и фауна, предмет на опазване. При природните местообитания оценката е насочена към възможността за промяна на тяхната площ, структура, функции, пространствена свързаност и природозащитни характеристики вследствие на реализацията на инвестиционното предложение. При видовете от дивата флора и фауна е анализирана функционалната връзка между проектната територия и местообитанията на видовете, наличието на експозиция към конкретни източници на въздействие, вероятните механизми на въздействие и потенциалните последици за популациите им и за изпълнението на природозащитните цели на съответната защитена зона.

Когато даден вид или природно местообитание няма пространствена или функционална връзка с територията на инвестиционното предложение или не е установен реален механизъм за въздействие, това е отчетено още на етапа на предварителния скрининг и съответният рецептор не е предмет на последваща детайлна оценка.

Наличната и актуализирана природозащитна информация е използвана за проверка и обосновка на съответствието на инвестиционното предложение с целите за опазване на защитените зони, включително съхраняване на структурата и функциите на приоритетните местообитания, поддържане на благоприятно природозащитно състояние на видовете и запазване на екологичната свързаност в региона. Защитените зони „Войница“, „Шишенци“ и „Западен Балкан“ са разгледани самостоятелно с техните предмет и цели на опазване, но и като взаимосвързани елементи от единна екологична система, чиито горски, тревни и речни екосистеми функционират в пространствена и функционална зависимост. При пространственото моделиране е отчетена тяхната роля като ядра на биоразнообразие и като регионална част от националната екологична мрежа, осигуряваща устойчивост и непрекъснатост на природните процеси между Дунавската равнина и Западна Стара планина.

Оценката е основана на резултатите от извършените теренни проучвания, пространствен GIS анализ на данните от официалните източници за разпространението на природните местообитания и видовете, както и на анализа на проектните характеристики, включително местоположението на съоръженията, линейната инфраструктура и дейността.

При анализа и пространственото разположение са отчетени регулиращите, поддържащи и свързващи функции на тези екосистеми. Горските масиви и влажните зони стабилизират микроклимата, ограничават ерозионните процеси и задържат повърхностните води, докато тревните и агроекосистемите осигуряват хранителна база и

условия за гнездене на редица видове от приложения I и II на Директивите 2009/147/ЕО и 92/43/ЕЕС.

Анализ на екосистемни типове в региона

Анализът на екосистемните типове е извършен въз основа на класификацията MAES (Mapping and Assessment of Ecosystems and their Services), отразена на *Карта 2. Типове екосистеми в района на ИП и оценяваните защитени зони от ПРИЛОЖЕНИЕ 1*. Разположението на проектните елементи е съобразено с преобладаващото земеползване и в значителна степен следва антропогенно преобразувани територии. В същото време отделни елементи на проекта, включително участъци от линейната инфраструктура, изискват самостоятелна оценка по отношение на пространственото им отношение към природни местообитания, ландшафтни елементи и екологични коридори. Поради това наличието или липсата на въздействие върху естествени и полуестествени екосистеми не се предполага предварително, а се оценява въз основа на пространствения анализ и механизмите на въздействие:

1. Обработваеми земи и пасищни екосистеми (MAES код 52 и 50)

Преобладаващият екосистемен тип в обхвата на проекта са обработваеми земи, които представляват основната част от засегнатите имоти. Тези екосистеми са антропогенно формирани, с опростена структура и ниска степен на естественост, но изпълняват важна функционална роля като местообитания за видове, адаптирани към агроландшафта, включително гнездящи птици като полската чучулига и ливадния блатар.

Въздействията върху този екосистемен тип са свързани основно със:

- временно механично засягане на почвената повърхност при земни и строително-монтажни работи;
- временна загуба или влошаване на екосистемни услуги (гнездова и хранителна функция) в ограничени площи;
- функционално влошаване, изразено чрез безпокойство и прогонване в строителната фаза.

Тези въздействия са локални, обратими и с краткосрочен характер, като не водят до трайна деградация на екосистемата.

2. Линейни екосистеми – дерета, оврази и влажни линейни елементи (MAES кодове 16 и 24 – в съседство)

В района са идентифицирани дерета, малки водни течения и влажни линейни елементи, които формират екологични коридори и повишават хетерогенността на ландшафта. Тези екосистеми не се засягат пряко от проектните елементи, но могат да бъдат индиректно повлияни чрез шум, движение на техника и повишена човешка активност в близост. На отделни места обслужващите пътища и достъпите пресичат малки дерета и отводнителни форми на релефа. Тези пресичания са локални и не предполагат трайна промяна на техния морфологичен или хидрологичен режим.

Потенциалните въздействия са ограничени до:

- временно безпокойство на фауна;
- краткотрайно повишено запрашаване по време на строителството.
- локални въздействия при изграждането или подобряването на пресичанията на селскостопанските пътища, свързани с временни земни работи и движение на строителна техника

Не се очаква промяна в хидрологичния режим или екологичната функция на тези екосистеми.

3. Горски екосистеми (MAES кодове 41, 43, 44, 45 – извън пряко засягане)

Горските екосистеми в региона са разположени извън границите на засегнатите имоти и не са предмет на пряко въздействие. Те изпълняват ролята на буферни и бариерни

елементи, които ограничават разпространението на шум и визуални въздействия и намаляват пространствения обхват на индиректните ефекти.

Проектът не води до:

- фрагментация на горски масиви;
- загуба на горски екосистемни услуги;
- нарушаване на свързаността между горските ядра.

4. Урбанизирани и транспортни екосистеми (MAES кодове 54, 57)

Урбанизираните и транспортните екосистеми са представени главно от съществуващата пътна инфраструктура и полските пътища, използвани за достъп до проектните елементи. Максималното използване на съществуващата транспортна мрежа ограничава необходимостта от изграждане на нови пътища и намалява допълнителното засягане на агроекосистемите и останалите елементи на ландшафта.

5. Защитени зони и екосистеми с висока природозащитна стойност

Защитените зони от мрежата Натура 2000 BG0000523 „Шишенци“, BG0000500 „Войница“, BG0002002 „Западен Балкан“, не се засягат пряко от проектните дейности. Потенциалните непреки взаимодействия с предмета и целите на опазване на тези защитени зони и екосистеми с висока природозащитна стойност са анализирани в следващите подраздели чрез оценка на конкретните механизми на въздействие, пространствената връзка и експозицията на съответните рецептори.

Анализ на елементите на ландшафта и връзката им с въздействията от проекта

Анализът на елементите на ландшафта е извършен въз основа на карти 3 и 3-1 в ПРИЛОЖЕНИЕ 1 „Елементи на ландшафта по чл. 30 ЗБР“, представящи физическите блокове и функционалната структура на територията в контекста на инвестиционното предложение. Проектът е разположен в типичен агроландшафт, силно трансформиран от дългогодишно земеделско ползване, с ясно изразена мозайка от земеделски площи, линейни природни елементи и горски масиви.

1. Земеделски територии – обработваеми земи, пасища, мери и ливади

Преобладаващият ландшафтен елемент в района на инвестиционното предложение са обработваемите и необработваемите земеделски земи, в които са разположени основната част от проектните елементи – ветрогенераторите, обслужващите пътища и кабелните трасета. Пасищата, мерите и ливадите са представени предимно в периферията на проектната територия. Земеделските територии са антропогенно формирани екосистеми, които същевременно изпълняват важни хранителни, гнездови и придвижвателни функции за редица видове, характерни за открития агроландшафт.

Потенциалните въздействия в тези територии са свързани основно с:

- локално механично засягане на почвената повърхност при строително-монтажните работи;
- временна загуба или влошаване на условията за хранене и гнездене в непосредствена близост до строителните дейности;
- временно намаляване на използваемостта на отделни участъци вследствие на шум, движение на техника и човешко присъствие.

Въздействията са локални, ограничени по площ и предимно временни. След приключване на строителните дейности и възстановяване на временно засегнатите площи се очаква земеделските функции на територията да бъдат възстановени, а екологичните й функции да се запазят в преобладаващата им част.

2. Дерета, оврази и промойни – линейни ландшафтни елементи

В района са развити дерета, оврази и промойни, които формират линейни елементи на ландшафта и могат да изпълняват функция на локални екологични коридори, както и

да повишават структурната хетерогенност на територията. По-голямата част от проектните елементи са разположени извън тези форми, като на отделни места е налице непосредствено съседство или пресичане с тях, включително при отделни площадки и обслужващи пътища.

Потенциалните въздействия са свързани с:

- временно безпокойство на фауната вследствие на шум, движение на техника и човешко присъствие;
- локално запрашаване по време на строителството;
- временни земни работи при изграждането на площадките и пътната инфраструктура в участъците, където проектните елементи се доближават до или пресичат линейни ландшафтни форми.

При прилагане на предвидените технически и организационни мерки не се очаква трайно прекъсване на линейните елементи, съществена промяна на техните екологични функции или нарушаване на свързаността в по-широкия ландшафт.

3. Горски територии и храсти

Горските масиви и храстовите формации са разположени предимно в периферията на проектната територия и формират основните естествени ядра на растителната покривка, осигуряващи местообитания и свързаност в ландшафта. Площадковите елементи на инвестиционното предложение са разположени извън тях, докато отделни участъци от линейната инфраструктура се доближават до или пресичат отделни фрагменти и петна.

Горските и храстовите формации изпълняват важни екологични функции, включително:

- осигуряват местообитания за множество видове;
- участват в поддържането на екологичната свързаност;
- ограничават разпространението на шум, прах и други локални въздействия.

Потенциалните въздействия върху тези елементи са свързани основно с локални строителни дейности в участъците на доближаване или пресичане от линейната инфраструктура, както и с временни смущения вследствие на движение на техника и човешко присъствие. Степента и значимостта на тези въздействия са оценени в следващите подраздели по отношение на конкретните природни местообитания и предмета на опазване на съответните защитени зони.

4. Водни площи, влажни зони и речни корита

В района на инвестиционното предложение водните площи са представени основно от язовир Кула, разположен западно от гр. Кула, яз. Полетковци както и от няколко микроязовира и малки водоеми. Тези водни обекти, макар и изкуствени изпълняват функция на водни и влажни местообитания и представляват важни елементи на ландшафта. Основните площадкови елементи на инвестиционното предложение са разположени извън водните площи. По отношение на присъединителната инфраструктура следва да се отчете, че Вариант 1 на въздушния електропровод пресича язовир Кула, поради което за този вариант е разгледан отделно потенциалният риск от въздействия, свързани с изграждането и експлоатацията на електропровода, включително върху водните екосистеми и използването на водоема от птици. Тези въздействия не са относими към избрания вариант на присъединяване и са оценени самостоятелно при сравнителния анализ на алтернативите.

Извън този участък проектът не предвижда изграждане на съоръжения във водни площи, промяна на речни корита или други хидротехнически намеси, които биха могли да изменят водния режим или хидроморфологичните характеристики на водните обекти.

5. Полски пътища, прокари и просеки

Полските пътища и прокари са част от съществуващата ландшафтна структура и се използват като основа за достъп до отделните ветрогенератори. Това ограничава необходимостта от нови линейни намеси и минимизира допълнителната фрагментация на територията. Въздействията върху тези елементи са свързани основно с временно повишено натоварване по време на строителството.

6. Защитени зони и територии с повишена природозащитна стойност

От картата е видно, че защитените зони от мрежата Натура 2000 са разположени извън границите на проектната територия, като между тях и ветрогенераторите са налични земеделски и горски буферни зони. Потенциалните въздействия върху тези зони са само индиректни, с ниска интензивност и ясно ограничен пространствен обхват.

Анализ на моделираното разпространение и картиране на природните местообитания по Директива 92/43/ЕЕС в и извън защитените зони

Анализът е базиран на официалните пространствени данни и моделираното разпространение на природни местообитания и видове, публикувани в Националната информационна система за Натура 2000 към МОСВ (посочени в раздел 11.3). При анализа са използвани данните за природните местообитания по Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС, както и наличната информация за разпространението на видовете, предмет на опазване, с цел оценка на потенциалната функционална свързаност между проектната територия и оценяваните защитените зони. Пространственото разположение на всички проектни елементи е съпоставено с картографираните ядра на разпространение, подходящите местообитания и моделите за потенциално разпространение на видовете и природните местообитания в региона. Използваният подход позволява оценка както на преките пространствени пресичания, така и на потенциалните функционални връзки между инвестиционното предложение и елементите на биоразнообразието, предмет на опазване по Директива 92/43/ЕЕС.

Не са установени пространствени пресичания между проектните елементи и картираните природни местообитания от Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС, като проектната територия попада в антропогенно трансформиран агроландшафт, зает предимно от земеделски земи. Природните местообитания с кодове 91E0*, 91G0*, 91H0*, 91I0*, 6210*, 6430, 91M0, 91W0 и 9120 са локализирани основно в периферните части на разглеждания район и в границите на оценяваните защитени зони „Войница“ и „Шишенци“. Проектната територия е разположена в матрица от обработваеми земи, а основните ядра на природните местообитания са отделени от нея чрез значителни земеделски площи и липса на директни пространствени връзки с проектните елементи

Поради това разположение не се очакват преки въздействия върху природните местообитания в защитените зони, изразяващи се в унищожаване, трайно увреждане, намаляване на площта или промяна на структурата и видовия им състав. Проектът не води до фрагментация или нарушаване на пространствената цялост и екологичната свързаност на местообитанията, нито до промяна в техните екологични функции. Потенциалните въздействия са ограничени до възможни индиректни ефекти, свързани с шум, визуално въздействие и повишена човешка активност по време на строителството, както и краткотрайно запрашаване в зоните на активни строително-монтажни дейности. Предвид дистанцията между проектните елементи и природните местообитания, както и наличието на междинни земеделски и горски територии, тези индиректни въздействия са с ниска интензивност, локален характер и ясно ограничен пространствен обхват и не могат да доведат до измерима промяна в състоянието или функциите на местообитанията.

Предвид липсата на пространствено припокриване с природни местообитания от Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС, отсъствието на преки въздействия върху тях и

ограничения пространствен обхват на потенциалните индиректни ефекти, не се очаква реализацията на инвестиционното предложение да доведе до значимо отрицателно въздействие върху структурата, функциите и природозащитното състояние на местообитанията, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Натура 2000

Анализ на местообитанията на видовете земноводни и влечуги по Директива 92/43/ЕЕС

Анализът на местообитанията на видовете земноводни и влечуги по Директива 92/43/ЕЕС е извършен въз основа на представените карти 7 и 7-1 в Приложение 1, отразяващи пространственото разпределение на подходящи и оптимални местообитания, съпоставено с разположението на ветрогенераторите и съпътстващата инфраструктура на вятърен парк „Ветрослав“. Картният материал показва, че проектните елементи са разположени изцяло в силно антропогенно трансформиран агроландшафт, зает основно от обработваеми земи, в които липсват ключови структурни елементи, характерни за размножаване, укритие и зимуване на земноводни и влечуги, като постоянни или временни водни тела, влажни зони, естествени брегови ивици и компактни естествени растителни формации.

Зоните, определени като оптимални и подходящи местообитания за земноводни и влечуги, са ясно концентрирани извън проектната територия, предимно в рамките и периферията на защитените зони „Западен Балкан“, „Западна Стара планина и Предбалкан“, „Войница“ и „Шишенци“, където са налице горски масиви, влажни зони, водоеми и по-слабо нарушени ландшафтни структури. Между тези територии и най-близките проектни елементи са разположени земеделски площи и линейни антропогенни елементи, които функционират като пространствена бариера и ограничават възможността за директно въздействие.

Поради това не се очакват преки въздействия върху местообитанията на земноводни и влечуги, включително унищожаване или трайно увреждане на местообитания, загуба на размножителни или зимуващи местообитания, както и фрагментация на популации. Потенциалните въздействия са ограничени до индиректни ефекти с ниска интензивност, свързани с временно повишено шумово натоварване, движение на техника и човешко присъствие по време на строителната фаза. Предвид липсата на водни тела и ключови биотопи за тези групи в проектната територия, както и значителната дистанция до оптималните местообитания, тези индиректни въздействия не могат да доведат до промяна в числеността, разпределението или състоянието на популациите на земноводни и влечуги.

В този контекст може да се заключи, че реализацията на инвестиционното предложение не създава риск от значимо отрицателно въздействие върху видовете земноводни и влечуги, предмет на опазване по Директива 92/43/ЕЕС, както и върху техните местообитания. Проектът е пространствено и функционално отделен от ключовите зони за тези таксономични групи и не компрометира постигането на благоприятния природозащитен статус на регионално и национално ниво.

Анализ на местообитанията на видовете влечуги по Директива 92/43/ЕЕС

Анализът на местообитанията на видовете земноводни и влечуги по Директива 92/43/ЕЕС е извършен въз основа на официалните пространствени данни за моделираното разпространение на видовете и местообитанията им в Националната информационна система за Натура 2000, съпоставени с разположението на ветрогенераторите и съпътстващата инфраструктура на вятърен парк „Ветрослав“. Анализът показва, че проектните елементи са разположени предимно в антропогенно трансформиран

агроландшафт, доминиран от обработваеми земи и мозаечно разпределени линейни природни елементи.

Картографските данни показват наличие на пригодни местообитания за отделни видове земноводни и влечуги в по-широкия район на инвестиционното предложение. Същевременно оптималните местообитания са ограничени по площ и са концентрирани предимно в територии с по-висока природна хетерогенност, включително влажни зони, водоеми, горски комплекси и други слабо нарушени природни структури, разположени основно в границите и периферията на защитените зони BG0002002 „Западен Балкан“, BG0001040 „Западна Стара планина и Предбалкан“, BG0000500 „Войница“ и BG0000523 „Шишенци“.

Не са установени пространствени пресичания между проектните елементи и моделираните ядра на оптимални местообитания за видовете земноводни и влечуги, предмет на опазване по Директива 92/43/ЕЕС. Макар части от проектната територия да попадат в зони, определени като пригодни местообитания, липсва засягане на ключови местообитания с висока консервационна значимост, включително за размножаване, зимуване и други функционално важни участъци. Поради това не се очакват преки въздействия, свързани с унищожаване или трайно увреждане на ключови местообитания, загуба на размножителни биотопи или нарушаване на екологичната свързаност между популациите.

Потенциалните въздействия са ограничени до локални и временни индиректни ефекти по време на строителството, свързани с движение на техника, шум и човешко присъствие. С оглед характера на засегнатите терени, липсата на пространствено припокриване с оптимални местообитания и отсъствието на значими хидроморфологични промени, не се очаква реализацията на инвестиционното предложение да доведе до значимо отрицателно въздействие върху видовете земноводни и влечуги или върху техните местообитания.

В този контекст проектът не компрометира постигането и поддържането на благоприятния природозащитен статус на видовете земноводни и влечуги на регионално и национално ниво.

Анализ на местообитанията на видовете водни безгръбначни и риби, предмет на опазване по Директива 92/43/ЕЕС

Анализът на местообитанията на видовете водни безгръбначни и риби, предмет на опазване по Директива 92/43/ЕЕС, е извършен въз основа на представената карта, отразяваща хидрографската мрежа, водните тела и зоните с подходящи местообитания, съпоставени с разположението на ветрогенераторите, обслужващите пътища, кабелните трасета и останалите елементи на инвестиционното предложение за вятърен парк „Ветрослав“. Картографските данни показват, че основните ядра на подходящи местообитания за водни безгръбначни и риби са свързани с речната мрежа, язовирите, водоемите и прилежащите влажни зони, които формират основните екологични коридори за тези групи видове. Картният материал показва, че всички проектни елементи са разположени извън коритата на реки, извън водни площи и влажни зони и не пресичат директно повърхностни водни обекти, които представляват местообитания на водни безгръбначни и риби.

Местообитанията на видовете водни безгръбначни и риби са ясно локализирани по протежение на речната мрежа, водоемите и свързаните с тях влажни зони, които се отличават като линейни и компактни структури с ясно изразена екологична функция. Тези местообитания са съсредоточени основно в по-ниските части на долините и в рамките на защитените зони „Западен Балкан“, „Западна Стара планина и Предбалкан“, „Войница“ и „Шишенци“, като между тях и проектната територия са разположени земеделски площи и сухи склонови участъци, които не осигуряват условия за обитаване на водни видове. По

този начин проектната територия е пространствено и функционално отделена от ключовите водни местообитания.

Поради това не се очакват преки въздействия върху местообитанията на водните безгръбначни и риби, включително промяна на хидроложкия режим, засягане на речни корита, унищожаване или увреждане на дънни субстрати и брегови зони, както и влошаване на качеството на водите. Проектът не предвижда дейности, които да водят до заустване на отпадъчни води, промяна на оттока или физическо въздействие върху водните обекти. Потенциалните въздействия се ограничават до индиректни въздействия с ниска интензивност, свързани с възможно краткотрайно запрашаване или повърхностен отток по време на строителната фаза. Предвид липсата на строителни дейности във водни обекти, отсъствието на хидротехнически намеси и значителната дистанция между проектните елементи и основните водни местообитания, вероятността за достигане на замърсители до водните тела и за възникване на измерими промени в качеството на водната среда е много ниска.

Анализ на видовете птици по Директива 2009/147/ЕС предмет на опазване в ЗЗ BG0002002 „Западен балкан“

Оценката по чл. 6(3) за ИП, намиращи се извън границите на ЗЗ, изисква на първо място установяване на функционална свързаност между района на ИП и квалифициращите елементи на зоната. Само при наличие на такава свързаност ИП може да засегне целостта на зоната. Функционалната свързаност не се установява автоматично от географската близост, а чрез преценка дали ИП попада в редовно използвания функционален обхват (напр. хранителен, ловен) на квалифициращите популации, или по протежение на установени коридори за придвижване или миграция.

При разстояние от над 17 km между района на ПВЕП „Ветрослав“ и южната граница на ЗЗ BG0002002, функционалната свързаност трябва да се разглежда диференцирано по видове и по типа на потенциалното взаимодействие. Разстоянието от 17 km само по себе си не изключва автоматично функционалната свързаност - в европейската практика са признати функционални връзки дори при 20–30 km.

За видовете с документирано големи индивидуални територии (т.нар. home range) и ловни територии, надвишаващи 17 km - по-специално *Falco cherrug* (до 50 km), *Ciconia nigra* (до 25 km) и *Circus gallicus* (до 30 km) - функционалната свързаност е теоретично възможна, особено за гнездящи двойки в северната периферия на ЗЗ. За видовете с ловни обходи, не надвишаващи 15 km при типични условия - *Falco peregrinus*, *Accipiter brevipes*, *Caprimulgus europaeus*, *Hieraaetus pennatus* - редовното използване на района на ИП е малко вероятно при 17 km отстояние. Тази диференциация е фактологична преценка, обоснована с данните от мониторинга: при всички тези видове мониторингът на ИП не е регистрирал присъствие (изкл. редовно такова), което да подсказва функционална свързаност с гнездящите двойки в ЗЗ. При дисперсиращи субадулти или нерегулярни хранителни екскурзии 17 km не е преграда - но такива движения не представляват „редовно използване“.

По отношение на популациите на видовете предмет на опазване в ЗЗ „Западен балкан“ BG0002002, данните и допълнителната информация от извършените през 2011 и 2012 г. проучвания в рамките на проект „Картиране и определяне на природозащитния статус на природни местообитания и видове - фаза I“ не показват съществени изменения в общото природозащитно състояние на защитената зона. За значителна част от видовете, предмет на опазване, числеността е оценена като стабилна и без съществени отклонения спрямо предходните оценки. При редица видове е посочено, че популациите остават непроменени

спрямо базовата оценка от 2007 г., включително при малкия креслив орел, скалния орел, козодоя, земеродното рибарче, червеногърбата сврачка и други видове.

Наред с това допълнителните данни от 2012 г. отчитат и отрицателни тенденции при отделни чувствителни видове. **За кръстатия орел, египетския лешояд и белошипата ветрушка е посочено, че са изчезнали като гнездящи видове в защитената зона.** При глухара е установена силно редуцирана численост, като е отбелязана възможност за изчезване на вида като гнездящ в зоната.

Оценката по отношение на изчезналите като гнездящи видове е насочена към евентуалното влияние на ИП върху бъдещите перспективи за възстановяване на популациите им и потенциалното повторно заемане на подходящи местообитания в зоната. В този контекст е анализирано дали ИП би могло да създаде трайна бариера, риск от сблъсък или фактори на безпокойство, които биха ограничили бъдещо използване на района от отделни индивиди или възстановяващи се популации.

Настоящата оценка използва концепциите на популационната екология като допълваща аналитична рамка. Теорията за изворни и акумулиращи популации (source-sink theory), формулирана от Pulliam (1988) и развита в контекста на метапопулационната теория (Hanski & Gilpin, 1997), предлага количествено обоснован начин за разграничаване на функционалната роля на различните субпопулации в ландшафта. Съгласно модела на Pulliam, изворните субпопулации (sources) произвеждат нетен демографски излишък ($\lambda > 1$) и захранват акумулиращите субпопулации (sinks, $\lambda < 1$), в които локалната смъртност надвишава възпроизводството. Класификацията на ЗЗ BG0002002 като ОВМ по критерий С6, изискващ поддържане на значими популации на видове от Приложение I, документира, че зоната поддържа демографски значими гнездящи популации. Въз основа на тази квалификация и в контекста на source-sink теорията, зоната вероятно изпълнява функция на демографски извор (source) за поне част от квалифициращите видове в регионалната метапопулация. Необходимо е обаче да се посочи изрично, че това представлява логически извод с непълна верификация: самият факт, че зоната поддържа значима гнездяща популация, не доказва автоматично положителен демографски баланс ($\lambda > 1$) или нетен износ на индивиди. За категорично установяване на source статуса са необходими демографски данни - оценки на λ , или нетен износ, каквито за повечето квалифициращи видове в ЗЗ BG0002002 не са публично налични. Интерпретацията се поддържа като работна хипотеза, съответстваща на консервационната функция на зоната, а не като доказан демографски факт.

Важно е да се подчертае, че source-sink теорията не ограничава обхвата на оценката по чл. 6(3) само до изворните субпопулации. Оценката на целостта по смисъла на Директивата може да обхваща и миграционни коридори, места за временен престой и коридори за разпространение - дисперсия, ако те представляват квалифициращи елементи или характеристики на конкретната зона или ако е установена тяхна функционална екологична зависимост с квалифициращите видове. При ЗЗ BG0002002 такива функции не са идентифицирани като основен квалификационен критерий съгласно данните, залегнали в основата на обявяването, без това да изключва потенциалната им релевантност при нови данни или в специфичен фактически контекст. Source-sink логиката е приложима като допълваща обяснителна рамка за разграничаване на демографското значение на гнездовите популации (r/p) от демографската роля на транзитните потоци-концентриращите се мигриращи видове (c).

При дълголетни видове с нисък темп на възпроизводство - хищни птици, щъркели - антропогенната смъртност се счита за предимно адитивна: тя не се компенсира от повишено възпроизводство или намалена естествена смъртност. Видовете, живеещи при или под капацитета на носене (carrying capacity), са особено чувствителни към тази динамика. Тази констатация е особено значима за малочислените гнездящи популации в

33 - *Falco cherrug* (2 двойки, EN по IUCN) и *Aquila chrysaetos* (7–8 двойки, р) - при които дори единична загуба на гнездяща птица има непропорционално голямо демографско значение. Принципът на предпазливостта при тези видове изисква мониторинг и след пускане в експлоатация, независимо от нулевите регистрации при предексплоатационното проучване.

Предвид отстоянието на инвестиционното предложение от защитената зона (около 17 km), липсата на установени значителни концентрации на реещи се птици, ниската интензивност на миграцията и липсата на трайно установени места за стационариране и нощуване, не се очаква проектът да представлява фактор, който би възпрепятствал бъдещото възстановяване на популациите на тези видове или потенциалното повторно заемане на подходящи местообитания в зоната.

По-подробно този въпрос е разгледан в Раздел 5.3.

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шиленици“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Таблица 5.1-1. Площно разпределение на картираните природни местообитания по Приложение I на Директива 92/43/ЕО в землищата на общините Бойница и Кула, според местоположението им спрямо защитените зони

землище	извън защитени зони								в защитени зони										общо	
	6430	91E0	91G0	91H0	91I0	91M0	91Z0	ха	6110	6210	6430	9150	91E0	91G0	91H0	91I0	91M0	91W0	91Z0	ха
за община Бойница		22.1	38.7	2.7	7.7	1011.4	0.4	1083.0	0.2		87.6	0.2	0.0	11.9	1.2	38.3	51.0	7.6	1.5	199.5
с. Бойница		6.5	17.3	2.3	0.7	330.3		357.0			76.5	0.0	0.0	11.2	0.1	17.2	23.0	3.0	1.5	132.4
с. Борилец			1.0			82.7		83.6												579.1
с. Градсковошки колиби					1.4	102.1		103.5												474.0
с. Каниц		0.7	0.1	0.5	0.0	16.5		17.9	0.2		10.9			0.0	1.0	20.1	8.9	0.1		41.3
с. Перилец		9.4	0.0			97.0		106.4												315.3
с. Реброво		5.7	12.1			241.3		259.1			0.3	0.2	0.8		1.0	1.0	19.1	4.5		25.7
с. Шилинова махала			0.1			16.1		16.2												160.0
с. Шиленици			8.1	0.0	5.5	125.3	0.4	139.3												1483.5
за община Кула	5.7	18.7	35.3	18.0	134.5	1473.7	74.7	1761.6		29.9	41.7		2.7	56.4	7.2	84.2	245.0	1.1	23.5	491.7
гр. Кула		8.5	1.2	13.1	35.0	258.0	33.6	349.3		22.3	4.5		0.6	0.5	7.2	32.7	42.1	1.1	9.6	120.6
с. Големаново		1.3		0.1	61.6	267.0	0.0	330.0												3157.1
с. Извор махала		1.1			37.9	124.0	33.0	196.0												1909.1
с. Коста Перчево	5.3	3.3		3.0		138.0	1.9	151.5			1.7		2.1			28.6	4.7		1.0	920.4
с. Полепковци		0.6				14.3	0.1	14.9		1.6						3.5	34.8		2.5	426.0
с. Старопатица		1.0				363.0		364.0												1533.1
с. Тополовец		0.3	6.3	1.8		111.6		120.0									19.5			19.5
с. Цяр-Петрово		1.9	5.5			142.4		149.8			0.0			36.7		19.5	98.0		0.3	2038.2
с. Чичил	0.4	0.8	23.3		0.0	55.4	6.2	86.0		6.0	35.5			19.2			45.9		10.0	793.7
общо за двете общини	5.7	40.8	75.0	20.7	142.2	2485.1	75.1	2844.6	0.2	29.9	129.3	0.2	2.7	68.3	8.3	122.5	295.9	8.7	25.0	691.2
																				21026.8
																				24562.6

Данните за площното разпределение на природните местообитания по Приложение I на Директива 92/43/ЕИО показват, че територията на община Кула има ясно изразен агроландшафтен характер, в който природните местообитания са представени като фрагментирани горски, горско-степни, тревни и крайречни участъци.

Това съответства на общата характеристика, използвана при оценката за съвместимост на ОУП на община Кула, където устройствената структура на територията следва да се разглежда в контекста на преобладаващи земеделски земи, населени места и инфраструктурни елементи, с локално запазени природни структури. Общата отчетена площ на община Кула в таблицата е 14 766,64 ha. От нея картираните природни местообитания заемат общо 2 253,21 ha, или 15,26% от територията на общината. Останалите 12 513,42 ha, или 84,74%, са отнесени към други територии, които не са идентифицирани като разглежданите типове природни местообитания. Този дял не следва да се разбира като еднородна категория, но в пространствен и устройствен план отразява преобладаващия аграрен и антропогенно използван характер на общината, с включени земеделски земи, урбанизирани територии, пътища, водни обекти, техническа инфраструктура и други видове земеползване.

От картираните природни местообитания в община Кула 1 761,56 ha, или 11,93% от територията на общината, са извън защитени зони.

В границите на защитени зони попадат 491,65 ha, или 3,33% от общинската територия. Това съотношение е съществено за оценката за съвместимост, тъй като показва, че по-голямата част от природните местообитания в общината са извън мрежата Натура 2000. Те имат значение за пространствения и функционалния контекст на оценката, но не се приравняват автоматично на предмет на опазване на защитените зони. Въздействие върху защитена зона може да бъде разглеждано само ако е налице реален механизъм, чрез който проектен елемент или дейност може да доведе до промяна в площта, структурата, функциите, свързаността или природозащитните цели на местообитания, включени в предмета на опазване. В структурата на природните местообитания в община Кула доминират горските типове. Най-голям дял има 91M0 - балкано-панонски церово-горунови гори, който заема 1 718,67 ha, или 11,64% от територията на общината. На този фон останалите типове са представени с чувствително по-малки площи: 91I0* заема 218,71 ha, или 1,48%; 91Z0 - 98,24 ha, или 0,67%; 91G0* - 92,68 ha, или 0,63%; 6430 - 47,36 ha, или 0,32%; 6210 - 29,91 ha, или 0,20%; 91H0* - 25,15 ha, или 0,17%; 91E0* - 21,41 ha, или 0,15%; и 91W0 - 1,08 ha, или под 0,01% от територията на общината. Тези стойности показват, че природните местообитания са неравномерно разпространени и са концентрирани основно в горски масиви, долини понижения, крайречни структури и по-слабо преобразувани участъци в агроландшафта.

Землището на с. Големаново е основно релевантно за настоящата оценка, тъй като в него са разположени площадковите елементи на пВЕП. Общата отчетена площ на землището е 2 239,12 ha. Картираните природни местообитания в него заемат 330,00 ha, или 14,74% от площта на землището. Останалите 1 909,12 ha, или 85,26%, са други територии извън разглежданите типове природни местообитания. Това потвърждава, че землището на с. Големаново е предимно аграрна територия, в която природните местообитания са вторичен, фрагментиран елемент от пространствената структура. Всички картирани природни местообитания в землището на с. Големаново са извън защитени зони.

Тези местообитания следва да бъдат разгледани като природен контекст и като рецептори за проверка само при наличие на конкретно пространствено припокриване или реален път на въздействие от проектни елементи, сервитути, временни строителни зони или достъпи. В землището на с. Големаново преобладава 91M0, който заема 267,00 ha, или 11,92% от площта на землището. Вторият по площ тип е 91I0* с 61,55 ha, или 2,75%.

Останалите местообитания са представени с много малки площи: 91E0* - 1,30 ha, или 0,06%; 91H0*-0,13 ha, или 0,01%; и 91Z0 - под 0,01% от площта на землището. Следователно природната компонента в землището е съсредоточена почти изцяло в церово-горунови и степни дъбови гори, а крайречните и други специализирани типове имат единично и локално участие.

Землището на гр. Кула има по-разнообразна структура. От обща отчетена площ 3 627,05 ha картираните природни местообитания заемат 469,92 ha, или 12,96%. От тях 349,31 ha, или 9,63% от землището, са извън защитени зони, а 120,60 ha, или 3,33%, попадат в защитени зони. Останалите 3 157,13 ha, или 87,04%, са други територии. В сравнение със с. Големаново, гр. Кула има по-ясно изразена връзка между местообитания извън защитените зони и местообитания в защитени зони, което е от значение при оценка на линейна инфраструктура, алтернативни трасета и участъци в близост до долини и водни обекти. И в землището на гр. Кула водещо е 91M0, което заема 300,04 ha, или 8,27% от площта на землището. Следват 91I0* с 67,69 ha, или 1,87%, и 91Z0 с 43,19 ha, или 1,19%. Тревните и крайречните местообитания са с по-малък дял, но имат по-висока оценъчна чувствителност в контекста на защитените зони: 6210 заема 22,34 ha, или 0,62%; 91E0* - 9,08 ha, или 0,25%; 6430 - 4,48 ha, или 0,12%; а 91W0 - 1,08 ha, или 0,03%. Тези стойности показват, че в землището на гр. Кула местообитанията са не само по-разнообразни, но и по-пряко свързани с обхвата на защитените зони.

В контекста на оценката за съвместимост на ОУП на община Кула тези данни потвърждават, че общината не представлява територия с доминиращо участие на природни местообитания по Приложение I, а аграрно доминиран ландшафт с локално запазени природни ядра и коридорни структури. Това е важно при интерпретацията на въздействията: устройствено предвиждане или инвестиционно намерение в такава среда не може да се оценява само по наличие на природни местообитания в административния обхват, а чрез конкретно проследяване на пространственото припокриване, механизма на въздействие и връзката с предмета и целите на защитените зони.

За настоящата ДОСВ този контекст има две преки последици. Първо, в землището на с. Големаново, където са разположени основните елементи на пВЕП, природните местообитания са извън защитени зони и заемат ограничен дял от територията. Поради това те не се разглеждат като рецептори предмет на опазване в мрежата от защитени зони, а като част от пространствения контекст, но не като пряко засегнат предмет на опазване на защитена зона. Второ, в района на гр. Кула, където част от местообитанията попадат в защитени зони, е необходима по-прецизна проверка на присъединителната инфраструктура и вариантите на трасе спрямо местообитанията в защитените зони, особено при горски, крайречни и долинни типове. Следователно оценката не следва да извежда изводи единствено от общото наличие на природни местообитания в община Кула. Решаващо е дали конкретен проектен елемент, сервитут, временна строителна площ или дейност по поддръжка създава реален механизъм за промяна на площта, структурата, функциите или свързаността на местообитание, което е предмет на опазване в защитена зона. При липса на такъв механизъм наличието на природни местообитания в агроландшафта извън защитените зони не е достатъчно основание за извод за значимо отрицателно въздействие върху целостта на защитените зони.

Оценката е извършена при последователно проследяване на причинно-следствената връзка между източника на въздействие, механизма на въздействие, съответния рецептор, степента на експозиция и вероятната промяна в състоянието на предмета на опазване. Наличието на функционална връзка между района на инвестиционното предложение и даден вид или местообитание не се приема автоматично като доказателство за наличие на въздействие, а като основание за проверка дали съществува реален механизъм на

въздействие и вероятност за значима промяна спрямо целите на опазване на съответната защитена зона.

5.1 Защитена зона BG0000500 „Войница“ за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна

5.1.1 Природни местообитания

Пространственият анализ показва, че между проектната територия и част от горските местообитания в района съществува структурна свързаност, осигурена от горски масиви, дерета, долове, дървесно-храстови формации и други линейни елементи на ландшафта. Тези елементи поддържат екологичната цялост на ландшафта и могат да изпълняват функция на локални направления за придвижване на отделни групи организми. Наличието на такава структурна свързаност само по себе си не представлява механизъм за въздействие върху природните местообитания, предмет на опазване в защитена зона BG0000500 „Войница“. За да бъде прието наличие на вероятно значимо въздействие, следва да е установен реален причинно-следствен механизъм, чрез който проектните дейности могат да доведат до промяна в площта, структурата, функциите или свързаността на конкретното природно местообитание в границите на защитената зона.

Резултатите от проведените през 2023–2024 г. орнитологични и хироптерологични проучвания допълват пространствения анализ. Данните от орнитологичния мониторинг не показват използване на горските масиви, деретата и линейните дървесни елементи като ясно изразени коридори на придвижване, които да формират функционална зависимост между инвестиционното предложение и предмета на опазване на защитената зона. При прилепите е отчетена по-висока активност в близост до долините, деретата и линейните дървесни структури, което потвърждава значението им като локални направления за придвижване и хранене. Въпреки това проектът не предвижда прекъсване на тези линейни елементи, а установените локални засягания са ограничени до периферни участъци и не водят до нарушаване на тяхната непрекъснатост или екологична функция.

Поради това при последващата оценка определящо значение има не наличието на структурна свързаност в ландшафта, а дали за конкретното природно местообитание е установен реален механизъм на въздействие и дали този механизъм може да доведе до неблагоприятна промяна на предмета и целите на опазване на защитената зона.

Предварителният скрининг на вероятните въздействия върху природните местообитания, предмет на опазване в защитена зона BG0000500 „Войница“, е извършен с цел идентифициране на местообитанията, за които съществува реален механизъм за пряко или косвено въздействие от реализацията на инвестиционното предложение, както и тези, които могат да бъдат изключени от детайлна оценка поради липса на пространствена и функционална връзка с проекта.

Функционалната връзка между проектната територия и част от природните местообитания в защитена зона BG0000500 „Войница“ е оценена чрез анализ на екосистемната структура и елементите на ландшафта в района. Въпреки липсата на пространствено припокриване между инвестиционното предложение и местообитанията, предмет на опазване, в ландшафта са налице отделни горски масиви, дерета, дървесно-храстови формации и други елементи на зелената инфраструктура, които формират мрежа от структурни връзки между полигоните на природните местообитания в защитената зона и сходни местообитания, разположени извън нейните граници.

Съгласно концепцията за екологична свързаност тези полигони с картирани природни местообитания извън защитената зона могат да функционират като междинни елементи (stepping stones), а линейните елементи на ландшафта – като локални екологични коридори, подпомагащи обмена на организми между отделните полигони на

природни местообитания. По този начин те допринасят за поддържането на функционалната свързаност на мрежа от местообитания в регионален мащаб.

В разглеждания случай проектът е разположен предимно в обработваеми земеделски площи и не засяга пряко нито полигоните на природните местообитания в защитената зона, нито сходните местообитания извън нея, които осигуряват функционална свързаност. Не се установява прекъсване на съществуващи ландшафтни връзки или изолиране на отделни полигони. Поради това установената функционална връзка се отчита като характеристика на екологичната структура на района, но не представлява самостоятелен механизъм за значително отрицателно въздействие върху природните местообитания, предмет на опазване в 33 BG0000500 „Войница“.

Скринингът е извършен чрез последователен анализ на следните пространствени и екологични критерии:

- наличие на пространствено припокриване между елементите на инвестиционното предложение и природни местообитания от типовете, предмет на опазване в защитена зона BG0000500 „Войница“, независимо дали са разположени в границите на зоната или извън нея;
- наличие на функционална връзка между проектната територия и местообитанията чрез съществуващите екосистеми и елементи на ландшафта;
- наличие на реален механизъм на въздействие, способен да предизвика промяна в площта, структурата или функциите на съответното местообитание;
- вероятност въздействието да достигне до предмета на опазване на защитената зона.

Оценката е основана на интегриран анализ на следните информационни източници:

- Карта на природните местообитания по Директива 92/43/ЕИО, включваща разпространението на типовете местообитания, предмет на опазване в защитената зона и в околния район.
- Карта на обхвата на очакваните въздействия върху природните местообитания, изготвена за инвестиционното предложение, съдържаща зоните на пряко физическо въздействие, строителните площадки, обслужващата инфраструктура и транспортния достъп.
- Карта на типовете екосистеми (MAES), използвана за определяне на екологичния контекст на проектната територия, степента на естественост на засегнатите площи и наличието на функционални връзки между проекта и защитената зона.
- Карта на елементите на ландшафта по чл. 30 от Закона за биологичното разнообразие, включваща горски територии, дерета, оврази, речни корита, влажни зони, храстови формации, линейни дървесни елементи и други структури с коридорна функция.
- Стандартния формуляр на защитена зона BG0000500 „Войница“, включително актуализирания списък на природните местообитания и тяхната площ, природозащитна стойност и оценка на представителност.
- Резултатите от теренните проучвания и ГИС анализите, извършени в рамките на настоящата оценка.

Пространственият анализ показва, че всички проектни елементи са разположени в антропогенно трансформиран земеделски ландшафт, доминиран от обработваеми земи (екосистема тип 52 по MAES), като липсва директно припокриване между елементите на инвестиционното предложение и природните местообитания, предмет на опазване в защитена зона BG0000500 „Войница“.

Установено е, че най-близко разположените до инвестиционното предложение местообитания са горски местообитания от типовете 91M0, 91I0* и локално 91E0*, разположени извън проектните площи. Връзката между проектната територия и тези

местообитания се осъществява чрез система от горски масиви, дерета, долове и дървесно-храстови формации, които формират локална екологична свързаност в района.

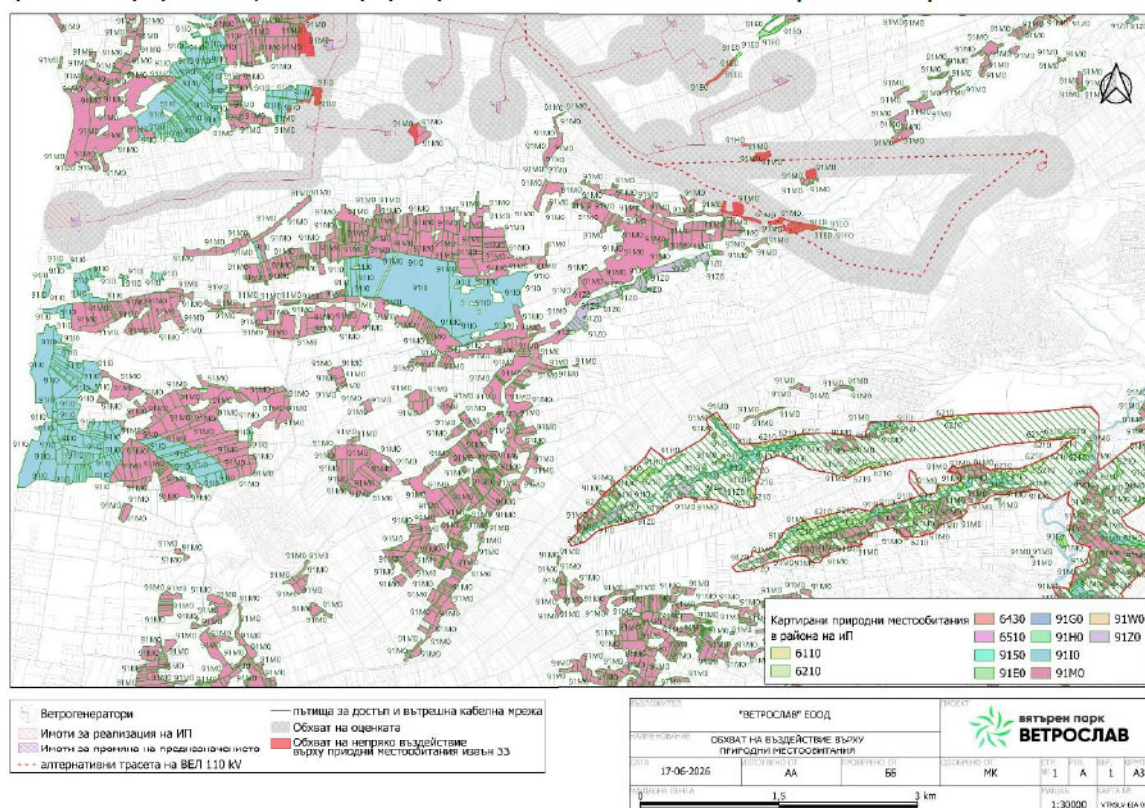


Таблица 5.1.1-1 Обхват на оценка на природните местообитания извън защитените зони

Въз основа на този анализ за всеки тип природно местообитание е оценено наличието на пространствена връзка, функционална свързаност и потенциален механизъм на въздействие, като резултатите от скрининга са представени в

Таблица 5.1.1-2 с цел определяне на необходимостта от последваща детайлна оценка.

Таблица 5.1.1-2 Скрининг на природните местообитания – предмет на опазване в 33 BG0000500 „Войница“

Код	Природно местообитание	Пространствено припокриване с ИП	Попадане в обхвата на очаквани физически въздействия	Функционална връзка чрез екосистеми и ландшафтни елементи	Потенциален механизъм на въздействие	Скринингова оценка
6110*	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от <i>Alyso-Sedion albi</i>	Не	Не	Не	Липсва	Отпада от последваща оценка
6210	Полуестествени сухи тревни съобщества върху варовик	Не	Не	Ограничена	Няма установен механизъм	Отпада от последваща оценка

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шишенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Код	Природно местообитание	Пространствено припокриване с ИП	Попадане в обхвата на очаквани физически въздействия	Функционална връзка чрез екосистеми и ландшафтни елементи	Потенциален механизъм на въздействие	Скринингова оценка
6430	Хидрофилни съобщества от високи треви	Не	Не	Ограничена чрез дерета и водни линии	Не е установен реален механизъм	отпада
6510	Низинни сенокосни ливади	Не	Не	Ограничена	Липсва механизъм	Отпада
91E0*	Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i>	Не	Не	Ограничена пространствена връзка чрез речните долини	Потенциално косвено въздействие върху периферни участъци	Изисква кратка оценка
91G0*	Панонски гори с <i>Quercus petraea</i> и <i>Carpinus betulus</i>	Не	Не	Ограничена	Липсва механизъм	Отпада
91H0*	Панонски гори с <i>Quercus pubescens</i>	Не	Не	Ограничена	Липсва механизъм	Отпада
91I0*	Евро-сибирски степни гори с <i>Quercus</i> spp.	Не	Локално съседство извън ЗЗ	Да	Потенциално локално влошаване на периферни участъци и екотонни зони	Изисква кратка оценка
91M0	Балкано-панонски церово-горунови гори	Не	Локално съседство извън ЗЗ	Да	Пряко засягане на петна при ВЕЛ по Вариант 1 и 2. Потенциално локално влошаване на периферни участъци и екотонни зони	Изисква оценка
9120	Мизийски гори от сребролистна липа	Не	Не	Ограничена	Липсва механизъм	Отпада

Резултатите от скрининга показват, че за преобладаващата част от природните местообитания, предмет на опазване в защитена зона BG0000500 „Войница“, липсват пространствено припокриване с елементите на инвестиционното предложение, попадане в обхвата на очакваните физически въздействия и реални механизми, чрез които въздействията биха могли да достигнат до предмета на опазване на зоната. Поради това местообитанията 6110*, 6210, 6430, 6510, 91G0*, 91H0* и 9120 отпадат от последваща детайлна оценка.

Извършеният пространствен анализ установява наличие на ограничена функционална връзка между проектната територия и част от горските местообитания в района посредством система от горски масиви, дерета, долове и дървесно-храстови формации, които формират локална екологична свързаност. Въпреки че тази свързаност сама по себе си не представлява механизъм на въздействие, за местообитанията 91E0*, 91I0* и 91M0 е установено наличие на потенциални пътища за въздействие, свързани с локално засягане на периферни участъци на местообитанията, екотонни зони и, при реализация на ВЕЛ по Вариант 2, възможно пряко засягане на отделни полигони на местообитанията 91E0* и 91M0.

5.1.2 Видове от дивата флора и фауна

Водни безгръбначни

В защитена зона BG0000500 „Войница“ предмет на опазване са видове водни безгръбначни, свързани с естествени речни местообитания и постоянни водни течения. Инвестиционното предложение е разположено изцяло в земеделски земи извън границите на защитената зона и не предвижда дейности в речни корита, водоеми или други местообитания, използвани от квалифициращите популации. Не се предвиждат водовземане, промяна на хидрологичния режим, заустване на отпадъчни води или други дейности, които биха могли да окажат влияние върху водните екосистеми в защитената зона.

При тези условия не се установява функционална връзка между района на инвестиционното предложение и популациите на водните безгръбначни, предмет на опазване в защитената зона. Липсва механизъм, чрез който реализацията или експлоатацията на проекта да доведе до промяна в площта, структурата или функциите на техните местообитания, както и до въздействие върху състоянието на популациите им. Поради това не се очаква отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитената зона.

Сухоземни безгръбначни

Квалифициращите сухоземни безгръбначни са свързани с определени типове естествени местообитания, включително широколистни гори, стари дървета, храстови съобщества и естествени тревни местообитания. Проектът не засяга подобни местообитания в границите на защитената зона и не води до тяхната загуба, фрагментация или влошаване.

В района на инвестиционното предложение преобладават обработваеми земеделски площи с ограничена пригодност за повечето квалифициращи видове. Не е установена функционална връзка между популациите в защитената зона и проектната територия, която да създава предпоставки за въздействие върху предмета на опазване. Не се очакват промени в условията на местообитанията или фактори, които биха повлияли състоянието на популациите в защитената зона. Липсва реален механизъм за значимо отрицателно въздействие върху сухоземните безгръбначни, предмет на опазване в 33 BG0000500 „Войница“.

Земноводни и влечуги

Предмет на опазване в защитената зона са няколко широко разпространени вида земноводни и влечуги, свързани предимно с влажни местообитания, горски участъци, скални комплекси и разнообразни естествени или полуестествени местообитания. Районът на инвестиционното предложение е разположен извън защитената зона и не засяга местообитания, определящи благоприятното природозащитно състояние на квалифициращите популации.

По време на строителството е възможно ограничено безпокойство или случайно засягане на отделни индивиди, използващи земеделските площи извън защитената зона. Подобни въздействия имат локален и временен характер, не са насочени към популациите в защитената зона и не създават механизъм за промяна на тяхната численост, структура или пространствено разпространение.

Не се установява функционална връзка между района на инвестиционното предложение и квалифициращите популации в защитената зона, поради което липсва основание да се очаква въздействие върху предмета и целите на опазване на 33 BG0000500 „Войница“.

Риби

Квалифициращите видове риби са свързани с речни екосистеми и естествения хидрологичен режим на водните тела в защитената зона.

Инвестиционното предложение не включва дейности, свързани с регулиране на речни течения, водовземане, заустване на отпадъчни води или други интервенции, които биха могли трайно да изменят хидроложкия режим на повърхностните води. Възможни са единствено локални строителни дейности при пресичане на малки реки и дерета по съществуващи пътища, когато за осигуряване на необходимия габарит и товароносимост се наложи изграждане или реконструкция на водостоци.

Потенциалните въздействия се изразяват в краткотрайно повишаване на мътността, временно механично нарушаване на ограничени участъци от речното легло и безпокойство на рибната фауна по време на строителството. Подобни въздействия са локални и обратими.

При проектиране на водостоците така, че да не възпрепятстват свободното преминаване на водата и водните организми, да не променят надлъжния профил на реките и да не създават бариерен ефект за миграцията на рибите, както и при изпълнение на строителните работи при ниски водни нива и прилагане на мерки за ограничаване на замътването, не се очаква влошаване на местообитанията или прекъсване на екологичната свързаност на водните течения.

Макар да съществува потенциален механизъм на локално въздействие при изграждането или реконструкцията на отделни водостоци, неговият пространствен обхват и интензитет не са достатъчни, за да доведат до значимо отрицателно въздействие върху популациите на квалифициращите видове риби или върху предмета и целите на опазване на защитената зона. Още повече, защитена зона „Войница“ е отделена пространствено от територията на ветропарка, чрез долината на р. Тополовец и височината Араптабия (Карта Местообитания на видове бозайници предмет на опазване в защитените зони).

Бозайници (без прилепи)

Предметът на опазване включва видове бозайници с различни екологични изисквания, свързани с горски местообитания, речни долини, влажни зони и разнообразни естествени местообитания. Инвестиционното предложение е ситуирано в открит земеделски ландшафт извън границите на защитената зона и не засяга местообитания с ключово значение за квалифициращите популации.

Възможното временно безпокойство по време на строителството е ограничено до непосредствения район на строителните дейности и не се пренася върху популациите в защитената зона. По време на експлоатацията не се формират нови бариери или механизми, които да възпрепятстват придвижването, храненето или размножаването на квалифициращите видове бозайници в защитената зона.

Поради липсата на функционална връзка между района на инвестиционното предложение и квалифициращите популации, както и отсъствието на реален механизъм за въздействие, не се очаква отрицателно влияние върху предмета, целите на опазване или целостта на 33 BG0000500 „Войница“.

Единственият квалифициращ вид бозайник, за който пресичането на водни течения може да бъде релевантно, е видрата (*Lutra lutra*). При изграждане на мостови съоръжения или водостоци съществува потенциален механизъм за локално въздействие, ако съоръженията доведат до прекъсване или затрудняване на придвижването по речните коридори. Такъв ефект би могъл да възникне при недостатъчно оразмерени водостоци, липса на сухи крайбрежни ивици или създаване на бариерен ефект при високи води. При проектиране на съоръженията с достатъчна хидравлична проводимост, запазване на естественото речно легло и осигуряване на проходими сухи брегови ивици или други възможности за преминаване на видрата, не се очаква прекъсване на екологичната свързаност по водните течения. В този случай въздействието върху вида се ограничава до краткотрайно безпокойство по време на строителството и не се очаква значимо

отрицателно въздействие върху популацията на вида, предмет на опазване в защитената зона. Още повече, защитена зона „Войница“ е отделена пространствено от територията на ветропарка, чрез долината на р. Тополовец и височината Араптабия (Карта Местообитания на видове бозайници предмет на опазване в защитените зони).

Лалугерът (*Spermophilus citellus*), черногрдият хомяк (*Mesocricetus newtoni*) и пъстрият пор (*Vormela peregusna*) са видове, свързани с открити тревни и лесостепни местообитания, като за пъстрия пор наличието на достатъчна хранителна база, включително колонии на лалугер, е определящ фактор за използването на дадена територия. Анализът на потенциалните местообитания показва наличие на подходящи площи в по-широкия район (Карта Местообитания на видове бозайници предмет на опазване в защитените зони), но проектните площадки и по-голямата част от трасетата на инфраструктурата попадат в интензивно обработвани земеделски земи с ограничена пригодност за устойчивото обитаване на тези видове.

По време на проведените специализирани теренни проучвания в района на инвестиционното предложение не са установени индивиди, активни дупки, колонии или други признаци за присъствие на лалугер и черногръд хомяк. Не са установени и следи или други данни за присъствие на пъстър пор. Липсата на колонии на лалугер в проектната територия допълнително намалява вероятността районът да се използва като ловно местообитание от пъстрия пор.

При тези условия не се установява функционална връзка между района на инвестиционното предложение и популациите на трите вида, предмет на опазване в защитената зона. Реализацията на проекта не води до загуба или влошаване на местообитания с значение за тяхното опазване, нито създава механизъм за значимо въздействие върху популациите им. Поради това не се очаква отрицателно въздействие върху предмета, целите на опазване или целостта на защитената зона.

Прилепи

Оценката на въздействието върху видовете прилепи, предмет на опазване в 33 BG0000500 „Войница“, е извършена чрез съпоставяне на предмета на опазване и оценките на видовете по стандартния формуляр, резултатите от предстроителния хироптерологичен мониторинг /Приложение 2/, ландшафтния контекст на проектната територия /Приложение 1/ и специализираната оценка на риска от сблъсък с ветрогенераторите /Приложение 6/.

Защитената зона е разположена извън границите на инвестиционното предложение. Не се засягат пряко подземни убежища, зимовища, размножителни убежища или други ключови местообитания на прилепите в границите на зоната. Поради това оценката е насочена към възможни функционални въздействия върху индивиди, които биха могли да използват по-широкия ландшафт между защитената зона, речните долини, горските участъци, с. Големаново и проектната територия.

Предмет на опазване в 33 са основно видове от родовете *Rhinolophus* и *Myotis*, както и *Miniopterus schreibersii*. Тези видове са екологично свързани с подземни убежища, горски ръбове, крайречни местообитания, долинни структури и линейни елементи на ландшафта. Сред видовете, установени в района на проучване, *Miniopterus schreibersii* е класифициран като вид с висока чувствителност към ветроенергийни съоръжения съгласно EUROBATS. За разлика от него, останалите релевантни за защитената зона видове от родовете *Rhinolophus* и *Myotis* се характеризират с ниска чувствителност.

За разлика от тях, видовете, определени в CRA като високорискови по отношение на сблъсък и баротравма при ветрогенератори - *Nyctalus noctula*, *Nyctalus leisleri*, *Vespertilio murinus*, *Eptesicus serotinus* и *Tadarida teniotis*/*Nyctalus lasiopterus* - не са сред видовете, за

които 33 BG0000500 „Войница“ има значима оценка. При мониторинга в района на пВЕП „Ветрослав“ са идентифицирани 8 вида прилепи и 8 акустични групи, невъзможни за определяне до вид. От видовете, релевантни за 33 BG0000500 „Войница“, са установени *Rhinolophus ferrumequinum* и *Miniopterus schreibersii*, както и акустична група *Myotis* sp., която не позволява надеждно разграничаване до отделен вид, но е релевантна за видовете *Myotis blythii*, *Myotis capaccinii*, *Myotis emarginatus*, *Myotis bechsteinii* и *Myotis myotis*. Не са потвърдени на видово ниво *Rhinolophus mehelyi*, *Rhinolophus euryale* и *Rhinolophus blasii*.

Количествено, от 10-те вида прилепи, включени в стандартния формуляр на 33 BG0000500 „Войница“, 2 вида са установени на видово ниво в мониторинга - *Rhinolophus ferrumequinum* и *Miniopterus schreibersii*. Още 5 вида от род *Myotis* са потенциално обхванати от акустичната група *Myotis* sp., но без възможност за сигурно видово разграничаване. Така общо 7 от 10 вида имат пряка или групов акустична релевантност към резултатите от мониторинга, но само 2 вида са потвърдени до вид. От видовете, предмет на опазване в 33 BG0000500 „Войница“, *Miniopterus schreibersii* е класифициран като вид с висока чувствителност към ветроенергийни съоръжения съгласно EUROBATS. За останалите релевантни видове от родовете *Rhinolophus* и *Myotis* е определена ниска чувствителност.

Важен резултат от мониторинга е, че най-високата активност на прилепи е пространствено свързана с конкретни ландшафтни елементи - ръкавите на р. Бойнишка, р. Тополовец, горски участъци, необработваеми земи и потенциални убежища в с. Големаново. В периода на дисперсия на колонии и начало на есенна миграция е отчетена висока активност при детектори № 3 и „Резерва“, съответно в зоната на WTG 3-WTG 4 и в близост до дере/река. Средна активност е отчетена при детектори № 7 и № 15, съответно в района на WTG 7, WTG 8, WTG 11, WTG 12 и речни/крайречни структури. При детектор № 6, свързан с WTG 5-WTG 6, активността е слаба до много слаба. През пролетната миграция най-висока активност е отчетена при детектори № 10 и № 15, съответно в зоната на WTG 7 и край речен ръкав. В доклада от мониторинга е посочена вероятност за локален миграционен коридор с местно значение, като доминиращата активност е от групата *Pipistrellus nathusii/kuhlai*. Тази група има значение за общия риск за прилепите, но не е предмет на опазване в 33 BG0000500 „Войница“. Установената активност е важна за определяне на оперативните мерки, но не води автоматично до извод за въздействие върху предмета на опазване на зоната.

Специализираната CRA оценка определя ниска чувствителност към ветроенергийни съоръжения за видовете от родовете *Rhinolophus* и *Myotis*, средна чувствителност за *Barbastella barbastellus* и висока чувствителност за *Miniopterus schreibersii*. Въпреки това мониторингът не установява концентрации, убежища или други функционално критични местообитания на видовете предмет на опазване в близост до планираните ветрогенератори. Поради това вероятността от въздействие върху популациите в защитената зона остава ниска.

Скринингът по видове е представен в следната таблица.

Таблица 5.1.2-1 Чувствителност определена въз основа на EUROBATS Publication Series No. 6, Revision 2014)

Вид	Установен в мониторинга	Функционална връзка с района на ИП	Чувствителност по EUROBATS	Експозиция	Необходимост от последваща оценка
<i>Rhinolophus mehelyi</i>	Не е установен	Потенциална	Ниска	Ниска	не
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Установен	Налице	Ниска	Ниска до средна	да
<i>Rhinolophus euryale</i>	Не е установен	Потенциална	Ниска	Ниска	не

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шипенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Вид	Установен в мониторинга	Функционална връзка с района на ИП	Чувствителност по EUROBATS	Експозиция	Необходимост от последваща оценка
<i>Rhinolophus blasii</i>	Не е установен	Потенциална	Ниска	Ниска	не
<i>Myotis blythii</i>	Представен в <i>Myotis</i> sp.	Налице	Ниска	Ниска	да
<i>Miniopterus schreibersii</i>	Установен	Налице	Висока	Средна	да
<i>Myotis capaccinii</i>	Представен в <i>Myotis</i> sp.	Потенциална	Ниска	Ниска	да
<i>Myotis emarginatus</i>	Представен в <i>Myotis</i> sp.	Потенциална	Ниска	Ниска	да
<i>Myotis bechsteinii</i>	Представен в <i>Myotis</i> sp.	Потенциална	Ниска	Ниска	не
<i>Myotis myotis</i>	Представен в <i>Myotis</i> sp.	Налице	Ниска	Ниска	да

Резултатите от скрининга показват, че за преобладаващата част от видовете прилепи, предмет на опазване в 33 BG0000500 „Войница“, е определена ниска чувствителност към ветроенергийни съоръжения съгласно EUROBATS. Въпреки високата чувствителност на *Miniopterus schreibersii*, установената експозиция е средна и е свързана основно с преминаващи индивиди, без данни за убежища или концентрации в района на инвестиционното предложение. За останалите видове комбинацията от ниска чувствителност и ниска експозиция обуславя ниска вероятност за въздействие върху популациите предмет на опазване.

В количествен аспект видовете с популации, посочени в стандартния формуляр на зоната, са *Rhinolophus mehelyi*, *Rhinolophus ferrumequinum*, *Myotis blythii* и *Myotis myotis* с по 11–50 индивида, както и *Myotis bechsteinii* с 6–10 индивида. При тези видове е определена ниска чувствителност към ветроенергийни съоръжения съгласно CRA и EUROBATS. Не е налице основание да се приеме, че евентуално въздействие върху отделни индивиди би довело до измерима промяна в числеността, структурата или природозащитното състояние на популациите, предмет на опазване в защитената зона, тъй като не са установени ключови концентрации, убежища или други функционално критични местообитания на тези видове в района на инвестиционното предложение. Количествената оценка е извършена чрез съпоставяне на броя на видовете предмет на опазване, установени или потенциално обхванати от мониторинга; рисковата категория по CRA; пространствената активност по детектори; и наличието или липсата на пряка връзка с роторната зона.

Таблица 5.1.2-2 Скрининг на видове прилепи предмет на опазване в 33 „Войница“

Вид	Потенциален механизъм на въздействие	Ефект върху предмета и целите на опазване	Значимост	Допустимост
<i>Rhinolophus mehelyi</i>	Потенциално въздействие върху отделни индивиди чрез сблъсък; рискът от баротравма се оценява като нисък поради ниската експозиция към роторната зона	Не се очаква измерима промяна в популацията или БПС	Пренебрежима	Приемливо
<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	Потенциално въздействие върху отделни индивиди чрез сблъсък; рискът от баротравма се оценява като нисък поради ниската експозиция към роторната зона	Не се очаква измерима промяна в популацията или БПС	Незначителна	Приемливо
<i>Rhinolophus euryale</i>	Потенциално въздействие върху отделни индивиди чрез сблъсък; рискът от баротравма се оценява като нисък поради ниската експозиция към роторната зона	Не се очаква измерима промяна в популацията или БПС	Пренебрежима	Приемливо
<i>Rhinolophus blasii</i>	Потенциално въздействие върху отделни индивиди чрез сблъсък; рискът от баротравма се оценява	Не се очаква измерима промяна в популацията или БПС	Пренебрежима	Приемливо

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шипшеници“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

	като нисък поради ниската експозиция към роторната зона			
Myotis blythii	Потенциално въздействие върху отделни индивиди чрез сблъсък или баротравма	Не се очаква измерима промяна в популацията или БПС	Незначителна	Приемливо
Miniopterus schreibersii	Потенциално въздействие върху отделни индивиди чрез сблъсък или баротравма	Не се очаква измерима промяна в популацията или БПС	Незначителна*	Приемливо
Myotis capaccinii	Потенциално въздействие върху отделни индивиди чрез сблъсък или баротравма	Не се очаква измерима промяна в популацията или БПС	Незначителна	Приемливо
Myotis emarginatus	Потенциално въздействие върху отделни индивиди чрез сблъсък или баротравма	Не се очаква измерима промяна в популацията или БПС	Незначителна	Приемливо
Myotis bechsteinii	Потенциално въздействие върху отделни индивиди чрез сблъсък или баротравма	Не се очаква измерима промяна в популацията или БПС	Пренебрежима	Приемливо
Myotis myotis	Потенциално въздействие върху отделни индивиди чрез сблъсък или баротравма	Не се очаква измерима промяна в популацията или БПС	Незначителна	Приемливо

*Високата чувствителност на *Miniopterus schreibersii* към ветроенергийни съоръжения не води автоматично до значимо въздействие върху предмета на опазване на защитената зона. Значимостта е оценена с оглед пространствената връзка между популацията в зоната и района на инвестиционното предложение, липсата на убежища и концентрации в района на проекта и предвидените мерки за ограничаване на риска.

За част от разгледаните видове е установена функционална връзка между защитената зона и района на инвестиционното предложение, а за останалите такава е оценена като потенциална въз основа на екологичните изисквания на видовете и наличието на подходящи местообитания в по-широкия ландшафт. За нито един от видовете прилепи, предмет на опазване в ЗЗ BG0000500 „Войница“, не е установен механизъм, който да доведе до загуба на убежища, влошаване на хранителни местообитания, прекъсване на функционална свързаност или измерима промяна в числеността и структурата на популациите в защитената зона. Потенциалното въздействие е ограничено до възможно засягане на отделни индивиди извън границите на защитената зона.

За намаляване на остатъчният риск CRA предвижда оперативно ограничаване на работата на ветрогенераторите с много висок и висок приоритет - WTG 3, WTG 4, WTG 7, WTG 11, WTG 12 и WTG 19 - при условия на повишена активност на прилепи. Мерките са сезонно диференцирани: юли–октомври за WTG 3, WTG 4, WTG 7, WTG 11 и WTG 12; март–май за WTG 7 и WTG 15; и май–юли за WTG 3, WTG 4 и WTG 7. Предвиден е праг за curtailment през нощните часове, при температура над 10°C и скорост на вятъра под 3,5 m/s. Тези мерки са насочени към периодите и съоръженията с най-висока установена активност и следва да се прилагат адаптивно, въз основа на резултатите от пост-строителния мониторинг.

След прилагане на предвидените мерки остатъчният риск остава нисък и не води до вероятност от значително отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитената зона.

В заключение, за прилепите, предмет на опазване в ЗЗ BG0000500 „Войница“, се установява функционална връзка с по-широкия ландшафт около инвестиционното предложение, но не се установява реален механизъм за значително отрицателно въздействие върху популациите в зоната. Въздействието е възможно на ниво отделни индивиди, основно при преминаване или хранене извън границите на защитената зона, но предвид ниската чувствителност на повечето релевантни видове, ограничената експозиция на *Miniopterus schreibersii*, липсата на убежища и ключови концентрации в района на инвестиционното предложение и предвидените мерки за ограничаване на риска,

инвестиционното предложение и местообитанията, предмет на опазване, в ландшафта са налице отделни горски петна, дерета, дървесно-храстови формации и крайречни участъци, които формират мрежа от структурни връзки между полигоните на природните местообитания в защитената зона и сходни местообитания, разположени извън нейните граници.

Съгласно концепцията за екологична свързаност тези полигони с картирани природни местообитания извън защитената зона могат да функционират като междинни елементи (stepping stones), а линейните елементи на ландшафта – като локални екологични коридори, подпомагащи обмяна на организми между отделните полигони на природни местообитания. По този начин те допринасят за поддържането на функционалната свързаност на мрежа от местообитания в регионален мащаб.

В разглеждания случай проектът е разположен предимно в обработваеми земеделски площи и не засяга пряко нито полигоните на природните местообитания в защитената зона, нито сходните местообитания извън нея, които осигуряват функционална свързаност. Не се установява прекъсване на съществуващи ландшафтни връзки или изолиране на отделни полигони. Поради това установената функционална връзка се отчита като характеристика на екологичната структура на района, но не представлява самостоятелен механизъм за значително отрицателно въздействие върху природните местообитания, предмет на опазване в ЗЗ BG 0000523 „Шишенци“.

Скринингът е извършен чрез последователен анализ на следните пространствени и екологични критерии:

- наличие на пространствено припокриване между елементите на инвестиционното предложение и природни местообитания от типовете, предмет на опазване в защитена зона BG 0000523 „Шишенци“, независимо дали са разположени в границите на зоната или извън нея;
- наличие на функционална връзка между проектната територия и местообитанията чрез съществуващите екосистеми и елементи на ландшафта;
- наличие на реален механизъм на въздействие, способен да предизвика промяна в площта, структурата или функциите на съответното местообитание;
- вероятност въздействието да достигне до предмета на опазване на защитената зона.

Оценката е основана на интегриран анализ на следните информационни източници:

- Карта на природните местообитания по Директива 92/43/ЕИО, включваща разпространението на типовете местообитания, предмет на опазване в защитената зона и в околния район.
- Карта на обхвата на очакваните въздействия върху природните местообитания, изготвена за инвестиционното предложение, съдържаща зоните на пряко физическо въздействие, строителните площадки, обслужващата инфраструктура и транспортния достъп.
- Карта на типовете екосистеми (MAES), използвана за определяне на екологичния контекст на проектната територия, степента на естественост на засегнатите площи и наличието на функционални връзки между проекта и защитената зона.
- Карта на елементите на ландшафта по чл. 30 от Закона за биологичното разнообразие, включваща горски територии, дерета, оврази, речни корита, влажни зони, храстови формации, линейни дървесни елементи и други структури с коридорна функция.

- Стандартния формуляр на защитена зона BG 0000523 „Шишенци“, включително актуализирания списък на природните местообитания и тяхната площ, природозащитна стойност и оценка на представителност.
- Резултатите от теренните проучвания и ГИС анализите, извършени в рамките на настоящата оценка.

Пространственият анализ показва, че всички проектни елементи са разположени в антропогенно трансформиран земеделски ландшафт, доминиран от обработваеми земи (екосистема тип 52 по MAES), като липсва директно припокриване между елементите на инвестиционното предложение и природните местообитания, предмет на опазване в защитена зона BG 0000523 „Шишенци“. Не е установено и навлизане на строителни площадки, обслужващи пътища или кабелни трасета в границите на защитената зона.

Установено е, че най-близко разположените до инвестиционното предложение местообитания са алувиални гори (91E0*), хидрофилни съобщества от високи тревы (6430) и локално горски местообитания от тип 91M0, разположени по долината на р. Тополовец и прилежащите дерета. Връзката между проектната територия и тези местообитания се осъществява чрез система от дерета, крайречни участъци, дървесно-храстови формации и други линейни елементи на ландшафта, които формират локална екологична свързаност в района

Въз основа на този анализ за всеки тип природно местообитание е оценено наличието на пространствена връзка, функционална свързаност и потенциален механизъм на въздействие, като резултатите от скрининга са представени в Таблица 5.2.1-1 с цел определяне на необходимостта от последваща детайлна оценка.

Таблица 5.2.1-1. Скрининг на природните местообитания – предмет на опазване в ЗЗ BG 0000523 „Шишенци“

Код	Природно местообитание	Пространствено припокриване с ИП	Попадане в обхвата на очаквани физически въздействия	Функционална връзка чрез екосистеми и ландшафтни елементи	Потенциален механизъм на въздействие	Скринингова оценка
6430	Хидрофилни съобщества от високи тревы	Не	Не	Ограничена чрез долината на р. Тополовец и прилежащите дерета	Не е установен реален механизъм при избрания вариант на ИП	Отпада от последваща оценка
91E0*	Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i>	Частично по Вариант 2 на ВЕЛ	Да само за ариант 2 на ВЕЛ	Ограничена пространствена връзка чрез речната долина	Не е установен реален механизъм при избрания вариант на ИП	Детайлна оценка
91G0*	Панонски гори с <i>Quercus petraea</i> и <i>Carpinus betulus</i>	Не	Не	Ограничена	Липсва механизъм	Отпада от последваща оценка
91H0*	Панонски гори с <i>Quercus pubescens</i>	Не	Ограничено пространствено съседство извън ЗЗ	Ограничена	Липсва механизъм	Отпада от последваща оценка
91I0	Евро-сибирски степни гори с <i>Quercus spp.</i>	Не	Ограничено пространствено съседство извън ЗЗ	Ограничена	Липсва механизъм	Отпада от последваща оценка
91M0	Балкано-панонски церово-горунови гори	Не	Ограничено пространствено съседство извън ЗЗ	Ограничена	Потенциално локално влошаване на периферни участъци и екотонни зони	Детайлна оценка

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шишенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Код	Природно местообитание	Пространствено припокриване с ИП	Попадане в обхвата на очаквани физически въздействия	Функционална връзка чрез екосистеми и ландшафтни елементи	Потенциален механизъм на въздействие	Скринингова оценка
91W0	Мизийско-балкански гори от Quercus cerris и Quercus frainetto	Не	Не	Ограничена	Липсва механизъм	Отпада от последваща оценка
91Z0	Мизийски гори от сребролистна липа	Не	Не	Ограничена	Липсва механизъм	Отпада от последваща оценка

Резултатите от скрининга показват, че за преобладаващата част от природните местообитания, предмет на опазване в защитена зона BG0000523 „Шишенци“, липсват пространствено припокриване и механизми за въздействие, поради което те отпадат от последваща оценка. Детайлна оценка се извършва за местообитанията 91I0 и 91M0, за които е установена пространствена близост до проектната територия и наличие на функционална връзка чрез съществуващите елементи на ландшафта. За останалите природни местообитания не са установени механизми, чрез които въздействията от инвестиционното предложение могат да достигнат до предмета на опазване на защитената зона.

Природно местообитание 91M0

По картния материал 91M0 е представено в района като система от горски петна, екотони и дървесно-храстови структури в земеделски ландшафт. Тези участъци имат значение за общата горска мозаечност и могат да изпълняват роля на междинни елементи в локалната екологична свързаност. В същото време не е установено засегнатите участъци/полигони да представляват непрекъснат полигон, преминаващ към границите на ЗЗ BG0000523 „Шишенци“, нито е доказано, че засягането им прекъсва съществена функционална връзка с площите на 91M0 в самата зона.

Поради това функционалната роля на засегнатите участъци/полигони на 91M0 се оценява като ограничена. Местообитанието е сходно по тип и функция с предмета на опазване в зоната, но връзката със ЗЗ е периферна и не е доказана като съществена за поддържане на площта, структурата или функциите на 91M0 в ЗЗ BG0000523.

Степента на засягане също се оценява като ограничена, тъй като е налице локално засягане, но без данни за разделяне на непрекъснат полигон, трайна фрагментация, изолиране на горскостопанска единица или прекъсване на функционална връзка със защитената зона.

Местообитание	Пряко засягане в ЗЗ	Площ в обхвата на потенциални въздействия извън ЗЗ	Площ в обхвата на сервитут* на WTG16	Функционална роля	Степен на засягане	Значимост по матрицата
91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори извън ЗЗ	-	3,06 ha	0,69 ha	Ограничена	Ограничена	Незначителна

Природно местообитание 91E0*

За полигон на местообитание 91E0* с припл. площ 1.6 ha се очаква засягане в обхвата на сервитут на ВЕЛ по Вариант 2 на площ около 1 дка.

Местообитание	Пряко засягане в ЗЗ	Площ в обхвата на потенциални въздействия извън ЗЗ	Площ в обхвата на сервитут на ВЕЛ Вар. 2	Функционална роля	Степен на засягане	Значимост по матрицата
---------------	---------------------	--	--	-------------------	--------------------	------------------------

91E0* Балкано-панонски церово-горунови гори извън ЗЗ	-	1,6 ha	0,1 ha	Ограничена	Ограничена	Незначителна*
--	---	--------	--------	------------	------------	---------------

5.2.2 Видове от дивата флора и фауна

Водни безгръбначни

Водните безгръбначни, предмет на опазване в ЗЗ BG0000523 „Шишенци“, са свързани с постоянни или относително устойчиви водни течения, речни участъци с естествен субстрат, крайречни местообитания и запазена хидроморфологична структура. Инвестиционното предложение не предвижда изграждане на ветрогенератори, площадки или други постоянни съоръжения в границите на защитената зона и не засяга пряко водни местообитания в нея. Потенциален механизъм на въздействие е възможен единствено при пътните пресичания на малки водни течения, дерета и временни оттоци, където при подобряване на съществуващите полски пътища може да се наложи изграждане или реконструкция на водостоци или премоствания. Този механизъм е локален и е свързан с краткотрайно размътване, механично нарушаване на дънния субстрат и временна промяна на условията в непосредствената точка на пресичане.

При проектиране на съоръженията с достатъчна хидравлична проводимост, без създаване на праг, без стесняване на активното русло и без прекъсване на надлъжната свързаност на водното течение, не се очаква трайно влошаване на местообитанията на водните безгръбначни. Не се предвиждат водовземане, заустване на отпадъчни води или промяна на хидрологичния режим на водните тела, свързани със защитената зона.

С оглед локалния характер на възможното въздействие, липсата на пряко засягане на местообитания в границите на ЗЗ BG0000523 „Шишенци“ и възможността за техническо предотвратяване на бариерен и хидроморфологичен ефект, не се очаква значимо отрицателно въздействие върху водните безгръбначни, предмет на опазване в зоната.

Сухоземни безгръбначни

Сухоземните безгръбначни, предмет на опазване в защитената зона, са свързани основно с естествени и полуестествени тревни местообитания, храстови съобщества, горски ръбове, стари дървета и мозаечни екотонни структури. Проектната територия е доминирана от интензивно обработваеми земеделски земи, които имат ограничена пригодност за поддържане на устойчиви популации на такива видове.

Инвестиционното предложение не засяга пряко природни местообитания в границите на ЗЗ BG0000523 „Шишенци“ и не води до загуба на горски, тревни или екотонни местообитания с доказано значение за квалифициращите видове сухоземни безгръбначни. Възможното засягане на отделни крайпътни тревни ивици или периферни необработваеми участъци извън зоната е локално и не създава механизъм за промяна в състоянието на популациите в защитената зона.

Наличните ландшафтни елементи - дерета, горски петна, дървесно-храстови формации и крайречни участъци - се отчитат като елементи на екологична свързаност, но проектът не ги прекъсва в степен, която да доведе до изолиране на местообитания или популации. Поради това не се установява реален механизъм за значимо отрицателно въздействие върху сухоземните безгръбначни, предмет на опазване в ЗЗ BG0000523 „Шишенци“.

Земноводни и влечуги

Земноводните, предмет на опазване в ЗЗ BG0000523 „Шишенци“, са свързани предимно с влажни местообитания, временни и постоянни водоеми, дерета, крайречни участъци и прилежащи тревни и горски местообитания. Влечугите използват по-широк

спектър от местообитания, включително тревни площи, храсталаци, горски ръбове, синори, каменисти участъци и земеделски ландшафт с достатъчно укрития.

Районът на инвестиционното предложение е извън границите на защитената зона и е зает преимуществено от обработваеми площи. Възможна е локална експозиция на отделни индивиди извън зоната, особено в участъци около дерета, пътища, крайпътни ивици и необработваеми петна. Този потенциален механизъм е свързан основно със строителната фаза - движение на техника, разчистване на ограничени площи, временен шум, човешко присъствие и риск от случайно прегазване или попадане в строителните изкопи на отделни индивиди.

Тези въздействия са локални, временни и не са насочени към популациите в границите на 33 BG0000523 „Шишенци“. Не се засягат места за размножаване в защитената зона, не се прекъсват трайни миграционни направления между водни и сухоземни местообитания и не се очаква промяна в числеността или структурата на квалифициращите популации.

При прилагане на стандартни строителни мерки - ограничаване на строителната дейност в рамките на определените трасета и площадки, недопускане на излишно навлизане в дерета и влажни участъци, както и контрол при пътните пресичания - въздействието върху земноводните и влечугите се оценява като незначително и без вероятност за засягане на предмета и целите на опазване на защитената зона.

Риб

Рибите, предмет на опазване в 33 BG0000523 „Шишенци“, са свързани с речни местообитания, естествен воден режим, дънна структура, непрекъснатост на водното течение и качество на водите. Инвестиционното предложение не включва водовземане, заустване на отпадъчни води, корекция на речни течения или дейности, които могат да доведат до трайна промяна на хидрологичния режим в защитената зона.

Потенциален механизъм на въздействие е възможен при пресичанията на малки водни течения и дерета от пътищата за достъп, когато се налага изграждане или реконструкция на водостоци или премоствания. При неправилно проектиране водостоците могат да доведат до локално стесняване на руслото, увеличаване на скоростта на течението, натрупване на наноси или създаване на праг, който би затруднил придвижването на водните организми.

Този риск следва да бъде елиминиран на етап работно проектиране чрез оразмеряване на съоръженията съобразно хидравличната проводимост на водното течение, запазване на естествения надлъжен профил, недопускане на прагове и осигуряване на непрекъснатост на водния поток. При мостови съоръжения без опори в речното легло постоянният екологичен ефект е практически пренебрежим. При водостоци самото съоръжение е постоянен елемент на инфраструктурата, но не следва да води до постоянно отрицателно въздействие, ако е правилно проектирано и поддържано.

С оглед липсата на пряко засягане на речни местообитания в границите на 33 BG0000523 „Шишенци“ и ограничения характер на потенциалните строителни въздействия, не се очаква значимо отрицателно въздействие върху рибите, предмет на опазване в защитената зона.

Бозайници (без прилепи)

Бозайниците, предмет на опазване в 33 BG0000523 „Шишенци“, използват различни типове местообитания - речни долини, крайречна растителност, влажни зони, горски участъци, открити тревни местообитания и мозаечен земеделски ландшафт. Проектът е разположен извън границите на защитената зона и не засяга пряко местообитания в нея.

За видовете, свързани с открити тревни и лесостепни местообитания, включително лалугер (*Spermophilus citellus*), черногръд хомяк (*Mesocricetus newtoni*) и пъстър пор

(Vormela peregrina), проектната територия има ограничена пригодност поради преобладаващото интензивно земеделско ползване. При проведените теренни проучвания не са установени индивиди, активни дупки, колонии или други признаци за присъствие на лалугер и черногръд хомяк, както и следи от пъстър пор. Липсата на установени колонии на лалугер допълнително намалява вероятността районът да има значение като ловна територия за пъстрия пор.

За видрата (*Lutra lutra*) релевантен потенциален механизъм е свързан с пресичанията на водни течения от пътищата за достъп. При недостатъчно оразмерени водостоци, липса на сухи крайбрежни ивици или създаване на бариерен ефект при високи води може локално да се затрудни придвижването на вида по речните коридори. Поради това при проектиране на водостоци и мостови съоръжения следва да се осигури хидравлична проводимост и възможност за преминаване на видрата чрез запазване или оформяне на сухи крайбрежни ивици, берми или еквивалентно техническо решение.

При тези условия не се очаква прекъсване на екологичната свързаност по водните течения, загуба на ключови местообитания или въздействие върху популацията на видрата в ЗЗ BG0000523 „Шишенци“. Възможното въздействие върху бозайниците без прилепи се ограничава до краткотрайно безпокойство на отделни индивиди извън границите на защитената зона и не създава механизъм за значимо отрицателно въздействие върху предмета, целите или целостта на защитената зона.

Прилепи

Оценката на въздействието върху видовете прилепи, предмет на опазване в ЗЗ BG0000523 „Шишенци“, е извършена чрез съпоставяне на предмета на опазване и оценките на видовете по стандартния формуляр, резултатите от предстроителния хироптерологичен мониторинг, ландшафтния контекст на проектната територия и специализираната оценка на риска от сблъсък с ветрогенераторите (ПРИЛОЖЕНИЕ 6).

В стандартния формуляр на ЗЗ BG0000523 „Шишенци“ са включени 10 вида прилепи: *Rhinolophus mehelyi*, *Rhinolophus ferrumequinum*, *Rhinolophus euryale*, *Rhinolophus blasii*, *Myotis blythii*, *Miniopterus schreibersii*, *Myotis capaccinii*, *Myotis emarginatus*, *Myotis bechsteinii* и *Myotis myotis*. От тях с количествено посочени популации и оценка на популацията „С“ са *Rhinolophus mehelyi* - 11–50 инд., *Rhinolophus ferrumequinum* - 11–50 инд., *Myotis blythii* - 11–50 инд. и *Myotis myotis* - 11–50 инд. За *Myotis bechsteinii* е посочена численост 6–10 инд., но оценката на популацията е „D“, т.е. незначително наличие. За *Rhinolophus euryale*, *Rhinolophus blasii*, *Miniopterus schreibersii*, *Myotis capaccinii* и *Myotis emarginatus* липсват количествени данни или е посочена оценка на популацията „D“. Това разграничение е съществено, тъй като видовете с оценка „D“ не следва да се третираат като видове, за които зоната има съществено значение за поддържане на представителна популация.

ЗЗ BG0000523 „Шишенци“ е разположена извън границите на инвестиционното предложение. Не се засягат пряко подземни убежища, зимовища, размножителни убежища или други ключови местообитания на прилепи в границите на зоната. Поради това оценката е насочена към възможни функционални въздействия върху отделни индивиди, които биха могли да използват по-широкия ландшафт между защитената зона, речните долини, горските участъци, с. Големаново и проектната територия. Проектната територия попада предимно в пригодни местообитания за прилепи, докато оптималните местообитания в по-широкия район са свързани основно с речните долини, горските масиви и влажните зони. Това обуславя потенциална функционална връзка между ЗЗ BG0000523 „Шишенци“ и района на инвестиционното предложение. Функционалната връзка обаче не представлява въздействие сама по себе си, а е основание да се провери дали съществува реален механизъм на въздействие - загуба на убежища, влошаване на

трофични местообитания, прекъсване на коридори за придвижване или повишен риск от смъртност при експлоатация на ветрогенераторите.

При мониторинга в района на пВЕР „Ветрослав“ са идентифицирани 8 вида прилепи и 8 акустични групи, които не могат надеждно да бъдат определени до вид. От видовете, включени в стандартния формуляр на 33 BG0000523 „Шишенци“, на видово ниво е установен *Rhinolophus ferrumequinum*. Регистриран е и *Miniopterus schreibersii*, но за този вид в стандартния формуляр на зоната популацията е с оценка „D“. Акустичната група *Myotis sp.* е релевантна за част от видовете *Myotis*, предмет на опазване в зоната, но не позволява надеждно разграничаване между *Myotis blythii*, *Myotis capaccinii*, *Myotis emarginatus*, *Myotis bechsteinii* и *Myotis myotis*. Поради това видовете от род *Myotis* следва да се разглеждат предпазливо - като потенциално представени чрез акустичната група, но не като сигурно установени до вид.

От значение за оценката е, че видовете от родовете *Rhinolophus* и *Myotis* са свързани предимно със структурирани местообитания, горски ръбове, крайречни участъци, линейни ландшафтни елементи и убежища, като обичайно имат по-ниска експозиция към открития роторен обхват в сравнение с видове, летящи активно в откритото въздушно пространство. В използваната CRA оценка (ПРИЛОЖЕНИЕ 6) високорисковите видове по отношение на сблъсък и баротравма са основно *Nyctalus noctula*, *Nyctalus leisleri*, *Vespertilio murinus*, *Eptesicus serotinus* и *Tadarida teniotis*/*Nyctalus lasiopterus*. Тези видове не са сред видовете, за които 33 BG0000523 „Шишенци“ има оценена значима популация по стандартния формуляр.

Най-високата прилепна активност в района на инвестиционното предложение е пространствено свързана с конкретни ландшафтни елементи - ръкавите на р. Бойнишка, горски ръбове, необработваеми площи и потенциални убежища в с. Големаново. Тези данни показват реално използване на по-широкия ландшафт от прилепи, но не доказват наличие на ключови убежища или концентрации на видове, предмет на опазване в 33 BG0000523 „Шишенци“, в непосредствената зона на проектните площадки и роторния риск. Следователно въздействието не следва да се оценява като засягане на популации в зоната, а като потенциален риск за отделни индивиди извън нейните граници.

За видовете с популационна оценка „C“ в стандартния формуляр - *Rhinolophus mehelyi*, *Rhinolophus ferrumequinum*, *Myotis blythii* и *Myotis myotis* - не е установен механизъм, който да води до пряка загуба на убежища, влошаване на местообитания в границите на защитената зона или прекъсване на функционална свързаност между зоната и по-широкия ландшафт. За *Rhinolophus ferrumequinum* е налице потвърждение от мониторинга, но рискът от сблъсък се оценява като нисък поради видовата екология и ограничената експозиция към открития роторен обхват. За видовете от род *Myotis* е налице акустична релевантност чрез групата *Myotis sp.*, но липсва сигурно видово разграничаване и не са установени ключови концентрации или убежища в зоната на въздействие.

За видовете с оценка на популацията „D“ в стандартния формуляр - *Rhinolophus euryale*, *Rhinolophus blasii*, *Miniopterus schreibersii*, *Myotis capaccinii*, *Myotis emarginatus* и *Myotis bechsteinii* - наличните данни не позволяват да се обоснове съществено значение на зоната за поддържане на представителна популация. Тези видове са разгледани в оценката поради принципа на предпазливостта и общата им природозащитна значимост, но евентуалното им установяване или акустична релевантност в района на инвестиционното предложение не следва автоматично да се интерпретира като риск за предмета и целите на опазване на 33 BG0000523 „Шишенци“.

Потенциалният механизъм на въздействие при експлоатацията на ветрогенераторите е риск от сблъсък или баротравма за отделни индивиди, преминаващи или хранещи се в района на проекта. Този механизъм е реален за прилепите като група, но за видовете, предмет на опазване в 33 BG0000523 „Шишенци“, експозицията е ограничена. Не се

установява механизъм за загуба или увреждане на убежища, засягане на размножителни колонии или зимовища, влошаване на трофични местообитания в границите на зоната или измерима промяна в числеността и структурата на популациите в защитената зона.

Предписаните мерки за оперативно ограничаване на работата на ветрогенераторите с повишен приоритет, сезонно диференцирани спрямо периодите на по-висока прилепна активност, както и пост-строителният мониторинг, са съществени за поддържане на остатъчния риск в ниски граници. Те следва да се прилагат адаптивно, въз основа на реално установената активност и евентуално регистрирана смъртност след въвеждане на парка в експлоатация.

В заключение, за прилепите, предмет на опазване в 33 BG0000523 „Шишенци“, е възможна функционална връзка с по-широкия ландшафт около инвестиционното предложение, но не е установен реален механизъм за значително отрицателно въздействие върху популациите в зоната. Въздействието е възможно на ниво отделни индивиди извън границите на защитената зона, но предвид липсата на пряко засягане на убежища и ключови местообитания, ограничената експозиция на видовете с оценена популационна значимост, оценката „D“ за част от видовете и предвидените мерки за ограничаване на риска, не се очаква значимо отрицателно въздействие върху предмета, целите на опазване и целостта на 33 BG0000523 „Шишенци“.

5.3 Защитена зона BG 0002002 „Западен Балкан“ за опазване на дивите птици

Инвестиционното предложение не попада в границите на 33 BG0002002 „Западен Балкан“, като най-близката точка от границата на зоната отстои на около 17 km от проектната територия. Поради това не се очаква пряко засягане на територията на защитената зона, пряка загуба на местообитания в нея, фрагментация на местообитания в границите ѝ или промяна в структурата на зоната. Анализът е насочен към възможните косвени въздействия върху видове птици - предмет на опазване, които биха могли да използват района на ИП при хранене, дисперсия, сезонни придвижвания или миграция. Оценката е извършена съобразно мотивите от преценката за вероятната степен на РИОСВ-Монтана, според които потенциалните въздействия върху птиците могат да бъдат свързани с: повишаване на смъртността вследствие риск от сблъсък с ветрогенераторите; възможен бариерен ефект; обезпокояване и прогонване по време на строителството; загуба или увреждане на трофични, гнездови местообитания или местообитания за почивка и хранене; както и евентуален кумулативен ефект с други дейности и инфраструктура.

Оценката почива върху следната методологична логика, чиито отделни елементи са подкрепени от научната литература и ръководните документи на ЕК и др. широкопризнати и използвани национални указания и ръководства (напр. това на NatureScot/SNH). При оценката е прието, че наличието на вид, който е в предмета на опазване на защитена зона в района на инвестиционното предложение не представлява само по себе си доказателство за въздействие върху предмета на опазване на съответната защитена зона. Определящо значение имат степента на експозиция към съоръженията, наличието на функционална връзка със защитената зона и вероятността установените въздействия да доведат до измерими промени в параметрите на благоприятното природозащитно състояние на квалифициращите популации.

33 BG0002002 „Западен Балкан“ е определена като Орнитологично важно място (ОВМ) въз основа на наличието на значими популации на видове птици, отговарящи на критериите A1, C1, C6, B2 и B3 на BirdLife International. Квалифициращите видове включват както едри грабливи птици и видове с висока природозащитна стойност (напр. *Aquila heliaca*, *Aquila chrysaetos*, *Falco cherrug*, *Falco peregrinus*, *Accipiter brevipes* и *Pernis apivorus*), така и редица горски видове, за които зоната поддържа значими национални или

европейски популации (*Bonasa bonasia*, *Glauclidium passerinum*, *Strix uralensis*, *Aegolius funereus*, *Dendrocopos leucotos*, *Dendrocopos medius*, *Picus canus*, *Ficedula semitorquata*, *Lanius collurio*, *Emberiza hortulana* и др.).

От гледна точка на настоящата оценка не всички квалифициращи видове имат еднаква релевантност по отношение на потенциалните въздействия от ветроенергийни съоръжения. Най-висока чувствителност към риск от сблъсък и бариерен ефект проявяват едрите реещи се птици и дневните грабливи видове, които използват големи територии извън границите на защитената зона и могат да поддържат функционална връзка с района на инвестиционното предложение. За разлика от тях значителна част от квалифициращите горски видове са свързани с вътрешността на горските местообитания в Западна Стара планина, притежават ограничени индивидуални територии и не проявяват екологична зависимост от района на инвестиционното предложение, поради което вероятността от въздействие върху техните популации е пренебрежимо малка.

Поради това оценката е фокусирана върху видовете, които едновременно са предмет на опазване на защитената зона, притежават висока чувствителност към ветроенергийни съоръжения и за които е налице потенциална функционална връзка с района на инвестиционното предложение, като останалите квалифициращи видове са разгледани в контекста на отсъствието на пространствена и екологична свързаност.

За всички видове от предмета на опазване е извършен предварителен скрининг, обобщен в Таблица 5.3-1 „Скрининг на видовете птици предмет на опазване на 33 BG0002002 „Западен Балкан“ по отношение на необходимостта от детайлна оценка“. В рамките на този скрининг са анализирани:

- природозащитната значимост на вида в зоната (по СФД);
- наличието на регистрации в района на инвестиционното предложение по време на миграция, размножаване и зимуване;
- степента на функционална свързаност с района на инвестиционното предложение;
- чувствителността към риск от сблъсък и изместване от ветроенергийни съоръжения;
- потенциалните механизми за въздействие.

Функционалната свързаност между района на ИП и 33 е фактологичен въпрос, решаван въз основа на данните от мониторинга и публикуваните данни за ловните и хранителните обходи на отделните видове. При 17 km разстояние тя не е установена въз основа на наличните данни за повечето видове, но е теоретично възможна за видовете с документиран обход над 17 km. Липсата на установена функционална свързаност означава, че въздействията върху локално присъстващи индивиди в района на инвестиционното предложение не могат автоматично да бъдат интерпретирани като въздействия върху популациите, предмет на опазване на защитената зона. Транзитно преминаващите над района на ИП птици вероятно принадлежат към по-широка биогеографска метапопулация; въздействието върху тях се оценява в национален или биогеографски контекст.

Резултатите от скрининга показват, че само част от квалифициращите видове поддържат реална функционална връзка с района на инвестиционното предложение и притежават биологични характеристики, които ги правят чувствителни към въздействията от ветроенергийни съоръжения. Това са предимно едри реещи се птици, дневни грабливи птици и отделни мигриращи видове, използващи обширни територии извън границите на защитената зона. За тях е извършена последваща детайлна оценка. За останалите видове липсва пространствена и функционална свързаност с района на инвестиционното предложение, отсъствие на регистрации по време на теренните проучвания или много ниска чувствителност към ветроенергийни съоръжения. Поради това вероятността от

значимо отрицателно въздействие върху техните популации в защитената зона е изключена още на скринингов етап и не е необходима детайлна индивидуална оценка.

Изчисленията и оценките за гнездящите птици в района на ИП се отнасят за локално използващите територията индивиди и не следва автоматично да се приемат за представителни за квалифициращите популации в защитената зона, т.е. за локална субпопулация, за която не е установена функционална свързаност с квалифициращите популации в ЗЗ въз основа на наличните данни, и са непосредствено релевантни за и разгледани в ОВОС.

При видове с адитивна смъртност, висок статус на застрашеност - CR, EN и малочислени гнездящи популации в ЗЗ, принципът на предпазливостта обосновава мониторинг след въвеждане в експлоатация независимо от нулевите предексплоатационни регистрации. Тези принципи представляват структурирана методологична позиция, обоснована с конкретните данни от мониторинга на пВЕП „Ветрослав“, характера на ЗЗ BG0002002 и приложимата научна литература и ръководства. Това се прилага независимо от липсата на регистрирани индивиди по време на мониторинга, когато биологичните характеристики на вида и наличната научна информация не позволяват с достатъчна сигурност да бъде изключена бъдеща експозиция.

Оценката на степента на въздействието е извършена съобразно характера на пребиваване на видовете в зоната, съгласно данните от Стандартния формуляр на защитената зона (СФД) съпоставен с данни от целевия орнитологичен мониторинг и съпоставяне с данните за характера на пребиваване на установените видове в проектната територия. Разграничени са следните групи: постоянни видове (p) – видове, присъстващи целогодишно в зоната; размножаващи се видове (r) – видове, използващи зоната за гнездене и отглеждане на поколение; видове с концентрации (c) – видове, формиращи значими струпвания по време на миграция, хранене или нощуване; зимуващи видове (w) – видове, използващи защитената зона през зимния период. За всяка от тези групи оценката е съобразена със спецификата на използване на защитената зона и потенциалните механизми на въздействие от реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение върху популациите. Характера на пребиваване на установените при целевия орнитологичен мониторинг видове е разделен на гнездящи, мигриращи и зимуващи видове на база проучванията през размножителния период, пролетна и есенна миграция и зимен период.

Таблица 5.3-1 Скрининг на видовете птици предмет на опазване на 33 BG0002002 „Западен Балкан“ по отношение на необходимостта от детайлна оценка

Код	Вид	Статус в 33 (СОД)*	Попул. в 33 (СОД)	Оценка на зоната по СОД	Разм. бр. инд.	Митр. бр. инд.	Зем. бр. инд.	Установен общо инд.	За оценка	Функционална свързаност с ИП**	Чувствителност към събсьск	Чувствителност към констване	Обща чувствителност	Обосновка / бележка	Обосновка (Thaxter et al. 2017; Gaid et al. 2022; ES Guide 2020; документирани случаи)
A077	<i>Neorhion persporidus</i>	г	г: 2 р	г: Популация С – значима/представителна популация; Опазване А – отделно състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка С – значима обща стойност за зоната	0	0	0	0	Да	Не/теоретична	Много висока	Висока	Много висока	Едър рещ/приоритетен вид с нисък темп на популационна замяна; документирана висока уязвимост към БГ.	Sarrate et al. (2009): популационно значима смъртност от БГ в Истания. EN по IUCN. Gaid et al. (2022). Изчезнал като гнездящ от 33 (PS_137_1, 2012).
A078	<i>Gyps fulvus</i>	р	р: 3 i	р: Популация А – отлична популационна стойност; Опазване А – отделно състояние на местообитанията; Изолация В – неизолирана, но периферна популация; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	0	0	0	0	Да	Не/теоретична	Много висока	Умерена-висока	Много висока	Едър рещ/приоритетен вид с нисък темп на популационна замяна; документирана висока уязвимост към БГ.	ES Guide (Бел. 101): омиате насочени надолу при търсене на храна → не забавяват прелетствия. Документирани популационно значими събсьски в Истания, Франция. Gaid et al. (2022): GPS hotspots. Peshlev et al. (2021): район на ИП извън 95% КОЕ.
A091	<i>Aquila chrysaetos</i>	р	р: 7-8 р	р: Популация В – добра популационна стойност; Опазване А – отделно състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	0	0	0	0	Да	Не/теоретична	Много висока	Висока	Много висока	Едър рещ/приоритетен вид с нисък темп на популационна замяна; документирана висока уязвимост към БГ.	Класиран сред топ уязвимите глобално (Thaxter et al. 2017). Документирана демографска значима смъртност в Италия, Испания, САЩ. К-стратег; нисък темп на популационна замяна. Рещ дневен полет → висок exposure. ES Guide Бел. 101.
A404	<i>Aquila heliaca</i>	р/с	р: 3 р; с: 1 i	р: Популация А – отлична популационна стойност; Опазване В – добро състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната с: Популация А – отлична популационна стойност; Опазване В – добро състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	0	0	0	0	Да	Не/теоретична	Много висока	Висока	Много висока	Едър рещ/приоритетен вид с нисък темп на популационна замяна; документирана висока уязвимост към БГ.	Приоритетен вид. Атл. I. Документирани събсьски в Испания, Унгария. К-стратег с изключително ниска национална популация (30-35 дв. в БГ). Изчезнал като гнездящ от 33 (PS_137_1, 2012).
A030	<i>Scotia nigra</i>	г/с	г: 14 р; с: 4 i	г: Популация В – добра популационна стойност; Опазване А – отделно състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка В – висока обща стойност за зоната с: Популация С – значима/представителна популация; Опазване А – отделно състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка В – висока обща стойност за зоната	1	0	0	92	Да	Да/ограничена	Висока	Умерена-висока	Висока	Рещ дневен мигрант/едър вид с потенциална експозиция на работни височини и документирани събсьски.	Scotifgates – висока уязвимост. По-чувствителен от белия шъркел. Документирани събсьски. 14 двойки в 33; 4 инд. при НТ Подгоре.

Код	Вид	Статус в ЗЗ (СОД)*	Попул. в ЗЗ (СОД)	Оценка на зоната по СОД	Разм. бр. инд.	Митр. бр. инд.	Зем. бр. инд.	Установен общо инд.	За оценка	Функционална свързаност с ИП**	Чувствителност към сблъсък	Чувствителност към изместване	Обща чувствителност	Обособка / бележка	Обособка (Thaxter et al. 2017; Gaid et al. 2022; ES Guide 2020; документирани случаи)
A031	<i>Scolecophagus</i>	r/c	r: 27 p: c: 21	Оценка на зоната по СОД г: Популация С – значима/представителна популация; Опазване В – добро състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка В – висока обща стойност за зоната г: Популация С – значима/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	2	258	0	260	Да	Да/ограничена	Висока	Умерена	Висока	Реш. мигрант/едър вид с потенциална експозиция на работни височини и документирани сблъсъци.	Scopiformes – висока уязвимост (Thaxter et al. 2017). Документирани масови сблъсъци в Испания, Германия, Португалия. Реш. профил. 27 двойки в ЗЗ.
A073	<i>Milvus migrans</i>	r/c	r: 3 p: c: 11	Оценка на зоната по СОД г: Популация С – значима/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка В – висока обща стойност за зоната г: Популация С – значима/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	0	1	0	1	Да	Да/ограничена	Висока	Умерена	Висока	Реш. мигрант/едър вид с потенциална експозиция на работни височини и документирани сблъсъци.	Milvae – висока уязвимост (Thaxter et al. 2017). Документирани сблъсъци в Испания, Франция. Оперативно приели мерки при строителство.
A080	<i>Circus gallicus</i>	c/r	c: 18 i: r: 5-7 p	Оценка на зоната по СОД г: Популация С – значима/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка В – висока обща стойност за зоната г: Популация В – добра популацияна стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка В – висока обща стойност за зоната	0	3	0	3	Да	Да/ограничена	Висока	Умерена	Висока	Реш. мигрант/едър вид с потенциална експозиция на работни височини и документирани сблъсъци.	Accipitriformes, дневен реш. хищник. Документирани сблъсъци в Испания, 5,4% от северобългарската популация при ИТ Подгоре. Gaid et al. (2022).
A089	<i>Aquila pomarina</i>	r/c	r: 5-6 p: c: 35 i	Оценка на зоната по СОД г: Популация С – значима/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка В – висока обща стойност за зоната г: Популация С – значима/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка В – висока обща стойност за зоната	0	0	0	0	Да (предпазливо)	Не/териториална	Висока	Умерена	Висока	Реш. мигрант/едър вид с потенциална експозиция на работни височини и документирани сблъсъци.	Accipitriformes – най-уязвима група (Thaxter et al. 2017). Концентрирана миграция. 35 инд. при ИТ Подгоре (BG0002002_PS_138_1.pdf). Дневен, реш. профил.

Код	Вид	Статус в ЗЗ (СОД)*	Попул. в ЗЗ (СОД)	Оценка на зоната по СОД	Разм. бр. инд.	Митр. бр. инд.	Зим. бр. инд.	Установен общо инд.	За оценка	Функционална свързаност с ИП**	Чувствителност към сблъсък	Чувствителност към изместване	Обща чувствителност	Обозначка / бележка	Обозначка (Thaxter et al. 2017; Gaid et al. 2022; EC Guide 2020; документирани случаи)
A092	<i>Hieraaetus pennatus</i>	г/с	г: 3-4 р: с: 1	Оценка на зоната по СОД местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка С – значима обща стойност за зоната	0	2	0	2	Да	Да/ограничена	Висока	Умерена	Висока	Реш: дневен мигрант/едър вид с потенциална експозиция на работни височини и документирани сблъсъци.	Висока уязвимост към сблъсък по Thaxter et al. (2017). Документирани сблъсъци в Италия, Португалия, Франция. Дневен реш: мигрант с активно използване на територии.
A095	<i>Falco naumanni</i>	г/с	г: няма данни; с: 1	г: Популация D – незначима популация; Опазване В – добро състояние на местообитанията; Изолация В – неизолирана, но периферна популация; Целостна оценка В – висока обща стойност за зоната с: Популация В – добра популация на зоната Опазване В – добро състояние на местообитанията; Изолация В – неизолирана, но периферна популация; Целостна оценка В – висока обща стойност за зоната	0	3	0	3	Да	Да/ограничена	Висока	Умерена	Висока	Реш: дневен мигрант/едър вид с потенциална експозиция на работни височини и документирани сблъсъци.	Duriez et al. (2023); демографски значима ВГ смъртност доказана за вида при малки популации. EN по IUCN. Изчезнал като гнезещ от 33 (PS_137_1, 2012).
A103	<i>Falco peregrinus</i>	с/г	с: 3 ; г: 10 р	с: Популация С – значима/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната г: Популация В – добра популация на зоната Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	0	2	0	2	Да	Да/ограничена	Висока	Умерена	Висока	Реш: дневен мигрант/едър вид с потенциална експозиция на работни височини и документирани сблъсъци.	Документирани сблъсъци в Германия, Великобритания, 11,5% от северобългарската мигрираща популация при ИТ Подгоре (Pestev et al. 2012).

Код	Вид	Статус в ЗЗ (СОД)*	Попул. в ЗЗ (СОД)	Оценка на зоната по СОД	Размн. бр. инд.	Митр. бр. инд.	Зим. бр. инд.	Установен общо инд.	За оценка	Функционална свързаност с ИП**	Чувствителност към сблъсък	Чувствителност към изместване	Обща чувствителност	Обновка / бележка	Обновка (Thaxter et al. 2017; Gauld et al. 2022; ES Guide 2020; документирани случаи)
A511	<i>Falco tinnunculus</i>	c/r	c: 1-2 r: 2 p f: 2 p	Оценка на зоната по СОД с: Популация А – отлична популационна стойност; Опазване В – добро състояние на местообитанията; Изолация В – неизолирана, но периферна популация; Целостна оценка популация А – изключителна обща стойност за зоната г: Популация А – отлична популационна стойност; Опазване В – добро състояние на местообитанията; Изолация В – неизолирана, но периферна популация; Целостна оценка популация А – изключителна обща стойност за зоната	0	1	0	1	Да	Да/ограничена	Висока	Умерена	Висока	Реш: дневен мигрант/едър потенциална експозиция на работни височини и документирани сблъсъци.	Документирани сблъсъци в Централна Европа. EN по IUCN. Национална популация 2-3 дивини в БГ. Дневен ловец в открит ландшафт. Dinev et al. (2023); соколите са демографски уязвими към ВГ онепътност.
A072	<i>Peris aphorus</i>	r/c	r: 9-18 p: c: 12 f: 1	г: Популация В – добра популационна стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната с: Популация С – значима/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	3	1	0	4	Да	Да/ограничена	Умерена-висока	Умерена	Умерена-висока	Реш: мигрант с възможни премествания на работни височини; рискът зависи от локалната експозиция.	Aspirtiformes, концентриране есенна миграция в ята. 12 инд. при НТ Подгоре (изцело август). Документирани сблъсъци.
A402	<i>Accipiter brevipes</i>	г	г: 4-6 p	г: Популация А – отлична популационна стойност; Опазване В – добро състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	0	4	0	4	Да	Да/ограничена	Умерена-висока	Умерена	Умерена-висока	Реш: мигрант с възможни премествания на работни височини; рискът зависи от локалната експозиция.	Aspirtiformes, мигрира в концентрирани ята при по-ниски работни височини. Оценка А в ЗЗ. Gauld et al. (2022).
A081	<i>Grus aegingiosus</i>	с	с: 7 l	с: Популация С – значима/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка С – значима обща стойност за зоната	0	16	0	16	Ограничено	Ограничена	Умерена	Ниска	Умерена	Хищник/нощен вид с ниски височини (2-10 m), 7 инд. при НТ Подгоре. Не гнезди в ЗЗ.	Aspirtiformes. Лоулава при 10 m. 7 инд. при НТ Подгоре (октомври). Документирани сблъсъци.
A082	<i>Grus cyaneus</i>	с	с: 7 l	с: Популация С – значима/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка С – значима обща стойност за зоната	7	13	0	20	Ограничено	Ограничена	Умерена	Ниска	Умерена	Хищник/нощен вид с възможни, но по-нисък или локален риск от ВГ.	Aspirtiformes. Лоулава при 2-10 m. 7 инд. при НТ Подгоре (октомври). Документирани сблъсъци.

Код	Вид	Статус в ЗЗ (СОД)*	Попул. в ЗЗ (СОД)	Оценка на зоната по СОД	Разм. бр. инд.	Мил. бр. инд.	Зем. бр. инд.	Установен общо инд.	За оценка	Функционална свързаност с ИП**	Чувствителност към облъск	Чувствителност към изместване	Обща чувствителност	Обозовка / бележка	Обозовка (Thaxter et al. 2017; Gauld et al. 2022; ES Guide 2020; документирани случаи)
A084	<i>Circus pygargus</i>	c	c: 11 l	С: Популация С – значиме/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изоляция С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	8	4	0	12	Ограничено	Ограничена	Умерена	Ниска	Умерена	Хищник/нощен вид с възможен, но по-нисък или локален риск от ВГ.	Accipitriformes, 11 инд. при НТ Подгоре. Документирани облъски в Истания, Франция.
A085	<i>Accipiter gentilis</i>	c	c: 9 l	С: Популация В – добра популационна стойност; Опазване В – добро състояние на местообитанията; Изоляция С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	1	1	1	3	Ограничено	Ограничена	Умерена	Ниска	Умерена	Хищник/нощен вид с възможен, но по-нисък или локален риск от ВГ.	Accipitriformes, мигрира в концентрирани ята. Оценка А в 33. Gauld et al. (2022).
A086	<i>Accipiter nisus</i>	c	c: 61 l	С: Популация С – значиме/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изоляция С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка С – значима обща стойност за зоната	2	15	1	18	Ограничено	Ограничена	Умерена	Ниска	Умерена	Хищник/нощен вид с възможен, но по-нисък или локален риск от ВГ.	Accipitriformes, мигрира в концентрирани ята. Оценка С в 33. Gauld et al. (2022).
A087	<i>Buteo buteo</i>	p/c	p: 49–85 p; c: 122 l	Р: Популация С – значиме/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изоляция С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка С – значима обща стойност за зоната С: Популация С – значиме/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изоляция С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка С – значима обща стойност за зоната	23	71	13	107	Ограничено	Ограничена	Умерена	Ниска	Умерена	Хищник/нощен вид с възможен, но по-нисък или локален риск от ВГ.	Accipitriformes, мигрира в концентрирани ята. Оценка С в 33.
A096	<i>Falco tinnunculus</i>	c/p	c: 20 l; p: 37–60 p	С: Популация С – значиме/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изоляция С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната Р: Популация С – значиме/представителна популация; Опазване В – добро състояние на местообитанията; Изоляция С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка С – значима обща стойност за зоната	2	11	0	13	Ограничено	Ограничена	Умерена	Ниска	Умерена	Хищник/нощен вид с възможен, но по-нисък или локален риск от ВГ.	Горски вид, дребен нощен мигрант. Документирани облъски при нощна миграция, популационният риск е незначителен.

Код	Вид	Статус в ЗЗ (СОД)*	Попул. в ЗЗ (СОД)	Оценка на зоната по СОД	Разм. бр. инд.	Мил. бр. инд.	Зем. бр. инд.	Установен общо инд.	За оценка	Функционална свързаност с ИП**	Чувствителност към сблъсък	Чувствителност към изместване	Обща чувствителност	Обновка / бележка	Обновка (Thaxter et al. 2017; Gaud et al. 2022; EC Guide 2020; документирани случаи)
A098	<i>Falco columbarius</i>	c	c: 1 l	Оценка на зоната по СОД с: Популация С – значима/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка С – значима обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Не	Умерена	Ниска	Умерена	Хищник/нощен вид с възможен, но по-нисък или локален риск от ВГ.	Falconiformes – умерена уязвимост. Дребен, бърз, маневрен. Нередовно присъства в района.
A099	<i>Falco subbuteo</i>	c/r	c: 3 l; r: 8 p	Оценка на зоната по СОД с: Популация С – значима/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната г: Популация В – добра популацияна стойност; Опазване В – добро състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	0	7	0	7	Ограничено	Ограничена	Умерена	Ниска	Умерена	Хищник/нощен вид с възможен, но по-нисък или локален риск от ВГ.	Falconiformes – умерена уязвимост. Дребен, бърз, маневрен. Нередовно присъства в района.
A215	<i>Bubo bubo</i>	p	p: 18–23 p	Оценка на зоната по СОД г: Популация В – добра популацияна стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Не	Умерена	Ниска	Умерена	Хищник/нощен вид с възможен, но по-нисък или локален риск от ВГ.	Нощен хищник. Умерен риск при нощни полети. Документирани сблъсъци в Германия, Норвегия.
A224	<i>Carpodacus europaeus</i>	r	r: 100 p	Оценка на зоната по СОД г: Популация В – добра популацияна стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	2	0	0	2	Ограничено	Ограничена	Умерена	Ниска	Умерена	Хищник/нощен вид с възможен, но по-нисък или локален риск от ВГ.	Нощен мигрант. Ниски работни височини при полет. Документирани нощни сблъсъци, но ограничена честота.
A403	<i>Buteo rufinus</i>	c/p	c: 8 l; p: 12–15 p	Оценка на зоната по СОД с: Популация С – значима/представителна популация; Опазване В – добро състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната г: Популация В – добра популацияна стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка В – висока обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Не	Умерена	Ниска	Умерена	Хищник/нощен вид с възможен, но по-нисък или локален риск от ВГ.	Асцириформес. Документирани сблъсъци. Обвързан с планински пасища → нисък exposure в района.

Код	Вид	Статус в ЗЗ (СОД)*	Попул. в ЗЗ (СОД)	Оценка на зоната по СОД	Разм. бр. инд.	Мил. бр. инд.	Зем. бр. инд.	Установен общо инд.	За оценка	Функционална свързаност с ИП**	Чувствителност към сблъсък	Чувствителност към изместване	Обща чувствителност	Обозначка / бележка	Обозначка (Thaxter et al. 2017; Gaud et al. 2022; EC Guide 2020; документирани случаи)
A023	<i>Muscicapa lusitana</i>	г	г: 1-1	г: Популация В – добра популационна стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Не	Ниска	Ниска	Ниска	Дребен, маневрен или специализиран вид с ниска вероятност за популационно значим риск.	Нощен вид на влажни местообитания. Ниска експозиция над открит агроландшафт.
A104	<i>Bonasa bonasia</i>	р	р: 60–80 р	р: Популация В – добра популационна стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка В – висока обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Не	Много ниска	Ниска	Много ниска	Строго горски/воден/локален вид без значима функционална връзка с открития агроландшафт на ИП.	Строго горски. Без полети над открит агроландшафт.
A108	<i>Tetrao urogallus</i>	р	р: 30 males	р: Популация В – добра популационна стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация А – изолирана популация; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Не	Много ниска	Ниска	Много ниска	Строго горски/воден/локален вид без значима функционална връзка с открития агроландшафт на ИП.	Строго горски. Без функционална връзка. PS 137.1: силно редуцирана численост.
A122	<i>Crex crex</i>	г	г: 46–147 males	г: Популация В – добра популационна стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Не	Ниска	Ниска	Ниска	Дребен, маневрен или специализиран вид с ниска вероятност за популационно значим риск.	Мигрира нощем под 10–15 m - под рисковия диапазон на ВГ. Без документирани ВГ сблъсъци в литературата.
A123	<i>Gallinula chloropus</i>	р	р: 1–9 р	р: Популация С – значиме/представителна популация; Опазване В – добро състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка С – значима обща стойност за зоната	0	0	2	2	Групово	Слаба/локална	Много ниска	Много ниска	Много ниска	Строго горски/воден/локален вид без значима функционална връзка с открития агроландшафт на ИП.	
A136	<i>Charadrius dubius</i>	г	г: 1–3 р	г: Популация С – значиме/представителна популация; Опазване В – добро състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка С – значима обща стойност за зоната	2	0	0	2	Групово	Слаба/локална	Много ниска	Много ниска	Много ниска	Строго горски/воден/локален вид без значима функционална връзка с открития агроландшафт на ИП.	
A142	<i>Vanellus vanellus</i>	г	г: 2–18 р	г: Популация С – значиме/представителна популация; Опазване В – добро състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка С – значима обща стойност за зоната	22	24	0	46	Групово	Слаба/локална	Ниска	Ниска	Ниска	Дребен, маневрен или специализиран вид с ниска вероятност за популационно значим риск.	

Код	Вид	Статус в ЗЗ (СОД)*	Попул. в ЗЗ (СОД)	Оценка на зоната по СОД	Разн. бр. инд.	Митр. бр. инд.	Зим. бр. инд.	Установен общо инд.	За оценка	Функционална свързаност с ИП**	Чувствителност към сблъсък	Чувствителност към изместване	Обща чувствителност	Обозначка / бележка	Обозначка (Thaxter et al. 2017; Gaud et al. 2022; EC Guide 2020; документирани случаи)
A153	<i>Gallinago gallinago</i>	c	c: 2 l	Оценка на зоната по СОД с: Популация С – значима/представителна популация; Опазване В – добро състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка С – значима обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Не	Много ниска	Много ниска	Много ниска	Строго горо/воден/локален вид без значима функционална връзка с открития агроландшафт на ИП.	
A220	<i>Srix uraleis</i>	p	p: 1–3 p	Оценка на зоната по СОД р: Популация С – значима/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация А – изолирана популация; Целостна оценка В – висока обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Не	Много ниска	Много ниска	Много ниска	Строго горо/воден/локален вид без значима функционална връзка с открития агроландшафт на ИП.	Нощен горски вид. Хоум рейндж 2–5 km ² . Без функционална връзка.
A223	<i>Aegolius funereus</i>	p	p: 20–30 p	Оценка на зоната по СОД р: Популация А – отлична популациона стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Не	Много ниска	Много ниска	Много ниска	Строго горо/воден/локален вид без значима функционална връзка с открития агроландшафт на ИП.	Строго горски нощен вид. Хоум рейндж 1–3 km ² . Без функционална връзка с района.
A229	<i>Alcedo atthis</i>	p	p: 20–25 p	Оценка на зоната по СОД р: Популация В – добра популациона стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Не	Много ниска	Много ниска	Много ниска	Строго горо/воден/локален вид без значима функционална връзка с открития агроландшафт на ИП.	Лети под 2–3 m над водата. Под рисковия диапазон на ВГ. Без функционална връзка.
A230	<i>Merops apiaster</i>	c/r	c: 3170 p l: r: 100 p	Оценка на зоната по СОД с: Популация В – добра популациона стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна стойност за зоната l: r: Популация С – значима/представителна популация; Опазване В – добро състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка С – значима обща стойност за зоната	63	982	0	1045	Групово	Слаба/локална	Ниска	Ниска	Ниска	Дребен, маневрен или специализиран вид с ниско вероятност за популационно значим риск.	
A231	<i>Coracias garrulus</i>	r	r: 5 p	Оценка на зоната по СОД г: Популация С – значима/представителна популация; Опазване В – добро състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка С – значима обща стойност за зоната	0	4	0	4	Групово	Слаба/локална	Ниска	Ниска	Ниска	Дребен, маневрен или специализиран вид с ниско вероятност за популационно значим риск.	Документирани единични сблъсъци. Дребен, маневрен. Масова европейска популация.
A234	<i>Picus canus</i>	p	p: 55–75 p	Оценка на зоната по СОД р: Популация В – добра популациона стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изолация С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка С – значима обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Слаба/локална	Много ниска	Много ниска	Много ниска	Строго горо/воден/локален вид без значима функционална връзка с открития агроландшафт на ИП.	Горски резидент. Без функционална връзка при 17 km.

Код	Вид	Статус в ЗЗ (СОД)*	Попул. в ЗЗ (СОД)	Оценка на зоната по СОД	Разм. бр. инд.	Мил. бр. инд.	Зем. бр. инд.	Установен общо инд.	За оценка	Функционална свързаност с ИП**	Чувствителност към сблъсък	Чувствителност към изместване	Обща чувствителност	Обозначка / бележка	Обозначка (Thaxter et al. 2017; Gaud et al. 2022; EC Guide 2020; документирани случаи)
				Оценка на зоната по СОД – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната										открита агроландшафт на ИП.	
A236	<i>Dryocopus martius</i>	р	р: 80–100 р	р: Популация В – добра популационна стойност; Опазване В – добро състояние на местообитанията; Изоляция С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	5	0	1	6	Групово	Слаба/локална	Много ниска	Ниска	Много ниска	Строго горски/воден/локален вид без значима функционална връзка с открита агроландшафт на ИП.	Горски резидент. Без редовни полети над открит агроландшафт.
A238	<i>Dendrocopos medius</i>	р	р: 75 р	р: Популация В – добра популационна стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изоляция С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Не	Много ниска	Много ниска	Много ниска	Строго горски/воден/локален вид без значима функционална връзка с открита агроландшафт на ИП.	Строго горски. Хоум рейндж < 30 ha. Без функционална връзка.
A239	<i>Dendrocopos leucotos</i>	р	р: 50–70 р	р: Популация В – добра популационна стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изоляция С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Не	Много ниска	Много ниска	Много ниска	Строго горски/воден/локален вид без значима функционална връзка с открита агроландшафт на ИП.	Строго горски. Хоум рейндж < 2 km ² . Без функционална връзка.
A246	<i>Lullula arborea</i>	р	р: 3412 р	р: Популация А – отлична популационна стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изоляция С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	10	0	0	10	Групово	Не	Ниска	Ниска	Ниска	Дребен, наземен, или специализиран вид с ниско вероятност за популационно значим риск.	Дребен резидентен вид. Ниска работна височина при полет. Масова регионална популация.
A255	<i>Anthus campestris</i>	г	г: 65–90 р	г: Популация В – добра популационна стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изоляция С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка В – висока обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Не	Ниска	Ниска	Ниска	Дребен, наземен, или специализиран вид с ниско вероятност за популационно значим риск.	Дребна наземна птица. Дифузна нощна миграция. Масова европейска популация.
A307	<i>Sylvia nisoria</i>	г	г: 70–600 р	г: Популация В – добра популационна стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изоляция С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка В – висока обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Не	Много ниска	Много ниска	Много ниска	Строго горски/воден/локален вид без значима функционална връзка с открита агроландшафт на ИП.	Горски и храсталачен. Хоум рейндж < 1 ha. Без функционална връзка.
A320	<i>Ficedula parva</i>	г	г: 60–80 р	г: Популация В – добра популационна стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изоляция С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна	1	0	0	1	Групово	Не	Ниска	Ниска	Ниска	Дребен, наземен, или специализиран вид с ниско вероятност за популационно значим риск.	Строго горски вид с хоум рейндж < 0,5 ha. Без функционална връзка с района на ИП.

Код	Вид	Статус в ЗЗ (СОД)*	Попул. в ЗЗ (СОД)	Оценка на зоната по СОД	Разм. бр. инд.	Митр. бр. инд.	Зем. бр. инд.	Установен общо инд.	За оценка	Функционална свързаност с ИП**	Чувствителност към облъчване	Чувствителност към изместване	Обща чувствителност	Обособка / бележка	Обособка (Thaxter et al. 2017; Gaud et al. 2022; ES Guide 2020; документирані случаи)
				Оценка А – изключителна обща стойност за зоната											
A338	<i>Lanius collurio</i>	г	г: 3500 р	г: Популация С – значима/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изоляция С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	72	0	0	72	Групово	Не	Ниска	Ниска	Ниска	Дребен, намерен, или специализиран вид с ниска вероятност за популационно значим риск.	Дребен мигрант. Документирані единични облъчвания. Масова популация (>10 млн. двойки).
A339	<i>Lanius minor</i>	г	г: 50–100 р	г: Популация С – значима/представителна популация; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изоляция С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Не	Ниска	Ниска	Ниска	Дребен, намерен, или специализиран вид с ниска вероятност за популационно значим риск.	Дребен мигрант. Неназначен популационен риск.
A379	<i>Emberiza hortulana</i>	г	г: 325 р	г: Популация В – добра популацияна стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изоляция С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	16	0	0	16	Групово	Не	Ниска	Ниска	Ниска	Дребен, намерен, или специализиран вид с ниска вероятност за популационно значим риск.	Дребен пойки мигрант. Нисък полетен профил. Масова популация. Документирані облъчвания при нощна миграция, популационният риск е незначителен.
A429	<i>Dendrocopos syriacus</i>	р	р: 400–700 р	р: Популация В – добра популацияна стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изоляция С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Не	Много ниска	Много ниска	Много ниска	Строго гором/воден/локален вид без значима функционална връзка с открита агроландшафт на ИП.	Хум райондж < 25 ha. Без функционална връзка с района.
A442	<i>Ficedula semitorquata</i>	г	г: 100–300 р	г: Популация А – отлична популацияна стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изоляция С – неизолирана популация в широк ареал; Целостна оценка А – изключителна обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Не	Много ниска	Много ниска	Много ниска	Строго гором/воден/локален вид без значима функционална връзка с открита агроландшафт на ИП.	
A465	<i>Alcedo graeca graeca</i>	р	р: 70–90 р	р: Популация В – добра популацияна стойност; Опазване А – отлично състояние на местообитанията; Изоляция В – неизолирана, но периферия популация; Целостна оценка В – висока обща стойност за зоната	0	0	0	0	Групово	Не	Много ниска	Ниска	Много ниска	Строго гором/воден/локален вид без значима функционална връзка с открита агроландшафт на ИП.	Алпийски резидент. Кратки полети в скалист терен. Без функционална връзка.

* Постоянни видове (р) – видове, присъстващи целогодишно в зоната; разнородни видове (г) – видове, използващи зоната за гнездене и отглеждане на потомство; видове с концентрации (с) – видове, формирани значими струпвания по време на миграция, хранене или нощване

** Функционална връзка с ИП: „Да“ – установено използване на района на инвестиционното предложение, при което е възможно взаимовъздействие с проектите елементи и последваща експозиция към потенциални механизми на въздействие; „Ограничена“ – ограничено използване на района или ограничена пространствена връзка с инвестиционното предложение; „Слабо/локална“ – локално, епизодично или пространствено ограничено използване на отделни части от района; „Не/теоретична“ – липсват данни за използване на района при проведените проучвания, но поради екологичните особености на вида не може напълно да се изключи потенциална връзка; „Не“ – не е установена функционална връзка с района на инвестиционното предложение и липса реален механизъм за взаимодействие с проектите елементи.

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шишенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

5.3.1 Местни популации (р)

Към тази група се отнасят видовете, обозначени като постоянно пребиваващи (р), чиито популации са свързани трайно със защитената зона и използват нейните местообитания за осъществяване на всички основни жизнени функции – размножаване, хранене, почивка, укритие и зимуване целогодишно. Характерна особеност на тези видове е наличието на относително стабилни индивидуални територии (home range), които обикновено са ограничени в рамките на подходящите местообитания в защитената зона или в непосредствено прилежащи участъци. Пространственото използване на местообитанията при тези видове се определя основно от наличието на хранителни ресурси, места за размножаване, укрития и места за почивка.

За тази група са характерни относително постоянни територии и трайна пространствена обвързаност с местообитанията в рамките на защитената зона. Напускане на защитената зона се наблюдава основно при дисперсия на млади индивиди, обмен между съседни популации или при временни промени в наличността на хранителни ресурси. Подобни движения обикновено са епизодични и не представляват устойчив модел на използване на територии извън зоната.

Към тази група се отнасят видовете:

Таблица 5.3.1-1 Местни популации на видове птици предмет на опазване в ЗЗ Западен Балкан

Код	Научно име	Тип	Размер/ Численост		Ед.	КД	Попул.	Опаз.	Изол.	Цял.	Доп. Инф. 2011-12
			мин.	макс.							
A078	<i>Gyps fulvus</i>	р		3	i	G	A	A	B	A	добавен
A087	<i>Buteo buteo</i>	р	49	85	p	G	C	A	C	C	
A091	<i>Aquila chrysaetos</i>	р	7	8	p	G	B	A	C	A	
A096	<i>Falco tinnunculus</i>	р	37	60	p	G	C	B	C	C	
A104	<i>Bonasa bonasia</i>	р	60	80	p	G	B	A	C	B	
A108	<i>Tetrao urogallus</i>	р	30	30	males		B	A	A	A	
A123	<i>Gallinula chloropus</i>	р	1	9	p	G	C	B	C	C	
A215	<i>Bubo bubo</i>	р	18	23	p	G	B	B	C	A	
A220	<i>Strix uralensis</i>	р	1	3	p	G	C	A	A	B	
A223	<i>Aegolius funereus</i>	р	20	30	p	G	A	A	C	A	
A229	<i>Alcedo atthis</i>	р	20	25	p	G	B	A	C	A	
A234	<i>Picus canus</i>	р	55	75	p	G	B	A	C	A	
A236	<i>Dryocopus martius</i>	р	80	100	p	G	B	B	C	A	
A238	<i>Dendrocopos medius</i>	р	75	75	p	G	B	A	C	A	
A239	<i>Dendrocopos leucotos</i>	р	50	70	p	G	B	A	C	A	
A246	<i>Lullula arborea</i>	р	3412	3412	p	G	A	A	C	A	
A403	<i>Buteo rufinus</i>	р	12	15	p	G	B	A	C	B	
A404	<i>Aquila heliaca</i>	р		3	p	G	A	B	C	A	изчезнал
A429	<i>Dendrocopos syriacus</i>	р	400	700	p	G	B	A	C	A	
A465	<i>Alectoris graeca graeca</i>	р	70	90	p	G	B	A	B	B	

Значителна част от постоянните видове, предмет на опазване на защитената зона, са свързани с горски местообитания във вътрешността на Западна Стара планина и не проявяват екологична зависимост от района на инвестиционното предложение. Това се отнася за *Bonasa bonasia*, *Tetrao urogallus*, *Strix uralensis*, *Aegolius funereus*, *Picus canus*, *Dryocopus martius*, *Dendrocopos medius*, *Dendrocopos leucotos* и др. видове, свързани с горски екосистеми, отсъстващи от проектната територия.

За тези видове не е установена пространствена или функционална връзка с района на инвестиционното предложение. Липсват данни за използване на територията при хранене, размножаване, почивка или придвижване. Не е налице механизъм за възникван

на риск от сблъсък, бариерен ефект, загуба на местообитания или безпокойство. Поради това вероятността от въздействие върху популациите им в защитената зона се изключва още на скринингов етап.

Предварителният анализ на видовете птици предмет на опазване на ЗЗ BG0002002 „Западен Балкан“ е извършен чрез съпоставяне на данните от Стандартния формуляр на защитената зона с данните от целевия орнитологичен мониторинг в района на инвестиционното предложение, както и с публикуваните данни относно чувствителността на отделните видове към ветроенергийни съоръжения. За всеки вид са анализирани значението на популацията в защитената зона, характерът на пребиваване, наличието на установени индивиди в района на инвестиционното предложение, степента на функционална свързаност между проектната територия и защитената зона, както и чувствителността към риск от сблъсък и изместване.

Значителна част от видовете предмет на опазване не са установени в района на инвестиционното предложение или са представени от единични наблюдения без данни за редовно използване на проектната територия. При част от тях, въпреки високата консервационна стойност на популациите в защитената зона, липсва пространствена и функционална връзка с района на инвестиционното предложение. За други видове е установена ограничена функционална свързаност, но ниска или умерена чувствителност към въздействията от ветроенергийни съоръжения.

Детайлна оценка е извършена за видовете, при които едновременно са налице висока или много висока чувствителност към ветроенергийни съоръжения, потенциална функционална връзка с района на инвестиционното предложение и наличие на биологичен механизъм за възникване на въздействие. Особено внимание е отделено на едрите реещи се птици, дневните грабливи птици и видовете с документирана висока уязвимост към риск от сблъсък, за които международната литература отчита повишена чувствителност към ветроенергийни паркове.

От видовете със статус на постоянно пребиваващи в защитената зона (р) последваща индивидуална оценка е необходима само за белоглавия лешояд (*Gyps fulvus*), скалния орел (*Aquila chrysaetos*) и царския орел (*Aquila heliaca*). И за трите вида скрининговата оценка показва много висока обща чувствителност към ветроенергийна инфраструктура, поради което не може предварително да бъде изключена необходимостта от по-задълбочен анализ, независимо че при проведените проучвания не са установени регистрации в района на инвестиционното предложение.

Останалите постоянни видове, включително бухал (*Bubo bubo*), белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), лещарка (*Bonasa bonasia*), глухар (*Tetrao urogallus*), уралска улулица (*Strix uralensis*), пернатонога кукумявка (*Aegolius funereus*), сив кълвач (*Picus canus*), черен кълвач (*Dryocopus martius*), среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*) и белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*), не са установени в района на инвестиционното предложение или липсва функционална връзка с него. За тези видове не е налице реален механизъм за въздействие върху популациите им в защитената зона и те не изискват индивидуална оценка. Въздействието върху тях е разгледано групово в рамките на скрининговия анализ.

За трите вида е приложен предпазен подход, тъй като те са едри реещи се птици с много висока чувствителност към ветроенергийна инфраструктура и с потенциал за широки пространствени придвижвания. При тях оценката е насочена не към пряко засягане на местообитания в ЗЗ BG0002002 „Западен Балкан“, а към възможността за епизодично използване на района на ИП от отделни индивиди и съответния риск от сблъсък, бариерен ефект, изместване и кумулативност.

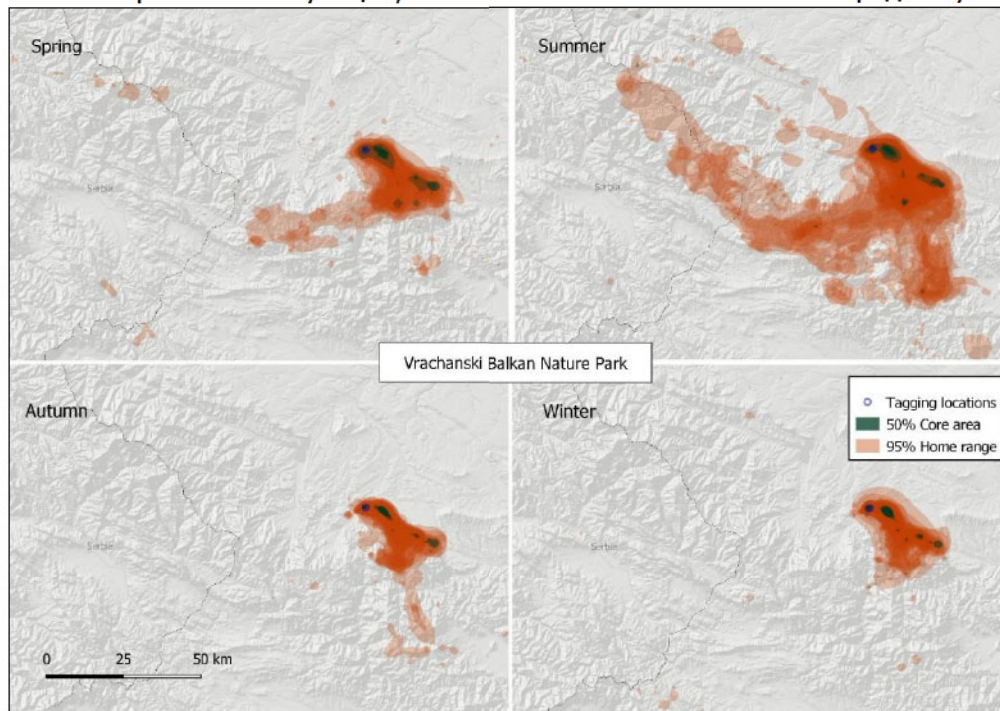
Оценката за тези видове е насочена основно към възможното използване на района на инвестиционното предложение като част от хранителни територии или зони за

придвижване и към вероятността от възникване на риск за отделни екземпляри, а не към въздействие върху популациите в рамките на самата защитена зона.

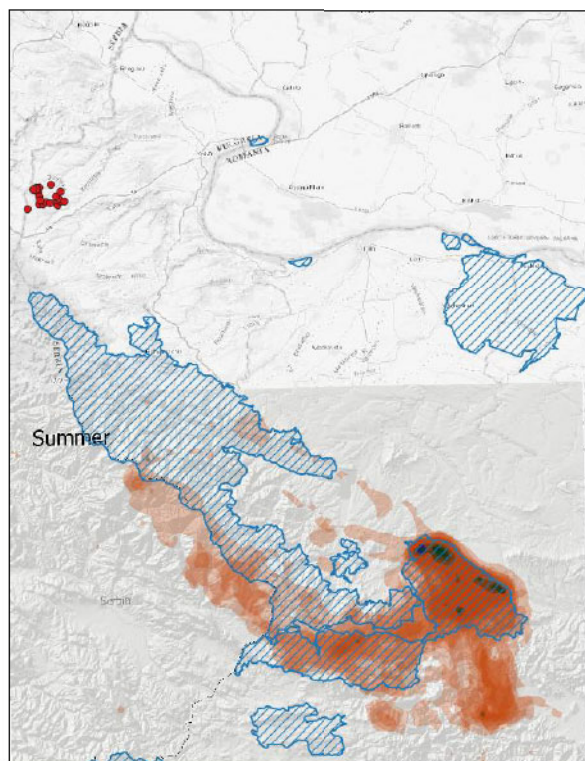
A078 – Белоглав лешояд (*Gyps fulvus*)

Белоглавият лешояд е предмет на опазване като постоянен вид (р), за който зоната има изключителна консервационна стойност. Видът не е установен по време на целевия орнитологичен мониторинг в района на инвестиционното предложение. Въпреки това е включен в детайлната оценка поради много високата му чувствителност към ветроенергийни съоръжения, ниския темп на популационно възстановяване и наличието на документирани случаи на смъртност от сблъсък при ветропаркове.

В допълнителната информация за защитената зона за трите индивида от СФД е записано, че „са наблюдавани в полет над защитената зона в близост до границата със Сърбия - вероятно птици от сръбската популация, облитащи района.“ Peshev H., et al. (2021), представят сезонния хоум рейндж на реинтродуцираната врачанска популация на белоглавия лешояд въз основа на GPS телеметрия (Фигура 5.3.1-1). Максималният 95% хоум рейндж се наблюдава лятото, когато птиците разширяват движенията си в равнинните части северно от Врачански Балкан и на запад към Сърбия. Дори при летния максимум площадката на ИП (~90 km северозападно от колонията) остава извън 95% хоум рейндж на популацията. Есенният хоум рейндж е най-компактен от всички сезони, концентриран плътно около колонията. Тези данни потвърждават, че не се наблюдава ползване на района на ИП от Врачанската популация. Единствените теоретично възможни посещения биха произтичали от индивидуални дисперсионни движения на незрели птици от тази или от сръбската популация, чиято честота е много ниска и непредсказуема.



Фигура 5.3.1-1 Сезонен хоум рейндж на реинтродуцираната Врачанска популация на белоглавия лешояд въз основа на GPS телеметрия по Peshev H., et al. (2021)



Фигура 5.3.1-2 По Peshev H., et al. (2021), <https://doi.org/10.3897/BDJ.9.e71100>

3 индивида, вероятно птици от сръбската популация, облитащи района (тип р).
Национална популация: ~100 двойки. Уязвим при дълги хранителни полети (до 100 km).
При мониторинга - нулеви регистрации. CRM: C=0.

Таблица 5.3.1-2 Оценка за A078 – Белоглав лешояд (*Gyps fulvus*)

Оценяван параметър	СТРОИТЕЛСТВО				ЕКСПЛОАТАЦИЯ		Кумулативно	CRM	Величина	Чувств.	Значимост
	Загуба мест.	Фрагм./безп.	Пряка загуба	Непреки	Риск сблъсък	Бариерен ефект / изместване					
Местообитания в ЗЗ	0	0	0	0	0	0	0	-	0	Много висока	Няма въздействие
Потенциални хранителни биотопи извън ЗЗ	0	0	0	0	0	0	0	-	0	Много висока	Няма въздействие
Популация в ЗЗ	0	0	0	0	0	0	0	C=0	0	Много висока	Няма въздействие
Бъдещи перспективи	0	0	0	0	0	0	0	C=0	1*	Много висока	Ниска
ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА	0	0	0	0	0	0	0	C=0	1	Много висока	ниска
CRM референция: национална/регионална популация на вида; при мониторинга не са регистрирани прелети в рисковия роторен диапазон, поради което очакваната смъртност е C=0 инд./год.											

*Величина 1 за бъдещите перспективи е поставена предпазно и не произтича от установено въздействие, а от много високата чувствителност на вида и теоретичната възможност за епизодично навлизане на отделни скитачи или диспергиращи индивиди в района на ИП.

Забележка: Стойностите в колоните „Загуба на местообитания“, „Фрагментация“, „Риск от сблъсък“, „Бариерен ефект“, „Безпокойство“ и „Кумулативни въздействия“ имат индикативен характер и отразяват наличието (1) или отсъствието (0) на съответния механизъм на въздействие. Те не представляват оценка на величината на въздействието по 10-степенната скала. Величината на въздействието се определя отделно чрез експертна оценка съгласно методиката в раздел 11.2.4.

Не се очаква въздействие върху популацията на белоглавия лешояд в 33 BG0002002 „Западен Балкан“, нито върху местообитанията на вида в границите на защитената зона. По време на теренните проучвания не са регистрирани индивиди в района на инвестиционното предложение, не са установени прелети в рисковия височинен диапазон и не е налице установена експозиция към проектните елементи. Поради това не се прогнозира смъртност на индивиди и не се очаква промяна в числеността или пространственото разпределение на популацията в защитената зона.

Въпреки липсата на установена експозиция видът е включен в детайлната оценка поради много високата му природозащитна значимост, високата чувствителност към ветроенергийни съоръжения и възможността за епизодични дисперсионни движения на отделни индивиди извън основните използвани територии. Прилагането на принципа на предпазливостта налага разглеждане на потенциалните механизми на въздействие, характерни за едрите реещи се птици, независимо че за настоящото инвестиционно предложение липсват данни за реална експозиция.

Предвид липсата на установено използване на района на инвестиционното предложение, отсъствието на регистрирани прелети и нулевата прогнозирана смъртност, не се очаква значимо отрицателно въздействие върху предмета на опазване, природозащитните цели или целостта на 33 BG0002002 „Западен Балкан“. Не се очаква и влошаване на бъдещите перспективи на вида в защитената зона, следователно остатъчното въздействие върху вида се оценява като ниско и не достига степен, при която може да се очаква неблагоприятно засягане на предмета на опазване или на целостта на защитената зона. Като предпазна мярка и с оглед високата природозащитна значимост на вида се препоръчва провеждане на експлоатационен орнитологичен мониторинг за проследяване на евентуални промени в използването на района от диспергиращи се или скитащи индивиди.

A091 – Скален орел (*Aquila chrysaetos*)

Скалният орел е предмет на опазване в защитената зона като постоянен вид (р), с висока природозащитна значимост. Видът не е установен по време на мониторинга, но поради много високата чувствителност към риск от сблъсък, широкия радиус на придвижване и ниския темп на популационна замяна е включен в оценката.

Установени са 7–8 гнездящи двойки с оценка В за популацията - стабилна, потвърдена и при картирането от 2012 г. Гнездовите двойки са обвързани с варовикови и силикатни скални масиви в планинската зона на Западния Балкан, концентрирани в централната и западната част на зоната, където са налични подходящи гнездови субстрати и стабилна хранителна база. Националната популация е ~150 двойки (Petrov et al. 2015; Djorgova et al. 2022).

Скалният орел е типичен К-стратег с висока териториалност и дългосрочно използване на едни и същи територии. Балканските популации поддържат постоянни индивидуални хоум рейндж територии с площ приблизително между 20 и 100 km², като активните хранителни маршрути обичайно не надвишават 8–10 km около гнездовия център при наличие на богат на хранителна база хабитат (Sidiropoulos et al., 2022). При средно разстояние между заетите гнездови находища от 8,47 km (±3,18 km) активно

ползваните местообитания за ловуване и хранене на отделна двойка рядко обхващат повече от 10 km радиус от гнездото. Дисперсионните движения на млади и полово незрели птици обаче имат значително по-широк обхват - GPS телеметрията в Северна Гърция и България показва, че млади орли прекарват първата година в радиус 40–60 km от наталния район, а установяването на нови територии се наблюдава на 20–60 km от гнездото (Sidiropoulos et al., 2024). При тези стойности теоретично е възможно периодично присъствие на скитащи субадулти над района на ИП, макар и с ниска честота и без предвидимост. Djorgova et al. (2022) провеждат пространствен анализ на хранителните местообитания на три вида реещи грабливи птици - скален орел, белоопашат мишелов и сокол скитник - в цялото протежение на Стара планина въз основа на 38 гнездови територии на скален орел и 20 гнездови територии на сокол скитник, картирани чрез GIS в периода 2006–2010 г.

Съгласно Djorgova et al. (2022), хоум рейндж буферът за скалния орел е 6 000 m (McGrady et al. 2002). ИП отстои на ~17 km, т.е. 2,8х извън максималния стандартен хоум рейндж. Основните видове жертви в Западен Балкан са планински кеклик (*Alectoris graeca*, 29,1%), пъдпъдък (*Coturnix coturnix*, 27,3%) и лалугер (*Spermophilus citellus*, 25,0%) - всички обвързани с планинските и субпланински терени. Откритият равнинен агроландшафт около ИП (обработваема земя в Видинска обл.) не предоставя нито един от тези ключови хранителни биотопи. Shannon H = 1,03 (SD = 0,34) - най-ниска стойност от трите анализирани вида, отразяваща специализацията на скалния орел и намалената вероятност за хранителни обходи извън оптималните биотопи.

При специализирания орнитологичен мониторинг в района на ИП не са установени регистрации на вида, включително в рисковия роторен диапазон от 60–272,5 m. Поради отсъствието на експозиция не е приложен Collision Risk Model (CRM), а стойността на очакваната смъртност е C=0. Няма данни за редовно използване на откритите агроландшафти в района от размножаващи се двойки. Изключването от CRM е обосновано едновременно с: нулеви регистрации при мониторинга; хоум рейндж буфер 6 km значително под отстоянието на проектната територия до границите на защитената зона - 17 km разстояние (Djorgova et al. 2022); трофичната несъвместимост на агроландшафта около ИП с хранителните изисквания на вида.

Въпреки това, допълнително следва да бъде отчетена високата демографска чувствителност на вида. Скалният орел достига полова зрялост сравнително късно и има нисък темп на популационна замяна, поради което допълнителна антропогенна смъртност потенциално може да има неблагоприятни последици. В конкретния случай обаче отсъстват данни за пространствено припокриване между популацията в защитената зона и района на ИП.

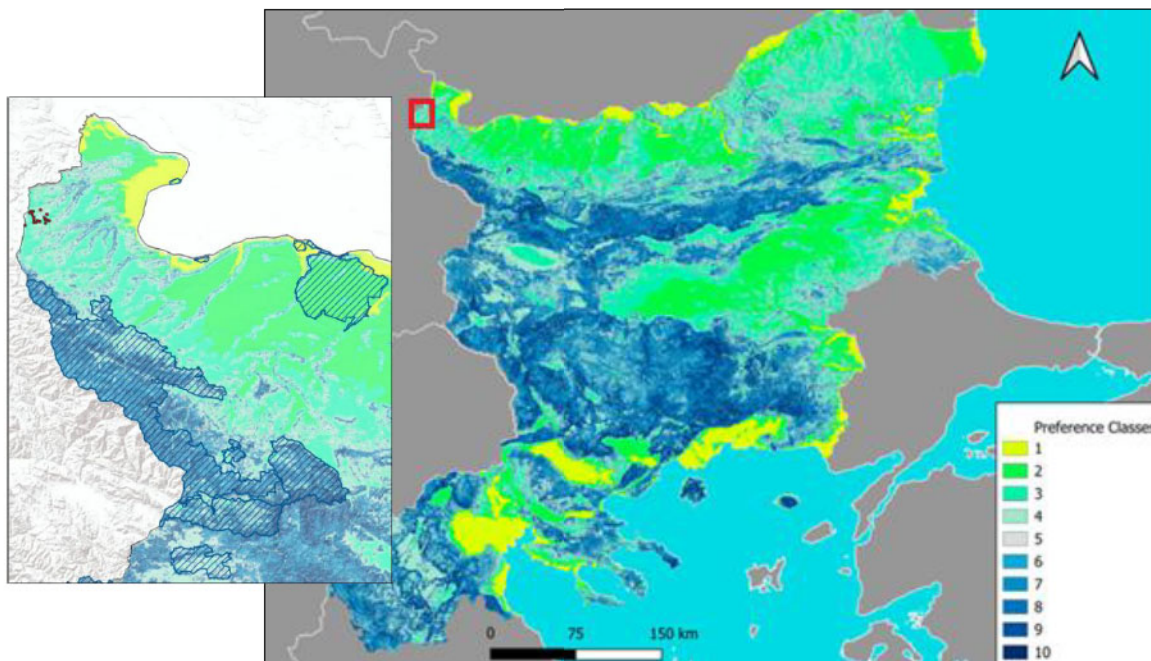
Ниският темп на популационна замяна на вида - едно малко на двойка на 2-3 години, полова зрялост след 4-5 години означава, че популацията е демографски уязвима към допълнителна антропогенна смъртност. Въпреки това, при нулеви регистрации на вида в рисковия височинен диапазон при орнитологичния мониторинг на площадката, при описания размер на индивидуалните територии, пространствено съвпадащ с планинската зона на Западен Балкан (~50-100 km югозападно от ИП), и при липса на данни за редовно ползване на откритите агроландшафти във Видинска област от гнездящи двойки, вероятността за значимо въздействие върху популацията в зоната е ниска.

Скалният орел е типичен К-стратег с висока териториалност и дългосрочно използване на едни и същи територии. Балканските популации поддържат постоянни индивидуални хоум рейндж територии с площ приблизително между 20 и 100 km², като активните хранителни маршрути обикайно не надвишават 8-10 km около гнездовия център при наличие на подходящи местообитания. Средното разстояние между заетите гнездови територии

показва ясно пространствено разделяне между отделните двойки, а реално използваните хранителни площи рядко обхващат по-голям радиус от около 10 km около гнездото. При младите и субадулните индивиди пространственото поведение е значително по-динамично. GPS-телеметрични изследвания показват, че през първите години след напускане на гнездото птиците извършват значително по-широки дисперсионни движения и могат временно да използват райони на десетки километри от наталната територия. Това допуска теоретична възможност за единични случайни преминавания над района на ИП, но подобни движения са с ниска честота и непредсказуем характер.

При пространственото положение на инвестиционното предложение спрямо защитената зона не се установява функционална връзка между активните гнездови територии и района на ИП. Разстоянието между проектната площ и известните гнездови участъци многократно превишава типичния радиус на ежедневни хранителни полети и практически изключва използване на площадката като част от хранителните територии на размножаващи се двойки.

В конкретния случай обаче отсъстват данни за пространствено припокриване между популацията в защитената зона и района на ИП.



Фигура 5.3.1-3 Местоположение на пВЕП Ветрослав спрямо модел на пригодност на местообитанията на вида по Sidiropoulos, L. et al., 2024 (Прогноза за класа на предпочитанията (най-високото предпочитание е 10) за модела GET за Северна Гърция и България)

Източник: https://www.mdpi.com/diversity/diversity-16-00580/article_deploy/html/images/diversity-16-00580-q008.png

В 33 са установени 7–8 гнездящи двойки (тип р). Национална популация: 50–70 двойки. Хранителните обходи достигат 20–30 km, но откритият агроландшафт е субоптимален биотоп. При мониторинга - нулеви регистрации в рисковия диапазон. CRM: C=0.

Таблица 5.3.1-3 Оценка за A091 – Скален орел (*Aquila chrysaetos*)

Скален орел (Aquila chrysaetos)												
Оценяван параметър	СТРОИТЕЛСТВО				ЕКСПЛОАТАЦИЯ			Кумул.	CRM	Велич.	Чувств.	Значимост
	Загуба мест.	Фрагм./Безп.	Пряка загуба	Непреки	Риск сблъсък	Барьерен еф.	Безпок.					
Гнездови биотопи	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	Много висока	Пренебрежима
Хранителни биотопи	0	0	0	0	0	0	0	0	Изкл. CRM: Djorgova et al. 2022	0	Много висока	Пренебрежима
Дисперсия subad.	0	0	0	0	0	1	0	0	Не е регистр., но възможна	1	Много висока	Ниска-умерена
Популация	0	0	0	0	0	0	0	0	C=0	0	Много висока	Пренебрежима
ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА	0				1				0	1	Много висока	Ниско-умерено
CRM референция: Национална популация: ~150 дв. Значимост по матрица: ниска-умерена												
Величина: 0=без въздействие 1–3=незначителна 4–6=умерена 7–9=голяма 10=съществена Чувствителност по Percival (2003)												

Величина: 1 | Чувствителност: много висока | Значимост: ниска-умерена. Нулеви регистрации по време на проучванията и липса на установена функционална връзка между гнездовите територии в 33 BG0002002 „Западен Балкан“ и района на инвестиционното предложение. Общата оценка е 1 – ниско-умерено въздействие / приемливо въздействие. При нулеви регистрации в рисковия височинен диапазон, липса на установена експозиция и отсъствие на пространствено припокриване между популацията в защитената зона и района на ИП не се очаква въздействие върху популацията на вида в защитената зона. Оценката се основава единствено на предпазното разглеждане на възможни епизодични дисперсионни движения на отделни млади или скитащи индивиди извън основните използвани територии. Потенциалното въздействие се ограничава до теоретична възможност за взаимодействие на отделни индивиди със съоръженията и не води до значимо отрицателно въздействие върху предмета на опазване, природозащитните цели или целостта на защитената зона.

A404 – Царски орел (*Aquila heliaca*)

Царският орел е предмет на опазване като постоянен и концентриращ се вид (р/с), за който защитената зона има изключителна стойност. По време на мониторинга не са установени индивиди в района на инвестиционното предложение. Независимо от това, поради много високата консервационна значимост на вида и високата му чувствителност към ветроенергийни съоръжения е извършена детайлна оценка.

Царският орел е изчезнал като гнездящ от 33 BG0002002 преди 2010 г. (PS_137_1.pdf). Регистрирани са единични транзитни индивиди (тип с). Европейската популация е около 1 000 двойки (IUCN VU). Националната гнездова популация е 25–30 двойки и е ограничена и концентрирана предимно в Югоизточна България.

Видът е исторически установен в защитена зона BG0002002 „Западен Балкан“, където в миналото са регистрирани до три гнездящи двойки. Съгласно специализираните

орнитологични проучвания обаче видът е изчезнал като гнездящ от зоната, вероятно още преди 2012 г., поради което актуална функционална гнездова популация не е установена. Националната популация на вида

Царският орел е вид с изключително висока консервационна значимост и нисък темп на популационна замяна. Видът е приоритетен за опазване и е чувствителен към допълнителна смъртност, особено при малочислени популации. Съществуващите телеметрични изследвания показват, че отделни птици могат да извършват транзитни пролетни движения през вътрешността на страната, но тези движения не са свързани с гнездова популация в защитената зона.

При мониторинга на площадката през периода 2023–2024 г. видът не е регистриран нито в рисковия роторен диапазон, нито извън него. Не са установени данни за използване на района като хранителна или миграционна територия. Поради отсъствие на експозиция CRM не е приложен и стойността на очакваната смъртност е $C=0$. Видът е демографски чувствителен - дори единична допълнителна смъртност при транзитни индивиди може да има популационно значение при референция европейска или национална популация. При нулеви регистрации обаче рискът е теоретичен.

При липса на гнездяща популация в защитената зона и при отсъствие на регистрации в района на ИП не се установява механизъм на въздействие върху вида. Теоретично са възможни единични случайни преминавания на скитащи или мигриращи индивиди, но те не формират устойчив модел на пространствено използване.

Таблица 5.3.1-4 Оценка за A404 – Царски орел (*Aquila heliaca*)

Таблица за оценка на въздействието - Царски орел <i>Aquila heliaca</i> (p/c)												
Оценяван параметър	СТРОИТЕЛСТВО				ЕКСПЛОАТАЦИЯ			Кумулативни	CRM (инд./год.)	Велич.	Чувств.	Значимост
	Загуба мест.	Фрагм./Безп.	Пряка загуба	Непреки	Риск сблъсък	Барьерен ефект	Безопасност					
Гнездови биотопи	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	Много висока	Без въздействие
Хранителни биотопи	0	0	0	1	0	0	0	1	$C=0$	1	Много висока	Незначително/приемливо
Популация в 33	0	0	0	0	0	0	0	0	$C=0$	0	Много висока	Без въздействие
Бъдещи перспективи	0	0	0	0	0	0	0	0		0	Много висока	Без въздействие
ОБООБЩЕНА ОЦЕНКА	0				1				0	1	Много висока	Незначително/приемливо

CRM не е приложен поради липса на установена експозиция и отсъствие на регистрации на вида в района на инвестиционното предложение. Не се прогнозира смъртност на индивиди ($C = 0$ инд./год.).

Скала: 0=без въздействие | 1–3=незначително/приемливо | 4–6=умерено/приемливо | 7–9=значително/приемливо след смекчаване | 10=значително/неприемливо

Величина: 1 | Чувствителност: много висока | Значимост: Незначително/приемливо. Видът не е регистриран по време на проучванията в района на инвестиционното предложение и не е установена функционална връзка между проектната територия и актуална гнездова популация в 33 BG0002002 „Западен Балкан“. Поради липсата на установена експозиция CRM не прогнозира смъртност на индивиди ($C = 0$ инд./год.). Оценката се основава единствено на предпазното разглеждане на възможни единични преминавания на скитащи

или транзитни индивиди извън основните използвани територии. Не се очаква значимо отрицателно въздействие върху предмета на опазване, природозащитните цели или целостта на защитената зона.

A087 – Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), A096 – Черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*), A403 – Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*)

Групова оценка на обикновен мишелов (*Buteo buteo*), черношипа ветрушка (*Falco tinnunculus*) и белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*).

Трите вида са предмет на опазване в защитената зона като постоянни популации, като обикновеният мишелов и белоопашатият мишелов са включени и като видове с концентрации. И трите вида принадлежат към групата на дневните грабливи птици, които използват въздушното пространство при активно търсене на храна и поради това потенциално могат да бъдат изложени на риск от взаимодействие с ветроенергийни съоръжения. От трите вида единствено обикновеният мишелов е установен редовно в района на инвестиционното предложение. По време на мониторинга са регистрирани общо 107 индивида, включително прелитания в рисковия височинен диапазон. За вида е приложен модел за оценка на риска от сблъсък (CRM), който не прогнозира биологично значима смъртност и не показва вероятност за измерим ефект върху популацията в защитената зона. Черношипата ветрушка е установена с ограничен брой регистрации, предимно по време на миграция, като липсват данни за редовно използване на района като хранителна или размножителна територия. Белоопашатият мишелов не е установен по време на проведените проучвания и не са налице данни за използване на района на инвестиционното предложение.

За нито един от трите вида не се очаква загуба или влошаване на местообитания в защитената зона, фрагментация на използваните територии или нарушаване на функционални връзки между отделни части на популациите. Потенциалното въздействие се ограничава до нисък риск за отделни индивиди, свързан с евентуален сблъсък с ветрогенераторите, като за обикновения мишелов този риск е количествено оценен и не достига прагове на биологична значимост.

Предвид ниската до умерена чувствителност на видовете, ограничената или липсваща експозиция при два от тях и липсата на прогнозирана популационно значима смъртност, въздействието върху обикновения мишелов, черношипата ветрушка и белоопашатия мишелов се оценява като пренебрежимо. Не се очаква значимо отрицателно въздействие върху предмета на опазване, природозащитните цели или целостта на 33 BG0002002 „Западен Балкан“.

Групова оценка на останалите постоянни видове (p)

Към тази група се отнасят лещарка (*Bonasa bonasia*), глухар (*Tetrao urogallus*), зеленонога водна кокошка (*Gallinula chloropus*), бухал (*Bubo bubo*), уралска улулица (*Strix uralensis*), пернатонога кукумявка (*Aegolius funereus*), земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), сив кълвач (*Picus canus*), черен кълвач (*Dryocopus martius*), среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*), горска чучулига (*Lullula arborea*), сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*) и планински кеклик (*Alectoris graeca*).

По време на специализирания орнитологичен мониторинг повечето от тези видове не са установени в района на инвестиционното предложение, а за установените липсват данни за редовно използване на проектната територия. Значителна част от видовете са тясно свързани с горски местообитания, скални комплекси, речни участъци или други специфични местообитания, които отсъстват или са представени в ограничена степен в

района на ИП. За тях не е установена функционална връзка с проектната територия и не е налице реален механизъм за въздействие. Инвестиционното предложение не засяга местообитанията, използвани от тези видове в границите на защитената зона. Не се очаква загуба или влошаване на местообитания, фрагментация на използваните територии, прекъсване на екологични връзки или безпокойство, което би могло да доведе до промяна в числеността или пространственото разпределение на популациите.

За видовете, установени единично или с ограничена активност в района на инвестиционното предложение, потенциалната експозиция към ветроенергийните съоръжения е ниска и не създава предпоставки за възникване на популационно значими ефекти. Не са установени концентрации, редовни миграционни направления или функционално важни територии, които биха могли да бъдат засегнати от реализацията на проекта.

Предвид липсата на установена функционална връзка за повечето видове, ниската експозиция и отсъствието на механизъм за въздействие върху популациите в защитената зона, въздействието върху тази група постоянни видове се оценява като пренебрежимо. Не се очаква значимо отрицателно въздействие върху предмета на опазване, природозащитните цели или целостта на ЗЗ BG0002002 „Западен Балкан“.

5.3.2 Гнездящо-прелетни (г,с)

Към тази група се отнасят видовете, обозначени като гнездящо-прелетни, чиито популации използват защитената зона основно през размножителния период, а извън него напускат района и извършват сезонни миграции към зимовищни територии. За тези видове защитената зона има значение преди всичко като гнездова територия, хранителна база през размножителния сезон и пространство за отглеждане на малките. При част от видовете са характерни ежедневни придвижвания между гнездови и хранителни територии, както и скитания на различни разстояния извън границите на защитената зона

Пространственото използване на територията при гнездящо-прелетните видове е сезонно обусловено. През гнездовия период индивидите са обвързани с конкретни гнездови участъци, хранителни територии и локални маршрути на придвижване в границите на защитената зона или в непосредствената ѝ периферия. След приключване на размножителния период тези видове напускат зоната и извършват миграция на юг.

Към тази група спадат видове с различна пространствена екология - от видове с ограничени индивидуални територии и локални движения, като сврачки, мухоловки и овесарки, до видове с големи хранителни територии и значителен пространствен обхват на движенията, като реещи се грабливи птици, щъркели.

Към тази група се отнасят видовете:

Таблица 5.3.2-1 Гнездящо-прелетни видове

Код	Научно име	Тип	Размер/ Численост		Ед.	КД	Попул.	Опаз.	Изол.	Цял.	Доп. Инф. 2011-12
			мин.	макс.							
A023	<i>Nycticorax nycticorax</i>	г		1	і	G	B	A	C	A	
A030	<i>Ciconia nigra</i>	г	14	14	p	G	B	A	C	B	
A031	<i>Ciconia ciconia</i>	г	27	27	p	G	C	B	C	B	
A072	<i>Pernis apivorus</i>	г	9	18	p	G	B	A	C	A	
A073	<i>Milvus migrans</i>	г		3	p	G	C	A	C	B	
A077	<i>Neophron percnopterus</i>	г		2	p	G	C	A	C	C	изчезнал
A080	<i>Circaetus gallicus</i>	г	5	7	p	G	B	A	C	B	
A089	<i>Aquila pomarina</i>	г	5	6	p	G	C	B	C	B	
A092	<i>Hieraetus pennatus</i>	г	3	4	p	G	B	A	C	B	

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шишенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Код	Научно име	Тип	Размер/ Численост		Ед.	КД	Попул.	Опаз.	Изол.	Цял.	Доп. Инф. 2011-12
			мин.	макс.							
A095	<i>Falco naumanni</i>	г				DD	В	В	В	В	изчезнал
A099	<i>Falco subbuteo</i>	г	8	8	р	G	С	В	С	С	
A103	<i>Falco peregrinus</i>	г	10	10	р	G	В	А	С	А	
A122	<i>Crex crex</i>	г	46	147	males		В	А	С	А	
A136	<i>Charadrius dubius</i>	г	1	3	р	G	С	В	С	С	
A142	<i>Vanellus vanellus</i>	г	2	18	р	G	С	В	С	С	
A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>	г	100	100	р	G	В	А	С	А	
A230	<i>Merops apiaster</i>	г	100	100	р	G	С	В	С	С	
A231	<i>Coracias garrulus</i>	г		5	р	G	С	В	С	С	
A255	<i>Anthus campestris</i>	г	65	90	р	G	В	А	С	В	
A307	<i>Sylvia nisoria</i>	г	70	600	р	G	В	А	С	В	
A320	<i>Ficedula parva</i>	г	60	80	р	G	В	А	С	А	
A338	<i>Lanius collurio</i>	г	3500	3500	р	G	С	А	С	А	
A339	<i>Lanius minor</i>	г	50	100	р	G	С	А	С	А	
A379	<i>Emberiza hortulana</i>	г	325	325	р	G	В	А	С	А	
A402	<i>Accipiter brevipes</i>	г	4	6	р	G	А	В	С	А	
A442	<i>Ficedula semitorquata</i>	г	100	300	р	G	А	А	С	А	
A511	<i>Falco cherrug</i>	г	2	2	р	G	А	В	В	А	Не е регист.

За оценката на въздействието върху тази група е съществено пространственото разположение на инвестиционното предложение спрямо защитената зона и спрямо вероятните направления на сезонните придвижвания. Инвестиционното предложение е разположено на около 17 km северно от ЗЗ BG0002002 „Западен Балкан“. При пролетната миграция гнездящо-прелетните видове, които достигат до защитената зона, пристигат основно от юг, югозапад или югоизток, в зависимост от вида и конкретния миграционен път. Поради това нормалният пролетен прелет към гнездовите територии в зоната не предполага преминаване през района на инвестиционното предложение, разположен северно от нея.

Следователно за пролетната миграция не се формира значим механизъм на въздействие, свързан с пресичане на ветроенергийния парк от индивиди, гнездящи в ЗЗ „Западен Балкан“. За да достигнат до гнездовите си територии в зоната, тези птици не е необходимо да преминават през площадката на инвестиционното предложение. Това обстоятелство съществено намалява вероятността от пряка експозиция към ветрогенераторите през периода на пристигане и заемане на гнездови територии.

По време на гнездовия период повечето видове от тази група са пространствено привързани към местообитанията в зоната. Ежедневните им придвижвания са свързани с хранене, охрана на територия, размножаване и отглеждане на малките. При дребните и средно големите видове от открити, храстови, горски и крайречни местообитания тези придвижвания са с ограничен радиус и не достигат до района на инвестиционното предложение. При по-едри реещи се и грабливи видове е възможно използване на по-широки хранителни територии, но данните от целевия мониторинг не подкрепят наличие на редовно функционално използване на проектната територия от гнездящи двойки, свързани със ЗЗ „Западен Балкан“.

Потенциално по-чувствителни в тази група са видовете с по-големи индивидуални територии и активен полет в открито въздушно пространство, като малък креслив орел /*Aquila pomarina*/, орел змияр /*Circaetus gallicus*/, осояд /*Pernis apivorus*/, малък орел /*Hieraaetus pennatus*/, черна каня /*Milvus migrans*/, ловен сокол /*Falco cherrug*/, сокол скитник /*Falco peregrinus*/ и вечерна ветрушка /*Falco naumanni*/. За тях теоретично е възможно отделни индивиди да извършват по-широки хранителни полети извън границите на защитената зона. В конкретния случай обаче не са налице данни за регулярно

използване на района на инвестиционното предложение като хранителна територия, зона за набирание на височина или постоянен маршрут на придвижване.

При есенната миграция е възможно част от индивидите, напускащи гнездовите територии, да се придвижват в по-широк фронт и отделни екземпляри да преминат северно от зоната, включително през или в близост до проектната територия. Такова преминаване обаче би имало случаен или епизодичен характер и не представлява устойчив механизъм на въздействие върху гнездовите популации на зоната. Не са установени данни за концентриран изходящ миграционен поток от ЗЗ „Западен Балкан“ през района на ИП.

Потенциалният механизъм на въздействие върху гнездящо-прелетните видове е свързан основно с:

- възможност за случайно преминаване на отделни индивиди през района на ветрогенераторите, предимно по време на есенна миграция;
- ограничен риск от сблъсък при видове, използващи реещ или активен полет в рисковия височинен диапазон;
- възможно локално отклоняване на траекторията на полета при единични преминавания;
- теоретично използване на открити земеделски площи като временни хранителни територии от отделни индивиди.

Не се очаква:

- пряко засягане на гнездови местообитания в защитената зона;
- загуба на места за размножаване;
- нарушаване на достъпа до гнездовите територии;
- значим бариерен ефект при пролетното завръщане към зоната;
- намаляване на числеността на гнездовите популации;
- изменение на структурата или пространственото разпределение на популациите в ЗЗ BG0002002.

За видовете, свързани с горски местообитания, крайречни участъци, храстови местообитания и открити тревни терени в рамките на зоната, въздействието от ИП е практически непряко и пространствено отдалечено. За реещите и грабливите видове рискът е сведен до възможност за епизодична експозиция на отделни индивиди, без данни за регулярност и без вероятност за популационно значим ефект.

Въз основа на изложеното степента на въздействие върху гнездящо-прелетните видове се оценява като ниска до незначителна. Не се очаква реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение да доведе до значително отрицателно въздействие върху гнездящо-прелетните популации, предмет на опазване в ЗЗ BG0002002 „Западен Балкан“.

За по-голямата част от гнездящо-прелетните видове, свързани с горски, храстови, крайречни и тревни местообитания, не се установява функционална връзка между инвестиционното предложение и местообитанията, използвани от популациите в ЗЗ BG0002002 „Западен Балкан“. Предвид разстоянието на проекта от защитената зона и ограничените териториални движения на тези видове не са налице предпоставки за възникване на механизъм на въздействие.

По-различна е ситуацията при видовете с големи хранителни територии и значителен пространствен обхват на движенията, включително реещите се грабливи птици и щъркелите. При тях не може предварително да бъде изключена възможността отделни индивиди да използват района на инвестиционното предложение по време на хранителни придвижвания, скитания или сезонни движения. Поради това за тези видове е извършена допълнителна оценка на потенциалните механизми на въздействие, свързани с риск от сблъсък, избягване на територии, локален бариерен ефект и кумулативно въздействие.

Въз основа на скрининговата оценка по-долу са разгледани видовете, за които не може да бъде изключена експозиция към проектните елементи или които се отличават с висока чувствителност към ветроенергийна инфраструктура.

A030 – Черен щъркел (*Ciconia nigra*)

Черният щъркел е предмет на опазване като размножаващ се вид (г), като в защитената зона са установени 14 гнездящи двойки. Видът е регистриран и като вид с концентрации (с), представен от единични прелитащи индивиди. По време на миграционния мониторинг в района на инвестиционното предложение са установени прелитания на вида, поради което той е включен в модела за оценка на риска от сблъсък (CRM). Гнездовите местообитания на вида са разположени в горски и скални комплекси в границите на 33 BG0002002 „Западен Балкан“, на повече от 17 km от инвестиционното предложение. Не се очаква засягане на гнездови територии, хранителни местообитания или размножителни участъци в защитената зона.

Потенциалният механизъм на въздействие е свързан единствено с възможността отделни индивиди да използват въздушното пространство в района на инвестиционното предложение по време на придвижване или миграция. CRM анализът е извършен въз основа на регистрираните прелитания на вида в района на инвестиционното предложение. След прилагане на стандартните коефициенти на избягване моделът не прогнозира биологично значима смъртност. Прогнозираната годишна смъртност представлява пренебрежимо малка част от националната и европейската популация и не създава предпоставки за измерим популационен ефект. Въздействието се ограничава до възможност за единична експозиция на отделни индивиди при преминаване през района на инвестиционното предложение. Резултатите от CRM не показват предпоставки за биологично значима смъртност и не прогнозират популационно значим ефект върху вида. Не са установени данни за формиране на редовен миграционен коридор или за концентрирани прелети през района на ИП.

Предвид пространственото отстояние между инвестиционното предложение и гнездовите територии в защитената зона, липсата на въздействие върху местообитанията на вида и отсъствието на прогнозиран популационно значим ефект, не се очаква значимо отрицателно въздействие върху популацията на черния щъркел, предмет на опазване, природозащитните цели или целостта на 33 BG0002002 „Западен Балкан“.

14 гнездящи двойки (г), до 4 транзитни (с). Гнездовите скали - на >17 km. CRM: C=0.

Таблица 5.3.2-2 Оценка за A030 – Черен щъркел (*Ciconia nigra*)

Черен щъркел (<i>Ciconia nigra</i>) - г/с Чувствителност: Висока												
Оценяван параметър	СТРОИТЕЛСТВО				ЕКСПЛОАТАЦИЯ			Кумулативни	CRM	Величина	Чувств.	Значимост
	Загуба мест.	Фрагм./Бе зп.	Пряка загуба	Непреки	Риск сблъсък	Барьерен еф.	Безпокойство					
Потенциални маршрути на придвижване извън 33	0	0	0	0	1	1	0	1	C=0	1	висока	незначителна
Популация в 33	0	0	0	0	0	0	0	0	C=0	0	висока	Без въздействие
Бъдещи перспективи	0	0	0	0	1	1	0	1	C=0	1	висока	незначителна

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шипенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА	0	1		1	висока	незначителна
CRM референция: Гнездящи: нац. ~700–900 дв.; Мигриращи (с): европ. ~10 000–12 000 дв. Произходът на регистрираните индивиди не може да бъде определен. Поради това CRM резултатите се интерпретират спрямо по-широка референтна популация, а възможната връзка с гнездящата популация в 33 се разглежда предпазно. Значимост по матрица: ниска-умерена CRM анализът е извършен за черния щъркел въз основа на регистрираните прелитания в района на инвестиционното предложение. Средната теоретична вероятност за сблъсък при преминаване през роторната зона е 0,090854. След прилагане на стандартните коефициенти на избягване реалната вероятност за сблъсък намалява до 0,004543 при 95% избягване, 0,001817 при 98% избягване и 0,000909 при 99% избягване. Получените стойности показват много ниска вероятност за сблъсък и не предполагат биологично значима смъртност или популационно значим ефект върху вида. Оценката „ниска-умерена“ отразява долната граница на матричната значимост при висока чувствителност на вида и минимална величина на въздействието. Тя е обусловена от реално установена, но ограничена експозиция и от много ниските CRM стойности, които не прогнозира биологично значима смъртност или популационно значим ефект. Величина: 0=без въздействие 1–3=незначителна 4–6=умерена 7–9=голяма 10=съществена Чувствителност по Percival (2003)						

Величина: 1 | Чувствителност: Висока | Значимост: незначителна степен.

A031 – Бял щъркел (*Ciconia ciconia*)

Белият щъркел е предмет на опазване като размножаващ се и концентриращ се вид (r/c). По време на мониторинга е регистриран в района на инвестиционното предложение, включително в рисковия височинен диапазон за взаимодействие с ротори. Поради високата чувствителност на вида към ветроенергийни съоръжения и поради установената експозиция в рисковия височинен диапазон е извършена детайлна оценка.

27 гнездящи двойки (r), значителен брой мигриращи (с). CRM прогнозира много ниска вероятност за сблъсък. При пространствените сценарии очакваните стойности варират между 0.000250 и 0.004187 сблъсъка в зависимост от използвания сценарий и avoidance rate. Резултатите показват наличие на експозиция, но не обосновават риск от популационно значима смъртност. Референция мигриращи: европ. (черноморска) >300 000 инд. - праг 3 000 инд./год. Смъртността многократно под прага.

Таблица 5.3.2-3 Оценка за A031 – Бял щъркел (*Ciconia ciconia*)

Бял щъркел (Ciconia ciconia) - r/c Чувствителност: висока												
Оценяван параметър	СТРОИТЕЛСТВО				ЕКСПЛОАТАЦИЯ			Кумулативни	CRM	Величина	Чувств.	Значимост
	Загуба мест.	Фрагм./Безп.	Пряка загуба	Непреки	Риск сблъсък	Бариерен еф.	Безпокойство					
Хранителни биотопи	0	0	0	0	0	0	0	1	-	1	висока	незначителна
Риск сблъсък при миграция	0	0	0	0	2	0	0	1	CRM приложен	2	висока	незначителна
Популация	0	0	0	0	0	0	0	0	CRM без популационно значим ефект	0	висока	Без въздействие
ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА	0				2				CRM без популационно значим ефект	2	висока	незначителна
CRM референция: Гнездящи: нац. >7 000 дв.; Мигриращи (с): европ. (черном.) >300 000 инд. (1%=3 000 инд.) Значимост по матрица: незначителна												

CRM прогнозира много ниска вероятност за сблъсък. Получените стойности варират между 0.000250 и 0.004187 очаквани сблъсъка в зависимост от разглеждания сценарий, като най-консервативният от разглежданите сценарии дава стойност 0.004187. Резултатите показват наличие на експозиция, но не обосновават риск от популационно значима смъртност.

Величина: 0=без въздействие | 1–3=незначителна | 4–6=умерена | 7–9=голяма | 10=съществена | Чувствителност по Percival (2003)

Величина: 2 | Чувствителност: висока | Значимост: незначителна. Видът е регистриран в рисковия височинен диапазон и за него е приложен CRM. Независимо от установената експозиция, пространствено коригираните сценарии прогнозират много ниска вероятност за сблъсък, многократно под нивата, които биха могли да доведат до популационно значим ефект.

A072 – Осояд (*Pernis apivorus*)

Осоядът е предмет на опазване в 33 BG0002002 „Западен Балкан“ като размножаващ се и концентриращ се вид (r/c). Съгласно Стандартния формуляр в защитената зона се поддържа гнездяща популация от 9–18 двойки и са регистрирани до 12 концентриращи се индивида. Популацията е оценена с категория В по отношение на представителността, а защитената зона има изключителна обща стойност за опазването на вида.

Осоядът е типичен далечен мигрант и реещ се хищник, използващ термични възходящи потоци по време на миграция и при локални придвижвания. Поради характера на полета и използването на въздушното пространство видът се разглежда като умерено до високо чувствителен към потенциални въздействия от ветроенергийни съоръжения.

По време на специализирания орнитологичен мониторинг в района на инвестиционното предложение са регистрирани общо 4 индивида, от които 3 през размножителния период и 1 по време на миграция. Наблюденията показват наличие на ограничена експозиция към района на инвестиционното предложение, но не предоставят данни за редовно използване на територията от индивиди, свързани с гнездящата популация на защитената зона. Не са установени концентрации, постоянни маршрути на придвижване или признаци за формиране на функционална зависимост между района на инвестиционното предложение и основните местообитания на вида в 33 BG0002002 „Западен Балкан“.

Инвестиционното предложение е разположено на повече от 17 km от границите на защитената зона и извън известните гнездови местообитания на вида. Поради това не се очаква пряко засягане на гнездови територии, загуба на местообитания, фрагментация или нарушаване на достъпа до използваните от популацията местообитания.

За вида е приложен Collision Risk Model (CRM) както за гнездящия, така и за миграционния компонент. За гнездовия период моделът е изчислен при експозиция от 3 регистрирани индивида. При стандартен коефициент на избягване (98%) прогнозната смъртност е 0.01623 инд./год. за целия парк, при консервативен сценарий (95%) – 0.04058 инд./год., а при оптимистичен сценарий (99%) – 0.00812 инд./год. За миграционния компонент моделът е изчислен при един индивид, регистриран в рисковия височинен диапазон, като прогнозните стойности варират между 0.000009 и 0.000793 инд./год. в зависимост от използвания сценарий и коефициент на избягване.

Получените стойности показват наличие на експозиция на отделни индивиди, но остават значително под нивата, които биха могли да доведат до популационно значим ефект. Не се очаква измеримо въздействие върху числеността, структурата или природозащитното състояние на популацията в защитената зона. Потенциалното въздействие е ограничено до възможни единични взаимодействия с отделни ветрогенератори при преминаване на отделни индивиди през района.

Въз основа на наличните данни не се очаква реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение да доведат до значително отрицателно въздействие върху

вида, неговите местообитания, предмета и целите на опазване или целостта на 33 BG0002002 „Западен Балкан“.

Таблица 5.3.2-4 Оценка за A072 – Осояд (*Pernis apivorus*)

Осояд (Pernis apivorus) - г/с Чувствителност: умерена-висока												
Оценяван параметър	СТРОИТЕЛСТВО				ЕКСПЛОАТАЦИЯ			Кумулативни	CRM	Величина	Чувств.	Значимост
	Загуба мест.	Фрагм./Безп.	Пряка загуба	Непреки	Риск сблъсък	Барьерен еф.	Безпокойство					
Гнездови биотопи (гори)	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	Умерена-висока	Без въздействие
Потенциални хранителни територии извън ЗЗ	0	0	0	1	0	0	0	1	-	1	Умерена-висока	незначителна
Полети и придвижване на отделни индивиди	0	0	0	0	1	0	0	0	C(r)=0.01623; C(c)=0.000009–0.000793	1	Умерена-висока	незначителна
Популация	0	0	0	0	0	0	0	0	Без популационен ефект	0	Умерена-висока	Без въздействие
ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА	1				1				CRM: C(r)=0.01623 инд./год.; C(c)=0.000009–0.000793 инд./год.	1	Умерена-висока	незначителна
CRM референция: Гнездящи: нац. ~300–500 дв.; Мигриращи (с): европ. ~500 000–700 000 инд. CRM прогнозира много ниска вероятност за сблъсък. Резултатите показват наличие на ограничена експозиция, но не обосновават риск от популационно значима смъртност. Значимост по матрица: незначителна												
Величина: 0=без въздействие 1–3=незначителна 4–6=умерена 7–9=голяма 10=съществена Чувствителност по Percival (2003)												

A073 – Черна каня (*Milvus migrans*)

Черната каня е предмет на опазване като размножаващ се и концентриращ се вид (г/с). Видът е установен в района на инвестиционното предложение по време на миграционните проучвания. Поради високата чувствителност на представителите на род *Milvus* към ветроенергийни съоръжения е извършена детайлна оценка.

До 3 гнездящи двойки в 33 BG0002002 (тип г) и единични индивиди при миграция (тип с). Националната гнездова популация е ~200–300 двойки; европейската ~76 000–100 000 двойки.

Функционална свързаност - гнездящи (г):

Хоум рейнджът на черната каня при гнездене е 2–5 km около гнездото (Sergio et al. 2003; Mougeot & Bretagnolle 2000). ИП отстои на ~17 km от границата на 33 - многократно извън нормалния хоум рейндж. Гнездящите двойки в 33 са обвързани с горски масиви и речни долини; откритият агроландшафт около ИП представлява субоптимален хранителен биотоп. Черната каня е опортюнистичен вид - ловува дребни гризачи, жаби и мърша. При

разстояние >17 km функционалната свързаност между гнездящите двойки в 33 и района на ИП не е установена при мониторинга.

CRM не е приложен за черната каня, тъй като единичната регистрация на вида по време на миграция не е отчетена в рисковия височинен диапазон и видът не фигурира в обобщаващите CRM таблици. Оценката се основава на единичния характер на наблюдението, липсата на данни за редовно използване на района и отсъствието на функционална връзка с гнездящата популация в 33 BG0002002 „Западен Балкан“.

Таблица 5.3.2-5 Оценка за A073 – Черна каня (*Milvus migrans*)

Черна каня (Milvus migrans) - г/с Чувствителност: Висока												
Оценяван параметър	СТРОИТЕЛСТВО				ЕКСПЛОАТАЦИЯ			Кумулативни	CRM	Величина	Чувств.	Значимост
	Загуба мест.	Фрагм./Безп.	Пряка загуба	Непреки	Риск сблъсък	Барьерен еф.	Безпокойство					
Риск сблъсък	0	0	0	0	1	0	0	0	C=00	1	висока	незначителна
Популация	0	0	0	0	0	0	0	0	C=00	0	висока	Без въздействие
ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА	0				0				C=00	0	висока	Незначителна
CRM референция: Гнездящи: нац. ~200–300 дв.; Мигриращи (с): европ. ~76 000–100 000 дв. Значимост по матрица: незначителна												
Величина: 0=без въздействие 1–3=незначителна 4–6=умерена 7–9=голяма 10=съществена Чувствителност по Percival (2003)												

Величина: 1 | Чувствителност: Висока | Значимост: Незначителна.

Величина 1 е определена въз основа на установеното единично присъствие на вида в района на инвестиционното предложение по време на миграционните проучвания. Макар индивидът да не е регистриран в рисковия височинен диапазон и за вида да не е приложен CRM, наблюдението потвърждава възможността отделни мигриращи индивиди инцидентно да използват въздушното пространство в района на проекта. Не са установени данни за редовно използване на територията, формиране на миграционен коридор, концентрации на индивиди или функционална връзка с гнездящата популация в 33 BG0002002 „Западен Балкан“. Поради това потенциалното въздействие се оценява като много слабо, локално и ограничено до възможна експозиция на единични индивиди.

A077 – Египетски лешояд (*Neophron percnopterus*)

Египетският лешояд е предмет на опазване в 33 BG0002002 „Западен Балкан“ като размножаващ се вид (r). Видът има много висока природозащитна значимост, но съгласно наличните данни е изчезнал като гнездящ от защитената зона преди 2012 г. По време на специализирания орнитологичен мониторинг в района на инвестиционното предложение не са установени индивиди от вида.

От наличните данни и от информацията за историческото разпространение на вида в Северозападна България следва, че последните гнездови находища на египетския лешояд в района на Западна Стара планина са били свързани със скалните комплекси около Белоградчишки скали и прилежащите варовикови масиви на Западния Балкан. Планът за действие за вида отчита Западна Стара планина като исторически район на разпространение, но съвременна гнездяща популация там не е установена

Предвид липсата на актуална гнездяща популация в защитената зона, отсъствието на регистрации в района на инвестиционното предложение и липсата на експозиция към проектните елементи, за вида не е налице реален механизъм на въздействие. CRM не е приложен, тъй като не са регистрирани индивиди в рисковия височинен диапазон.

Оценката е извършена по предпазен подход единствено поради високата природозащитна значимост и известната чувствителност на вида към допълнителна антропогенна смъртност. При настоящото състояние обаче не се очаква въздействие върху популация в защитената зона, тъй като такава актуално не е установена. Не се очаква засягане на местообитания, функционални връзки, бъдещи перспективи, предмета и целите на опазване или целостта на 33 BG0002002 „Западен Балкан“.

Таблица 5.3.2-6 Оценка за A077 – Египетски лешояд (*Neophron percnopterus*)

Египетски лешояд (Neophron percnopterus) - r Чувствителност: Много висока												
Оценяван параметър	СТРОИТЕЛСТВО				ЕКСПЛОАТАЦИЯ			Кумулативни	CRM	Величина	Чувств.	Значимост
	Загуба мест.	Фрагм./Безп.	Пряка загуба	Непреки	Риск сблъсък	Барьерен еф.	Безпокойство					
Популация (изчезнал)	0	0	0	0	0	0	0	0	C=0	0	Много висока	Няма въздействие
Бъдещи перспективи	0	0	0	0	1	0	0	0		1	Много висока	незначително
ОБООБЩЕНА ОЦЕНКА	0				0				C=0	1	Много висока	незначителна
CRM референция: не е приложен поради липса на регистрации на вида в района на инвестиционното предложение и липса на установена експозиция в рисковия височинен диапазон. При бъдещо гнездене: нац. ~20–30 дв.; транзитни: европ. ~3 000–4 000 дв. Значимост по матрица: Пренебрежима												
Величина: 0=без въздействие 1–3=незначителна 4–6=умерена 7–9=голяма 10=съществена Чувствителност по Percival (2003)												

Величина: 1 | Чувствителност: много висока | Значимост: незначителна

Въпреки че видът е изчезнал като гнездящ от защитената зона и не е регистриран в района на инвестиционното предложение, през последните години са налични данни за спорадично присъствие на египетски лешояди в района на Врачански Балкан, включително на площадки за подхранване. Това показва, че районът не е напълно отпаднал от пространственото използване на вида. Поради тази причина бъдещите перспективи са оценени предпазно с величина 1. Оценката не произтича от установена експозиция към инвестиционното предложение, а от потенциалната възможност за бъдещо възстановяване на вида в района. При липса на актуална популация, липса на регистрации в района на ИП и липса на установен механизъм на въздействие не се очаква значимо отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитената зона.

A080 – Орел змияр (*Circaetus gallicus*)

Орелът змияр е предмет на опазване в 33 BG0002002 „Западен Балкан“ като размножаващ се и концентриращ се вид (r/c). Съгласно Стандартния формуляр в зоната се поддържа популация от 5–7 гнездящи двойки и до 18 концентриращи се индивида. Видът е едър реещ се дневен хищник с висока природозащитна стойност и чувствителност към ветроенергийни съоръжения.

По време на специализирания орнитологичен мониторинг видът е регистриран в района на инвестиционното предложение, включително по време на миграция. Не са установени данни за регулярно използване на района като хранителна територия от индивиди, свързани с гнездящата популация в защитената зона. Инвестиционното предложение е разположено на повече от 17 km от границите на ЗЗ BG0002002, поради което не се очаква пряко засягане на гнездови местообитания, хранителни територии или ежедневни маршрути на придвижване на гнездящите двойки.

За миграционния компонент е приложен CRM (Band 2012). При базовия сценарий прогнозната смъртност е 0.000843 инд./год. при 98% avoidance rate, 0.001686 инд./год. при 95% avoidance rate и 0.000337 инд./год. при 99% avoidance rate. Пространствено коригираните сценарии дават още по-ниски стойности. Получените резултати показват наличие на ограничена експозиция на отделни индивиди, но не обосновават риск от популационно значима смъртност.

Не се очаква въздействие върху числеността, структурата или природозащитното състояние на популацията в защитената зона. Не се прогнозира засягане на предмета и целите на опазване или на целостта на ЗЗ BG0002002 „Западен Балкан“.

Таблица 5.3.2-7 Оценка за А080 – Орел змияр (*Circaetus gallicus*)

Орел змияр (Circaetus gallicus) - r/c Чувствителност: Висока												
Оценяван параметър	СТРОИТЕЛСТВО				ЕКСПЛОАТАЦИЯ			Кумулативни	CRM	Величина	Чувств.	Значимост
	Загуба мест.	Фрагм./Безп.	Пряка загуба	Непреки	Риск сблъсък	Барьерен еф.	Безпокойство					
Потенциални хранителни територии извън ЗЗ	0	0	0	1	0	0	0	1	–	1	Висока	Незначителна
Полети и придвижване на отделни индивиди	0	0	0	0	1	0	0	0	CRM приложен	1	Висока	Незначителна
Популация в ЗЗ	0	0	0	0	0	0	0	0	Без популационен ефект	0	Висока	Без въздействие
ОБООБЩЕНА ОЦЕНКА	0				1				0	1	Висока	Незначителна

CRM референция: Гнездящи: нац. ~80–120 дв.; Мигриращи (с): европ. ~27 000–42 000 дв. | Значимост по матрица: незначителна

Величина: 0=без въздействие | 1–3=незначителна | 4–6=умерена | 7–9=голяма | 10=съществена | Чувствителност по Percival (2003)

Величина: 1 | Чувствителност: Висока | Значимост: Незначителна.

Видът е регистриран в района на инвестиционното предложение и е моделиран чрез CRM, което потвърждава наличие на ограничена експозиция. Въпреки това всички сценарии прогнозират изключително ниска вероятност за сблъсък и липса на популационно значим ефект. Получените стойности са многократно под нивата, които биха могли да повлияят върху природозащитното състояние на вида. Следователно въздействието се оценява като много слабо по величина и незначително по значимост.

A089 – Малък креслив орел (Aquila pomarina)

Малкият креслив орел е предмет на опазване в 33 BG0002002 „Западен Балкан“ като размножаващ се и концентриращ се вид (г/с). Съгласно Стандартния формуляр в защитената зона се поддържа популация от 5–6 гнездящи двойки и до 35 концентриращи се индивида. Видът е едър реец се дневен хищник с висока природозащитна стойност и висока чувствителност към ветроенергийни съоръжения.

По време на специализирания орнитологичен мониторинг в района на инвестиционното предложение не са установени индивиди от вида. Не са регистрирани прелитания в рисковия височинен диапазон и видът не е включен в CRM анализа. Инвестиционното предложение е разположено на повече от 17 km от границите на защитената зона и извън известните гнездови и основни хранителни територии на вида.

Въпреки че по време на специализирания мониторинг през 2024 г. видът не е регистриран в района на инвестиционното предложение, данни от предходни проучвания в региона показват преминаване на малък креслив орел по време на миграция. Това показва, че въздушното пространство в района не е напълно изключено от пространственото използване на вида. Не са установени прелитания в рисковия височинен диапазон, не е приложен CRM и не са налице данни за регулярно използване на района или за функционална връзка с гнездящата популация в 33 BG0002002 „Западен Балкан“. Поради това въздействието се оценява предпазно с величина 1, отразяваща възможността за епизодично преминаване на отделни мигриращи индивиди, без риск от популационно значим ефект.

Таблица 5.3.2-8 Оценка за A089 – Малък креслив орел (Aquila pomarina)

Малък креслив орел (Aquila pomarina) - г/с Чувствителност: Висока												
Оценяван параметър	СТРОИТЕЛСТВО				ЕКСПЛОАТАЦИЯ			Кумулативни	CRM	Величина	Чувств.	Значимост
	Загуба мест.	Фрагм./Безп.	Пряка загуба	Непреки	Риск сблъсък	Бариерен еф.	Безпокойство					
Хранителни биотопи	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	Висока	Без въздействие
Потенциални миграционни прелитания на отделни индивиди	0	0	0	0	1	0	0	1	C=0	1	Висока	незначителна
Популация в 33	0	0	0	0	0	0	0	0	C=0	0	Висока	Без въздействие
ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА	0				1				C=0	1	Висока	незначителна
CRM референция: Гнездящи: нац. ~200–250 дв.; Мигриращи (с): европ. ~1 000 000 дв. Значимост по матрица: Пренебрежима												
Величина: 0=без въздействие 1–3=незначителна 4–6=умерена 7–9=голяма 10=съществена Чувствителност по Percival (2003)												

Величина: 1 | Чувствителност: Висока | Значимост: Незначително.

A092 – Малък орел (*Aquila pennata*/*Hieraaetus pennatus*)

Малкият орел е предмет на опазване като размножаващ се и концентриращ се вид (r/c). По време на миграционния мониторинг са установени единични индивиди в района на инвестиционното предложение. Видът е дневен реец се хищник с висока чувствителност към риск от сблъсък и е включен в детайлната оценка.

3–4 гнездящи двойки (r), 1 концентриращ се (c). CRM: C=0,01 инд./год. - под праг ~300–500 инд./год. (европ. референция).

Установени са 3–4 гнездящи двойки в ЗЗ BG0002002 (тип r) и 1 концентриращ се индивид при миграция (тип c). Националната популация е ~100–150 двойки; европейската ~30 000–50 000 двойки.

Функционална свързаност - гнездящи (r):

Съгласно López-López et al. (2016), 95% kernel хоум рейндж на малкия орел при гнездене е ~3 248 km² (медиана), съответстващ на радиус ~32 km. За разлика от скалния орел и сокола скитник, хоум рейнджът на малкия орел теоретично достига района на ИП. Въпреки това при целевия орнитологичен мониторинг на площадката не са регистрирани редовни хранителни посещения от гнездящи двойки - единствено единични транзитни прелитания. Малкият орел е горски ловец, специализиран в улов на дребни птици и гущери в горски и екотонни биотопи; откритият агроландшафт около ИП предоставя субоптимална хранителна база. Отсъствието на редовни посещения при мониторинга е в съответствие с трофичната характеристика на биотопа.

CRM - приложен само за мигриращи (c):

За гнездящите двойки (r) CRM не е приложен - липса на редовни регистрации в рисковия диапазон, въпреки теоретично достатъчния хоум рейндж. За мигриращите индивиди (c) CRM Band 2012 е приложен: C_тип = 0,01 инд./год. при базов сценарий (avoidance 98%). Референция: европейска популация ~30 000–50 000 двойки - 1% праг = 300–500 инд./год. C=0,01 е многократно под прага.

Таблица 5.3.2-9 Оценка за A092 – Малък орел (*Aquila pennata*/*Hieraaetus pennatus*)

Малък орел (Hieraaetus pennatus) - r/c Чувствителност: Висока												
Оценяван параметър	СТРОИТЕЛСТВО				ЕКСПЛОАТАЦИЯ			Кумулативни	CRM	Величина	Чувств.	Значимост
	Загуба мест.	Фрагм./Безп.	Пряка загуба	Непреки	Риск сблъсък	Барьерен еф.	Безпокойство					
Риск сблъсък	0	0	0	0	1	0	0	0	C=0,01	1	Висока	Пренебрежима
Популация	0	0	0	0	1	0	0	0	C=0,01	1	Висока	Пренебрежима
ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА	0				1				C=0,01 инд./год.	1	Висока	Пренебрежима
CRM референция: Гнездящи: нац. ~100–150 дв.; Мигриращи (с): европ. ~30 000–50 000 дв. Значимост по матрица: Пренебрежима												
Величина: 0=без въздействие 1–3=незначителна 4–6=умерена 7–9=голяма 10=съществена Чувствителност по Percival (2003)												

Величина: 1 | Чувствителност: Висока | Значимост: Пренебрежима.

A099 – Сокол орко (Falco subbuteo)

Соколят орко е предмет на опазване в 33 BG0002002 „Западен Балкан“ като размножаващ се и концентриращ се вид (г/с). Съгласно Стандартния формуляр защитената зона поддържа гнездяща популация и има значение за вида по време на миграция. По време на специализирания орнитологичен мониторинг видът е регистриран в района на инвестиционното предложение както през пролетната, така и през есенната миграция с общо 7 индивида.

Соколят орко е бърз въздушен хищник, ловуващ предимно летящи птици и едри насекоми. Видът е способен да използва широк спектър от открити и полуоткрити местообитания и извършва редовни придвижвания извън непосредствената близост на гнездовите територии. Независимо от това инвестиционното предложение е разположено извън защитената зона и не се очаква засягане на гнездови местообитания или на ключови местообитания, използвани от популацията в 33 BG0002002 „Западен Балкан“.

Установените по време на мониторинга регистрации показват наличие на ограничена експозиция на отделни индивиди (5 инд.) при преминаване през района на инвестиционното предложение. Не са установени концентрации, изразен миграционен коридор или данни за интензивно използване на проектната територия. Потенциалното въздействие е ограничено до възможни единични взаимодействия с ветрогенераторите при прелитане на отделни индивиди.

Не се очаква въздействие върху числеността, структурата или природозащитното състояние на популацията на вида в защитената зона. Не се прогнозира засягане на предмета и целите на опазване или на целостта на 33 BG0002002 „Западен Балкан“.

Таблица 5.3.2-10 Оценка за A099 – Сокол орко (Falco subbuteo)

Сокол орко (Falco subbuteo) – г/с Чувствителност: умерена												
Оценяван параметър	СТРОИТЕЛСТВО				ЕКСПЛОАТАЦИЯ			Кумулативни	CRM	Величина	Чувств.	Значимост
	Загуба мест.	Фрагм./Безп.	Пряка загуба	Непреки	Риск сблъсък	Барьерен еф.	Безпокойство					
Потенциални и ловни територии извън ЗЗ	0	0	0	1	0	0	0	1	–	1	Умерена	Пренебрежима
Полети и придвижване на отделни индивиди	0	0	0	0	1	0	0	0	C=0.000022–0.001839 инд./год.	1	Умерена	Пренебрежима
Популация в ЗЗ	0	0	0	0	0	0	0	0	Без популационен ефект	0	Умерена	Без въздействие
ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА	1				1				C=0.000022–0.001839 инд./год.	1	Умерена	Пренебрежима

За сокола орко е приложен CRM (Band 2012). При базовия сценарий прогнозната смъртност е 0.000735 инд./год. при 98% avoidance rate, 0.001839 инд./год. при 95% avoidance rate и 0.000368 инд./год. при 99% avoidance rate. Пространствено коригираните сценарии дават още по-ниски стойности – между 0.000022 и 0.000550 инд./год. Получените резултати показват наличие на ограничена експозиция на отделни индивиди, но не обосновават риск от популационно значима смъртност. Не се очаква въздействие върху

числеността, структурата или природозащитното състояние на популацията на вида в защитената зона.

A511 – Ловен сокол (*Falco cherrug*)

Ловният сокол е предмет на опазване като размножаващ се и концентриращ се вид (г/с), за който защитената зона има много висока консервационна стойност и много малобройна национална популация. По време на мониторинга в района на инвестиционното предложение е регистриран единичен индивид извън рисковия диапазон. Не са установени данни за регулярно използване на района, липсват регистрации в рисковия височинен диапазон и CRM не е приложен. Установеното присъствие показва възможност за епизодично преминаване на отделни индивиди през района на ИП, но не обосновава риск от популационно значима смъртност. Въздействието се оценява с величина 1 по предпазен подход, което при висока чувствителност съответства на незначителна значимост.

Независимо от ограничената численост, поради критичния природозащитен статус на вида и високата му чувствителност към допълнителна смъртност е извършена детайлна оценка Квалифициращ вид (B2, C6, EN). 2 гнездящи двойки (г). Национална популация: 2–3 двойки; европейска: ~800–1 200 двойки. Адитивна смъртност при единичен индивид има популационно значение. CRM: C=0. Задължителен експлоатационен мониторинг.

Таблица 5.3.2-11 Оценка за A511 – Ловен сокол (*Falco cherrug*)

Ловен сокол (Falco cherrug) - г Чувствителност: Висока												
Оценяван параметър	СТРОИТЕЛСТВО				ЕКСПЛОАТАЦИЯ				CRM	Величина	Чувств.	Значимост
	Загуба мест.	Фрагм./Безп.	Пряка загуба	Непреки	Риск сблъсък	Барьерен еф.	Безпокойство	Кумулативни				
Гнездови биотопи	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	Висока	Без въздействие
Потенциални полети отделни инд.	0	0	0	0	1	0	0	0	C=0	1	Висока	незначителна
Популация (EN, квалифициращ B2/C6)	0	0	0	0	0	0	0	0	C=0	0	Висока	Без въздействие
ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА	0				1				C=0	1	Висока	Умерена*
CRM референция: Национална популация: 2–3 дв. (г); транзитни: европ. ~800–1 200 дв. CRM не е приложен. Значимост по матрица: Умерена.												
Величина: 0=без въздействие 1–3=незначителна 4–6=умерена 7–9=голяма 10=съществена Чувствителност по Percival (2003)												

*Въпреки ниската величина на въздействието, крайната значимост е определена като умерена съгласно използваната оценъчна матрица, поради високата чувствителност на вида.

Величина: 1 | Чувствителност: Висока | Значимост: Умерена. ЗАДЪЛЖИТЕЛЕН експлоатационен мониторинг. При установяване на редовни посещения - незабавна актуализация.

Не са установени данни за регулярно използване на района, липсват регистрации в рисковия височинен диапазон и не е налице достатъчна експозиция за прилагане на количествен модел за риск от сблъсък (CRM). Установеното единично присъствие показва възможност за епизодично преминаване на отделни индивиди през района на инвестиционното предложение, но не обосновава реален механизъм за популационно значима смъртност. Поради критично малобройната национална популация и високата

природозащитна стойност на вида е приложен предпазен подход, като въздействието е оценено с величина 1 и е предвиден задължителен експлоатационен мониторинг с възможност за актуализиране на оценката при установяване на редовно използване на района.

A103 – Сокол скитник (*Falco peregrinus*)

Соколят скитник е предмет на опазване като размножаващ се и концентриращ се вид (r/c). По време на мониторинга са установени мигриращи индивиди в района на инвестиционното предложение – 2 инд. извън рисковия диапазон. Въпреки високата маневреност на вида, наличието на документирані случаи на сблъсък и високата консервационна стойност обуславят необходимостта от детайлна оценка.

Соколят скитник е квалифициращ вид за 33 BG0002002 по критерий C6 ($\geq 1\%$ от EU популацията). Установени са 10 гнездящи двойки (тип r) и до 3 транзитни индивида (тип c). Националната популация е ~400–500 двойки (Stoyanov et al. 2015). Европейска популация ~19 000–25 000 двойки. Европейска популация: ~19 000–25 000 двойки. CRM не е приложен поради липса на експозиция.

Функционална свързаност - гнездящи (r): Съгласно Djorgova et al. (2022), хоум рейндж буферът за сокола скитник е 4 000 m (Alivizatos & Gounter 1997). ИП отстои на ~17 km, т.е. 4,25× извън максималния стандартен хоум рейндж. Основната плячка в Стара планина е имелов дрозд (*Turdus viscivorus*, 36,0%), гривяк (*Columba palumbus*, 27,1%) и планински кеклик (*Alectoris graeca*, 19,0%) - горски и полугорски видове, концентрирани в буковите и смесени гори на 33. Откритият агроландшафт около ИП е беден на тези видове плячка. Соколят скитник показва най-висок процент „собствени“ хранителни зони (77,2%) и само 6,2% споделени с другите видове - потвърждение за ограничен хоум рейндж и ниска склонност за хранителни обходи далеч от гнездовия район.

Функционална свързаност при мигриращи (c): При НП Подгоре са регистрирани до 3 преминаващи индивида и 11,5% от регионалната мигрираща популация по данни от 2012 г. При мониторинга на площадката 2023–2024 г. са регистрирани единични прелитания извън рисковия диапазон, поради което CRM Band 2012 не е приложен.

Таблица 5.3.2-12 Оценка за A103 – Сокол скитник (*Falco peregrinus*)

Сокол скитник (<i>Falco peregrinus</i>) - r/c *квалифициращ Чувствителност: Висока												
Оценяван параметър	СТРОИТЕЛСТВО				ЕКСПЛОАТАЦИЯ				CRM	Величина	Чувств.	Значимост
	Загуба мест.	Фрагм./Безп.	Пряка загуба	Непреки	Риск сблъсък	Барьерен еф.	Безпокойство	Кумулативни				
Гнездови биотопи	0	0	0	0	0	0	0	0	-	0	Висока	Без въздействие
Потенциални ловни територии извън 33	0	0	0	0	1	0	0	0	-	1	Висока	Незначителна
Преминаване на отделни индивиди по време на миграции	0	0	0	0	1	0	0	0	C=0	1	Висока	Незначителна
Популация в 33	0	0	0	0	1	0	0	0	C=0	1	Висока	Незначителна
ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА	0				1				C=0	1	Висока	Незначителна

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шишеници“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

CRM референция: Гнездящи: нац. ~400–500 дв. (С6); Мигриращи (с): европ. ~19 000–25 000 дв. (1%=190–250 инд.) Значимост по матрица: Незначителна
Величина: 0=без въздействие 1–3=незначителна 4–6=умерена 7–9=голяма 10=съществена Чувствителност по Percival (2003)

Величина: 1 | Чувствителност: Висока | Значимост: Незначителна.

Предвид квалификацията статус на вида (С6) и установеното присъствие в района на инвестиционното предложение се препоръчва включването на вида в програмата за експлоатационен орнитологичен мониторинг.

A095 – Белошипата ветрушка (*Falco naumanni*)

Белошипата ветрушка е предмет на опазване в 33 BG0002002 „Западен Балкан“ като концентриращ се вид (с), а исторически е била включена и като размножаващ се вид (r). Съгласно наличните данни видът е изчезнал като гнездящ от защитената зона, докато за миграционния компонент в Стандартния формуляр е посочен 1 индивид по време на миграция. Видът има висока природозащитна стойност и неблагоприятен природозащитен статус, поради което е оценен по предпазен подход.

По време на специализирания орнитологичен мониторинг в района на инвестиционното предложение са регистрирани 3 мигриращи индивида. Данните показват наличие на ограничена експозиция на отделни индивиди, но не установяват концентрации, редовно използване на района или миграционен коридор с висока интензивност.

За вида е приложен CRM. Получените стойности варират между 0.000021 и 0.001789 очаквани сблъсъка годишно за целия ветроенергиен парк в зависимост от сценария и avoidance rate. Резултатите показват наличие на експозиция, но не обосновават риск от популационно значима смъртност.

Не се очаква въздействие върху числеността, структурата или природозащитното състояние на вида в защитената зона. Не се прогнозира засягане на предмета и целите на опазване или на целостта на 33 BG0002002 „Западен Балкан“.

Таблица 5.3.2-13 Оценка за A095 – Белошипата ветрушка (*Falco naumanni*)

Сокол скитник (<i>Falco naumanni</i>) - r/c Чувствителност: Висока												
Оценяван параметър	СТРОИТЕЛСТВО				ЕКСПЛОАТАЦИЯ				CRM	Величина	Чувств.	Значимост
	Загуба мест.	Фрагм./Безп.	Пряка загуба	Непреки	Риск сблъсък	Барьерен еф.	Безпокойство	Кумулативни				
Потенциални ловни територии извън 33	0	0	0	1	0	0	0	1	–	1	Висока	Незначителна
Преминаване на мигриращи индивиди	0	0	0	0	1	0	0	0	C=0.000021–0.001789 инд./год.	1	Висока	Незначителна
Популация в 33 (исторически актуално с)	0	0	0	0	0	0	0	0	Без популационен ефект	0	Висока	Без въздействие
ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА	1				1				C=0.000021–0.001789 инд./год.	1	Висока	Незначителна

CRM референция: Гнездящи: нац. ~400–500 дв. (С6); Мигриращи (с): европ. ~19 000–25 000 дв. (1%=190–250 инд.) Значимост по матрица: Незначителна Мигриращи (с): СФД – 1 концентриращ се индивид; мониторинг – 3 индивида. CRM прогнозира 0.000021–0.001789 очаквани сблъсъка годишно за целия парк в зависимост от сценария и avoidance rate.
Величина: 0=без въздействие 1–3=незначителна 4–6=умерена 7–9=голяма 10=съществена Чувствителност по Percival (2003)

Видът е регистриран с 3 мигриращи индивида и е моделиран в CRM, което потвърждава наличие на ограничена експозиция. Получените стойности на прогнозната смъртност са изключително ниски и не обосновават риск от популационно значима смъртност. Не е установена функционална връзка между района на ИП и историческата гнездяща популация в ЗЗ BG0002002 „Западен Балкан“, а въздействието е ограничено до възможни единични взаимодействия с отделни мигриращи индивиди.

A402 Късопръст ястреб (Accipiter brevipes)

Късопръстият ястреб е предмет на опазване в ЗЗ BG0002002 „Западен Балкан“ като размножаващ се вид (r) и е квалифициращ вид за защитената зона по критерий С6. Съгласно Стандартния формуляр в зоната се поддържа популация от 4–6 гнездящи двойки, като общата стойност на защитената зона за вида е оценена като изключителна (оценка А). Видът е типичен горски хищник, свързан предимно с широколистни и смесени горски масиви, където са разположени местата за гнездене и основните ловни територии.

По време на специализирания орнитологичен мониторинг в района на инвестиционното предложение са регистрирани 4 индивида по време на миграция. Наблюденията показват ограничено използване на въздушното пространство над района от отделни преминаващи птици, без данни за формиране на концентрации, редовно използване на проектната територия или наличие на значим миграционен коридор. Инвестиционното предложение е разположено извън защитената зона и извън основните гнездови и хранителни местообитания на вида.

За вида е приложен моделът за оценка на риска от сблъсък (CRM). При базовия сценарий прогнозната смъртност е 0.000151 инд./год. при 98% avoidance rate, 0.000378 инд./год. при 95% avoidance rate и 0.000076 инд./год. при 99% avoidance rate. Пространствено коригираните сценарии дават още по-ниски стойности – между 0.000005 и 0.000113 инд./год. за целия ветроенергиен парк. Получените резултати показват наличие на ограничена експозиция на отделни мигриращи индивиди, но не обосновават риск от популационно значима смъртност.

Предвид отстоянието на инвестиционното предложение от защитената зона, липсата на засягане на гнездови местообитания и изключително ниските стойности на прогнозната смъртност, не се очаква въздействие върху числеността, структурата или природозащитното състояние на популацията на вида в ЗЗ BG0002002 „Западен Балкан“. Не се прогнозира засягане на предмета и целите на опазване или на целостта на защитената зона.

Таблица 5.3.2-14 Оценка за A402 Късопръст ястреб (Accipiter brevipes)

Късопръст ястреб (Accipiter brevipes) – r Чувствителност: умерено-висока						
	СТРОИТЕЛСТВО	ЕКСПЛОАТАЦИЯ	CRM	Величина	Чувств.	Значимост

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шишенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Оценяван параметър	Загуба мест.	Фрагм./Безп.	Пряка загуба	Непреки	Риск сблъсък	Барьерен еф.	Безпокойство	Кумулативни				
Потенциални хранителни територии извън ЗЗ	0	0	0	1	0	0	0	1	–	1	Умерено-висока	Незначителна
Преминаване на отделни индивиди	0	0	0	0	1	0	0	0	C=0.000005–0.000378 инд./год.	1	Умерено-висока	Незначителна
Популация в ЗЗ (С6)	0	0	0	0	0	0	0	0	Без популационен ефект	0	Умерено-висока	Без въздействие
ОБОБЩЕНА ОЦЕНКА	1				1				C=0.000005–0.000378 инд./год.	1	Умерено-висока	Незначителна
CRM референция: Национална популация: ~500–700 двойки (квалифициращ С6) Значимост по матрица: Незначителна												
Величина: 0=без въздействие 1–3=незначителна 4–6=умерена 7–9=голяма 10=съществена Чувствителност по Percival (2003)												

Величина: 1 | Чувствителност: умерено-висока | Значимост: Незначителна.

Величината на въздействието е оценена като 1 (много слабо отрицателно въздействие с локален характер), отразяваща възможността за единични взаимодействия на преминаващи индивиди с ветрогенераторите. При умерено-висока чувствителност на вида това съответства на незначителна степен на въздействие.

A224 – Козодой (*Caprimulgus europaeus*)

Козодоят е предмет на опазване в ЗЗ BG0002002 „Западен Балкан“ като размножаващ се вид (r) и е квалифициращ вид за защитената зона по критерий С6. Съгласно Стандартния формуляр в зоната се поддържа популация от около 100 гнездящи двойки. Видът е свързан предимно с горски крайнини, редки гори, просеки и мозаечни местообитания, където извършва нощна хранителна активност.

По време на специализирания орнитологичен мониторинг в района на инвестиционното предложение са регистрирани 2 индивида. Данните показват ограничено присъствие на вида в района, без индикации за концентрации или интензивно използване на проектната територия. Инвестиционното предложение е разположено извън защитената зона и не засяга известни гнездови местообитания на вида.

Не са установени регистрации в рисковия височинен диапазон и CRM не е приложен. Предвид биологията на вида и резултатите от мониторинга не е установен реален механизъм за възникване на значим риск от сблъсък с планираните ветрогенератори. Потенциалните въздействия се ограничават до слабо и локално безпокойство на отделни индивиди по време на строителството и експлоатацията.

Не се очаква въздействие върху числеността, структурата или природозащитното състояние на популацията на вида в ЗЗ BG0002002 „Западен Балкан“. Не се прогнозира засягане на предмета и целите на опазване или на целостта на защитената зона.

Таблица 5.3.2-15 Оценка за A224 – Козодой (*Caprimulgus europaeus*)

Козодой (<i>Caprimulgus europaeus</i>) – г, квалифициращ вид (C6) Чувствителност: Умерена												
Оценяван параметър	СТРОИТЕЛСТВО				ЕКСПЛОАТАЦИЯ				CRM	Величина	Чувств.	Значимост
	Загуба мест.	Фрагм./Безп.	Пряка загуба	Непреки	Риск сблъсък	Барьерен еф.	Безпокойство	Кумулативни				
Потенциални хранителни местообитания	0	1	0	1	0	0	0	1	–	1	Умерена	Пренебрежима
Нощни придвижвания на отделни индивиди	0	0	0	0	0	0	0	0	CRM не е приложен	0	Умерена	Без въздействие
Популация в ЗЗ (C6)	0	0	0	0	0	0	0	0	Без популационен ефект	0	Умерена	Без въздействие
ОБООБЩЕНА ОЦЕНКА	1				1				C=0	1	Умерена	пренебрежима
CRM референция: Национална популация: ~5 000–10 000 двойки (квалифициращ C6) Значимост по матрица: пренебрежима												
Величина: 0=без въздействие 1–3=незначителна 4–6=умерена 7–9=голяма 10=съществена												

Величина: 1 | Чувствителност: Умерена | Значимост: Пренебрежима.

Величината на въздействието е оценена като 1 поради възможно локално и временно безпокойство на отделни индивиди. При умерена чувствителност това съответства на пренебрежима степен на въздействие.

5.3.3 Мигриращи /струпващи се/ видове птици

Към тази група се отнасят видовете, обозначени като мигриращи, които не формират постоянни или гнездови популации в защитената зона, а използват района основно по време на сезонни прелети. За тях защитената зона има значение като част от по-широк миграционен ландшафт, включващ места за преминаване, краткотрайно задържане, хранене или почивка.

Към тази група се отнасят видовете:

Таблица 5.3.3-1 Мигриращи /струпващи се/ видове предмет на опазване

Код	Научно име	Тип	Размер/ Численост		Ед.	КД	Попул.	Опаз.	Изол.	Цял.
			мин.	макс.						
A030	<i>Ciconia nigra</i>	с		4	i	G	C	A	C	B
A031	<i>Ciconia ciconia</i>	с		2	i	G	C	A	C	A
A072	<i>Pernis apivorus</i>	с		12	i	G	C	A	C	A
A073	<i>Milvus migrans</i>	с		1	i	G	C	A	C	A
A080	<i>Circus gallicus</i>	с		18	i	G	C	A	C	B
A081	<i>Circus aeruginosus</i>	с		7	i	G	C	A	C	C
A082	<i>Circus cyaneus</i>	с		7	i	G	C	A	C	C
A084	<i>Circus pygargus</i>	с		11	i	G	C	A	C	A
A085	<i>Accipiter gentilis</i>	с		9	i	G	B	B	C	A
A086	<i>Accipiter nisus</i>	с		61	i	G	C	A	C	C
A087	<i>Buteo buteo</i>	с		122	i	G	C	A	C	C
A089	<i>Aquila pomarina</i>	с		35	i	G	C	A	C	C
A092	<i>Hieraetus pennatus</i>	с		1	i	G	C	A	C	A
A095	<i>Falco naumanni</i>	с	1	1	i	G	B	B	B	B
A096	<i>Falco tinnunculus</i>	с		20	i	G	C	A	C	A
A098	<i>Falco columbarius</i>	с		1	i	G	C	A	C	C
A099	<i>Falco subbuteo</i>	с		3	i	G	C	A	C	A
A103	<i>Falco peregrinus</i>	с		3	i	G	C	A	C	A
A153	<i>Gallinago gallinago</i>	с	2	2	i	G	C	B	C	C
A230	<i>Merops apiaster</i>	с		3170	i	G	B	A	C	C
A403	<i>Buteo rufinus</i>	с		8	i	G	C	B	C	A
A404	<i>Aquila heliaca</i>	с	1	1	i	G	A	B	C	A
A511	<i>Falco cherrug</i>	с	1	2	i	G	A	B	B	A

За разлика от местните и гнездящо-прелетните популации, при изцяло мигриращите/преминаващите/струпващи се видове пространствената връзка с инвестиционното предложение следва да се оценява не чрез гнездовата привързаност към ЗЗ „Западен Балкан“, а чрез вероятността миграционният поток да преминава през проектната територия. Тази група има най-висока теоретична приложимост по отношение на риска от сблъсък с ветрогенераторите, тъй като миграционните движения се осъществяват в широк пространствен мащаб и могат да обхванат територии извън границите на защитените зони.

За част от видовете от тази група съществува вероятност индивиди да преминават през района на инвестиционното предложение, особено по време на есенната миграция. Това се отнася главно за индивиди от по-северно разположени популации, които не са свързани функционално с гнездовите популации в ЗЗ „Западен Балкан“, но са функционално свързани с местообитанията, които предоставя защитената зона в ролята и на естествена орографска бариера, която трябва да бъде премината.

При част от мигриращите видове е вероятно отделни индивиди да преминават през района на инвестиционното предложение. Това се отнася основно за видове с широк фронт на миграция, реещи се и активно летящи птици, както и за индивиди от по-северно разположени популации, които не са свързани функционално с гнездовите популации в ЗЗ „Западен Балкан“. Вероятността за преминаване през района на ИП е по-голяма по време на есенната миграция, когато миграционният поток е по-разпръснат, включва както възрастни, така и млади индивиди, и често се влияе от метеорологични условия, локален релеф и индивидуални отклонения в маршрута.

Не може напълно да бъде изключено и преминаване през проектната територия по време на пролетната миграция, особено при индивиди от северни или североизточни популации, които използват широк фронт на движение. В този случай обаче не става въпрос за птици, които задължително достигат до ЗЗ „Западен Балкан“ като гнездова територия, а за мигриращи индивиди, преминаващи през по-широкия регион.

Потенциално най-чувствителни в тази група са мигриращите грабливи птици и щъркели, като малък креслив орел /*Aquila pomarina*/, обикновен мишелов /*Buteo buteo*/, белоопашат мишелов /*Buteo rufinus*/, орел змияр /*Circus gallicus*/, блатен блатар /*Circus aeruginosus*/, полски блатар /*Circus cyaneus*/, ливаден блатар /*Circus pygargus*/, ловен сокол /*Falco cherrug*/, сокол скитник /*Falco peregrinus*/, черна каня /*Milvus migrans*/, осояд /*Pernis apivorus*/, черен щъркел /*Ciconia nigra*/ и бял щъркел /*Ciconia ciconia*/. За тези видове основният механизъм на въздействие е свързан с риска от навлизане в роторния обхват при миграционен полет.

A081 – Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*)

Тръстиковият блатар е включен в предмета на опазване като концентриращ се вид (с). По време на миграционните проучвания е регистриран в района на инвестиционното предложение. Поради редовното използване на открити местообитания и умерената чувствителност към ветроенергийни съоръжения е извършена оценка на потенциалното въздействие.

A082 – Полски блатар (*Circus cyaneus*)

Полският блатар е предмет на опазване като концентриращ се вид (с). Видът е установен както по време на миграция, така и през зимния период. Поради редовното присъствие в района на инвестиционното предложение и умерената чувствителност към риск от сблъсък е включен в оценката.

A084 – Ливаден блатар (*Circus pygargus*)

Ливадният блатар е предмет на опазване като концентриращ се вид (с). По време на миграционния мониторинг са регистрирани индивиди в района на инвестиционното предложение. Видът е включен в оценката поради умерената чувствителност към ветроенергийни съоръжения и потенциалната пространствена връзка със зоната.

A085 – Голям ястреб (*Accipiter gentilis*)

Големият ястреб е предмет на опазване като концентриращ се вид (с) и е установен в района на инвестиционното предложение. Видът използва широк спектър от местообитания, но поради ограниченото си присъствие в открити пространства рискът от взаимодействие с ветроенергийни съоръжения се оценява като ограничен.

A086 – Малък ястреб (*Accipiter nisus*)

Малкият ястреб е предмет на опазване като концентриращ се вид (с) и е установен както по време на миграция, така и през зимния период. Видът е включен в оценката поради наличието на функционална връзка с района и умерена чувствителност към риск от сблъсък.

A087 – Обикновен мишелов (*Buteo buteo*)

Обикновеният мишелов е предмет на опазване като постоянен и концентриращ се вид (р/с). По време на мониторинга е установен през всички сезони, включително в рисковия

височинен диапазон. Въпреки честото присъствие, чувствителността към ветроенергийни съоръжения е умерена и потенциалът за значимо въздействие се оценява като ограничен.

A096 – Черношипата ветрушка (*Falco tinnunculus*)

Черношипата ветрушка е предмет на опазване като постоянен и концентриращ се вид (р/с). По време на мониторинга са установени индивиди основно по време на миграция. Видът е широко разпространен и сравнително адаптивен, поради което чувствителността към въздействията от ветроенергийни съоръжения се оценява като умерена.

A403 – Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*)

Белоопашатият мишелов е предмет на опазване като постоянен и концентриращ се вид (р/с). Макар да не е установен по време на мониторинга, видът е характерен за открити местообитания и проявява умерена чувствителност към риск от сблъсък. Поради това е разгледан в детайлната оценка.

A404 – Царски орел (*Aquila heliaca*)

Царският орел е предмет на опазване като постоянен и концентриращ се вид (р/с), за който защитената зона има изключителна стойност. По време на мониторинга не са установени индивиди в района на инвестиционното предложение. Независимо от това, поради много високата консервационна значимост на вида и високата му чувствителност към ветроенергийни съоръжения е извършена детайлна оценка.

Потенциалният механизъм на въздействие върху мигриращите видове включва:

- риск от сблъсък с ветрогенераторите при преминаване през роторния височинен диапазон;
- възможен локален бариерен ефект при избягване на групата ветрогенератори;
- промяна на траекторията на отделни прелети;
- ограничено увеличаване на енергийните разходи при отклоняване;
- кумулативно взаимодействие с други инфраструктурни елементи, включително въздушни електропроводи.

Въпреки това наличните резултати от орнитологичните проучвания не показват формиране на тесен миграционен фронт, миграционен „bottleneck“ или устойчиво направление на концентрирано преминаване през района на инвестиционното предложение. Регистрираните миграционни движения са с широкофронтен и разпръснат характер. Това означава, че дори при преминаване на отделни индивиди или групи през района, експозицията към ветрогенераторите не е регулярна и не формира устойчив механизъм на въздействие върху мигриращите популации.

При есенната миграция вероятността за преминаване през проектната територия е по-висока в сравнение с гнездящо-прелетните популации на самата защитена зона, тъй като е възможно включване на индивиди от по-северни популации. Този факт следва да бъде отчетен като потенциален риск, но не променя общата оценка, доколкото не са установени концентрации, редовни коридори или значими струпвания в района на ИП.

При пролетната миграция вероятността за преминаване през района също не може да бъде изключена, но тя се отнася основно за индивиди, мигриращи към по-северни територии, а не за птици, насочени към гнездови местообитания в ЗЗ „Западен Балкан“.

Поради това евентуалното пролетно преминаване не представлява механизъм за въздействие върху гнездовите популации на зоната.

Не се очаква:

- прекъсване на миграционен коридор;
- блокиране на достъпа до защитената зона;
- значим бариерен ефект на регионално ниво;
- повишаване на смъртността до популационно значими нива;
- изменение на миграционното поведение на видовете;
- влошаване на природозащитното състояние на мигриращите видове, предмет на опазване.

За тази група въздействието следва да бъде разглеждано като потенциално, но ограничено поради липсата на пространствена концентрация на миграционните потоци. Най-високата относителна чувствителност е при едрите реещи и активно летящи видове, но и при тях липсват данни за регулярна експозиция в района на ИП. За видовете, при които е установена експозиция в рисковия височинен диапазон, е приложен модел за оценка на риска от сблъсък (Collision Risk Model – CRM). Анализът е извършен при три сценария:

- базов сценарий, представляващ най-консервативна оценка на експозицията;
- пространствен сценарий 250 m , отчитащ реалното пространствено разпределение на регистрираните полети;
- пространствен сценарий RD, отчитащ допълнително пространственото използване на района около отделните ветрогенератори.

За всеки сценарий са изчислени стойности при avoidance rates 95%, 98% и 99%, обхващащи диапазона на стойностите, използвани в съвременната европейска практика при оценка на риска от сблъсък при ветроенергийни проекти.

Таблица 5.3.3-2 Грupsва оценка за мигриращи/струпващи се видове

Сценарий	Базов сценарий			Пространствен 250 m			Пространствен RD		
Вид	Ar 95%	Ar 98%	Ar 99%	Ar 95%	Ar 98%	Ar 99%	Ar 95%	Ar 98%	Ar 99%
Черен щъркел (Ciconia nigra)	0.004543	0.001817	0.000909	по-ниска от базовата	по-ниска от базовата	по-ниска от базовата	най-ниска	най-ниска	най-ниска
Бял щъркел (Ciconia ciconia)	0.004652	0.001861	0.00093	по-ниска от базовата	по-ниска от базовата	по-ниска от базовата	най-ниска	най-ниска	най-ниска
Осояд (Pernis apivorus)	0.000793	0.000317	0.000159	0.000237	0.000095	0.000047	0.000047	0.000019	0.000009
Орел змияр (Circaetus gallicus)	0.004215	0.001686	0.000843	по-ниска от базовата	по-ниска от базовата	по-ниска от базовата	най-ниска	най-ниска	най-ниска
Малък орел (Hieraetus pennatus)	0.003556	0.001423	0.000711	по-ниска от базовата	по-ниска от базовата	по-ниска от базовата	най-ниска	най-ниска	най-ниска
Блатен блатар (Circus aeruginosus)	0.001441	0.000576	0.000288	по-ниска от базовата	по-ниска от базовата	по-ниска от базовата	най-ниска	най-ниска	най-ниска
Малък ястреб (Accipiter nisus)	0.000728	0.000291	0.000146	по-ниска от базовата	по-ниска от базовата	по-ниска от базовата	най-ниска	най-ниска	най-ниска
Обикновен мишелов	0.00385	0.00154	0.00077	по-ниска от базовата	по-ниска от базовата	по-ниска от базовата	най-ниска	най-ниска	най-ниска

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шишенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

(Buteo buteo)									
Керкенец (Falco tinnunculus)	0.000748	0.000299	0.00015	по-ниска от базовата	по-ниска от базовата	по-ниска от базовата	най-ниска	най-ниска	най-ниска
Сокол орко (Falco subbuteo)	0.002574	0.00103	0.000515	по-ниска от базовата	по-ниска от базовата	по-ниска от базовата	най-ниска	най-ниска	най-ниска

Забележка: за видовете, при които CRM е приложен само в базовия сценарий или липсват достатъчно наблюдения за надеждно пространствено моделиране, пространствените сценарии показват допълнително намаляване на прогнозната смъртност спрямо базовия сценарий.

За останалите видове от предмета на опазване като концентриращи се (*Milvus migrans*, *Aquila pomarina*, *Falco cherrug*, *Aquila heliaca*, *Falco columbarius*, *Gallinago gallinago*, *Merops apiaster*, *Accipiter gentilis*, *Circus cyaneus*, *Circus pygargus* и др.) не е установена експозиция, която да обосновава прилагане на CRM, или наблюденията са единични и извън рисковия височинен диапазон. При тези видове не е установен реален механизъм, чрез който реализацията на инвестиционното предложение да доведе до значимо въздействие върху концентриращите се популации. Получените резултати показват, че пространственото отчитане на реалното използване на района води до съществено намаляване на прогнозния риск спрямо базовия сценарий. При всички моделирани видове стойностите остават много ниски, включително при най-консервативните допускания (95% avoidance rate). Дори при видовете с най-висока установена експозиция прогнозната смъртност остава далеч под нива, които биха могли да обусловят популационно значим ефект.

Установен е потенциален механизъм за въздействие чрез риск от сблъсък при отделни мигриращи индивиди, но резултатите от CRM не подкрепят хипотеза за значимо въздействие върху предмета на опазване на защитената зона. Не се очаква изменение на числеността, структурата, пространственото разпределение или природозащитното състояние на концентриращите се популации птици.

Въз основа на данните от мониторинга, пространствения анализ и резултатите от CRM не се очаква реализацията на инвестиционното предложение да доведе до значимо отрицателно въздействие върху концентриращите се популации птици, предмет на опазване в 33 BG0002002 „Западен Балкан“. Не се прогнозира засягане на предмета и целите на опазване на защитената зона, нито нарушаване на нейната цялост.

5.3.4 Зимувачи видове (w)

В Стандартния формуляр на 33 BG0002002 „Западен Балкан“ не са определени видове птици, предмет на опазване като зимувачи популации (тип w). Съответно защитената зона не е обявена с природозащитни цели, свързани с опазването на зимувачи концентрации на птици и категорията „зимувачи видове“ не представлява самостоятелен предмет на опазване на зоната.

По време на специализирания орнитологичен мониторинг в района на инвестиционното предложение са регистрирани отделни зимувачи индивиди от различни видове птици. Тези наблюдения отразяват обичайното използване на земеделския и мозаичен ландшафт в района през зимния период, но не са свързани с предмета на опазване на 33 BG0002002 „Западен Балкан“ като зимувачи популации.

Не са установени зимувачи концентрации от видове, за които защитената зона е определена като място с особено значение през зимния период. Не са установени и функционални връзки между регистрираните зимувачи индивиди и предмета на опазване на защитената зона, които да обосновават необходимост от допълнителна оценка.

Предвид липсата на видове с категория „w“ в Стандартния формуляр на защитената зона, не е налице рецептор по отношение на зимувачи популации, върху който

инвестиционното предложение би могло да окаже въздействие в рамките на настоящата оценка за съвместимост. Поради това не се очаква засягане на предмета, целите на опазване или целостта на ЗЗ BG0002002 „Западен Балкан“ по отношение на зимуващи видове птици.

5.3.5 Групова оценка - видове без установена функционална свързаност

За видовете, разгледани в настоящата група, не е установена функционална връзка между популациите, предмет на опазване в ЗЗ BG0002002 „Западен Балкан“, и района на инвестиционното предложение. Видовете са свързани основно с горски, скални, речни, храстови, ливадни или други специфични местообитания, разположени в границите на защитената зона или в непосредствено свързани с нея комплекси извън границите ѝ. Проектната територия е разположена извън защитената зона, на повече от 17 km от нейните граници, и не засяга гнездови местообитания, хранителни територии, места за укритие или локални маршрути на придвижване на тези видове.

При специализирания орнитологичен мониторинг в района на инвестиционното предложение не са установени регистрации, които да показват редовно използване на проектната територия или наличие на реална експозиция към проектните елементи. Не е установен механизъм на въздействие, който да доведе до загуба на местообитания, фрагментация, безпокойство, бариерен ефект, риск от сблъсък или промяна в числеността и структурата на популациите на тези видове в защитената зона.

Поради липса на функционална връзка и липса на експозиция, величината на въздействието за видовете от тази група се оценява като 0. Съгласно приложената методика това съответства на степен „няма въздействие“, независимо от индивидуалната чувствителност на отделния вид.

Таблица 5.3.5-1 Групова оценка - видове без установена функционална свързаност

Вид	Основен биотоп / екологична група	Величина	Чувствителност	Значимост
Планински кеклик (<i>Alectoris graeca</i>)	скални и планински тревни местообитания	0	ниска	Няма въздействие
Лещарка (<i>Bonasa bonasia</i>)	горски местообитания	0	ниска	Няма въздействие
Глухар (<i>Tetrao urogallus</i>)	стари планински гори	0	ниска	Няма въздействие
Ливаден дърдавец (<i>Crex crex</i>)	влажни и мезофилни ливади	0	ниска	Няма въздействие
Бухал (<i>Bubo bubo</i>)	скални и горски местообитания	0	ниска	Няма въздействие
Уралска улулица (<i>Strix uralensis</i>)	стари гори	0	ниска	Няма въздействие
Пернатоного кукумявка (<i>Aegolius funereus</i>)	планински иглолистни и смесени гори	0	ниска	Няма въздействие
Земеродно рибарче (<i>Alcedo atthis</i>)	речни местообитания	0	ниска	Няма въздействие
Синявица (<i>Coracias garrulus</i>)	открити местообитания с дървесна растителност	0	ниска	Няма въздействие
Сив кълвач (<i>Picus canus</i>)	горски местообитания	0	много ниска	Няма въздействие
Черен кълвач (<i>Dryocopus martius</i>)	горски местообитания	0	много ниска	Няма въздействие
Среден пъстър кълвач (<i>Dendrocopos medius</i>)	широколистни гори	0	много ниска	Няма въздействие
Белогръб кълвач (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	стари широколистни и смесени гори	0	ниска	Няма въздействие

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шишенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Сирийски пъстър кълвач (<i>Dendrocopos syriacus</i>)	открити дървесни и полуурбанизирани местообитания	0	много ниска	Няма въздействие
Горска чучулига (<i>Lullula arborea</i>)	открити местообитания и горски ръбове	0	много ниска	Няма въздействие
Полска бърбрия (<i>Anthus campestris</i>)	сухи открити тревни местообитания	0	много ниска	Няма въздействие
Червеногрба сврачка (<i>Lanius collurio</i>)	храстови и мозаечни местообитания	0	много ниска	Няма въздействие
Черночела сврачка (<i>Lanius minor</i>)	открити местообитания с единични дървета	0	много ниска	Няма въздействие
Ястребогушо коптиварче (<i>Sylvia nisoria</i>)	храстови местообитания	0	много ниска	Няма въздействие
Червеногуша мухоловка (<i>Ficedula parva</i>)	горски местообитания	0	много ниска	Няма въздействие
Полубеловрата мухоловка (<i>Ficedula semitorquata</i>)	стари широколистни гори	0	ниска	Няма въздействие
Градинска овесарка (<i>Emberiza hortulana</i>)	открити и храстови местообитания	0	много ниска	Няма въздействие

За посочените видове не се очаква пряко или непряко засягане на местообитания, промяна в структурата или функциите на използваните от тях територии, промяна в числеността, намаляване на пригодността на местообитанията или влошаване на бъдещите перспективи на популациите в защитената зона. Не се очаква засягане на предмета, целите на опазване или целостта на 33 BG0002002 „Западен Балкан“.

5.3.6 Обобщена оценка

Извършената оценка на въздействието върху видовете птици предмет на опазване в защитена зона BG0002002 „Западен Балкан“, се основава на резултатите от едногодишния орнитологичен мониторинг (зимуващи, гнездящи и мигриращи птици), пространствения анализ на проектното разположение, количествения модел за риск от сблъсък (Band CRM), качествената оценка по методиката на Scottish Natural Heritage (SNH), както и анализа на функционалната връзка между проектната територия и предмета на опазване на защитената зона. За преобладаващата част от видовете липсва реален механизъм за въздействие, поради което още на етап скрининг те са изключени от детайлна оценка. При останалите видове е установена ограничена функционална връзка, но без доказателства за редовно използване на района на инвестиционното предложение като ключова част от гнездови, хранителни или миграционни местообитания.

Количественият модел за риск от сблъсък прогнозира много ниски стойности на очакваната смъртност, като при значителна част от оценените видове прогнозната стойност е $C=0$, а при останалите – стойности значително под праговете, които биха могли да доведат до популационно значими последици. Пространствените анализи не установяват наличие на тесен миграционен коридор, зона на концентрация на реещи се птици или друг ландшафтен елемент, който да обуславя повишена експозиция към роторната зона. Не се прогнозира загуба или увреждане на местообитания в границите на защитената зона, не се очаква фрагментация на местообитанията, нито нарушаване на структурата и функциите им. Потенциалните ефекти от строителството са временни, локални и извън границите на защитената зона, а по време на експлоатацията не се установява реален механизъм, чрез който инвестиционното предложение да доведе до изменение в числеността, разпространението или природозащитното състояние на популациите на видовете – предмет на опазване.

При отделни силно чувствителни видове (напр. белоглав лешояд, скален орел, ловен сокол) крайната оценка отчита високата природозащитна значимост на вида, но не и наличие на съответстващо по величина въздействие. В тези случаи по-високата значимост произтича от високата чувствителност на вида съгласно използваната методика, а не от прогнозирана висока степен на въздействие. За тях не е установена популационно значима експозиция, а прогнозните CRM стойности не обосновават вероятност за значимо отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитената зона.

Кумулативният анализ не установява вероятност чрез синергичен механизъм с други планови възможности за бъдещи ветроенергийни проекти в района да доведе до съществено увеличаване на риска за предмета на опазване на защитената зона. Следователно не се очаква кумулиране на въздействия, способно да промени направените изводи.

Общата оценка е, че инвестиционното предложение няма да доведе до значително отрицателно въздействие върху видовете птици, предмет на опазване в защитена зона BG0002002 „Западен Балкан“, нито върху техните популации, местообитания, природозащитни цели или върху целостта на защитената зона.

5.4 Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху целостта на защитените зони с оглед на тяхната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.) както по време на реализацията, така и при експлоатацията

В извършената преценка по чл. 40, ал. 3 от Наредбата за ОС компетентният орган е идентифицирал вероятност от косвено отрицателно въздействие върху животински видове, предмет на опазване в близо разположените защитени зони. Тази преценка е направена на база принципа на предпазливостта и на общи характеристики на инвестиционното предложение. В рамките на настоящия анализ тези потенциални въздействия са разгледани детайлно, с отчитане на конкретното пространствено разположение на елементите на проекта, реалните характеристики на засегнатите територии и резултатите от специализираните проучвания.

По отношение на вероятността от повишена смъртност на птици вследствие сблъсък с ветрогенераторите следва да се отбележи, че ветрогенераторите са разположени изцяло в земеделски земи, извън границите на защитени зони и извън ключови територии с концентрация на мигриращи и реещи се птици. Пространственият анализ показва липса на ясно изразени миграционни коридори в зоната на проекта, като основните миграционни направления са ориентирани по-източно и южно, следвайки релефа и долинните системи. Въздействието от типа „риск от сблъсък“ е локализирано в непосредствената зона на роторите и не се разпростира към защитените зони, разположени на значителна дистанция и отделени чрез агроландшафт и горски масиви. Това обуславя ниска вероятност за въздействие върху популациите на видовете, предмет на опазване.

Относно вероятността за пряко унищожаване или увреждане на трофични и гнездови местообитания, места за станции и почивка анализите на местообитанията по Директива 92/43/ЕЕС, както и на елементите на ландшафта по чл. 30 ЗБР, показват че в имотите, в които ще се реализира инвестиционното предложение, липсват природни местообитания. Териториите представляват интензивно използвани земеделски земи, които, макар да могат да се използват от някои видове птици като вторични гнездови и хранителни местообитания (напр. полска чучулига и ливаден блатар), не представляват ключови или незаменими територии за поддържане на популациите им. Потенциалните въздействия в

строителната фаза са временни, локални и обратими и не водят до трайна загуба на местообитания.

По отношение на прилепите, въпреки че в първоначалната преценка се допуска вероятност от въздействие, извършените анализи показват липса на подходящи местообитания за прилепи в проектната територия, както и отсъствие на ключови линейни елементи (водни коридори, горски ръбове, дерета с висока растителност), които обичайно се използват като ловни и миграционни маршрути. Това силно ограничава вероятността от значимо въздействие върху прилепната фауна.

По отношение на възможността проектът да създаде миграционна бариера за птици и прилепи, следва да се подчертае, че разположението на ветрогенераторите е мозаечно и не формира непрекъсната линейна структура, която би могла да функционира като бариера в ландшафта. Наличието на свободни пространства между отделните групи ветрогенератори и ориентацията им спрямо релефа позволяват запазване на функционалната проходимост на територията за летящите видове.

Шумовото натоварване и безпокойството, свързани с изкопните работи и движението на техника, са характерни за строителната фаза и имат краткосрочен и временен характер. Пространственият обхват на шумовото въздействие по време на експлоатацията е ограничен в рамките на няколко метра от източника и не достига до границите на защитените зони.

Относно вероятността от пряко унищожаване на индивиди и местообитания по време на строителството, следва да се отчете, че не се предвиждат взривни работи, а всички земни дейности ще се извършват при спазване на добри строителни практики и мерки за ограничаване на въздействията. Това значително намалява риска от инцидентна смъртност и свежда въздействията до минимално възможното ниво.

Генерираните емисии от строителните дейности – прах, шум и емисии от двигатели с вътрешно горене – са временни, локални и с ограничен обхват. Те не са в състояние да окажат значимо отрицателно въздействие върху местообитанията и видовете в защитените зони, предвид дистанцията до тях и липсата на пряка функционална връзка с проектната територия.

По отношение на визуалното въздействие и промяната на ландшафта, макар изграждането на вятърния парк да води до трансформация на съществуващия земеделски ландшафт в техногенен, тази промяна има основно визуален и ландшафтен характер и не е пряко свързана с влошаване на екологичните функции на защитените зони. Ландшафтният анализ показва, че основните природни ядра и екологични коридори остават пространствено и функционално запазени.

По отношение на възможните кумулативни въздействия, извършеният пространствен анализ не установява наличие на такава концентрация на съществуващи или планирани проекти, която в съвкупност с настоящото инвестиционно предложение да доведе до значимо отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на близо разположените защитени зони. Кумулативните ефекти са оценени като ограничени и недостатъчни да доведат до неблагоприятни изменения в благоприятния природозащитен статус на видовете.

В обобщение, макар на ниво предварителна преценка да е идентифицирана вероятност от косвено отрицателно въздействие, детайлният анализ на местоположението, мащаба, пространствения обхват и характеристиките на инвестиционното предложение показва, че потенциалните въздействия са предимно локални, временни и с ниска интензивност и не водят до значимо отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони.

5.4.1 Защитена зона BG 0000500 „Войница“

Резултатите от оценката на природните местообитания, видовете по Директива 92/43/ЕИО показват, че инвестиционното предложение не води до загуба на местообитания, предмет на опазване в защитена зона BG0000500 „Войница“, както и до значими отрицателни въздействия върху популациите на видовете, за които е обявена зоната.

Установените въздействия са ограничени по пространствен обхват и се проявяват основно в антропогенно трансформирани земеделски територии извън границите на защитената зона. Не е установено трайно унищожаване или фрагментиране на природни местообитания в рамките на зоната, нито прекъсване на съществуващи структурни и функционални връзки между отделните комплекси.

Извършеният анализ показва, че елементите на ландшафта - зелената инфраструктура, осигуряващи екологична свързаност между отделните местообитания и популации, запазват своята структура и функционалност. Не се очаква нарушаване на ключови екологични процеси, свързани с миграция, дисперсия, хранене, размножаване или поддържане на популациите на видовете, предмет на опазване.

Не се предвиждат дейности, които да доведат до съществени химически, хидроложки или геоложки промени в границите на защитената зона. Потенциалните въздействия от строителството и експлоатацията са временни, локални и обратими и не водят до промяна в структурата и функциите на екосистемите, предмет на опазване.

Въз основа на резултатите от оценката се приема, че инвестиционното предложение не нарушава целостта на защитена зона BG0000500 „Войница“, тъй като не води до неблагоприятни изменения в структурата, функциите и природозащитните цели на зоната.

5.4.2 Защитена зона BG 0000523 „Шишенци“

Резултатите от оценката на природните местообитания, видовете по Директива 92/43/ЕИО показват, че инвестиционното предложение не води до загуба на местообитания, предмет на опазване в защитена зона BG0000523 „Шишенци“, както и до значими отрицателни въздействия върху популациите на видовете, за които е обявена зоната.

Установените въздействия са ограничени по пространствен обхват и се проявяват основно в антропогенно трансформирани земеделски територии извън границите на защитената зона. Не е установено трайно унищожаване или фрагментиране на природни местообитания в рамките на зоната, нито прекъсване на съществуващите пространствени връзки между отделните комплекси.

Извършеният анализ показва, че елементите на ландшафта и зелената инфраструктура, включително системата от дерета, дървесно-храстови формации, крайречни участъци и други ландшафтни елементи с коридорна функция, запазват своята структура и функционалност. Не се установява изолиране на отделни полигони с преродни местообитания или нарушаване на екологичната свързаност между местообитанията в защитената зона и сходните местообитания в околния ландшафт.

По отношение на функциите на защитената зона не се очаква нарушаване на основните екологични процеси, които поддържат благоприятното природозащитно състояние на местообитанията и видовете, предмет на опазване. Не се предвиждат дейности, които да доведат до съществени промени в хидроложкия режим, структурата на местообитанията или условията, определящи тяхното функциониране. Не се очаква влошаване на условията за хранене, размножаване, укритие или придвижване на видовете, предмет на опазване в зоната.

Не се предвиждат дейности, които да предизвикат значими химически, хидроложки или геоложки изменения в границите на защитената зона. Потенциалните въздействия от

строителството и експлоатацията са локални, временни и обратими и не водят до съществена промяна в структурата и функциите на екосистемите, предмет на опазване.

Въз основа на резултатите от оценката се приема, че инвестиционното предложение не нарушава целостта на защитена зона BG0000523 „Шишенци“, тъй като не води до неблагоприятни изменения в структурата, функциите и природозащитните цели на зоната и не засяга способността ѝ да поддържа благоприятното природозащитно състояние на местообитанията и видовете, предмет на опазване.

5.4.3 Защитена зона BG 0002002 „Западен Балкан“

Оценката на целостта на 33 BG0002002 „Западен Балкан“ е извършена спрямо способността на зоната дългосрочно да поддържа квалифициращите популации на птици, включително чрез запазване на гнездовите, хранителните и миграционните им местообитания, тяхната площ, качество, свързаност и функционална роля.

Инвестиционното предложение не попада в границите на защитената зона. Разстоянието от над 17 km до южната ѝ граница изключва пряко засягане на гнездови местообитания, скални масиви, горски комплекси и други ключови местообитания в границите на зоната. Поради това потенциалните въздействия са разгледани като косвени и функционални - основно спрямо видове с големи индивидуални територии, възможни хранителни обходи извън зоната и мигриращи или диспергиращи индивиди.

5.4.3.1 Бъдещи перспективи - реинтродукция, реколонизация и консервационни проекти

Оценката на целостта на зоната изисква отчитане не само на текущото природозащитно състояние, но и на бъдещите перспективи за квалифициращите популации - включително текущи и планирани консервационни проекти, програми за реинтродукция и потенциал за естествена реколонизация. Следните процеси са релевантни:

Белоглав лешояд (*Gyps fulvus*) - Врачанска реинтродуцирана популация

Белоглавият лешояд е успешно реинтродуциран в Природен парк „Врачански Балкан“ в резултат от последователни консервационни проекти по програма LIFE, включително LIFE08 NAT/BG/000278 „Възстановяване популациите на едрите видове лешояди в България“ и LIFE10 NAT/BG/000152 „Завръщането на лешоядите в България“, реализирани от коалиция природозащитни организации. Към 2023 г. във Врачанския Балкан е установена стабилна размножаваща се колония, поддържаща приблизително 60–80 индивида и около 20–25 размножаващи се двойки. Тя представлява единствената самоподдържаща се популация на вида в Северозападна България.

Сезонният хоум рейндж на врачанската популация е анализиран въз основа на GPS телеметрия по *Peshev et al. (2021)*. Максималният 95% хоум рейндж се наблюдава лятото, когато птиците разширяват движенията си северно от Врачански Балкан и на запад към Сърбия. Площадката на ИП (~90 km северозападно от колонията) остава извън 95% хоум рейндж на популацията дори при летния максимум. Есенният хоум рейндж е най-компактен и концентриран около колонията.

При разрастване на популацията е теоретично възможно разширяване на хоум рейнджа в посока ИП. Въпреки това, при сегашното разпределение на данните не съществуват основания за оценка на текущо функционално въздействие. Независимо от това, постексплоатационният мониторинг трябва да включва специфично наблюдение на белоглавия лешояд, с проследяване на редовни посещения на маркирани индивиди от врачанската колония в района.

В допълнение, в СФД на 33 BG0002002 е записано, че в близост до западната граница на зоната са наблюдавани индивиди - вероятно от сръбската популация (*Gyps fulvus* от Стара Планина, Сърбия). Теоретично преминаване на индивиди от тази популация над района на ИП не може да бъде изключено при дисперсионни движения на незрели птици.

Египетски лешояд (*Neophron percnopterus*) - реколонизационен потенциал

Египетският лешояд е предмет на опазване в 33 BG0002002 „Западен Балкан“ като размножаващ се вид, но съгласно наличните данни е изчезнал като гнездящ от зоната преди 2012 г. При специализирания орнитологичен мониторинг в района на ИП видът не е установен, поради което към настоящия момент не е доказана функционална връзка между територията на ИП и популация на вида в защитената зона, нито експозиция към риск от сблъсък с ветрогенераторите.

На национално ниво видът е обект на целенасочени консервационни дейности, включително по проект LIFE16 NAT/BG/000874 „Egyptian Vulture New LIFE“, насочен към укрепване на балканската популация и обезопасяване на миграционния път. В рамките на тези дейности се прилагат освобождаване на отгледани в плен птици, GPS маркиране и мониторинг на движенията на индивиди.

При бъдещо успешно възстановяване на гнезденето в Западна Стара планина/Врачански Балкан или при редовно навлизане на маркирани индивиди от други възстановявани ядра, не може предварително да се изключи епизодично използване на откритите пасищни и агроландшафтни терени около ИП за хранене или транзит. Това обаче представлява потенциален бъдещ механизъм, а не установено текущо въздействие. При настоящото състояние въздействието се оценява като незначително, поради липса на установена експозиция.

Царски орел (*Aquila heliaca*) - реколонизационен потенциал в 33

Царският орел е предмет на опазване в 33 BG0002002 „Западен Балкан“, но като гнездящ вид е изчезнал от района преди повече от десетилетие. Националната популация остава малочислена, но през последните години се наблюдава постепенно разширяване на ареала и регистриране на диспергиращи млади птици извън основното ядро на разпространение.

Не може да бъде изключена възможността при бъдещо разширяване на националната популация видът отново да колонизира подходящи местообитания в Западна България, включително в границите на защитената зона.

При настоящото състояние този сценарий представлява потенциален бъдещ механизъм, а не установено текущо въздействие, поради което не променя направените изводи относно значимостта на въздействието.

Ловен сокол (*Falco cherrug*) - стабилизиране и разширяване

Ловният сокол е предмет на дългосрочни национални консервационни дейности, насочени към възстановяване на размножаващата се популация чрез поставяне на изкуствени гнездилици, подпомагане на размножаването, охрана на гнездата и ограничаване на незаконното отнемане на птици. При успешно стабилизиране и постепенно увеличаване на националната популация не може да бъде изключено разширяване на използвания хранителен ареал и епизодично използване на нови територии извън настоящите ядра на разпространение, включително в района на инвестиционното предложение.

Към настоящия момент обаче липсват данни за регулярно използване на района от вида, не са установени полети в рисковия височинен диапазон и не е доказана функционална връзка между инвестиционното предложение и защитената зона. Следователно този сценарий представлява потенциален бъдещ механизъм, а не установено текущо въздействие.

Предвид критично малобройната национална популация и високата природозащитна стойност на вида, експлоатационният мониторинг следва да включва целенасочено проследяване на евентуалната поява на ловен сокол в района, включително използване на налични данни от GPS маркирани индивиди, когато такива са достъпни.

Скален орел (*Aquila chrysaetos*) - стабилна популация

7-8-те гнездящи двойки в ЗЗ са сред най-добре установените в националния контекст. Видът е постоянен (р) и консервативен в избора на гнездови територии. Не са регистрирани тенденции за разширяване на хоум рейнджа към ИП. Бъдещите перспективи са стабилни при запазване на гнездовите скали и горските масиви в ЗЗ. Експлоатационен мониторинг е задължителен поради квалифициращ статус (B2/C6).

5.4.3.2 Кумулативно въздействие

Кумулативното въздействие е оценено с оглед наличната информация за съществуващи и планирани ветроенергийни проекти, съществуващата линейна инфраструктура и устройствените предпоставки за развитие на други ИП със такъв характер в района – територията на община Кула и Община Бойница.

В радиус около 30 km от инвестиционното предложение няма действащи ветроенергийни паркове, които съвместно с пВЕП „Ветрослав“ да формират пространствена конфигурация, способна да предизвика кумулативен бариерен ефект или съществено увеличаване на риска от сблъсък. Наличните единични ветрогенератори в района на областите Видин и Монтана са значително пространствено отдалечени и не образуват непрекъсната зона на експозиция.

Планирани ветроенергийни проекти. При оценката са разгледани плановите предвиждания на общите устройствени планове на общините Кула и Бойница за определяне на устройствени зони за вятърни електроцентрали. За тях обаче не са налични в достатъчна степен конкретни проектни параметри, окончателно разположение на съоръженията и съпоставими орнитологични данни, които да позволят надеждно количествено моделиране на общата кумулативна смъртност чрез CRM. Поради това кумулативният ефект е оценен качествено, въз основа на пространственото разположение на проектните позиции, характера на миграционните направления и вероятността за припокриване на зоните на експозиция.

Линейна инфраструктура. Присъединителната въздушна електропроводна линия е оценена самостоятелно чрез оценка на риска от сблъсък с проводниците и OPGV както и токов удар. При изпълнение на предвидените мерки, включително монтаж на птицезащитна арматура в участъците с повишен риск, остатъчният риск от сблъсък и електрокуция се оценява като нисък и не се очаква да допринесе съществено към общото кумулативно въздействие.

Въз основа на извършения пространствен анализ и оценката на отделните механизми на въздействие не е установен реален механизъм, чрез който пВЕП „Ветрослав“, самостоятелно или в комбинация с други съществуващи или достатъчно конкретизирани планове и проекти, да доведе до значимо кумулативно въздействие върху предмета на опазване и природозащитните цели на ЗЗ BG0002002 „Западен Балкан“. С оглед динамичния характер на инвестиционните намерения в района, експлоатационният мониторинг следва да подпомага адаптивното управление на проекта и проследяването на евентуални промени в общата експозиция на чувствителните видове.

5.4.3.3 Заключение по отношение целостта на ЗЗ BG0002002 „Западен Балкан“

Въз основа на оценката по видове не се установява механизъм, който да води до неблагоприятна промяна в числеността, структурата или дългосрочните перспективи на

квалифициращите популации в зоната. Не се очаква загуба или влошаване на гнездови местообитания в 33 BG0002002, не се прекъсва функционална свързаност, необходима за поддържане на популациите, и не се формира значим бариерен ефект при мигриращи индивиди.

Количествените оценки на риска от сблъсък са ниски и не показват вероятност за популационно значима допълнителна смъртност. При видовете с по-висока чувствителност оценката е формирана по предпазен подход, но без данни за редовна експозиция към роторния обхват или за функционална зависимост на гнездовите популации от района на инвестиционното предложение.

С оглед високата природозащитна стойност на част от квалифициращите видове и наличието на бъдещи перспективи за реколонизация или възстановяване на отделни популации, експлоатационният орнитологичен мониторинг следва да се използва като инструмент за адаптивно управление на риска. Независимо че остатъчният риск е оценен като нисък, мониторингът следва да проследява пространственото използване на района от чувствителни видове, включително белоглав лешояд, египетски лешояд, царски орел, ловен сокол и скален орел, и при установяване на съществено изменение в експозицията да се прилагат допълнителни експлоатационни мерки за ограничаване на риска.

В заключение, реализацията и експлоатацията на пВЕП „Ветрослав“ не се очаква да компрометира структурата, функциите и природозащитните цели на 33 BG0002002 „Западен Балкан“. Целостта на зоната се запазва.

6 ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА СМЕКЧАВАЩИ МЕРКИ, ПРЕДВИДЕНИ ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ, НАМАЛЯВАНЕ И ВЪЗМОЖНО ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕБЛАГОПРИЯТНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ОТ ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ И ОПРЕДЕЛЯНЕ НА СТЕПЕНТА ИМ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ПРЕДМЕТА НА ОПАЗВАНЕ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ В РЕЗУЛТАТ НА ПРИЛАГАНЕТО НА ПРЕДЛОЖЕНИТЕ СМЕКЧАВАЩИ МЕРКИ

6.1 Мерки за фазата на проектиране

- При изготвяне на технически и работен проект за ВЕЛ 110KV за присъединяване на обекта по Вариант 2, както и на ПУП-ПП във фаза окончателен проект, трасето да се преректира така, че да не засяга, вкл. със сервитут полигон на природно местообитание 91E0* в поземлени имоти с идентификатори 40525.263.1, 40525.264.15, 40525.264.36, землище на гр. Кула.

6.2 Мерки на етапа на строителство

- Ограничаване на безпокойството по време на строителството
- Строителните дейности да се извършват в рамките на определените строителни площадки, сервитути и временни работни зони, без допълнително засягане на съседни територии. Да не се допуска ненужно движение на строителна техника извън предварително определените маршрути и работни площадки.
- Възстановяване на временно засегнатите площи
- След приключване на строителните дейности всички временно засегнати площи извън трайно заетите от съоръженията терени да бъдат почистени и възстановени до състояние, близко до първоначалното.

- Всички изкопи и строителни траншеи, оставени отворени за повече от едно денонощие, да бъдат ежедневно проверявани преди започване на работа. Установени земноводни, влечуги или дребни бозайници да бъдат освобождавани в подходящи местообитания извън строителната площадка. След приключване на строителството временно засегнатите площи да бъдат почистени и възстановени. Мярката цели ограничаване на случайната смъртност и ускоряване възстановяването на местообитанията.

6.3 Мерки при експлоатация

Експлоатационен орнитологичен мониторинг и адаптивно управление

- През първите две години от експлоатацията на ветроенергийния парк да се проведе специализиран орнитологичен мониторинг с цел проследяване поведението и използването на района от чувствителни видове птици, проверка на прогнозите от настоящата оценка и установяване на евентуални случаи на сблъсък.
- В случай че по време на експлоатационния мониторинг бъдат установени концентрации на чувствителни видове птици, редовно използване на района от квалифициращи видове или нива на смъртност, надвишаващи прогнозите от извършените оценки и CRM анализи, възложителят да разработи и приложи допълнителни мерки за ограничаване на риска, включително временни ограничения на работата на отделни турбини през конкретни периоди и при конкретни условия, когато това е обосновано от резултатите от мониторинга.
- През първите две години от експлоатацията на ветроенергийния парк да се провежда специализиран мониторинг на прилепите, включващ акустични изследвания и проверки за смъртност в района на ветрогенераторите. Като задължителен елемент на управлението на риска следва да се приложи пост-строителен мониторинг. Той трябва да включва акустичен мониторинг с tower microphone при приоритетни ветрогенератори, най-малко WTG 3 и WTG 7, както и стандартизирани обходи за търсене на жертви около WTG 3, WTG 4, WTG 7, WTG 11 и WTG 12. Тези данни са необходими за проверка на реалната експлоатационна експозиция и за адаптивно коригиране на режима на ограничаване, ако бъдат установени по-високи от прогнозните нива на риск.
- През периода с най-висока активност на прилепите да се прилага адаптивен режим на работа на ветрогенераторите, основан на резултатите от предконструкционните и постконструкционните хироптерологични проучвания. Конкретните прагови стойности за скорост на вятъра, температура и времеви интервали следва да бъдат определени от квалифициран хироптеролог въз основа на установената локална активност на прилепите. Мярката цели намаляване на риска от сблъсък и баротравма при чувствителните видове прилепи.
- При установяване на по-високи от прогнозираните нива на въздействие да се актуализират режимите на работа на турбините и необходимите мерки за ограничаване на риска. Мярката цели проверка на прогнозите от оценката и прилагане на адаптивно управление при необходимост. Адаптивно управление на работата на ветрогенераторите се прилага с цел ограничаване на риска за

прилепите. Приоритетно следва да се прилага оперативно ограничаване на работата на WTG 3, WTG 4 и WTG 7, както и на WTG 11, WTG 12 и WTG 19 при условия с повишена вероятност за активност на прилепи - нощни часове, температура над 10°C и скорост на вятъра под 3,5 m/s. Сезонно мерките следва да бъдат най-строги през юли-октомври, когато се комбинират дисперсия на колонии и есенна миграция, както и през март-май за ветрогенераторите с установена пролетна миграционна активност.

7 РАЗГЛЕЖДАНЕ НА АЛТЕРНАТИВНИ РЕШЕНИЯ И ОЦЕНКА НА ТЯХНОТО ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ, ВКЛЮЧИТЕЛНО НУЛЕВА АЛТЕРНАТИВА

7.1.1 Нулева алтернатива

Нулевата алтернатива ще запази сегашното състояние и параметрите на средата. „Нулева“ алтернатива означава отказ от реализиране на ИП и осъществяване на дейността.

Нулевата алтернатива не води до промени или влошаване на състоянието на околната среда, но ограничава възможностите за устойчиво използване на възобновим природен ресурс - вятъра и не съответства на стратегическите цели на националната и европейската политика за насърчване на енергията от възобновяеми източници и преход към нисковъглеродна икономика.

Нулевата алтернатива възпрепятства постигането на по-амбициозните цели във връзка с изменението на климата и изпълнението на европейските и национални енергийни стратегии и енергийни планове.

Енергията от възобновяеми източници е в основата на прехода към чиста енергия, необходим за постигане на целите на Европейския зелен пакт, за осигуряване на достъпни цени на енергията и за намаляване на зависимостта на Съюза от изкопаеми горива и внос на енергия.

Инвестиционното предложение е в синхрон с действащите секторни политики и европейското и националното законодателство, не е разположено в чувствителна среда, не поражда конфликт и противоречие с международните договори и споразумения, общностното законодателство на Съюза и националното в областта на околната среда и природата.

Нулевата алтернатива, при която инвестиционното предложение не се реализира, действително представлява най-щадящия вариант за локалната околна среда, тъй като не води до промени в земеползването, ландшафта и природните компоненти. Въпреки това, от научна и икономическа гледна точка, тя не е устойчиво решение, тъй като възпрепятства използването на наличния възобновяем енергиен ресурс на вятъра и пропуска възможността за намаляване на въглеродните емисии и зависимостта от изкопаеми горива.

Съвременните научни оценки приемат изменението на климата като един от водещите глобални фактори за загубата на биологично разнообразие, наред с промяната в земеползването, прекомерната експлоатация на природните ресурси, замърсяването и инвазивните чужди видове. Повишаването на температурите, промените в режима на валежите, зачестяването на екстремните климатични явления и увеличаването на

продължителността на периодите на засушаване оказват влияние върху структурата и функциите на екосистемите, водят до промени в разпространението на видовете, нарушават фенологичните цикли и увеличават риска от деградация на природни местообитания. За редица видове и местообитания, включително защитени по Натура 2000, климатичните промени вече се разглеждат като един от основните дългосрочни фактори, определящи природозащитния им статус.

В този контекст развитието на производството на електроенергия от възобновяеми енергийни източници представлява една от основните мерки за ограничаване на емисиите на парникови газове и за смекчаване на изменението на климата. Следователно, макар реализацията на инвестиционното предложение да е свързана с локални въздействия, които са предмет на настоящата оценка и подлежат на ограничаване чрез предвидените мерки, отказът от реализирането му би означавал пропускане на възможност за принос към постигането на по-широките цели за ограничаване на климатичните промени - фактор, който в глобален и дългосрочен аспект представлява една от най-сериозните заплахи за биологичното разнообразие.

Предвид изложеното, както и отчитайки, местоположението и характера на ИП, както и резултатите от проведените проучвания, не се установява основание за предпочитане на нулевата алтернатива пред реализацията на инвестиционното предложение.

7.1.2 Алтернативи по местоположение и брой на ВГ

Водещи фактори при избора на район за реализиране на проекта/ИП са:

- ✓ Наличието на ветрови ресурс и технически потенциал;
- ✓ Наличие на възможности за присъединяване към електропреносната мрежа;
- ✓ Отдалеченост от чувствителни и защитени територии и зони;
- ✓ Релеф и възможности за транспортиране и изграждане на съоръженията

Избраният район е с доказан ветроенергиен ресурс и технически потенциал.

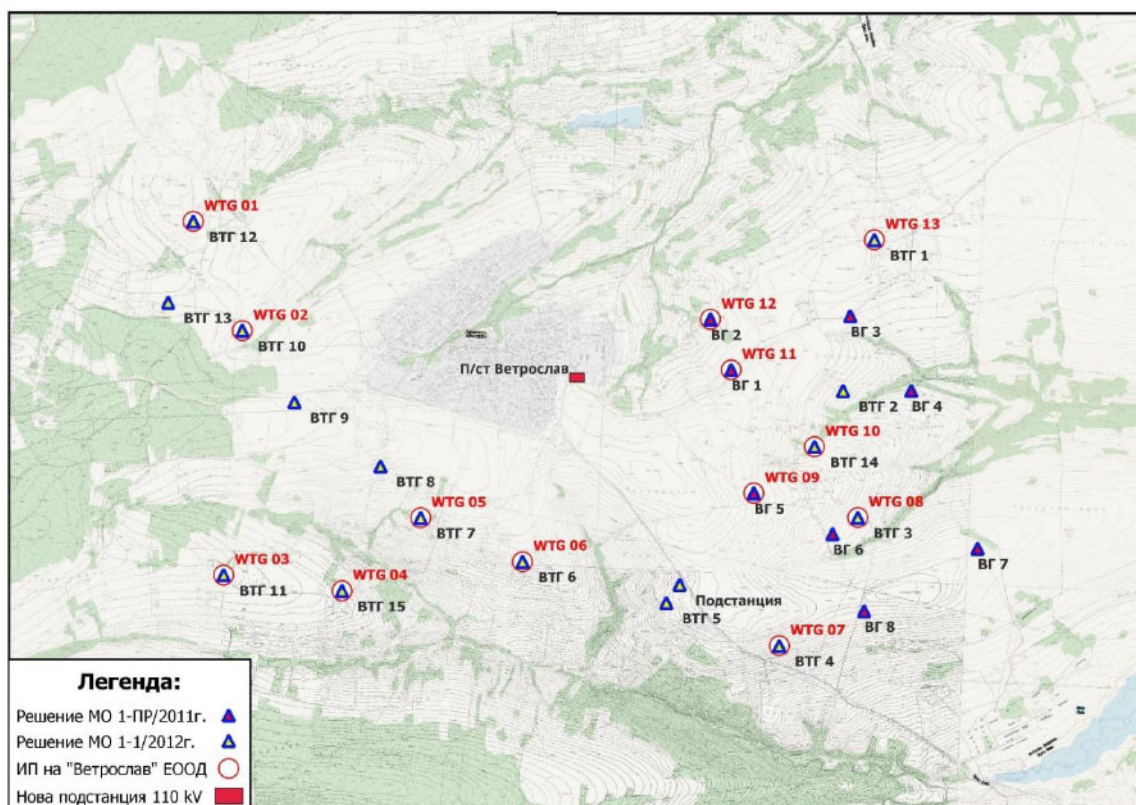
Водещи при определянето на конкретното местоположение на ветрогенераторите са съответствието с устройствените предвиждания за територията на общината, както и осигурените вещни права върху поземлените имоти. Настоящото ИП се базира на предходен проект/ИП със завършени екологични процедури, но не осъществен и с изгубили правно действие постановени крайни актове по одобряването му.

За настоящият проект са разгледани три алтернативи, базирани и на разглежданите алтернативи в предходни неосъществен проекти:

- Първа алтернатива - Възобновяване на предходни проекти (с нов възложител), по одобрени с решения МО 1-ПР/2011 и МО1-1/2012 г. (изгубили правно действие) общо 24 позиции и параметри на ветрогенераторите и различно местоположение на подстанцията, от които предвидени за реализация към онзи момент 18 ВГ.
- Втора алтернатива - Вятърен парк „Ветрослав“ с 13 ветрогенератора - първоначално заявеното ИП;
- Трета алтернатива - Вятърен парк „Ветрослав“ с 20 ветрогенератора.

Първа алтернатива

Предвиждаща изграждане на 24 (9+15) бр. ветрогенератори, с номинална мощност 3 MW и обща инсталирана мощност до 72 (27+45) MW (ВЕП Кула и Кула 2) Вариантът е базиран на параметрите на предходни инвестиционни намерения, разработени в периода 2010–2012 г., когато технологичните стандарти в сектора са предполагали по-голям брой турбини с по-ниска единична мощност и по-малки ротори.



Фигура 7.1.2-1 Алтернатива 1 за осъществяване на ИП

Тази алтернатива е базирана на първоначални технически решения и параметри, съответстващи на използваните към онзи момент технологии за среден клас ветрогенератори. Изборът на съоръжения с такава единична мощност е бил мотивиран от наличието им на пазара в периода на разработване на предходния проект, както и от необходимостта от равномерно използване на територията с оглед оптимизиране на енергийния добив.

Към настоящия момент тази конфигурация се счита за технологично остаряла, тъй като ветрогенератори с номинална мощност 3 MW вече не се произвеждат серийно и не отговарят на изискванията за ефективност и надеждност на съвременните ВГ. При равни условия на ветрови ресурс, подобна инсталация би осигурила значително по-нисък енергиен добив спрямо новите поколения турбини (7,2–8 MW), съчетан с по-високи капиталови и експлоатационни разходи поради по-големия брой съоръжения необходими за постигане на целевата обща номинална мощност от над 100 MW.

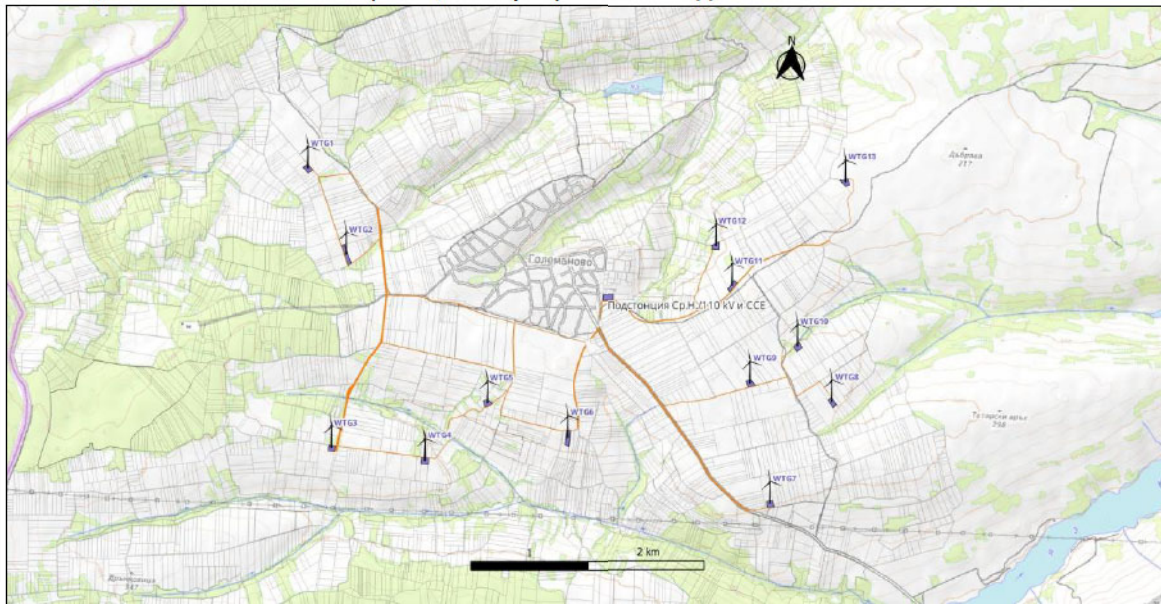
От икономическа гледна точка проектът би бил неконкурентоспособен спрямо съвременните ветроенергийни паркове, което поставя под съмнение неговата устойчивост и възможност за реализация при днешните пазарни условия.

Въпреки че алтернативата е екологично допустима и в съответствие с устройствените зони, тя не отговаря на актуалните технологични и пазарни изисквания, поради което не се приема като реалистична за изпълнение.

Поради тези причини първата алтернатива се разглежда като технически остаряла и икономически неизгодна, въпреки че осигурява съответствие с устройствените и екологични стандарти.

Втора алтернатива – по същество първоначално заявеното ИП

Предвижда изграждане на 13 бр. ветрогенератори, с номинална мощност до 105 MW и съпътстващи обекти: постоянни и временни кранови площадки, кабелна мрежа, вътрешни пътища за достъп до крановите площадки, фундаменти на вятърните генератори, подстанция 110/Ср.Н kV и съоръжения за съхранение на електрическа енергия, всички разположени върху недвижими имоти с обща площ от около 47 дка в землището на с. Големаново, община Кула, област Видин.



Фигура 7.1.2-2 Алтернатива 2 за осъществяване на ИП

Този вариант е разработен като технологично и пространствено оптимизиран спрямо наличния ветрови ресурс и устройствените предвиждания, като цели ефективно използване на територията при ограничен брой съоръжения с висока единична мощност.

В рамките на проведените предварителни проучвания на условията за присъединяване на обекта към електропреносната мрежа и получени становища на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД (ЕСО), възникна необходимост от мащабни реконструкции и укрепване на съществуващата инфраструктура, включително изграждане на нови трасета и реконструкции в съществуващите подстанции собственост на ЕСО, с цел гарантиране на надеждно включване и стабилност на мрежата.

Изискваните от ЕСО мерки водят до значително увеличаване на инвестиционните разходи, както и до удължаване на сроковете за реализация и въвеждане в експлоатация. Това в съчетание с допълнителните технически рискове и зависимост от мрежови подобрения извън контрола на инвеститора прави варианта икономически нецелесъобразен и практически неизпълним в тази му конфигурация.

Поради необходимостта от мащабна реконструкция на електропреносната инфраструктура и свързаните с това финансови и времеви затруднения, втората алтернатива отпада като неефективна, въпреки че е пространствено съобразена с устройствените планове на територията.

Трета алтернатива – ИП в настоящият обхват

Предвижда изграждане на 20 бр. ветрогенератори, с номинална мощност до 150 MW и съпътстващи обекти: постоянни и временни кранови площадки, кабелна мрежа,

вътрешни пътища за достъп до крановите площадки, фундаменти на вятърните генератори, подстанция 110/Ср.Н kV и съоръжения за съхранение на електрическа енергия, всички разположени върху трайно променено предназначение на земята с обща площ около 90 дка в землището на с. Големаново, община Кула, област Видин.

Въз основа на проведените технико-икономически проучвания и полученото становище на „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД (ЕСО) и за този вариант е необходима мащабна реконструкция и укрепване на съществуващата електропреносна инфраструктура с цел осигуряване на надеждно присъединяване и стабилност на мрежата – аналогично на изискванията, поставени при втората алтернатива. В резултат на извършената комплексна технико-икономическа оценка, която отчита както мрежовите ограничения, така и възможностите за оптимизация на производствения капацитет, е обосновано увеличаване на броя на ветрогенераторите до 20 бр. и общата инсталирана мощност до 150 MW. По този начин се постига по-добро съотношение между необходимите инвестиции, производствения потенциал и очаквания енергиен добив, като повишената рентабилност компенсира допълнителните разходи, свързани с реконструкцията на мрежата.

От икономическа гледна точка, тази алтернатива осигурява оптимално съотношение между вложения капитал, производствен капацитет и очакван годишен енергиен добив, което определя високата възвръщаемост на инвестицията (IRR) и намален период на откупуване (Payback Period) в сравнение с предходните варианти. Предвидените съвременни ветрогенератори от последно поколение се отличават с увеличен диаметър на ротора, усъвършенствани системи за управление на ъгъла на лопатките и повишена ефективност на преобразуване на кинетичната енергия на вятъра в електрическа. Това позволява по-висок енергиен добив при по-ниски ветрови скорости, характерни за региона, и съответно по-постоянен и предсказуем производствен профил.

Повишената ефективност води до намаляване на себестойността на произведената електроенергия (LCOE – Levelized Cost of Energy), което е ключов показател за конкурентоспособността на ВЕИ проектите. При равни други условия, LCOE за проекта в настоящия му обхват е значително по-нисък от този на предходните варианти поради:

- по-ниски относителни разходи за експлоатация и поддръжка;
- намалени загуби при пренос и трансформация;
- възможност за интеграция на системи за съхранение на енергия, които

повишават гъвкавостта и стойността на произведената енергия.

Тази конфигурация осигурява висока икономическа ефективност и финансова устойчивост през целия експлоатационен период на парка (над 25 години), като същевременно подобрява електроенергийната сигурност на региона и допринася за диверсификация на енергийните източници. Проектът в настоящия си обхват може да функционира в рамките на съществуващия капацитет на електропреносната мрежа (до 150 MW) в района.

Увеличаването на общата инсталирана мощност на проекта до 150 MW, което е максималният капацитет за присъединяване към електропреносната мрежа в района, води не само до по-висока икономическа ефективност, но и до съществен екологичен принос чрез намаляване на емисиите на парникови газове.

При очакван средногодишен капацитетен фактор от 28–32%, характерен за вятърните условия в Северозападна България, годишното производство на електроенергия от третата алтернатива се оценява на приблизително 360–420 GWh. Това количество „зелена“ енергия замества еквивалентна продукция от конвенционални енергийни източници, основно въглища и природен газ, при които средната емисионна интензивност е около 0.8–0.9 t CO₂/MWh. На тази основа, очакваните годишни спестени емисии на въглероден диоксид възлизат на около 290 000 – 370 000 тона CO₂, което за 25-годишен

експлоатационен период представлява над 7–9 милиона тона избегнати емисии. Това е значим принос към националните ангажименти за ограничаване на емисиите на парникови газове съгласно Регламент (ЕС) 2018/842 и постигане на целите на Европейския зелен пакт и Националния план за енергетика и климат.

В резултат на това, третата алтернатива представлява икономически най-ефективното и устойчиво решение, осигуряващо максимално използване на местния възобновяем ресурс и дългосрочна конкурентоспособност на проекта в контекста на либерализирания енергиен пазар и европейските цели за декарбонизация.

Предвид гореизложеното, към настоящия момент Възложителят е избрал реализацията на Трети вариант – вятърен парк с 20 ветрогенератора.

7.1.3 Алтернативи по технология - По отношение на типа и инсталираната мощност на вятърните генератори

Възможните алтернативи по отношение на типа и инсталираната мощност на вятърните генератори са свързани с използването на различни видове вятърни турбини и различни модели ветрогенератори, предлагани от отделните производители.

Към настоящия етап не е определен конкретен модел ветрогенератор. Това се обуславя от факта, че инвестиционното предложение е на предварителен етап на разработване, при който все още не са приключили процедурите по техническо проектиране, избор на доставчик и провеждане на окончателни инженерни и икономически анализи. Изборът на конкретен производител и модел зависи от редица фактори, включително:

- наличността на оборудване към момента на реализация на проекта и производствените срокове на отделните производители;
- съответствието на техническите характеристики на турбините с установения ветрови потенциал и условията на площадката;
- възможностите за осигуряване на гаранционно и следгаранционно обслужване, техническа поддръжка и резервни части;
- наличието на локално или регионално сервизно обслужване и възможности за бърза реакция при аварийни ситуации;
- прилагането на съвременни технологични решения, свързани с намаляване на шумовите емисии, повишаване безопасността на експлоатацията и оптимизиране на производството на електроенергия;
- възможности за използване на системи за автоматизирано управление и адаптивни режими на работа, включително автоматично ограничаване или спиране на съоръженията при определени климатични условия.

По-старите модели генератори с по-ниска единична мощност (около 3–4 MW), произвеждани масово в периода 2010–2012 г., постепенно се извеждат от стандартните производствени линии и в значителна степен се заместват от по-съвременни модели с по-висока единична мощност и подобрени технически характеристики. Съвременните модели осигуряват по-висока ефективност на производство, по-ниски нива на шум и усъвършенствани системи за управление и безопасност.

Използването на турбини с по-ниска единична мощност би могло да доведе до необходимост от по-голям брой съоръжения за постигане на аналогична инсталирана мощност. Това би могло да увеличи заетата площ, броя на необходимите фундаментни конструкции, дължината на вътрешната инфраструктура и общото антропогенно въздействие върху територията.

При избора на конкретен модел ще бъдат отчетени следните основни фактори:

- съответствие на техническите характеристики на турбините с ветровия потенциал и условията на площадката;
- възможност за използване на съвременни технологии за управление и безопасна експлоатация;
- наличие на системи за ограничаване на шумовите емисии и оптимизиране режима на работа;
- възможност за автоматизирано управление и спиране при определени експлоатационни или климатични условия;
- наличие на сервизно обслужване, резервни части и възможности за поддръжка.

Проектната концепция е насочена към ефективно използване на ветровия ресурс във въздушния слой над 100 m, което съответства на установените характеристики на района. В тази връзка са разгледани технически решения, характерни за съвременните модели ветрогенератори, при които се използват големи диаметри на ротора в комбинация с увеличени височини на главината. Това позволява прилагането на различни комбинации между височина на главината и диаметър на ротора в рамките на утвърдените индустриални практики.

С цел оценката на въздействието върху околната среда и оценката на степента на въздействие върху защитените зони да останат валидни независимо от бъдещия избор на производител и модел, е приложен консервативен подход чрез определяне на максимални проектни технически параметри, обхващащи възможния диапазон на технологичните решения:

- Номинална мощност до 8 MW;
- Диаметър на ротора до 185 m;
- Височина на гондолата до 180 m.

Тези параметри не представляват характеристики на конкретен модел ветрогенератор, а определят границите на техническите решения, в рамките на които може да бъде реализирано инвестиционното предложение. За оценка на въздействията е използван подход тип worst-case envelope scenario, чрез който се обхваща пълният диапазон на потенциално приложими конфигурации.

Използването на този подход позволява оценките за шум, визуално въздействие, въздействие върху биоразнообразието, в т.ч. вероятностните модели за оценка на риска от сблъсък /Collision Risk Models (CRM)/ да бъдат извършени при консервативни условия.

С цел проверка на реалистичността на заложените проектни параметри е извършен преглед на актуално предлагани модели ветрогенератори от водещи производители на пазара. Анализът показва, че зададените проектни ограничения – номинална мощност до 8 MW, диаметър на ротора до 185 m и височина на гондолата до 180 m – съответстват на техническите характеристики на реално съществуващи и комерсиално достъпни платформи от съвременното поколение наземни ветрогенератори.

В разглеждания диапазон попадат модели на производители като Goldwind, Vestas, Nordex, Siemens Gamesa, Enercon, GE Vernova, Envision и MingYang, които предлагат конфигурации с мощности приблизително от 6 до 8 MW, диаметри на ротора от около 158 до 185 m и различни варианти на височина на главината, адаптирани към условията на конкретната площадка. Съвременните производители обичайно използват модулен платформен подход, при който една и съща базова турбинна платформа може да се комбинира с различни диаметри на ротора, височини на кулата и режими на работа, в зависимост от ветровия ресурс и проектните условия. Поради тази причина отделните модели не представляват фиксирани конфигурации, а набор от технически варианти в рамките на една платформа.

В тази връзка в рамките на настоящата оценка не са разглеждани конкретни модели като предварително избрано техническо решение, а са използвани представителни конфигурации, базирани на реално съществуващи платформи от клас 7–8 MW, които отразяват актуалните технологични тенденции в сектора за проверка на приложимостта на проектните параметри и за дефиниране на консервативен диапазон при оценката на въздействията.

Използването на такива конфигурации позволява оценката да остане валидна независимо от последващия избор на конкретен модел, при условие че той попада в определените проектни ограничения.

Таблица 7.1.3-1 Примери за актуални модели и технически платформи, попадащи в рамките на разглеждания диапазон:

Производител платформа/модел	Модел	Мощност	RD (m)	Налични НН (m)
Goldwind	GWH170-7.2	7.2 MW	170	105–180+ site specific
Goldwind	GWH175-7.8	7.8 MW	175	105–180+ site specific
Goldwind EPD Italy	GWH182-8.0	8.0 MW	182	~110–185 site specific
Vestas V172-7.2 MW	V172-7.2 / 7.5	7.2–7.5 MW	172	114/150/164/166/175/199
Vestas V162-7.2 MW	V162-6.2 / 6.8 / 7.2	6.2–7.2 MW	162	112–166+
Nordex N175/6.X	N175/6.X	6–7.3 MW	175	112/142/162/179
Nordex N175/7.X	N175/7.X	7–7.5 MW	175	112–179
Nordex N185/8.X	N185/8.X	8 MW	185	112–179+
Siemens Gamesa	SG 6.6-170	6.6 MW	170	~115–165
Enercon	E-175 EP5	6–7 MW	175	~162–179
GE Vernova Cypress	Cypress 6.0-158	6–6.5 MW	158	~120–161
Envision Energy	EN-171/6.5	6.5 MW	171	~120–170
MingYang Smart Energy	MySE 7.X-182	7–8 MW	182	~120–170

По този начин независимо от последващия избор на конкретен модел ветрогенератор, при условие че той попада в рамките на определените проектни параметри, не се очаква въздействията да надхвърлят вече оценените стойности.

Окончателният избор на моделите, които ще бъдат монтирани, ще бъде извършен на следващ етап от реализацията на проекта и съобразен с направената оценка.

7.1.4 Алтернативни решения по отношение на присъединяване и инфраструктурни връзки

На територията на поземлен имот с идентификатор 15415.108.33, в землището на с. Големаново, община Кула, се предвижда изграждане на повишаваща подстанция (СрН/110kV). Присъединителните електропроводи (ВН) свързващи проектната повишаваща подстанция и електропреносната мрежа ще бъдат проектирани и изпълнени, съгласно указанията на ЕО ЕАД и в рамките на процедурата за уточняване на условията и начина на присъединяване по реда на Наредба № 6 за присъединяване на производители и потребители на електрическа енергия към преносната и разпределителните мрежи.

При определяне на възможните варианти за присъединяване на инвестиционното предложение към електропреносната мрежа са разгледани наличните технически

възможности в района. На база предварителни проучвания и становища на ЕСО ЕАД като потенциални точки за присъединяване са идентифицирани:

- 110/20 kV подстанция „Кула“ – разположена на приблизително 7 km по права линия от площадката на инвестиционното предложение;
- 110/20 kV подстанция „Бонония“ – разположена на приблизително 37 km по права линия от площадката на инвестиционното предложение.

От техническа и екологична гледна двете възможности се различават съществено по отношение на необходимата дължина на присъединителната инфраструктура и пространствения обхват на потенциалното въздействие. Вариантът за присъединяване към подстанция „Бонония“ би изисквал изграждане на значително по-дълго присъединително трасе и съпътстваща инфраструктура, което би довело до увеличаване на площите с временни и постоянни въздействия, по-голяма необходимост от нови сервитутни зони, увеличено пространствено фрагментиране и по-голяма вероятност за пресичане на чувствителни територии и природни компоненти.

От своя страна присъединяването към подстанция „Кула“, поради значително по-малкото разстояние до площадката на инвестиционното предложение, предполага по-кратко присъединително трасе, по-малък обем строително-монтажни дейности, ограничаване на засягането на земи и местообитания, както и намаляване на потенциалните въздействия върху околната среда.

Съгласно предварително становище на ЕСО ЕАД за условията и начина на присъединяване на обекта към преносната електрическа мрежа, присъединяването може да бъде осъществено към ново изводно поле 110 kV в ОРУ 110 kV на п/ст Кула посредством 1 бр. трифазна ВЕЛ 110 kV, поради което този вариант е възприет като технически обосновано решение за по-нататъшно разработване на проекта и парцеларения план.

Разработените на идейна фаза два варианта за това трасе са анализирани с оглед техническата реализуемост, взаимодействието със съществуващата инфраструктура, особеностите на релефа, земеползването и потенциалното въздействие върху компонентите на околната среда, включително орнитофауната и природните местообитания.

Двата варианта преминават основно през земеделски територии с преобладаващо открит характер на ландшафта. Общият начален участък е приблизително 2.47 km, след което трасетата се разделят и преминават през различни части на територията, характеризиращи се с различни пространствени и екологични особености.

Вариант 1 предвижда трасе с обща дължина около 6,8 km. При първоначалното му разработване е разглеждана възможност за използване на съществуващ инфраструктурен/сервитут коридор, което би ограничило необходимостта от формиране на нова линейна структура в ландшафта. В последствие, в рамките на проведените консултации с оператора, е установено, че такова решение не може да бъде реализирано при тези условия. По този начин отпада едно от основните технически предимства на варианта. Допълнително ограничение представлява преминаването на трасето над язовир „Кула“ и прилежащите към него терени. Това налага прилагането на по-сложни проектни решения, създава допълнителни инженерни ограничения при строителството и поддръжката на електропровода и увеличава техническия риск при реализацията на проекта.

Вариант 2 е с приблизителна обща дължина 7,8 km и преминава южно от язовир „Кула“, като избягва необходимостта от продължително пресичане на водния обект. Трасето е разположено при по-благоприятни условия за проектиране, строителство и последваща експлоатация на електропровода. Избягват се участъци, които биха изисквали специализирани инженерни решения, свързани с преминаване над водни площи и прилежащите им терени.

От техническа гледна точка и двата варианта са принципно реализуеми, но след отчитане на становището на ЕКО ЕАД относно невъзможността за използване на първоначално разглеждания споделен инфраструктурен коридор, както и на необходимостта от преминаване над язовир „Кула“ при Вариант 1, сравнителният анализ показва предимство на Вариант 2 по отношение на техническата реализуемост, експлоатационната надеждност и строителната изпълнимост.

От екологична гледна точка основното ограничение на Вариант 1 е преминаването му над язовир „Кула“ и през прилежащи участъци с повишена полетна активност на птиците. Наличието на воден обект създава предпоставки за концентрация на локални прелети и по-често използване на въздушното пространство от водолюбив, крайводни и други видове птици, което увеличава вероятността за взаимодействие с електропровода. В този участък механизмът на потенциално въздействие е свързан не с присъствието на електропровода само по себе си, а с припокриването между съществуващата ВЕЛ инфраструктура и локалната полетна активност около водния обект.

При Вариант 1 първоначално разглежданото използване на съществуващ инфраструктурен коридор би могло да се приеме като благоприятен подход от гледна точка на ограничаване на новото пространствено фрагментиране. След отпадане на възможността за реализиране на такъв споделен коридор обаче това предимство губи практическо значение. В същото време остават ограниченията, свързани с преминаването над язовир „Кула“, по-високата инженерна сложност и по-изразеното взаимодействие с участъци с орнитологична чувствителност.

Вариант 2 избягва продължителното преминаване над водния обект и ограничава пространственото взаимодействие с прилежащите чувствителни участъци. Поради това, при съвместно отчитане на техническите, пространствените и екологичните критерии, Вариант 2 представлява по-благоприятна алтернатива за присъединяване на инвестиционното предложение към електропреносната мрежа, независимо от по-голямата дължина.

Подземните ел. кабелни и оптични линии, които свързват отделните вятърни генератори с подстанцията ще следват трасетата на съществуващите селскостопански пътища.

Алтернативните решения по отношение на кабелните трасета свързващи отделните ветрогенератори и подстанцията са възможни, но с цел да се минимизира общата им дължина и засегнатата площ, съответно въздействието върху околната среда по време на строителството и експлоатацията на инвестиционното предложение се свеждат до избор на най-краткото разстояние между ветрогенераторите в рамките на съществуващите селскостопански пътища.

Оптимизирането на конфигурацията на кабелната мрежа се постига чрез обособяването на ветрогенераторите по групи и свързването им чрез общи кабелни трасета към подстанцията.

8 КАРТЕН МАТЕРИАЛ С МЕСТОПОЛОЖЕНИЕТО НА ВСИЧКИ ЕЛЕМЕНТИ НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ СПРЯМО ЗАЩИТЕНИТЕ ЗОНИ И ТЕХНИТЕ ЕЛЕМЕНТИ

Картният материал към настоящия доклад – ПРИЛОЖЕНИЕ 1 е изготвен с цел пространствено онагледяване на местоположението на всички основни и съпътстващи елементи на инвестиционното предложение спрямо границите на оценяваните защитени зони, техните елементи и наличните пространствени данни за природни местообитания, местообитания на видове и резултати от проведените целеви проучвания. Чрез картите се осигурява проследимост между проектното разположение на съоръженията, зоните от

Натура 2000 и пространствените данни, използвани при оценката на вероятните въздействия.

- *Карта 1. Разположение на инвестиционното предложение, защитените зони и обхват на оценката на преките въздействия.*
- *Карта 1-1. Елементи на инвестиционното предложение и съпътстващата инфраструктура.*

В картния материал са включени местоположението на ветрогенераторите, подстанцията, съоръженията за съхранение на електрическа енергия, вътрешната инфраструктура, обслужващите пътища, кабелните трасета и присъединителната електропроводна инфраструктура. Тези елементи са представени спрямо границите на защитени зони BG0000500 „Войница“, BG0000523 „Шишенци“ и BG0002002 „Западен Балкан“, както и спрямо наличните данни за местообитания, видове и ландшафтни структури, които имат значение за анализа и оценката

8.1 Картен материал с пространствени данни от официални източници

Карта 2. Типове екосистеми в района на ИП и оценяваните защитени зони

Източник на данните: MAES, 2018

В Графично приложение № 1 е представена карта на типовете екосистеми в района на оценяваните защитени зони. Тя е изготвена въз основа на данните от MAES, 2018, и служи за обща пространствена характеристика на екосистемния контекст, в който попада инвестиционното предложение и прилежащите защитени зони. Тази карта има значение за ориентиране в преобладаващите екосистемни типове и за общото разбиране на ландшафтната структура, но не се използва самостоятелно като основание за извод за значимост на въздействие върху конкретен предмет на опазване.

Карта 3. Елементи на ландшафта по чл. 30 на ЗБР в района на оценяваните защитени зони

Карта 3-1. Елементи на ландшафта по чл. 30 от Закона за биологичното разнообразие – кумулативен контекст.

Източник на данните: специализиран слой от СИЗП за физически блокове за област Видин, МЗХ 2025, https://shape.mzh.government.bg/05_VID/2024/

Изготвена е въз основа на специализирания слой от СИЗП за физически блокове за област Видин, МЗХ, 2025. Този картен слой е използван за пространствена проверка на наличието на ландшафтни елементи, които могат да имат значение като структурни компоненти на средата, екологични връзки, укрития, трофични територии или ориентири за движение на видове. При оценката тези елементи не са разглеждани като въздействие сами по себе си, а като пространствен контекст за проверка дали съществува реален механизъм на въздействие върху конкретен рецептор.

8.2 Картен материал с пространствени данни от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“

В Графично приложение № 1 са представени карти, изготвени въз основа на пространствените данни от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“, включително данните от геопространствената база данни по проекта - BG_sp_hab.gdb, МОСВ. Те обхващат типовете природни местообитания и моделираното разпространение и пригодност на местообитанията на видове от Приложение 2 на Директива 92/43/ЕИО, предмет на опазване в оценяваните защитени зони.

Представени са карти за типовете природни местообитания в района на защитените зони, както и карти за моделирано разпространение и пригодност на местообитанията на

сухоземни безгръбначни, водни безгръбначни и риби, земноводни и водни влечуги, влечуги, бозайници-без прилепи и прилепи. Тези карти са използвани за пространствена проверка на потенциалната функционална връзка между района на инвестиционното предложение и елементите на предмета на опазване в защитените зони.

Данните от картиранията са интерпретирани предпазливо, като моделно-пространствена основа, която подпомага оценката, но не замества необходимостта от анализ на реалния механизъм на въздействие. При всеки тип местообитание или вид е отчетено дали проектът засяга площи в границите на защитена зона, дали е налице пространствено взаимодействие, както и дали съществува път на въздействие, който може да доведе до промяна в площ, структура, функции, свързаност, численост или природозащитни цели.

Карта 4. Типове природни местообитания в района на ИП и оценяваните защитени зони

Карта 4-1. Типове природни местообитания в района на ИП и оценяваните защитени зони – кумулативен контекст

Карта 5. Моделирано разпространение и пригодност на местообитания на видове сухоземни безгръбначни животни от Приложение 2 на Директива 92/43/ЕС, предмет на опазване в оценяваните защитени зони

Карта 5-1. Моделирано разпространение и пригодност на местообитания на видове сухоземни безгръбначни животни от Приложение 2 на Директива 92/43/ЕС, предмет на опазване в оценяваните защитени зони-кумулятивен контекст

Карта 6. Моделирано разпространение и пригодност на местообитания на видове водни безгръбначни и риби от Приложение 2 на Директива 92/43/ЕС, в района на ИП

Карта 6-1. Моделирано разпространение и пригодност на местообитания на видове водни безгръбначни и риби от Приложение 2 на Директива 92/43/ЕС – кумулативен контекст

Карта 7. Моделирано разпространение и пригодност на местообитания на видове земноводни и водни влечуги от Приложение 2 на Директива 92/43/ЕС, в района на ИП

Карта 7-1 Моделирано разпространение и пригодност на местообитания на видове влечуги от Приложение 2 на Директива 92/43/ЕС, кумулативен контекст

Карта 8. Моделирано разпространение и пригодност на местообитания на видове бозайници без прилепи от Приложение 2 на Директива 92/43/ЕС, предмет на опазване в оценяваните защитени зони, кумулативен контекст

Карта 9. Моделирано разпространение и пригодност на местообитания на видове прилепи от Приложение 2 на Директива 92/43/ЕС в района на ИП

Карта 9-1. Моделирано разпространение и пригодност на местообитания на видове прилепи от Приложение 2 на Директива 92/43/ЕС, кумулативен контекст

Източник на данните: BG_sp_hab.gdb, МОСВ

8.3 Картен материал с визуализация на данни от извършените целеви проучвания на птици и прилепи във връзка с инвестиционното предложение

В Графично приложение № 1 са включени и карти, изготвени въз основа на резултатите от проведените целеви проучвания на орнитофауната във връзка с инвестиционното предложение. Те визуализират характера на миграцията на реещи и други мигриращи птици през пролетния и есенния сезон на 2024 г., както и

пространственото разпределение и числеността на гнездящите и зимуващите птици в обхвата на инвестиционното предложение.

Картите на пролетната и есенната миграция са използвани за оценка на пространственото отношение между установените полетни направления, проектните позиции на ветрогенераторите и потенциалните зони на експозиция. Те подпомагат оценката дали е налице концентриран миграционен фронт, повторяеми направления на преминаване или локални участъци с по-висока вероятност за взаимодействие с роторния обхват или с присъединителната електропроводна инфраструктура.

Картите на гнездящите и зимуващите птици представят пространственото разпределение на установените видове и числености в рамките на съответните сезонни проучвания. Те са използвани за проверка на потенциалното засягане на местообитания за гнездене, хранене, почивка и сезонно пребиваване, както и за разграничаване на зоните с по-висока орнитологична активност от проектните площадки и съоръжения.

Картният материал има подпомагаща функция към оценъчните таблици и експертния анализ в основния текст на доклада. Изводите за степента на въздействие не се основават единствено на пространствено припокриване, а на последователна оценка на източника на въздействие, механизма, рецептора, експозицията, вероятната промяна и значимостта спрямо предмета, целите и целостта на защитените зони.

Карта 10. Характер на миграцията на реещи се и мигриращи птици в обхвата на ИП в резултат на проведените проучвания на пролетна миграция - сезон пролет 2024 г.

Карта 11. Пространствено разпределение и численост на гнездящите птици в обхвата на ИП в резултат на проведените проучвания на гнездовата орнитофауна - размножителен период, 2024 г.

Карта 12. Характер на миграцията на реещи се и мигриращи птици в обхвата на ИП в резултат на проведените проучвания на есенна миграция - сезон есен, 2024 г.

Карта 13. Пространствено разпределение и численост на зимуващите птици в обхвата на ИП в резултат на проведените проучвания на зимуващата орнитофауна - сезон зима, 2024 г.

Източник на данните: Доклад от проведени целеви проучвания на орнитофауната във връзка с ИП, 2024 г. /ПРИЛОЖЕНИЕ 3/

Карта 14. Местоположение на стационарните батдетектори с отчетени брой ехолокационни сигнали в периода на дисперсия на прилепи - есен

Карта 15. Местоположение на стационарните батдетектори с отчетени брой акустични записи в периода на дисперсия на прилепи – есен

Карта 16. Отчетен брой ехолокационни сигнали в периода на есенна миграция на пилеи

Карта 17. Отчетен брой акустични записи в периода на есенна миграция на пилеи

Карта 18. Отчетен брой ехолокационни сигнали в периода на пролетна миграция на пилеи

Карта 19. Отчетен брой акустични записи в периода на пролетна миграция на пилеи

Карта 20. Отчетен брой ехолокационни сигнали в размножителен период на пилеи

Карта 21. Отчетен брой акустични записи в размножителен период на пилеи

Карта 22. Точки на регистрации на прилепи по трансектен метод и проучване на убежища

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шишенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Източник на данните: Доклад от проучване на прилепите в периода март – ноември 2024 г. за проект за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин“. Декември, 2015, „ГРАДИНИ“ ЕООД /ПРИЛОЖЕНИЕ 2/

9 ЗАКЛЮЧЕНИЕ ЗА ВИДА И СТЕПЕНТА НА ОТРИЦАТЕЛНО ВЪЗДЕЙСТВИЕ СЪОБРАЗНО КРИТЕРИИТЕ ПО ЧЛ. 22 ОТ НАРЕДБАТА ЗА ОС

В мотивите на РИОСВ – Монтана са посочени възможни механизми на въздействие, които са разгледани в настоящата оценка чрез съпоставяне с местоположението на инвестиционното предложение, проектните параметри, резултатите от целевия мониторинг на птици и прилепи, данните за защитените зони и наличната информация за други планове и проекти в района.

По отношение на риска от повишаване на смъртността на птици и прилепи вследствие на сблъсък с ветрогенераторите е извършена специализирана оценка на експозицията на чувствителните групи. За птиците са анализирани реешите се, активно летящите, мигриращите и гнездящите видове, включително видовете – предмет на опазване в най-близко разположените защитени зони. Данните от мониторинга показват, че районът не представлява миграционно „тясно място“, не се установява концентриран миграционен поток и не е доказана функционална връзка между площадката на ИП и квалифициращите популации на повечето видове от 33 BG0002002 „Западен Балкан“. За видовете с регистрирана експозиция е приложен количествен или качествен подход за оценка на риска от сблъсък, като резултатите не показват вероятност за популационно значима смъртност. За прилепите е отчетен рискът от сблъсък и баротравма при експлоатация, като той е разгледан във връзка с регистрираната активност, наличието на ловни местообитания, линейни структури и сезонната динамика. При необходимост са предвидени смекчаващи мерки и експлоатационен мониторинг.

По отношение на вероятността от пряко унищожаване или увреждане на трофични, гнездови местообитания, места за почивка и ловни територии е установено, че инвестиционното предложение не попада в границите на защитените зони и не засяга пряко местообитания в тях. Проектната територия е представена основно от земеделски земи и антропогенно повлияни открити площи, без установени ключови гнездови местообитания за видовете птици – предмет на опазване на 33 BG0002002, както и без установени убежища на прилепи. Въздействието върху местообитанията се свежда до локална промяна в земеползването в рамките на площадките на съоръженията и обслужващата инфраструктура. Не се очаква загуба на местообитания в защитените зони, фрагментация на местообитания в тях или влошаване на структурните и функционалните им характеристики.

По отношение на възможността за създаване на миграционна бариера е анализирано пространственото разположение на турбините спрямо установените траектории на птици и общия модел на миграция в района. Данните от ВЕП „Кула“ 2010/2011 г., НП Подгоре 2011 г. и актуалния мониторинг за ВЕП „Ветрослав“ показват широкофронтен и неконцентриран характер на миграцията. Не е установен тесен миграционен коридор, който да бъде пресечен или блокиран от проекта. Поради това не се очаква значим бариерен ефект за мигриращите птици. За прилепите потенциалният бариерен ефект също се оценява като ограничен, тъй като не се засягат основни линейни структури, убежища или доказани постоянни миграционни трасета.

По отношение на безпокойството при строителството е отчетено, че въздействието ще бъде временно, локално и обратимо. Изкопните работи, движението на техника и присъствието на хора могат да предизвикат краткотрайно избягване на непосредствените работни площадки от отделни индивиди, но не се очаква трайно прогонване, промяна в популационните характеристики или влошаване на природозащитното състояние на видове предмет на опазване в защитените зони. Въздействието се ограничава чрез стандартни строителни практики, недопускане на дейности извън определените площи и съобразяване на строителните дейности с чувствителните периоди, когато това е необходимо.

По отношение на вероятността за пряко унищожаване на видове, техни трофични и гнездови местообитания, места за миграции и нощувка е установено, че в обхвата на строителните площадки не са доказани ключови места за концентрация, нощуване или размножаване на чувствителни видове птици и прилепи, които са предмет на опазване в близките защитени зони. Не се очаква засягане на структурата, числеността и плътността на популациите им в зоните. Остатъчният риск е свързан основно с отделни индивиди и се управлява чрез предварителен обход на строителните площи, контрол по време на строителството и прилагане на мерки за недопускане на унищожаване на гнезда, убежища или укрития.

По отношение на емисиите от строителството е отчетено, че те ще бъдат временни, локални и характерни за строително-монтажни дейности – прах, шум, отработени газове, отпадъци и риск от локални разливи. При спазване на добри строителни практики, изискванията за управление на отпадъците, контрол на техниката и недопускане на замърсяване извън строителните площадки не се очаква тези емисии да достигнат вид и количества, които да предизвикат значително отрицателно въздействие върху местообитания и видове, предмет на опазване в защитените зони.

По отношение на визуалната промяна и трансформацията на земеделския ландшафт е отчетено, че изграждането на ветрогенераторите и прилежащата инфраструктура ще доведе до трайно присъствие на техногенни елементи в ландшафта. Това въздействие е релевантно основно за компонент „ландшафт“ и за оценката по ОВОС. За целите на оценката за съвместимост е преценено дали тази промяна води до загуба на местообитания, фрагментация, бариерен ефект или функционално влошаване на местообитания на видове – предмет на опазване в защитените зони. Такива значими ефекти не са установени. Промяната на ландшафта сама по себе си не води до засягане на целостта на защитените зони, доколкото не е свързана с влошаване на техните структурни и функционални параметри.

По отношение на кумулативните въздействия е разгледано взаимодействието на инвестиционното предложение с други съществуващи, одобрени или планирани дейности и устройствени възможности в района. Към момента не са установени други конкретизирани ветроенергийни проекти с налични параметри, разположение на турбини и орнитологични данни, които да позволяват количествено моделиране на кумулативен риск. Наличните устройствени зони създават планова възможност за бъдещо развитие, но не представляват сами по себе си одобрени инвестиционни предложения. Въпреки това, поради чувствителността на част от видовете, кумулативният аспект е отчетен предпазно при оценката на бъдещите перспективи на най-чувствителните видове, както и чрез препоръка за експлоатационен мониторинг и адаптивно управление.

Въз основа на извършения анализ се приема, че хипотезите, посочени от РИОСВ - Монтана, са разгледани чрез конкретни механизми на въздействие: риск от сблъсък, загуба и увреждане на местообитания, бариерен ефект, безпокойство, пряко унищожаване, емисии, ландшафтна промяна и кумулативност. За нито един от анализираните механизми не е установена вероятност за значително отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на най-близко разположените защитени зони, при условие че бъдат приложени предвидените смекчаващи мерки, мониторинг и контрол по време на строителството и експлоатацията.

10 НАЛИЧИЕ НА ОБСТОЯТЕЛСТВА ПО ЧЛ. 33 ЗБР, ВКЛЮЧИТЕЛНО ДОКАЗАТЕЛСТВА ЗА ТОВА И ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА КОНКРЕТНИ КОМПЕНСИРАЩИ МЕРКИ ПО ЧЛ. 34 ЗБР (когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване на съответната защитена зона ще бъде значително увреден от реализирането на плана, програмата и проекта или от реализирането и експлоатацията на инвестиционното предложение и че не е налице друго алтернативно решение)

Няма обстоятелства по чл. 33 ЗБР и предложение за конкретни компенсирани мерки по чл. 34 ЗБР, тъй като заключението от оценката е, че реализацията на ИП няма да окаже значително отрицателно въздействие върху предмета и целите на разглежданите защитени зони при прилагане на посочените смекчаващи идентифицираните отрицателни въздействия мерки.

11 ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗПОЛЗВАНИТЕ МЕТОДИ НА ИЗСЛЕДВАНЕ, ВКЛЮЧИТЕЛНО ВРЕМЕТРАЕНЕ И ПЕРИОД НА ПОЛЕВИ ПРОУЧВАНИЯ, МЕТОДИ ЗА ПРОГНОЗА И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО, ИЗТОЧНИЦИ НА ИНФОРМАЦИЯ, ТРУДНОСТИ ПРИ СЪБИРАНЕ НА НЕОБХОДИМАТА ИНФОРМАЦИЯ

11.1 Използвани полеви методи на изследване

За целите на настоящия доклад са използвани резултатите от специализирани теренни проучвания на орнитофауната и хироптерофауната в района на инвестиционното предложение за изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, област Видин:

- Доклад от проучване на прилепите в периода март – ноември 2024 г. за проект за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин“. Декември, 2015, „ГРАДИНИ“ ЕООД /ПРИЛОЖЕНИЕ 2/

- Окончателен доклад от проучвания на орнитофауната (зимуващи, гнездящи и мигриращи птици) за инвестиционно предложение за изграждане на ветроенергиен парк в землището на село Големаново, община Кула, област Видин. Ноември, 2025, „ГРАДИНИ“ ЕООД /ПРИЛОЖЕНИЕ 3/

Проучванията са проведени с цел установяване на видовия състав, числеността, сезонната активност, пространственото разпределение и функционалното използване на района от птици и прилепи, включително видове с повишена чувствителност към вятърни електроцентрали и видове, предмет на опазване в близко разположените защитени зони.

Методите на изследване са съобразени с характера на инвестиционното предложение, с изискванията на процедурата по оценка за съвместимост и с необходимостта от оценка на потенциалните механизми на въздействие - загуба или влошаване на местообитания, безпокойство, риск от сблъсък, бариерен ефект, промяна в пространственото използване на района и кумулативни въздействия.

11.1.1 Орнитофауна

Проучването на орнитофауната е извършено в периода декември 2023 г. - ноември 2024 г. и обхваща една пълна годишна цикличност. В рамките на мониторинга са изследвани зимуващите, гнездящите и мигриращите птици в обхвата на инвестиционното предложение и прилежащите територии.

Проучванията на зимуващите птици са проведени през периода декември 2023 г. - февруари 2024 г. Целта е да се установят видовият състав, числеността, пространственото

разпределение и наличието на евентуални концентрации на зимуващи птици, включително водолюбиви и дневни грабливи видове. Особено внимание е отделено на водните площи и откритите земеделски територии, които могат да се използват като места за хранене, почивка или придвижване.

Проучванията на гнездящите птици са извършени през размножителния сезон, през периода май - юни 2024 г. Използвани са точкови и маршрутни наблюдения, чрез които са регистрирани видовият състав, числеността, плътността, срещаемостта и обилието на гнездящите видове. Отчетено е пространственото разпределение на птиците спрямо основните типове местообитания в района - обработваеми земи, синорни ивици, дървесно-храстови формации, дерета, горски фрагменти и селищна периферия. Допълнително е извършено картиране на сумрачно и нощно активни видове.

Проучванията на мигриращите птици са извършени през пролетната и есенната миграция на 2024 г. Пролетната миграция е проследена през периода март – май, а есенната - през периода август – октомври. Наблюденията са проведени от стационарни наблюдателни пунктове, разположени така, че да осигуряват видимост към проектната територия и прилежащия ландшафт. При всяко наблюдение са регистрирани видът, числеността, посоката на движение, височината на полета, поведението, времето на прелитане и пространственото положение на птиците спрямо проектната територия.

При анализа на орнитологичните данни са разгледани видовият състав, числеността, плътността, пространственото разпределение, сезонната динамика, височинното разпределение на полетите и миграционните направления. Отчетен е природозащитният статус на установените видове, включително видовете, включени в Приложение I на Директива 2009/147/ЕО, видовете с неблагоприятен природозащитен статус и видовете с повишена чувствителност към сблъсък с ветрогенератори или въздушни електропроводи.

Получените данни са използвани като основа за оценка на вероятността от въздействие върху птиците, включително риск от сблъсък с ветрогенераторите, риск от сблъсък с ВЕЛ 110 kV, бариерен ефект, загуба или влошаване на местообитания, безпокойство и евентуални кумулативни въздействия.

11.1.2 Прилепи

Проучването на прилепите е извършено през периода март - ноември 2024 г. и обхваща основните сезонни периоди от жизнения цикъл на прилепите - пролетна активност и миграция, период на размножаване и отглеждане на малките, летен максимум на активност, дисперсия на колониите и есенна миграция.

Изследването е проведено чрез съчетаване на стационарни акустични проучвания, трансектни обходи и обследване на потенциални убежища с цел установяване на видовия състав, пространствената активност, сезонната и часовата динамика на активността, използването на различните ландшафтни елементи и наличието на потенциални места за размножаване, почивка или укритие.

Стационарните акустични проучвания са извършени чрез автоматични батдетектори, разположени в представителни точки в района на проектните ветрогенератори и прилежащите местообитания. Детекторите са използвани за регистрация на ехолокационни сигнали през нощните часове. За всяка точка и период са отчетени броят на записите, броят на ехолокационните сигнали, видовата или акустична груповата принадлежност, наличие на хранителна активност, социални звуци, часова динамика и връзка с метеорологичните условия.

Трансектните проучвания са извършени по предварително определени маршрути, преминаващи през основните типове местообитания и ландшафтни структури в района. Чрез тях е оценено използването на открити земеделски площи, синорни ивици, дерета,

горски ръбове, дървесно-храстови формации и други линейни елементи, които могат да функционират като ловни територии или коридори за придвижване.

Обследвани са и потенциални убежища на прилепи, включително постройки, изоставени сгради, зимници, кухни, процепи и други структури, които могат да бъдат използвани за почивка, размножаване или временно укрытие. При обследванията е отчетено наличието или липсата на условия за обитаване, следи от присъствие и вероятност за използване от прилепи.

Анализът на данните включва определяне на видовия състав и акустичните групи, оценка на относителната активност по точки, месеци и часови интервали, определяне на сезонни пикове на активност, връзка между активността и метеорологичните условия, както и оценка на пространственото използване на района спрямо ландшафтните елементи.

Получените данни са използвани за оценка на функционалната връзка между проектната територия и прилепната фауна, за определяне на видовете и участъците с повишен риск и за последваща оценка на риска от сблъсък и баротравма при експлоатацията на ветрогенераторите.

11.2 Камарална работа и ГИС

Паралелно с теренните проучвания е извършена камарална обработка и пространствен анализ на наличната екологична и проектна информация чрез географски информационни системи (GIS).

За целите на оценката са използвани цифрови пространствени данни за границите на защитените зони от мрежата Натура 2000, цифров модел на релефа, актуални ортофотокарти, данни за земеползването и проектната инфраструктура, както и официалните пространствени данни за разпространението на природните местообитания, разработени в рамките на проекта на МОСВ „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“, посочени в списъка с използваната литература.

Чрез ГИС анализите са определени пространствените отношения между инвестиционното предложение, защитените зони, природните местообитания и основните ландшафтни елементи в района. Извършен е анализ на разстоянията, пространственото припокриване, свързаността на местообитанията и наличието на функционална връзка между проектната територия и предмета на опазване на засегнатите защитени зони.

Резултатите от орнитологичния и хироптерологичния мониторинг са интегрирани в ГИС среда и са използвани за пространствен анализ на регистрираната активност на птиците и прилепите, на направленията на придвижване, зоните с повишена активност и тяхното отношение към отделните елементи на инвестиционното предложение.

Пространственият анализ е използван като основа при определяне на зоните на потенциално въздействие, при оценката на експозицията на отделните рецептори и при преценката дали съществува реален механизъм за въздействие върху предмета, целите и целостта на защитените зони.

Поради значителния обем на геопропространствената информация и аналитичните слоеве, използваните ГИС данни не са представени като отделна геобаза към настоящия доклад. Резултатите от извършените анализи са представени чрез тематични карти и графични приложения, отразяващи пространственото положение на проектните елементи, защитените зони, природните местообитания, ландшафтните елементи и установените чувствителни рецептори.

11.3 Използване на резултатите от мониторинга в настоящата оценка

Специализираният орнитологичен мониторинг в района на пВЕП „Ветрослав“, обхваща основните сезонни аспекти от жизнения цикъл на птиците – зимуване, пролетна миграция, гнездови период и есенна миграция. Проучванията са проведени в периода декември 2023 г. – ноември 2024 г. и са насочени към установяване на видовия състав, числеността, пространственото разпределение, височинното използване на въздушното пространство и наличието на концентрации или регулярни направления на придвижване, които биха имали значение за оценката на риска от реализацията на инвестиционното предложение.

За целите на оценката за съвместимост е извършено и специализирано хироптерологично проучване в района на пВЕП „Ветрослав“, обхващащо периода март–ноември 2024 г. Мониторингът е проведен чрез стационарни акустични детектори, трансектни обходи с преносим детектор и обследване на потенциални убежища в с. Големаново. Разположението на детекторите покрива основните ландшафтни ситуации в проектната територия – открити обработваеми земи, синори, необработваеми площи, периферия на горски участъци и зони в близост до ръкавите на р. Бойнишка и долинните структури, които имат значение за придвижването и храненето на прилепите.

Резултатите от орнитологичния и хироптерологичния мониторинг са използвани като основна фактическа база за оценката на въздействията върху птиците и прилепите. Те позволяват да се определи реалното използване на проектната територия и прилежащия ландшафт, да се разграничат зони с по-висока и по-ниска активност и да се оцени експозицията на видовете към отделните компоненти на инвестиционното предложение. Данните от мониторинга са интерпретирани съвместно с картографския и ГИС анализ на ландшафтните елементи, екосистемите, природните местообитания, защитените зони и проектната инфраструктура. По този начин е осигурена връзка между теренните наблюдения и пространствената оценка на потенциалните въздействия.

Използваните методи осигуряват достатъчна информационна основа за скрининг и оценка на вероятните въздействия върху птиците и прилепите, като същевременно позволяват разграничаване между общото присъствие на видове в района и наличието на реален механизъм за въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони.

Районът на проекта представлява мозаечен агроландшафт с преобладаване на обработваеми земи, синори, малки дървесно-храстови участъци, горски ивици и близко разположени водни тела, сред които най-съществено значение за птиците има язовир „Кула“. Тази структура обуславя преобладаване на широко разпространени видове на открити и полуоткрити местообитания, като същевременно създава условия за локални сезонни концентрации предимно около водоема, а не в зоната на проектните позиции на ветрогенераторите.

През гнездовия период са установени общо 64 вида птици. Най-добре представени са врабчоподобните, като доминиращ вид в откритите земеделски площи е полската чучулига. Сред по-значимите видове е европейската гургулица, определена като световно застрашен вид с категория „уязвим“ по IUCN. Гнездящата орнитоценоза отразява характера на земеползването – открити агроценози, периферни храстови и дървесни структури и участъци около населени места. При проведените проучвания не са установени гнезда на хищни птици в обхвата на инвестиционното предложение, но не може напълно да се изключи присъствие на гнездящи двойки в по-широката периферия на района.

Миграционният мониторинг е проведен от наблюдателен пункт общо 169 дни – 56 дни през пролетта и 113 дни през есента. Регистрирани са общо 101 вида мигриращи птици и 9163 индивида, от които 405 реещи се птици (339 инд. пролет и 67 инд. есен).

Пролетната миграция на реещи птици е по-изразена в сравнение с есенната, като основният дял се формира от щъркелови птици, включително бял и черен щъркел. Въпреки това не са установени значими миграционни пикове, нито устойчиво концентриран тесен фронт на миграция през проектната територия. Наблюдаваните полети са пространствено разпръснати, с различни направления и без трайно насочване през конкретни позиции на ветрогенераторите.

През зимния период са установени 41 вида птици от 10 таксономични разреда, с обща численост 2 160 индивида. Най-голям дял имат врабчоподобните, а водолюбивите птици са пространствено свързани основно с язовир „Кула“. Не са установени световно застрашени зимуващи видове и не са регистрирани значими струпвания на водолюбиви птици в обхвата на проектните позиции. Площите, предвидени за ветрогенератори, се характеризират с ниска численост и дисперсно разпространение на зимуващите птици, като зоните с по-висока плътност са локализиран извън тях, основно при язовира.

Резултатите от мониторинга показват, че районът на пВЕП „Ветрослав“ има значение предимно като типичен агроландшафт с обичайна гнездова и зимуваща орнитофауна и с дифузна миграционна активност. Не са установени данни, които да определят проектната територия като място с тесен фронт на миграция, като зона с регулярни големи струпвания или като ключова зона за концентрация на водолюбиви и реещи се птици. Това не изключва наличие на риск за отделни индивиди, но показва, че последващата оценка следва да се фокусира върху реално установените механизми на експозиция – полети в роторния височинен диапазон, пространствено пресичане с проектните съоръжения и взаимодействие с присъединителната електропроводна инфраструктура.

Оценката на риска от сблъсък за пВЕП „Ветрослав“ е разработена като специализиран анализ към ДОСВ и ОВОС, като използва данните от проведените орнитологични проучвания и ги интерпретира спрямо конкретните механизми на въздействие. За ветрогенераторите рискът е свързан с навлизане на птици в роторния обхват, определен за целите на модела в диапазона 60-272,5 m над терена. За присъединителната ВЕЛ 110 kV механизмът е различен – рискът произтича от статични проводници и най-вече от по-слабо различимия мълниезащитен OPGW кабел и за височинен диапазон приблизително 6-35 m. Поради това двата риска са разгледани отделно, без механично смесване на резултатите.

За ветрогенераторите е приложен вероятностен модел за оценка на риска от сблъсък по Bandp 2012, допълнен с качествена експертна оценка по подхода на Scottish Natural Heritage. Моделът отчита видовия състав, числеността, височинното разпределение на полетите, пространственото положение на регистрираните траектории и проектната геометрия на ветрогенераторите. Анализът показва, че районът не попада в основен миграционен коридор и миграцията има дифузен, нискоинтензивен характер. При гнездящите птици по-голямата част от активността се осъществява под долната граница на роторния обхват, а количествената оценка включва видове с реален потенциал за експозиция. При зимуващите птици не е установено редовно използване на въздушното пространство в роторния диапазон по начин, който да предполага съществен риск.

Сумираните резултати от CRM показват ниски прогнозни стойности на сблъсък дори при консервативни допускания. При базовия сценарий, основан само на височинна експозиция, очакваният сумарен риск остава под 0,5 сблъсъка годишно за целия парк при типични стойности на избягване. Пространствено базираните сценарии, които отчитат реалното пресичане между полетните траектории и роторните зони, допълнително прецизират оценената експозиция и риска. Най-голям относителен принос към риска имат едрите реещи се птици, но прогнозните стойности остават под прагове, които биха могли да се интерпретират като биологично или популационно значими. Вътрешнопроектният кумулативен ефект между отделните ветрогенератори е оценен като нисък, тъй като

вероятността една и съща птица да бъде експонирана последователно към повече от един ротор е ограничена.

Оценката на риска от сблъсък с ВЕЛ 110 kV разглежда два варианта на трасе. Основният рисков елемент е OPGW кабелът, поради малкия му диаметър и по-слабата му видимост. Вариант 1 е по-кратък, но е свързан с взаимодействие със съществуващ електропроводен коридор и с пресичане на чувствителен ландшафтен участък при язовир „Кула“. Вариант 2 е по-дълъг, но преминава южно от язовира и избягва директното пресичане на водното тяло, като е предпочетен от възложителя по технически причини. Сравнителната оценка показва, че и при двата варианта прогнозният риск остава в ниски граници и разликите не водят до различна крайна категория на риска. При Вариант 2 моделните стойности остават изключително ниски и след прилагане на мерки за маркиране на проводниците остатъчният риск се оценява като нисък и без очаквано популационно значение.

От гледна точка на оценката за съвместимост най-същественото е, че не е установен механизъм, чрез който прогнозираният риск от сблъсък с ветрогенераторите или с ВЕЛ 110 kV да доведе до измеримо влошаване на числеността, структурата или бъдещите перспективи на популациите на видовете птици, предмет на опазване в защитената зона. Изводите са прогностични и зависят от прилагането на предвидените мерки. Необходимо е провеждане на последващ орнитологичен мониторинг по време на експлоатацията, включително наблюдения в миграционните периоди и стандартизирани обходи за търсене на жертви. Прилагането на маркировка на проводниците по рисковите участъци на ВЕЛ, ограничаване на допълнителното привличане на птици към площадките и адаптивно управление при установяване на непредвидени ефекти са достатъчни, за да се поддържа остатъчният риск в ниски граници.

При мониторинга са установени 8 вида прилепи и 8 акустични групи, невъзможни за еднозначно определяне до вид. Регистрирани са както видове с нисък риск от сблъсък според EUROBATS, свързани предимно със структурирани местообитания и по-нисък полет, така и видове и акустични групи с по-висока чувствителност към ветрогенератори – *Nyctalus noctula*, *Eptesicus serotinus*, групата *N. noctula/N. leisleri/V. murinus/E. serotinus*, *Pipistrellus nathusii/kuhlii* и *Tadarida teniotis/Nyctalus lasiopterus*. Това определя необходимостта рискът да не се разглежда общо за целия парк, а пространствено и сезонно диференцирано спрямо реално установената активност.

Резултатите от хироптерологичното проучване показват, че районът на пВЕП „Ветрослав“ не представлява хомогенна зона с висок хироптерологичен риск. Активността е ясно концентрирана около определени ландшафтни елементи – ръкавите на р. Бойнишка, горски ръбове, долинни понижения, необработваеми площи и участъци с по-висока структурна сложност. Най-висока активност е отчетена при детектор „Rezerva“, разположен в необработваема земя в близост до гора и ръкави на р. Бойнишка, като в непосредствена близост до него не са предвидени ветрогенератори. Това показва наличие на локална прилепна активност, но не води автоматично до пряк риск от сблъсък, тъй като експозицията към роторна зона зависи от пространственото съвпадение с конкретни съоръжения. По-съществена експозиция е установена в зоните на WTG 3 и WTG 4, където високата активност се обяснява с близостта до изоставени земеделски площи, горски участъци и вероятен транзитен коридор между с. Големаново и трофичните местообитания по р. Бойнишка. WTG 7 също е определен като ветрогенератор с висок приоритет за мерки, поради ясно изразен пик на активност през пролетната миграция и повишена активност през други периоди. WTG 11, WTG 12 и WTG 19 са оценени с висок приоритет, докато останалите съоръжения попадат в средни или ниски категории на риск според разположението им спрямо активните ландшафтни структури и регистрираната акустична активност.

Основният механизъм на въздействие при прилепите е различен от този при птиците. При ветрогенераторите рискът за прилепите е свързан както с директен удар, така и с баротравма в зоната на работещите лопатки. Поради това количествените модели, използвани за птици, не са приложими по същия начин за прилепи. Оценката е извършена по качествена матрична методика, съобразена с насоките на EUROBATS, като са отчетени видовата чувствителност, сезонната активност, ландшафтният контекст и пространственото положение на ветрогенераторите.

С оглед на установената активност са предвидени целенасочени мерки за намаляване на риска. Приоритетно следва да се прилага оперативно ограничаване на работата на WTG 3, WTG 4 и WTG 7, както и на WTG 11, WTG 12 и WTG 19 при условия с повишена вероятност за активност на прилепи - нощни часове, температура над 10°C и скорост на вятъра под 3,5 m/s. Сезонно мерките следва да бъдат най-строги през юли-октомври, когато се комбинират дисперсия на колонии и есенна миграция, както и през март-май за ветрогенераторите с установена пролетна миграционна активност.

Като задължителен елемент на управлението на риска следва да се приложи пост-строителен мониторинг. Той трябва да включва акустичен мониторинг с tower microphone при приоритетни ветрогенератори, най-малко WTG 3 и WTG 7, както и стандартизирани обходи за търсене на жертви около WTG 3, WTG 4, WTG 7, WTG 11 и WTG 12. Тези данни са необходими за проверка на реалната експлоатационна експозиция и за адаптивно коригиране на режима на ограничаване, ако бъдат установени по-високи от прогнозните нива на риск.

В контекста на оценката за съвместимост следва да се приеме, че за прилепите съществува реален механизъм на въздействие при експлоатацията на ветрогенераторите, но той е пространствено ограничен и управляем чрез насочени мерки. Не се установява основание рискът да се определя като еднакъв за целия парк или като автоматично значим за предмета и целите на опазване на близките защитени зони. При условие че се приложат предвидените мерки за оперативно ограничаване, пост-строителен мониторинг и адаптивно управление, остатъчното въздействие върху прилепите се оценява като контролируемо и не се очаква да доведе до засягане на целостта на защитените зони чрез влошаване на структурата, функциите или природозащитните цели за видовете прилепи, предмет на опазване.

11.4 Методи за прогноза и оценка на въздействието

Методиката за прогноза и оценка на въздействието е разработена в съответствие с изискванията на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони, както и с приложимите методически насоки на Европейската комисия относно оценката на планове и проекти, които могат да окажат значително въздействие върху Натура 2000 места. Оценката е насочена към установяване дали инвестиционното предложение може да доведе до значимо отрицателно въздействие върху предмета на опазване, природозащитните цели, структурата, функциите и целостта на съответните защитени зони.

При оценката е следвана причинно-следствена последователност: източник на въздействие - механизъм на въздействие - рецептор - експозиция - вероятна промяна - значимост - ефект върху предмета, целите и целостта на защитената зона. За да бъде отчетено въздействие, следва да е налице реалистичен механизъм, чрез който дейностите по инвестиционното предложение могат да достигнат до съответния рецептор, предмет на опазване в защитените зони и да предизвикат измерима промяна в неговото състояние.

Функционалната връзка между защитена зона и територия извън нейните граници се разглежда като основание за проверка на възможен механизъм на въздействие, но не се

третира като въздействие сама по себе си. Когато не е установен реален механизъм за въздействие или експозиция на рецептора към този механизъм, видът или местообитанието отпада от последваща детайлна оценка, като това се посочва мотивирано.

При определяне на параметрите на въздействието са отчетени релевантните критерии за оценка на природозащитното състояние на видовете и местообитанията, включително площ, структура, функции, фрагментация, свързаност, качество на местообитанието, численост, пространствено разпределение, експозиция към проекта, чувствителност на рецептора и възможност за възстановяване. За видовете са отчетени също така консервационният статус, ролята им в предмета на опазване на съответната зона, характерът на използване на местообитанията и вероятността от пространствено-функционална връзка с района на инвестиционното предложение.

Величината на въздействието се определя по десетстепенна скала, която позволява съпоставима оценка на различните механизми на въздействие и отчитане на тяхната продължителност, пространствен обхват, обратимост, честота, кумулативност и възможност за предотвратяване или ограничаване чрез мерки. Скалата се използва за оценка на величината на въздействието, а крайната значимост се определя след съпоставяне на величината с чувствителността и природозащитната значимост на съответния рецептор.

Таблица 11.1.2-1 Определяне на величината на въздействието

Оценка	Критерии
0	Не е установен реален механизъм за въздействие или експозиция на рецептора към инвестиционното предложение
1	Много слабо отрицателно въздействие с локален, временен или епизодичен характер, без вероятност за измерима промяна в състоянието на рецептора
2	Временно отрицателно въздействие с ограничен пространствен обхват и без трайни последици
3	Краткосрочно отрицателно въздействие, което не води до трайна промяна в числеността, площта, структурата или функциите на рецептора
4	Вторично отрицателно въздействие с ограничен обхват, възникващо чрез междинен механизъм, без очакван значим ефект върху природозащитните цели
5	Кумулативно отрицателно въздействие с ниска до умерена величина, при което приносът на инвестиционното предложение остава ограничен
6	Синергично отрицателно въздействие или взаимодействие на няколко механизма, което увеличава общата експозиция на рецептора
7	Вторично, кумулативно или синергично отрицателно въздействие, което може да бъде предотвратено или съществено ограничено чрез смекчаващи мерки
8	Значително вторично, кумулативно или синергично отрицателно въздействие, което изисква специфични смекчаващи мерки и контрол на остатъчния риск
9	Значително средносрочно или дългосрочно отрицателно въздействие, което може да доведе до неблагоприятна промяна в състоянието на рецептора
10	Значително постоянно или необратимо отрицателно въздействие, което може да засегне структурата, функциите или природозащитните цели на защитената зона

При определяне на величината се отчитат само релевантните за съответния рецептор механизми на въздействие. Механизмите не се разглеждат като самостоятелни заключения, а като звена от причинно-следствената верига, чрез които се определя дали инвестиционното предложение може да предизвика промяна в състоянието на вида или местообитанието.

За природните местообитания се оценяват възможните въздействия върху площта, структурата, функциите, фрагментацията, свързаността, типичните видове и природозащитните цели на зоната. Не се извършва обща ландшафтна или екосистемна оценка, освен доколкото тези елементи имат отношение към предмета и целите на опазване на защитената зона.

За видовете се оценяват консервационната значимост, функционалната връзка с района на инвестиционното предложение, експозицията към релевантните механизми на

въздействие, възможната промяна в популацията или местообитанието и значимостта спрямо природозащитните цели на зоната.

При птиците се оценяват следните основни механизми, когато са приложими:

- временна загуба или влошаване на местообитания по време на строителството;
- безпокойство от шум, движение на техника и човешко присъствие;
- риск от сблъсък с ветрогенератори;
- бариерен ефект и промяна в направленията на придвижване;
- изместване и загуба на използваемо местообитание;
- риск от сблъсък с проводниците и мълниезащитното въже на ВЕЛ 110 kV;
- кумулативни въздействия с други съществуващи или планирани енергийни и инфраструктурни обекти.

При прилепите се оценяват следните основни механизми, когато са приложими:

- временна загуба или влошаване на ловни местообитания и елементи на ландшафтната свързаност по време на строителството;
- риск от директен сблъсък с ветрогенератори;
- риск от баротравма;
- привличане към ветрогенераторите;
- изместване от използвани ловни територии;
- нарушаване на функционалната свързаност между убежища, ловни територии и миграционни направления, когато такава връзка е установена;
- кумулативни въздействия.

За всеки релевантен механизъм се извършва оценка на вероятността за възникване, пространствения обхват, продължителността, обратимостта и потенциалната биологична значимост на въздействието. Оценката се основава на данните от теренните проучвания, пространствения анализ, техническите параметри на инвестиционното предложение и наличната научна информация.

При птиците и прилепите резултатите от специализираните модели и анализи за риск от сблъсък се използват като входна информация при определяне на величината на въздействието. Те не се третират самостоятелно като окончателен извод за значимост, а се интерпретират заедно с чувствителността на вида, наличната експозиция, пространственото разпределение на активността, консервационния статус и ролята на съответния вид в предмета и целите на опазване на защитената зона.

Крайната оценка на значимостта се определя чрез съпоставяне на величината на въздействието с чувствителността и природозащитната значимост на рецептора. При видове с висока или много висока природозащитна чувствителност, малочислени популации, неблагоприятен природозащитен статус или ключово значение за целите на опазване на зоната може да се приложи предпазно повишаване на крайната значимост с една степен, когато е налице потенциална функционална връзка или остатъчна неопределеност относно експозицията. Това повишение не се тълкува като доказано въздействие, а като предпазна оценка, обуславяща необходимост от мониторинг, контрол или адаптивно управление.

Предотвратяващите и смекчаващите мерки се отчитат при определяне на остатъчната значимост на въздействието. Компенсаторни мерки се разглеждат само при наличие на значително отрицателно въздействие и при условията на отделен ред за изключение, предвиден в законодателството.

11.4.1 Методика за оценка на въздействието върху природните местообитания, предмет на опазване в 33 BG0000500 „Войница“ и BG0000523 „Шишенци“

Инвестиционното предложение е разположено извън границите на защитените зони и не се очаква пряко засягане на природни местообитания в тях. Поради това оценката не се основава на пряка загуба на площ в защитените зони, а на проверка дали в района на ИП са представени същите или сходни типове природни местообитания извън зоните и дали тези местообитания имат пространствена, структурна или функционална връзка с местообитанията в зоните. Оценката разглежда дали типове природни местообитания, идентични или близки по структура и функции с местообитанията, предмет на опазване в 33 BG0000500 „Войница“ и 33 BG0000523 „Шишенци“, са представени извън границите на зоните в района на инвестиционното предложение. Те се разглеждат единствено доколкото могат да имат значение за поддържане на екологична свързаност, пространствена непрекъснатост, буферна функция или връзка между местообитания и видове, свързани със защитените зони. Оценяват се в два аспекта. Първо, като самостоятелни елементи от природната среда със значение за поддържане на благоприятното природозащитно състояние на съответните типове местообитания в естествения им ареал на разпространение и като елементи на ландшафтната и функционалната екологична свързаност, включително буферни територии, междинни петна, екотони, долинни структури, влажни понижения, тревни и храстови съобщества или други елементи, които могат да подпомагат пространствената непрекъснатост, миграцията, дисперсията, генетичния обмен и поддържането на популации на видове, свързани със защитените зони.

В рамките на оценката за съвместимост заключение за въздействие върху 33 BG0000500 „Войница“ и 33 BG0000523 „Шишенци“ се прави само ако е налице проследим механизъм, чрез който засягането на природно местообитание извън зоните може да доведе до влошаване на площта, структурата, функциите, свързаността или природозащитните цели на природните местообитания в съответната защитена зона. Отделно от това, установяването на природни местообитания от Приложение I извън зоните се отчита при формулиране на проектни ограничения, мерки за избягване и смекчаване и при оценката на екологичната свързаност на ландшафта.

Оценката следва следната последователност:

- установяване на наличие или липса на природни местообитания в границите на защитените зони, които могат да бъдат засегнати пряко;
- установяване на наличие или липса на същите или сходни местообитания извън зоните, в района на инвестиционното предложение; преценка дали тези местообитания имат роля за ландшафтната и функционалната екологична свързаност;
- проверка дали проектните елементи могат да прекъснат, фрагментират или влошат тази свързаност;
- оценка дали евентуална промяна извън зоните може да доведе до косвен ефект върху структурата, функциите или природозащитните цели на 33 BG0000500 „Войница“ и 33 BG0000523 „Шишенци“.

При липса на пряко засягане на местообитания в защитените зони и при липса на установена функционална връзка между природни местообитания в района на ИП и местообитанията в зоните, не се приема наличие на реален механизъм за въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони.

Крайната оценка не се основава единствено на това дали дадено местообитание попада в границите на защитена зона. Отчита се и дали в района на инвестиционното предложение са установени типове природни местообитания от Приложение I на Директива 92/43/ЕИО или местообитанийни структури със сходна екологична функция,

които могат да имат значение за благоприятното природозащитно състояние на местообитанията в естествения им ареал и за екологичната кохерентност на Натура 2000. За целите на ОС обаче значимо отрицателно въздействие върху конкретна защитена зона се приема само при наличие на механизъм, чрез който засягането извън зоната може да се отрази върху предмета, целите или целостта на тази зона.

За целите на оценката се използват следните критерии:

Стъпка 1: Функционална роля на местообитанието

Функционална роля	Критерии
Липсваща	Местообитанието е изолирано или няма установена пространствена, структурна или функционална връзка със защитената зона
Ограничена	Местообитанието е сходно по тип или функция, но връзката със защитената зона е слаба, периферна или не е доказана като съществена
Значима	Местообитанието е част от непрекъснат полигон, свързан комплекс от полигони, екотон, буферна зона, долинна структура или друг елемент с роля за ландшафтната и функционалната свързаност

Стъпка 2: степен на засягане

Степен на засягане	Критерии
Липсваща или пренебрежима	Не се засяга местообитанието или засягането е временно, периферно и без промяна в структурата, функциите или свързаността
Ограничена	Налице е локално засягане на част от местообитанието, но без разделяне на полигон, без трайна фрагментация и без прекъсване на функционална връзка
Съществена	Засягането води до фрагментация, стесняване, прекъсване, изолиране или трайно влошаване на местообитателен полигон или свързан комплекс от полигони

Стъпка 3: Значимост на въздействието

Функционална роля / Степен на засягане	Липсваща или пренебрежима	Ограничена	Съществена
Липсваща	Няма въздействие	Пренебрежима	Незначителна
Ограничена	Пренебрежима	Незначителна	Умерена
Значима	Незначителна	Умерена	Значима отрицателна степен

Стъпка 4: Крайна оценка с интерпретация на резултата

Значимост	Интерпретация
Няма въздействие	Не е установен механизъм, чрез който инвестиционното предложение може да засегне природно местообитание в защитена зона или местообитание извън нея, но с релевантна връзка със зоната
Пренебрежима	Въздействието е теоретично възможно или много слабо, без практическо значение за площта, структурата, функциите или свързаността
Незначителна	Налице е локално или ограничено въздействие върху местообитание извън зоната, но без измерим ефект върху предмета, целите или целостта на защитената зона
Умерена	Засяга се местообитание извън зоната, но с роля за свързаността; необходими са мерки за избягване, ограничаване или възстановяване на функцията
Значима отрицателна степен	Засягането може да доведе до прекъсване или трайно влошаване на функционална връзка, релевантна за структурата, функциите, природозащитните цели или целостта на защитената зона

11.4.2 Методика за оценка на въздействието върху наземната фауна, предмет на опазване в ЗЗ BG0000500 „Войница“ и BG0000523 „Шишенци“ (без прилепи)

Оценката е извършена въз основа на предмета и целите на опазване на защитените зони и е насочена към установяване на вероятността инвестиционното предложение да окаже отрицателно въздействие върху популациите, местообитанията и екологичните функции на видовете.

Стъпка 1. Консервационна значимост на вида

За всеки вид се отчита:

- включване в Приложение II и/или IV на Директива 92/43/ЕО;
- национален природозащитен статус;
- значение на защитената зона за вида;

- размер и състояние на популацията;
- степен на изолираност и представителност на популацията.

Консервационна значимост	Критерии
Много висока	Основен предмет на опазване; ограничени популации; висока зависимост от зоната
Висока	Значима популация или ключови местообитания в зоната
Средна	Редовно присъствие, но ограничено значение на зоната
Ниска	Спорадично присъствие или широко разпространен вид
Много ниска	Липса на функционална връзка със зоната

Стъпка 2. Функционална свързаност - оценява се степента на използване на района на инвестиционното предложение от вида.

Функционална свързаност	Критерии
Висока	Районът се използва за размножаване, хранене, укритие или миграция
Средна	Районът се използва периодично
Ниска	Случайно използване
Липсваща	Липса на връзка между вида и района на ИП

Стъпка 3. Величина на въздействието - определя се чрез: площ на засягане; продължителност; обратимост; кумулативност; възможност за възстановяване на местообитанията.

Оценка	Критерии
0	Липса на въздействие
1-3	Слабо и локално въздействие
4-6	Умерено въздействие
7-8	Значително въздействие
9-10	Дългосрочно или необратимо въздействие

Стъпка 4. Потенциал за възникване на въздействие

Функционална свързаност \ Консервационна значимост	Липсваща	Ниска	Средна	Висока
Много висока	Нисък	Среден	Висок	Много висок
Висока	Нисък	Среден	Висок	Висок
Средна	Нисък	Нисък	Среден	Висок
Ниска	Нисък	Нисък	Нисък	Среден
Много ниска	Нисък	Нисък	Нисък	Нисък

Стъпка 5. Крайна значимост - определя се чрез комбиниране на потенциалния риск и величината на въздействието.

Значимост	Интерпретация	Допустимост
Няма въздействие	Не е установен механизъм на въздействие	Приемливо
Пребрежима	Без практическо значение за вида или местообитанието	Приемливо
Незначителна	Локално и временно въздействие	Приемливо
Умерена	Установимо въздействие, изискващо мерки	Приемливо при мерки
Голяма	Значимо въздействие върху популация или местообитание	Допустимо само при ефективни мерки
Съществена	Вероятност за засягане на предмета и целите на опазване или на целостта на зоната	Неприемливо

11.4.3 Методика за оценка на въздействието върху прилепите, предмет на опазване в 33 BG0000500 „Войница“ и BG0000523 „Шишенци“

Оценката на въздействието върху 33 BG0000500 „Войница“ и 33 BG0000523 „Шишенци“ е извършена с оглед предмета и целите на опазване на двете защитени зони, като основен акцент е поставен върху видовете прилепи, техните местообитания, функционалната свързаност между зоните и района на инвестиционното предложение, както и потенциалните механизми на въздействие от изграждането и експлоатацията на ветроенергийни съоръжения.

Методиката се основава на изискванията на Закона за биологичното разнообразие, Наредбата за оценка за съвместимост, Директива 92/43/ЕИО и методичните насоки на EUROBATS Publication Series No. 6 - Guidelines for consideration of bats in wind farm projects (Rodrigues et al., 2014), както и актуализираните насоки EUROBATS AC27.6 (2023).

Оценката е извършена чрез последователно прилагане на следните аналитични стъпки:

Стъпка 1. Определяне на релевантните рецептори

Като рецептори са разгледани видовете прилепи, включени в предмета на опазване на ЗЗ „Войница“ и ЗЗ „Шишенци“, както и техните основни функционални местообитания-убежища, хранителни местообитания, миграционни коридори, крайречни структури, горски масиви, синори, дерета и линейни ландшафтни елементи.

За всеки вид е отчетено:

- включването му в Приложение II и/или Приложение IV на Директива 92/43/ЕИО;
- значението на зоната за вида;
- наличието на подходящи и оптимални местообитания;
- потенциалната връзка между защитената зона и района на инвестиционното предложение;
- чувствителността на вида към ветроенергийни съоръжения.

Стъпка 2. Оценка на функционалната свързаност чрез пространствено съпоставяне между:

- границите на ЗЗ „Войница“ и ЗЗ „Шишенци“;
- оптималните и пригодните местообитания за прилепи;
- речните долини на р. Бойнишка и р. Тополовец;
- горските масиви и крайречните ивици;
- местоположението на ветрогенераторите;
- резултатите от предстроителния хироптерологичен мониторинг.

Функционална връзка се приема за налице, когато районът на инвестиционното предложение се използва или може да се използва като:

- транзитна зона между защитени зони;
- хранителна територия;
- миграционен коридор;
- връзка между убежища и ловни местообитания;
- част от ежедневието или сезонния пространствен обхват на видовете.

Стъпка 3. Оценка на видовата чувствителност

Чувствителността на видовете към ветроенергийни съоръжения е определена съгласно EUROBATS, като са отчетени полетното поведение, височината на полета, склонността към използване на открито въздушно пространство, миграционното поведение и наличните данни за смъртност при ветрогенератори.

Чувствителност	Критерии
Висока	Видове, летящи активно в открито въздушно пространство и на роторни височини; мигриращи видове с документирана висока смъртност при ВЕП, напр. <i>Nyctalus noctula</i> , <i>N. leisleri</i> , <i>Vespertilio murinus</i> , <i>Eptesicus serotinus</i> , <i>Tadarida teniotis</i> / <i>Nyctalus lasiopterus</i> .
Средна	Видове с установена чувствителност към ВЕП, но с по-ниска честота на проникване в роторната зона или по-силна връзка със структурирана среда, напр. <i>Pipistrellus</i> spp., <i>Hypsugo savii</i> .
Ниска	Видове, летящи предимно ниско, в близост до растителност, горски ръбове, водни течения или в структурирана среда, напр. <i>Myotis</i> spp., <i>Rhinolophus</i> spp., <i>Plecotus</i> spp., <i>Barbastella barbastellus</i> , <i>Miniopterus schreibersii</i> .

Стъпка 4. Оценка на експозицията - определена въз основа на реалните данни от предстроителния мониторинг и пространственото положение на активността спрямо ветрогенераторите.

Експозиция	Критерии
Висока	Висока акустична активност в непосредствена близост до ВГ; наличие на убежища, миграционен коридор или фуражна зона; активност през повече от един сезон.
Средна	Умерена или сезонна активност в района на ВГ; наличие на ландшафтни елементи, които могат да насочват придвижванията на прилепи.
Ниска	Единична или слаба активност; открит агроландшафт без ясно изразени линейни структури или подходящи фуражни местообитания.
Липсваща	Липса на установена активност и липса на функционална връзка с местообитанията в защитените зони.

Стъпка 5. Оценка на риска от въздействие - оценен чрез комбиниране на видовата чувствителност и експозицията.

Експозиция / Чувствителност	Липсваща	Ниска	Средна	Висока
Висока	Нисък	Среден	Висок	Много висок
Средна	Нисък	Нисък	Среден	Висок
Ниска	Нисък	Нисък	Нисък	Среден

Получената категория риск се използва за определяне на необходимостта от смекчаващи мерки, оперативно ограничаване на работата на ветрогенераторите и пост-строителен мониторинг.

Стъпка 6. Оценка на въздействието върху целите на опазване

За всеки релевантен вид и функционално местообитание е оценено дали инвестиционното предложение може да доведе до:

- пряка загуба на местообитания;
- влошаване на качеството на хранителни местообитания;
- прекъсване на функционална свързаност;
- повишена смъртност от сблъсък или баротравма;
- безпокойство и изместване;
- кумулативно въздействие с други елементи на проекта, включително ВЕЛ 110 kV;
- засягане на благоприятното природозащитно състояние на видовете;
- засягане на целостта на защитените зони.

Стъпка 7. Значимост и допустимост

Значимостта на въздействието е определена в следните категории

Значимост	Характеристика	Допустимост
Няма въздействие	Липсва механизъм за въздействие или функционална връзка.	Приемливо
Пренебрежима	Теоретично възможно, но практически незначимо въздействие.	Приемливо
Незначителна	Слабо локално въздействие без ефект върху популацията или целите на опазване.	Приемливо
Умерена	Установимо въздействие, което изисква смекчаващи мерки и мониторинг.	Приемливо при мерки
Голяма	Съществен риск за видове или функционални местообитания, изискващ проектни промени или строги мерки.	Допустимо само при доказана ефективност на мерките
Съществена	Вероятност за значително отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване или целостта на зоната.	Неприемливо

*Поради ограничената предсказуемост на пост-строителната смъртност при прилепите и доказаната възможност работещите ветрогенератори да привличат прилепи, оценката прилага принципа на предпазливостта. При ветрогенератори, разположени в близост до активни коридори, убежища или ловни/трофични местообитания, се предвиждат смекчаващи мерки дори когато предстроителната активност не позволява количествено изчисляване на очакваната смъртност.

11.4.4 Методика за оценка на въздействието върху видовете птици, предмет на опазване в 33 BG0002002 „Западен балкан“

Стъпка 1. Оценка на чувствителността

За оценка на чувствителността на рецептора е приложен подход, основан на методиката на Percival (2003) – Predicting the effects of wind turbines on birds, допълнен с актуални научни данни относно чувствителността на различните групи птици към ветроенергийни съоръжения (Furness et al., 2013; Thaxter et al., 2017; European Commission, 2020; Gauld et al., 2022).

Чувствителността на рецептора е определена чрез интегрирана оценка на:

- природозащитната значимост на вида;
- размера и състоянието на популацията;
- биологичните особености на вида;
- чувствителността към риск от сблъсък и/или изместване от ветроенергийни съоръжения;
- наличните научни данни за документирані въздействия върху популации на вида.

Въз основа на тези критерии чувствителността е класифицирана в пет категории:

Степен на чувствителност	Критерии
Много висока	Видове с много висока природозащитна значимост и изключителна чувствителност към ветроенергийни съоръжения. Характеризират се с неблагоприятен природозащитен статус, нисък репродуктивен потенциал, висока преживяемост на възрастните индивиди и доказана висока уязвимост към сблъсък, бариерен ефект или изместване. Обикновено включва едри реещи се птици, лешояди, орли, щъркели и други видове, при които дори ограничена допълнителна смъртност може да има популационно значение.
Висока	Видове с висока чувствителност към ветроенергийните съоръжения, при които са установени неблагоприятни ефекти от сблъсък, изместване или бариерен ефект. Обикновено се отличават с по-нисък темп на популационна замяна, сравнително висока продължителност на живота и поведение, което увеличава вероятността за взаимодействие с ветрогенератори. В тази категория попадат повечето дневни грабливи птици, щъркелите, жеравите и други едри видове.
Умерена	Видове с установена чувствителност към ветроенергийни съоръжения, но с по-висока способност за избягване, по-висока репродуктивна способност или по-ниска уязвимост в сравнение с видовете от предходните категории. Наличните научни данни показват възможност за възникване на отрицателни ефекти, които обикновено са ограничени по пространствен обхват и рядко водят до популационно значими последици.
Ниска	Видове с ниска чувствителност към ветроенергийни съоръжения, при които липсват данни за съществени неблагоприятни популационни ефекти. Характеризират се с добра маневреност, висока способност за избягване на турбините или биологични особености, които ограничават чувствителността им към този тип въздействие.
Много ниска	Видове, за които наличните научни данни не показват съществена чувствителност към ветроенергийни съоръжения. Поради особеностите на екологията, поведението и начина на полет не се очаква популационно значимо въздействие при типични ветроенергийни проекти.

Стъпка 2. Оценка на величината на въздействието (Magnitude)

Величината на въздействието се определя въз основа на характера, пространствения обхват, продължителността, обратимостта и вероятността за възникване на въздействието, както и на резултатите от приложените количествени оценки на риска (CRM/CRA), когато такива са приложими.

Оценка	Степен на величината	Критерии
0	Липсваща	Не е установено въздействие върху вида, местообитанието или популацията. Липсва експозиция към съответния механизъм на въздействие или не се очаква измерима промяна спрямо изходното състояние.
1	Много ниска	Много слаба, локална и краткотрайна промяна, напълно обратима, без измерим ефект върху числеността, структурата или функциите на популацията или местообитанието.
2	Ниска	Слабо въздействие с ограничен пространствен обхват и кратка продължителност. Очакваните промени са обратими и не водят до измерими изменения на популацията или местообитанието.
3	Ниска до умерена	Ограничена промяна в използването на местообитанието или поведението на отделни индивиди, без трайни последици за популацията.
4	Умерена	Локално въздействие, което може да доведе до временни промени в използването на местообитанието, пространственото разпределение или поведението на вида, без съществено изменение на популационните параметри.

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шипенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Оценка	Степен на величината	Критерии
5	Умерена	Въздействие със средносрочен характер или по-широк пространствен обхват, което засяга ограничена част от популацията или местообитанието, без да нарушава тяхната цялост и устойчивост.
6	Умерена към висока	Съществено въздействие върху отделни части от популацията или местообитанието, с вероятност за локални популационни промени, които са потенциално обратими при прилагане на смекчаващи мерки.
7	Висока	Значително въздействие върху вида или местообитанието, което може да доведе до трайно изменение на локалната популация или до съществено влошаване на екологичните функции.
8	Много висока	Много значително въздействие с голям пространствен обхват, продължителност или интензитет, което създава риск от измерими неблагоприятни промени в състоянието на популацията или местообитанието.
9	Изключително висока	Значително дългосрочно въздействие с вероятност за популационно значими ефекти или трайно влошаване на природозащитното състояние на вида или местообитанието.
10	Максимална	Постоянно, необратимо или почти необратимо въздействие, водещо до съществена загуба на популация, местообитание или екологична функция, което не може да бъде ограничено до приемливо ниво чрез смекчаващи мерки.

В зависимост от баловите оценки са възприети:

Чувствителност на рецептора	Липсващо въздействие (0)	Много ниско / ниско въздействие (1–3)	Умерено въздействие (4–6)	Високо въздействие (7–8)	Много високо въздействие (9–10)
Много висока	Няма въздействие	Умерена	Голяма	Съществена	Съществена
Висока	Няма въздействие	Незначителна	Умерена	Голяма	Съществена
Умерена	Няма въздействие	Пренебрежима	Незначителна	Умерена	Голяма
Ниска	Няма въздействие	Пренебрежима	Пренебрежима	Незначителна	Умерена
Много ниска	Няма въздействие	Пренебрежима	Пренебрежима	Пренебрежима	Незначителна

Стъпка 3. Определяне на крайната значимост на въздействието (Significance)

Крайната оценка се получава чрез комбиниране на чувствителността на рецептора (по Percival 2003) с величината на въздействието (10-степенна скала) в пет степени на значимост:

Крайна значимост на степента на въздействието	Критерии	Допустимост
Няма въздействие	Не е установено въздействие върху индивиди, популацията, местообитанието или екологичните функции на вида. Величината на въздействието е 0 независимо от чувствителността на рецептора.	Приемливо
Пренебрежима	Установено е въздействие с много малък пространствен обхват, кратка продължителност и липса на измерими промени в числеността, структурата или функциите на популацията. Не се очаква влияние върху природозащитния статус на вида, предмета и целите на опазване или целостта на защитената зона.	Приемливо
Незначителна	Установено е слабо въздействие с ограничен пространствен и времеви обхват, което не води до измерими промени в числеността, структурата или жизнеспособността на популацията и не засяга благоприятното природозащитно състояние на вида или природното местообитание.	Приемливо
Умерена	Установено е въздействие, което може да доведе до локални промени в използването на местообитанията, временни поведенчески реакции, ограничено увеличаване на риска за отделни индивиди или ограничено влошаване на екологичните функции. При прилагане на предвидените смекчаващи мерки не се очаква неблагоприятно въздействие върху предмета, целите на опазване или целостта на защитената зона.	Приемливо при прилагане на смекчаващи мерки
Голяма	Установено е значително въздействие върху вида, популацията или местообитанието, включително риск от трайно намаляване на числеността, влошаване на местообитанията или нарушаване на екологичните функции. Без ефективни смекчаващи мерки е възможно неблагоприятно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитената зона.	Допустимо само при доказана ефективност на смекчаващите мерки
Съществена	Установено е значително отрицателно въздействие, което води или с висока вероятност може да доведе до неблагоприятно засягане на предмета на опазване, природозащитните цели, структурата и функциите на защитената зона или	Неприемливо

нейната цялост. Въздействието не може да бъде ограничено до приемливо ниво чрез смекчаващи мерки.

За видовете с регистрирани прелети в обхвата на инвестиционното предложение се отчита експозицията към риска от въздействие, определена чрез честота на регистрациите, височина на полета, използване на роторния диапазон и пространствено разпределение на полетната активност. При видовете с регистрирани прелети в рисковия роторен диапазон (60–272,5 m) е приложен вероятностният модел за оценка на риска от сблъсък CRM (Collision Risk Model, Band 2012). Моделът изчислява очакваната годишна смъртност (C, инд./год.) на база: (i) експозиция в рисковия диапазон; (ii) геометрия на ротора (диаметър, височина); (iii) скорост на въртене; (iv) поведенчески корекционен фактор. Резултатите от CRM се интерпретират спрямо наличните данни за числеността и природозащитния статус на съответната популация. Прагът от 1% от референтната популация се използва като индикативна стойност за предварителна оценка на биологичната значимост, но не се разглежда като единствен критерий за определяне на значимостта на въздействието. Окончателната оценка отчита също природозащитния статус на вида, демографските характеристики на популацията, степента на функционална връзка със защитената зона и възможността за кумулиране на въздействията.

- Гнездящи и постоянни видове (r, p): референция - национална гнездова популация.
- Мигриращи и транзитни видове (c): референция - европейска или регионална (черноморска/балканска) популация, тъй като смъртността при тях засяга популация с по-широк биогеографски обхват.

При нулева регистрация в рисковия диапазон CRM не се прилага и C=0 инд./год. Резултатите от CRM се въвеждат като компонент на величината на въздействието (Magnitude) по 10-степенната скала, а крайната значимост се определя чрез матрицата.

При видовете птици крайната значимост се определя чрез интегрирана оценка на чувствителността на вида, експозицията към съответния механизъм на въздействие и величината на въздействието. Прилаганата методология интегрира трите компонента в следната последователност:

Стъпка	Компонент	Метод и резултат
1	Чувствителност на рецептора (Sensitivity)	Петстепенна скала, адаптирана по Percival (2003), отчитаща природозащитната значимост на вида, размера и състоянието на популацията, биологичните особености, демографските характеристики и установената чувствителност към ветроенергийни съоръжения. Резултат: Много висока / Висока / Умерена / Ниска / Много ниска.
2	Величина на въздействието (Magnitude)	Десетстепенна скала, определена въз основа на пространствения обхват, интензитета, продължителността, обратимостта, вероятността за възникване и характера на въздействието. При видовете с експозиция към риск от сблъсък или баротравма се отчитат и резултатите от CRM/CRA моделите като количествена основа за експертната оценка.
3	Крайна значимост (Significance)	Определя се чрез комбиниране на чувствителността на рецептора и величината на въздействието посредством матрица Sensitivity x Magnitude, като резултатът се проверява чрез експертна преценка, отчитаща природозащитния статус на вида, функционалната връзка със защитените зони, резултатите от теренните проучвания, CRM/CRA

Методиката представлява адаптация на подхода на Percival (2003) за определяне на чувствителността на видовете, комбиниран с количествената оценка на риска чрез модела Band CRM и експертна оценка на величината и значимостта на въздействието.

11.5 Източници на информация

- Европейска комисия, Генерална дирекция „Околна среда“, Ръководство относно развитието на вятърната енергия и законодателството на ЕС за природата, Служба за публикации на Европейския съюз, 2020
<https://data.europa.eu/doi/10.2779/461868>
- European Commission, Directorate-General for Environment, McGuinn, J., Lukacova, Z., McNeill, A., et al., Environmental impact assessment of projects: guidance on the preparation of the environmental impact assessment report (Directive 2011/92/EU as amended by 2014/52/EU), Publications Office, 2017
<https://data.europa.eu/doi/10.2779/41362>
- Географски обхват на специализираните слоеве от СИЗП за Физически блокове (ФБл) – специализиран слой Физически блокове – област Видин
https://shape.mzh.government.bg/05_VID/2025/
- Заповед №РД09-218/11.03.2026 г. на министъра на земеделието и храните за одобряване на окончателни данни от Системата за идентификация на земеделските парцели за „Физически блокове“, включително обхват на площи по чл. 8, ал. 1, т. 2, букви „е“ и „з“ от Наредба № 105 от 2006 г. за условията и реда за създаване, поддържане, достъп и ползване на Интегрираната система за администриране и контрол за кампания 2025 г., част от Системата за идентификация на земеделските парцели. PDF файл, 142,0 KB, качен на 20.03.2026
https://www.mzh.government.bg/media/filer_public/2026/03/20/rd09-zapoved-za-deynostta-na-m_rd09-218_11_03_2026_1_504Fhuv.pdf
- Агенция по геодезия картография и кадастър /АГКК/ - КАИС портал за електронни услуги – отворени данни – кадастрални карти на землищата в общините Кула и Бойница
<https://kais.cadastre.bg/bg/OpenData>
- Предварителни и окончателни проекти на ОУП на общините Кула и Бойница

11.5.1 Растителност, флора и природни местообитания

- Закон за биологичното разнообразие. Държавен вестник бр. 94/16.11.2007, стр. 2-44.
- Кавръкова, В., Димова, Д. Димитров, М., Цонев, Р., Белев, Т., & Раковска. Р. (ред.). 2009. Ръководство за определяне на местообитанията от европейска значимост в България. Второ преработено и допълнено издание. София, Световен фонд за дивата природа, Дунавско-Карпатска програма и федерация „Зелени Балкани“.
- МОСВ. 2013. Обща информация и данни получени в резултат на проект: "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I". Доклади, методики и схеми за мониторинг на целеви видове и природни местообитания от Натура 2000. Информационна система за защитени зони от екологична мрежа Натура 2000, МОСВ, 2013. Интернет адрес:
<http://natura2000.moew.government.bg/Home/Documents>.
<https://natura2000.egov.bg/EsrBq.Natura.Public.Web.App/Home/Reports?reportType=Habitats>
- Braun-Blanquet, J. 1965. Plant Sociology. The Study of Plant Communities. Hafner Publishing Company. New York and London.
- Interpretation Manual of European habitats. 2007. EUR27. Europea Commission, DG Environment, Brussels.

11.5.2 Видове от дивата флора и фауна

11.5.2.1 Водни безгръбначни

<https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/Home/Reports?reportType=Invertebrates>

НАРЕДБА № Н-4 от 14 септември 2012 г. за характеризиране на повърхностните води.
Издадена от МОСВ., Обн. ДВ. бр.22 от 5 Март 2013 г.

Cheshmedjiev, S., R. Soufi, Y. Vidinova, V. Tyufekchieva, I. Yaneva, Y. Uzunov, E. Varadinova.
2011. Multi-habitat sampling method for benthic macroinvertebrate communities in different river types in Bulgaria.- Water Research and Management, 1(3):55–58.

<http://natura2000.moew.government.bg>

Методика за мониторинг на видове от сем. Unionidae (2014):

http://eea.government.bg/bg/bio/opos/activities-results/Unionidae_Method.pdf

Методика за мониторинг на видове от клас Crustacea (2014):

http://eea.government.bg/bg/bio/opos/activities-results/Crustacea_Method бл.pdf

IUCN 2015. The IUCN Red List of Threatened Species. Version 2015.1.

<http://www.iucnredlist.org>

11.5.2.2 Сухоzemни безгръбначни

Ангелов П. 1981 Coleoptera, Cerambycidae I. Във: Фауна на България 24. Изд. БАН.

Неделков Н. 1906. Принос към ентомологичната фауна на България. – Периодическо списание на българското книжовно дружество в София, 66: 404-439.

11.5.2.3 Земноводни и влечуги

<https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/Home/Reports?reportType=Amphibians>

<https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/Home/Reports?reportType=Reptiles>

³Попгеоргиев Г., Цанков Н., Корнилев Ю., Наумов Б., Стоянов А. 2012. Методика за картиране. Testudo graeca, Testudo hermanni, Emys orbicularis, Elaphe sauromates, Triturus karelinii, Bombina bombina, Bombina variegata. Проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природните местообитания и видове фаза I“, Бенефициент МОСВ, финансиран по ОПОС Обособена позиция 3: „Картиране и определяне природозащитното състояние на земноводни и влечуги.

⁴Попгеоргиев Г., Цанков Н., Корнилев Ю., Наумов Б., Стоянов А. 2012. Методика за определяне на ПС 1. Testudo graeca, Testudo hermanni, Emys orbicularis, Elaphe sauromates, Triturus karelinii, Bombina bombina, Bombina variegata. Проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природните местообитания и видове фаза I“, Бенефициент МОСВ, финансиран по ОПОС Обособена позиция 3: „Картиране и определяне природозащитното състояние на земноводни и влечуги.

11.5.2.4 Риби

<https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/Home/Reports?reportType=Fishes>

¹EN 14011 (Water quality - Sampling of fish with electricity)

²Белкинова Д., Гечева Г., Чешмеджиев С., Димитрова-Дюлгерова И., Младенов Р., Маринов М., Тенева И., Стоянов, П., Иванов П., Михов С., Пехливанов Л., Варадинова Е., Карагъзова Ц., Василев М., Апостолу А., Велков Б., Павлова М., 2013.

Биологичен анализ и екологичната оценка на типовете повърхностни води в България. Университетско издателство „Паисий Хилендарски“ 235pp. ISBN 978-954-423-824-7.

³ПУРБ БДИБР http://earbd.org/indexdetails.php?menu_id=370

⁴Информационна система за защитените зони от екологичната мрежа НАТУРА 2000 <http://natura2000.moew.government.bg/>

11.5.2.5 Бозайници (без прилепи)

<https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/Home/Reports?reportType=Mammals>

Проект "Теренни проучвания на разпространение на видове / оценка на състоянието на видове и хабитати на територията на цялата страна – I фаза" Договор № 2597/22.07.2013 г. „Теренни проучвания на разпространение и численост на бозайници (без китоподобни)“

11.5.2.6 Прилепи

<https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App/Home/Reports?reportType=Mammals>

- Доклад от проучване на прилепите в периода март – ноември 2024 г. за проект за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин“ Декември, 2025, „ГРАДИНИ“ ЕООД
- BENDA, P., T. IVANOVA, I. HORÁČEK, VL. HANÁK, J. ČERVENÝ, J. GAISLER, A. GUÉORGUIEVA, B. PETROV, VL. VOHRALIK. 2003. Bats (Mammalia: Chiroptera) of the Eastern Mediterranean. Part 3. Review of bat distribution in Bulgaria.- Acta Soc. Zool. Bohem., 67 : 245–357.
- DIETZ CH., O. VON HELVERSEN, D. NILL. 2009. Bats of Britain, Europe and Northwest Africa.- A&C Black, 400 p.
- DIETZ CH., O. VON HELVERSEN. 2004. Illustrated identification key to the bats of Europe.- Electronic Publication, 35 p. – български превод
- DRESCHER C. 2004. Radiotracking of *Myotis myotis* (Chiroptera, Vespertilionidae) in South Tyrol and implications for its conservation.- Mammalia, 68 (4): 387-395.
- JONES K.E., J. A. RUSS, A.-T., BASHTA, Z. BILHARI, C. CATTO, I. CSÓSZ, A. GORBACHEV, P. GYÓRFI, A. HUGHES, I. IVASHKIV, N. KORYAGINA, A. KURALI, S. LANGTON, A. MALTBY, G. MARGIEAN, I. PANDOURSKI, S. PARSONS, I. PROKOFEV, A. SZODORAY-PARADI, F. SZODORAY-PARADI, E. TILOVA, C. WALTERS, A. WEATHERILL and O. ZAVARZIN. 2011. Indicator Bats Program: a system for the global acoustic monitoring of bats. In: Biodiversity monitoring and conservation: bridging the gaps between global commitment and local action (Eds. Collen, B, P. et al.). Blackwell Press, London: 211 - 247 p. ISBN-10: 1444332910 ISBN-13: 978-1444332919
- PANDURSKA R. 1998. Reproductive behaviour and conservation status of nursery colonies of *Myotis myotis* (Borkhausen, 1797) in Bulgaria.- *Myotis*, 36: 143-150.
- PANDURSKA R. 2000. Present distribution, status and site preferences of *Myotis emarginatus* Geoffroy, 1806 (Chiroptera, Vespertilionidae) in Bulgaria.- In: Woloszyn B. W. (ed). Proceedings of the VIII-the European Bat Research Symposium, vol. 1, Krakow, Platan Publishing House, 165-173.
- PANDURSKA R. 2002. Bats in Bulgaria, with an emphasis on Geoffroy's bat (*Myotis emarginatus*). – Bat Research News, 43 (1): 1-4.

- PAPADATOU E., R. K. BUTLIN, R. PRADELC, J. D. ALTRINGHAM. 2009. Sex-specific roost movements and population dynamics of the vulnerable long-fingered bat, *Myotis capaccinii*.- *Biological Conservation*, 142: 280–289.
- PETROV B. 2006. Distribution and status of *Myotis bechsteinii* in Bulgaria (Chiroptera: Vespertilionidae).- *Lynx n.s., Praha*, 37: 179-195.
- ИВАНОВА Т. 2005. Концепция за опазване на прилепна фауна и местообитания в България в рамките на Натура 2000.- непубликуван доклад по договор с МОСВ, 39 с.
http://www.greenbalkans.org/userfiles/file/dokumenti_download/Koncepciya%20priilepi_Natura%202000.pdf
- ПЕТРОВ Б. 2010. Летен мониторинг на прилепите (Mammalia: Chiroptera) в България по методиката на Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие.- непубликуван доклад по договор с Изпълнителна агенция по околна среда, МОСВ, 29 с.
- ПЕТРОВ, Б. 2008. Прилепите – методика за изготвяне на оценка за въздействието върху околната среда и оценка за съвместимост. Наръчник за възложители и експерти в областта на околната среда. Нац. природонаучен музей – БАН, 88 стр.
<http://www.bats.org.uk/pages/ibatsprogram.html>

11.5.2.7 Птици

- Янков П. /ред./ Атлас на гнезещите птици в България. БДЗП, Природозащитна поредица, кн.10
- Големански, В. 2011. Червена книга на Република България. Електронно издание. 2011. Том 2. Животни. ИБЕИ – БАН & МОСВ, София.
- Костадинова, И., М. Граматиков (ред.). 2007. Орнитологично важни места в България и Натура 2000. БДЗП, Природозащитна поредица, Книга 11. София, БДЗП
- Петров, Ц. 2007 (отг. ред.). Белият щъркел (*Ciconia ciconia*) в България, II. БДЗП. Природозащитна поредица, Книга 12, Пловдив.
- Мичев и др. (2007). Оценка на националните популации на гнезещите, мигриращите и зимуващите видове птици в България с указани литературни източници (Приложение 4.2.). В: Отчетен доклад, Етап I, Оптимизиране на внесените в МОСВ предложения за изграждане на екологичната мрежа Натура 2000, Българска Академия на Науките, 207-222.
- Нанкинов, Д. и колектив. Численост на националните популации на гнездящите в България птици. Зелени Балкани, Пловдив, 2004
- Стандартен формуляр (СФД) на 33 BG0002002 „Западен Балкан“. ИАОС, актуален вариант. Специализирани проучвания PS_137_1 и BG0002002_PS_138_1.pdf на гнездовата орнитофауна и миграцията в 33 BG0002002, 2012 г.
- Band, W. (2012). Using a collision risk model to assess bird collision risks for onshore wind farms. SNH Commissioned Report No. 480. Scottish Natural Heritage, Inverness.
- BirdLife International (2004). Birds in Europe: Population Estimates, Trends and Conservation Status. BirdLife Conservation Series No. 12. Cambridge.
- BirdLife International (2018). Important Bird and Biodiversity Areas (IBAs): the development and characteristics of a global inventory of key sites for biodiversity. Bird Conservation International 28: 177–198.
- Carrete, M. et al. (2009). Large-scale risk-assessment of wind-farms on population viability of a globally endangered long-lived raptor. *Biological Conservation* 142: 2954–2961.
- Directive 2009/147/EC of the European Parliament and of the Council on the conservation of wild birds. Official Journal of the European Union L 20, 26.1.2010.
- Drewitt, A.L. & Langston, R.H.W. (2006). Assessing the impacts of wind farms on birds. *Ibis* 148(s1): 29–42.

- Djorgova et al. (2022). Habitat Preferences of Three Species of Diurnal Birds of Prey in Relation to their Potential Foraging Resources in the Balkan Mountains Range, Bulgaria. *Acta Zoologica Bulgarica*
- EC (2019). Managing Natura 2000 sites: The provisions of Article 6 of the Habitats Directive 92/43/EEC. C/2019/1. Luxembourg: Publications Office of the European Union.
- EC (2020). Guidance document on wind energy developments and EU nature legislation. C(2020) 7730 final. European Commission, Brussels.
- Hanski, I. & Gilpin, M.E. (eds) (1997). *Metapopulation Biology: Ecology, Genetics and Evolution*. Academic Press, London.
- Heath, M.F. & Evans, M.I. (eds) (2000). *Important Bird Areas in Europe: Priority Sites for Conservation*. BirdLife Conservation Series No. 8. BirdLife International, Cambridge.
- Katzner, T.E. et al. (2017). Golden Eagle population trends, habitat, and information needs. *Journal of Wildlife Management* 81: 781–792.
- NatureScot/SNH (2018). Interim Guidance on apportioning impacts from marine renewable developments to breeding seabird populations in SPAs.
- NatureScot/SNH. Guidance note: Assessing the significance of impacts on bird populations from onshore wind farms that do not affect protected areas.
- NatureScot/SNH. Recommended bird survey methods to inform impact assessment of onshore windfarms.
- Peshev H, Grozdanov A, Kmetova–Biro E, Ivanov I, Stoyanov G, Tsiakiris R, Marin S, Marinković S, Sušić G, Lisichanets E, Hribšek I, Karić Z, Kapelj S, Bonchev L, Stoyanov E (2021) New insight into spatial ecology of Griffon Vulture (*Gyps fulvus*) on the Balkans provides opportunity for focusing conservation actions for a threatened social scavenger. *Biodiversity Data Journal* 9: e71100. <https://doi.org/10.3897/BDJ.9.e71100>
- Pulliam, H.R. (1988). Sources, sinks, and population regulation. *American Naturalist* 132: 652–661.
- Sidiropoulos, L.; Whitfield, D.P.; Poirazidis, K.; Navarrete, E.; Vasilakis, D.P.; Bounas, A.; Kret, E.; Kati, V. Dispersal Ecology of Golden Eagles (*Aquila chrysaetos*) in Northern Greece: Onset, Ranging, Temporary and Territorial Settlement. *Diversity* 2024, 16, 580. <https://doi.org/10.3390/d16090580>
- Специфична информация натрупана в резултат на проект: „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“
- Национален доклад във връзка с изискванията н чл. 12 от Директива 2009/147/ЕО Резюме на англ. език. National summary Art. 12. BG.
- Тенденции на видове птици във връзка с изискванията н чл. 12 от Директива 2009/147/ЕО на равнище държави-членки
- Слой с националното разпространение на видове птици, докладвани към Европейската комисия съгласно изискванията на чл.12 от Директива 2009/147/ЕО - грид 10x10км, ETRS 89, LAEA 5210 (shp)

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шишенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

12 ДОКУМЕНТИ ПО ЧЛ. 9, АЛ. 2 И 3 ОТ НАРЕДБАТА ЗА ОС

13 ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ-1 КАРТЕН МАТЕРИАЛ

ПРИЛОЖЕНИЕ-2 ДОКЛАД ОТ ПРОУЧВАНЕ НА ПРИЛЕПИТЕ В ПЕРИОДА МАРТ – НОЕМВРИ 2024 Г. ЗА ПРОЕКТ ЗА „ИЗГРАЖДАНЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЯ НА ВЕТРОЕНЕРГИЕН ПАРК „ВЕТРОСЛАВ“ В ЗЕМЛИЩЕТО НА С. ГОЛЕМАНОВО, ОБЩИНА КУЛА, ОБЛ. ВИДИН“ ДЕКЕМВРИ, 2025, „ГРАДИНИ“ ЕООД

ПРИЛОЖЕНИЕ-3 ОКОНЧАТЕЛЕН ДОКЛАД ОТ ПРОУЧВАНИЯ НА ОРНИТОФАУНАТА (ЗИМУВАЩИ, ГНЕЗДЯЩИ И МИГРИ-РАЩИ ПТИЦИ) ЗА ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА ВЕТРОЕНЕРГИЕН ПАРК В ЗЕМЛИЩЕТО НА СЕЛО ГОЛЕМАНОВО, ОБЩИНА КУЛА, ОБЛАСТ ВИДИН. НОЕМВРИ, 2025. „ГРАДИНИ“ ЕООД

ПРИЛОЖЕНИЕ-4 ВЕРОЯТНОСТЕН МОДЕЛ ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА ОТ СБЛЪСЪК НА ПТИЦИ С ВЕТРОГЕНЕРАТОРИТЕ ОТ пВЕП „ВЕТРОСЛАВ“ по модела на Band (2012) и методиката на Scottish Natural Heritage (SNH). Януари, 2026. „ГРАДИНИ“ ЕООД

ПРИЛОЖЕНИЕ-5 ОЦЕНКА НА РИСКА ОТ СБЛЪСЪК НА ПТИЦИ С ВЪЗДУШНА ЕЛЕКТРОПРОВОДНА ЛИНИЯ 110 KV ЗА ПРИСЪЕДИНЯВАНЕ НА ВЯТЪРЕН ПАРК „ВЕТРОСЛАВ“. Присъединително трасе на ВЕЛ 110 kV от п/ст „Ветрослав“ към ОРУ 110 kV на п/ст „Кула“. Сравнителна орнитологична оценка на по вариантите на трасе разработени на идейна фаза. Януари, 2026. „ГРАДИНИ“ ЕООД

ПРИЛОЖЕНИЕ-6 ОЦЕНКА НА РИСКА ОТ СБЛЪСЪК НА ПРИЛЕПИ С ВЕТРОГЕНЕРАТОРИТЕ ОТ пВЕП „ВЕТРОСЛАВ“ по методиката на EUROBATS Publication Series No. 6 (Rodrigues et al., 2014) и насоките на EUROBATS AC27.6. Май, 2026. „ГРАДИНИ“ ЕООД

ПРИЛОЖЕНИЕ-7 СПИСЪК НА ПРОЦЕДУРИ ПО ОВОС/ЕО/ОС НА ППП/ИП АНАЛИЗИРАНИ ПО ОТНОШЕНИЕ КУМУЛАТИВНИТЕ ВЪЗДЕЙСТВИЯ

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шипенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Процедури по ОВОС за ИП на територията на общините Кула и Бойница

№ на досие	Входящ номер	Наименование на плана/програмата	Възложител	Приложима процедура	Статус	Линк	За включване в анализа
МО-ОВОС-53-2005	3870	"Малка водоелектрическа централа "Полетковци" с инсталирана мощност 543 kW"	"Циков газ - Петролеум" АД	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 56-ПР/2005	Преглед	не
МО-ОВОС-26-2009	1274	"Съоръжение за третиране на твърди битови и комунални органични отпадъци, зелена биомаса, отпадна биомаса от селскостопанско производство, каучукови изделия и стари автомобилни гуми в "гранулиран органичен клинкер със зеолитна матрица"	Община Кула	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО35-ПР/2009	Преглед	не
МО-ОВОС-22-2026	26-00-231	"Преустройство – „Пясъкоструене“ в „Пръскане и промазване на метални заготовки“ в участък Пресов на Завод за плътни каучукови изделия“ в поземлен имот (ПИ) с идентификатор 40525.701.2190 (сграда с идентификатор 40525.701.2190.2) по кадастралната карта и кадастралните регистри (КККР) на гр. Кула, общ. Кула	„РИС РЪБЪР БЪЛГАРИЯ“ АД	Подлежи на процедура по преценяване	Текуща на Етап Уведомяване	Преглед	не
МО-ОВОС-56-2025	7000-1393	"Разширение на цех за преработка на етерични маслени култури и склад“ в УПИ III-2206, кв. 249 по плана на гр. Кула, общ. Кула (ПИ с идентификатор 40525.701.2206 по КККР на гр. Кула, общ. Кула)	„БУЛКОМ ВИДИН“ ООД	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 2-ПР/2026 г.	Преглед	не
МО-ОВОС-21-2025	7000-337	"Реконструкция на ВЛ 110 kV „Баба Вида“	„ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР“ ЕАД	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 19-ПР/2025 г.	Преглед	ограничен
МО-ОВОС-1-2025	2600-433	"Реконструкция на ВЛ 110 kV „Рабиша“	„ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЕН СИСТЕМЕН ОПЕРАТОР“ ЕАД	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 7-ПР/2025 г.	Преглед	ограничен
МО-ОВОС-20-2024	6600-20	"Основен ремонт (реhabилитация) за обект „Път II-14 „о.п. Видин – Кула – Връшка чука – граница Р Сърбия“ от км 0+210 до км 10+076.22 и от км 10+276.22 до км 30+301.88“	АГЕНЦИЯ „ЛЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 34-ПР/2024 г.	Преглед	не
МО-ОВОС-9-2023	441	"Основен ремонт (реhabилитация) за обект „Път II-14 „о.п. Видин – Кула – Връшка чука – граница Р Сърбия“ от км 0+210 до км 10+076.22 и от км 10+276.22 до км 30+301.88“	АГЕНЦИЯ „ЛЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“	Подлежи на процедура по преценяване	Прекратена с решение № МО 7-П/2024 г.	Преглед	не
МОСВ-ОВОС-4-2021	ОВОС-11	Модернизация на железопътна линия Видин - София: железопътен участък I: Видин - Медковец	Държавно предприятие "Национална компания Железопътна инфраструктура"	Подлежи на задължителна ОВОС	Приключила с решение № 1-1/2022		не
МО-ОВОС-11-2021	987	"Многофункционална спортна зала“ в УПИ IV-61, кв. 32, гр. Кула, общ. Кула	Община Кула	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 13-ПР/2021	Преглед	не
МО-ОВОС-9-2019	260	"Закриване и рекултивация на съществуващо общинско депо за твърди битови отпадъци на територията на община Кула“, находящо се в поземлен имот с идентификатор 40525.173.2 по КК и КР на гр. Кула, общ. Кула	Община Кула	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 8-ПР/2019 г.	Преглед	не
МО-ОВОС-49-2018	4155	Изменение на ИП "Инсталация за екстракция на масла от кориандър и последващо палетизиране"	"Булком Видин" ЕООД	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 48-ПР/2018	Преглед	не
МО-ОВОС-37-2016	1788	"Напояване на земеделски масиви с площ от 2 000 дка“ в землището на с. Старопатица, общ. Кула	"Булком Видин" ЕООД	Подлежи на процедура по преценяване	Текуща на Етап Уведомяване	Преглед	не
МО-ОВОС-8-2016	870	"Гробищен парк в УПИ I 380002, паркинг и озеленяване в УПИ II 380002; 381003, кв. 380 по плана на гр. Кула, община Кула, област Кула"	Община Кула	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 16 - ПР/2016	Преглед	не
МО-ОВОС-67-2015	4968	"Инсталация за екстракция на масла от кориандър и последващо палетизиране"	"Булком Видин" ЕООД	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 17-ПР/2016 г.	Преглед	не
МО-ОВОС-10-2015	949	"Изграждане на овцеферма с максимален капацитет от 270 овце"	"АГРОКОМПЛЕКС-КУЛА" ЕООД	Подлежи на процедура по преценяване	Прекратена с решение № МО 19 - П/2016	Преглед	не
МО-ОВОС-49-2013	2702	"Изграждане на овцевъден комплекс в кв. 64, с. Цар Петрово, община Кула, област Видин – Първи етап"	"Агро Ихтиман" АД	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 51-ПР/2013 г.	Преглед	не
МО-ОВОС-27-2013	1702	"Изграждане на Подобекти на ГКПП "Връшка чука", в имот № 117035, землище на с. Извор махала, общ. Кула във връзка с Втори проект за	МИНИСТЕРСТВО НА ФИНАНСИТЕ	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 42-ПР/2013 г.	Преглед	не

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Бойница“, BG 0000523 „Шишенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

№ на досие	Входящ номер	Наименование на плана/програмата	Възложител	Приложима процедура	Статус	Линк	За включване в анализа
		улесняване на търговията и транспорта (УТПОЕ II) на ГКПП "Връшка чука"					
МО-ОВОС-10-2013	734	"МТП-400 20/0,4 kV, 1x160 kVA тип проходен в поземлен имот № 247003, гр. Кула и мрежа НН от него"	"ЧЕЗ Разпределение България" АД	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 23-ПР/2014 г.	Преглед	не
МО-ОВОС-40-2012	3433	Изграждане на: "Електроцентрала на биогаз" с местонахождение: имот № 056013, землище на гр. Кула; "Електроцентрала на биогаз" с местонахождение: имот № 056014, землище на гр. Кула;	"АССЕТ ТРЕЙД" ЕООД	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 36-ПР/2012 г.	Преглед	не
МО-ОВОС-11-2012	1020	"Спортно-развлекателен център и озеленяване на УПИ V - за спорт, развлечения и озеленяване, кв. 76, гр. Кула"	Община Кула	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 10-ПР/2012 г.	Преглед	не
МО-ОВОС-76-2011	3733	"Защитно жилище за деца с умствени увреждания за 8 лица"	Община Кула	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 66-ПР/2011	Преглед	не
МОСВ-ОВОС-61-2011	ОВОС-1144	Изграждане на газопровод "Южен поток"	"Южен поток България" АД	Подлежи на задължителна ОВОС	Приключила с решение № 7-5/2013	Преглед	да
МОСВ-ОВОС-59		Разширение на газопроводната инфраструктура на БТГ ЕАД паралелно на северния магистрален газопровод до българо-сръбската граница	Булгартрансгаз ЕАД		реализирано		да
МО-ОВОС-34-2011	2176	"Изготвяне на работен проект за доизграждане на канализацията на гр. Кула - главни колектори и улични клонове, реконструкция и актуализация на водопроводната мрежа и изготвяне на идеен проект за градска пречиствателна станция"	Община Кула	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 32-ПР/2011 г.	Преглед	не
МО-ОВОС-16-2011	1386	"Изграждане на ВЕП "Кула 2" и подстанция в землището на с. Големаново, общ. Кула, обл. Видин"	"ЕОЛИКА СУВОРОВО" АД	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 1-1/2012 г.	Преглед	не
МО-ОВОС-40-2010	3061	"Изграждане на ветроенергиен парк "Кула" в землището на с. Големаново, общ. Кула, обл. Видин"	"ЕОЛИКА СУВОРОВО" АД	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 1-ПР/2011	Преглед	не
МО-ОВОС-21-2010	2056	"Изграждане на ТЕЦ с мощност 15 MW"	"ЕП Корп Пропъртис" ЕООД	Подлежи на процедура по преценяване	Текуща на Етап Уведомяване	Преглед	не
МО-ОВОС-105-2008	4151	"Стокова овцевъдна ферма"	"Агро Ихтиман" АД	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 88-ПР/2008	Преглед	не
МО-ОВОС-51-2007	2696	"Реконструкция и модернизация на сграда - свинарник за утаяване на 1200 броя свине"	ЕТ "Метериза 90"	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 15-ПР/2008		не
МО-ОВОС-35-2007	2158	"Изграждане на пътна връзка от 300 м между гр. Кула и път III - 141 - Кула - Грамада - Срацимирово (о. п. Видин - Димово)"	Община Кула	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 45 - ПР/2007	Преглед	не
МО-ОВОС-51-2006	2194	"Разширение на производствената дейност на ферма за утаяване на бройлери с изграждане на птицепереработвателно предприятие на същата площадка"	"Вектор - 91" ЕООД	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 48-ПР/2006	Преглед	не
МО-ОВОС-47-2025	1000-547	"Архитектурно-пространствено решение на парково пространство разположено в УПИ XII общ. „за стрелище и парк“, кв. 19 по плана на с. Бойница, общ. Бойница"	Община Бойница	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 39-ПР/2025 г.	Преглед	не
МО-ОВОС-23-2022	4677	"Рехабилитация на Път III-121 „Иново – Градец – Периловец – Шишенци – Бойница – Кула“ от км 20+000 до км 31+851=31+840" в землищата на с. Каниц, с. Разбово, с. Периловец и с. Бориловец, община Бойница, област Видин"	Агенция "Пътна инфраструктура"	Подлежи на процедура по преценяване	Прекратена с решение № МО 21-П/2023 г.	Преглед	не
МО-ОВОС-29-2014	1698	"Прокарване на сондаж за захранване с необходимите водни количества на напоителна система за капково напояване на лозово насаждение в землището на с. Бойница, общ. Бойница, обл. Видин"	"ИНДУСТРИАЛЕН ХОЛДИНГ ДОВЕРИЕ" АД	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 11-ПР/2015 г.	Преглед	не
МО-ОВОС-66-2013	4199	"Преустройство на първи етаж от жилищен блок № 1, с. Бойница в Център за настаняване от семеен тип"	Община Бойница	Подлежи на процедура по преценяване	Текуща на Етап Уведомяване	Преглед	не
МО-ОВОС-21-2013	1589	"Изграждане на напоителна система за капково напояване на лозово насаждение"	"Новоселска гъзма" АД	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 19-ПР/2013 г.	Преглед	не
МО-ОВОС-	1806	"Първоначално залесяване на 81.2 хектара непродуктивни земеделски земи"	Община Бойница	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение №	Преглед	не

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шишенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

№ на досие	Входящ номер	Наименование на плана/програмата	Възложител	Приложима процедура	Статус	Линк	За включване в анализа
41-2009					МО 47-ПР/2009		
МО-ОВОС-40-2009	1691	"Изграждане на фотоволтаична електроцентрала"	"Шишинци солар" ЕООД	Подлежи на процедура по преценяване	Приключила с решение № МО 78-ПР/2009	Преглед	не

Процедури по ЕО на ППП на територията на общините Кула и Бойница

№ на досие	Входящ номер	Наименование на плана/програмата	Възложител	Вид териториален обхват	Приложима процедура	Статус	Линк	За включване в анализа
МО-ЕО-13-2026	70-00-420	Подобен устройствен план – парцеларен план и план-схема на трасе на кабелна линия 20 kV за присъединяване на поземлен имот с идентификатор 40525.701.1823 по кадастралната карта и кадастралните регистри на гр. Кула, общ. Кула	„ЕЙМ КУЛА“ ЕООД	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 22-ЕО/2026 г.	Преглед	не
МО-ЕО-9-2025	7000-157	Подобен устройствен план – парцеларен план за обект „Въздушен електропровод ВЕЛ 20 kV от подстанция „Кула“ до стоманорешетъчен стълб пред УПИ I-31, кв. 42 по плана на с. Чичил, общ. Кула (ПИ с идентификатор 81503.14.31 по ККР на с. Чичил, общ. Кула)	"Солар 1 Груп" АД	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 22-ЕО/2025 г.	Преглед	не
МО-ЕО-55-2024	2600-280	Подобен устройствен план – парцеларен план (ПУП – ПП) за линеен обект „Частична реконструкция и изместване на външен водопровод на с. Чичил, общ. Кула, обл. Видин“	„СОЛАР 1 ГРУП“ АД, Община Кула	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 62-ЕО/2024 г.	Преглед	не
МО-ЕО-21-2024	1000-318	Проект на изменение на Общ устройствен план на община Кула в частта на поземлени имоти с идентификатори 15415.97.45, 15415.20.52, 15415.26.50, 15415.32.24, 15415.34.3, 15415.42.24, 15415.134.13, 15415.151.69 и 15415.105.1 по кадастралната карта и кадастралните регистри на с. Големаново	Община Кула	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 57-ЕО/2024 г.	Преглед	да
МО-ЕО-16-2024	7000-337	Проект за частично изменение на Общ устройствен план на община Кула и проекти за Подробни устройствени планове – планове за регулация и застрояване в обхвата на поземлени имоти с идентификатори 40525.320.2, 40525.319.8, 40525.331.17, 40525.316.4, 40525.315.1, 40525.310.6, 40525.307.31, 40525.307.32, 40525.304.35, 40525.303.2, 40525.298.2, 40525.299.19, 40525.287.17, 40525.285.18, 40525.283.10 и 40525.273.8 по кадастралната карта и кадастралните регистри на гр. Кула, общ. Кула	"Тесса Еко Енерджи" ЕООД	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 27-ЕО/2024 г.	Преглед	да
МО-ЕО-71-2023	9400-710	Подобен устройствен план – парцеларен план и План – схема за кабелна линия 20 kV за обект ФЕЦ до 500 kW, монтирана на терен в поземлен имот с идентификатор 40525.701.1766 по кадастралната карта и кадастралните регистри на гр. Кула (УПИ XVII-4, кв. 46 по плана на гр. Кула)	Мелинда Цолова	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 12-ЕО/2024 г.	Преглед	не
МО-ЕО-64-2023	7000-473	Проект за частично изменение (ЧИ) на Общ устройствен план (ОУП) на община Кула и Подробен устройствен план – план за регулация и застрояване (ПУП – ПРЗ) в обхвата на поземлени имоти (ПИ) с идентификатори 40525.320.2, 40525.319.8, 40525.331.17, 40525.316.4, 40525.315.1, 40525.310.6, 40525.307.31, 40525.307.32, 40525.304.35, 40525.303.2, 40525.298.2, 40525.299.19, 40525.287.17, 40525.285.18, 40525.283.10 и 40525.273.8 по кадастралната карта и кадастралните регистри (ККР) на гр. Кула, общ. Кула	„ТЕССА ЕКО ЕНЕРДЖИ“ ЕООД	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Прекратено с решение № МО 24-П/2023 г.	Преглед	не
МО-ЕО-61-2023	7000-539	Проект за Подробен устройствен план – парцеларен план (ПУП – ПП) в обхвата на поземлени имоти (ПИ) с идентификатори 40525.290.69, 40525.274.28, 40525.283.31, 40525.281.2, 40525.285.24, 40525.281.4, 40525.316.33, 40525.317.23, 40525.319.13, 40525.281.6, 40525.281.3, 40525.302.17,	„ТЕССА ЕКО ЕНЕРДЖИ“ ЕООД	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 68-ЕО/2023 г.	Преглед	да

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шипенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

№ на досие	Входящ номер	Наименование на плана/програмата	Възложител	Вид териториален обхват	Приложима процедура	Статус	Линк	За включване в анализа
		40525.289.58, 40525.304.38 и 40525.307.38 по кадастралната карта и кадастралните регистри (КККР) на гр. Кула, общ. Кула						
МО-ЕО-35-2020	6038	Подобен устройствен план – парцеларен план (ПУП – ПП) за подземна кабелна захранваща линия НН 1 kV за нуждите на стационарна контролна точка (СКТ) № 1046, през ПИ с идентификатори 32439.203.4 и 32439.203.5 по КК на с. Извор махала, общ. Кула, обл. Видин	АГЕНЦИЯ „ПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 30 - ЕО/2021	Преглед	не
МОСВ-ЕО-15-2017	ЕО-29	Регионално прединвестиционно проучване за обособена територия обслужвана от ВЕК ЕООД, гр.Видин	Министерство на регионалното развитие и благоустройство	Областен	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № ЕО-23/2017	Преглед	не
МО-ЕО-13-2026	70-00-420	Подобен устройствен план – парцеларен план и план-схема на трасе на кабелна линия 20 kV за присъединяване на поземлен имот с идентификатор 40525.701.1823 по кадастралната карта и кадастралните регистри на гр. Кула, общ. Кула	„ЕЙМ КУЛА“ ЕООД	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 22-ЕО/2026 г.	Преглед	не
МО-ЕО-9-2025	7000-157	Подобен устройствен план – парцеларен план за обект „Въздушен електропровод ВЕЛ 20 kV от подстанция „Кула“ до стоманорешетъчен стълб пред УПИ I-31, кв. 42 по плана на с. Чичил, общ. Кула (ПИ с идентификатор 81503.14.31 по ККР на с. Чичил, общ. Кула)	„Солар 1 Груп“ АД	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 22-ЕО/2025 г.	Преглед	не
МО-ЕО-55-2024	2600-280	Подобен устройствен план – парцеларен план (ПУП – ПП) за линеен обект „Частична реконструкция и изместване на възведен водопровод на с. Чичил, общ. Кула, обл. Видин“	„СОЛАР 1 ГРУП“ АД, Община Кула	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 62 - ЕО/2024 г.	Преглед	не
МО-ЕО-21-2024	1000-318	Проект на изменение на Общ устройствен план на община Кула в частта на поземлени имоти с идентификатори 15415.97.45, 15415.20.52, 15415.26.50, 15415.32.24, 15415.34.3, 15415.42.24, 15415.134.13, 15415.151.69 и 15415.105.1 по кадастралната карта и кадастралните регистри на с. Големаново	Община Кула	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 57-ЕО/2024 г.	Преглед	да
МО-ЕО-16-2024	7000-337	Проект за частично изменение на Общ устройствен план на община Кула и проекти за Подробни устройствени планове – планове за регулация и застрояване в обхвата на поземлени имоти с идентификатори 40525.320.2, 40525.319.8, 40525.331.17, 40525.316.4, 40525.315.1, 40525.310.6, 40525.307.31, 40525.307.32, 40525.304.35, 40525.303.2, 40525.298.2, 40525.299.19, 40525.287.17, 40525.285.18, 40525.283.10 и 40525.273.8 по кадастралната карта и кадастралните регистри на гр. Кула, общ. Ку	„ТЕССА ЕКО ЕНЕРДЖИ“ ЕООД	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 27-ЕО/2024 г.	Преглед	да
МО-ЕО-71-2023	9400-710	Подобен устройствен план – парцеларен план и План – схема за кабелна линия 20 kV за обект ФЕЦ до 500 kW, монтирана на терен в поземлен имот с идентификатор 40525.701.1766 по кадастралната карта и кадастралните регистри на гр. Кула (УПИ XVII-4, кв. 46 по плана на гр. Кула)	Мелинда Цолова	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 12-ЕО/2024 г.	Преглед	не
МО-ЕО-64-2023	7000-473	Проект за частично изменение (ЧИ) на Общ устройствен план (ОУП) на община Кула и Подобен устройствен план – план за регулация и застрояване (ПУП – ПРЗ) в обхвата на поземлени имоти (ПИ) с идентификатори 40525.320.2, 40525.319.8, 40525.331.17, 40525.316.4, 40525.315.1, 40525.310.6, 40525.307.31, 40525.307.32, 40525.304.35, 40525.303.2, 40525.298.2, 40525.299.19, 40525.287.17, 40525.285.18, 40525.283.10 и 40525.273.8 по кадастралната карта и кадастралните регистри (КККР) на гр. Кула, общ. Кула	„ТЕССА ЕКО ЕНЕРДЖИ“ ЕООД	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Прекратено с решение № МО 24-П/2023 г.	Преглед	не
МО-ЕО-61-2023	7000-539	Проект за Подобен устройствен план – парцеларен план (ПУП – ПП) в обхвата на поземлени имоти (ПИ) с идентификатори 40525.290.69, 40525.274.28, 40525.283.31, 40525.281.2, 40525.285.24, 40525.281.4, 40525.316.33, 40525.317.23, 40525.319.13, 40525.281.6, 40525.281.3, 40525.302.17, 40525.289.58, 40525.304.38 и 40525.307.38 по кадастралната карта и кадастралните регистри (КККР) на гр. Кула, общ. Кула	„ТЕССА ЕКО ЕНЕРДЖИ“ ЕООД	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 68-ЕО/2023 г.	Преглед	да

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Войница“, BG 0000523 „Шишенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

№ на досие	Входящ номер	Наименование на плана/програмата	Възложител	Вид териториален обхват	Приложима процедура	Статус	Линк	За включване в анализи
МО-ЕО-35-2020	6038	Подобен устройствен план – парцеларен план (ПУП – ПП) за подземна кабелна ذخранваща линия НН 1 kV за нуждите на стационарна контролна точка (СКТ) № 1046, през ПИ с идентификатори 32439.203.4 и 32439.203.5 по КК на с. Извор махала, общ. Кула, обл. Видин	АГЕНЦИЯ „ПЪТНА ИНФРАСТРУКТУРА“	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 30 - ЕО/2021	Преглед	не
МОСВ-ЕО-15-2017	ЕО-29	Регионално прединвестиционно проучване за обособена територия обслужвана от ВЕК ЕООД, гр.Видин	Министерство на регионалното развитие и благоустройство	Областен	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № ГО-23/2017	Преглед	не
МО-ЕО-22-2016	4118	"Стратегия за водено от общностите местно развитие на територията на МИГ "Кула - Брегово - Бойница"	СНЦ "МИГ Кула - Брегово - Бойница"	Общински	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 20-ЕО/2016 г.	Преглед	не
МО-ЕО-10-2016	2199	"Програма за управление на отпадъците на община Кула 2016 - 2020 г."	Община Кула	Общински	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 11-ЕО/2016	Преглед	не
МО-ЕО-22-2013	4008	"Проект на ПУП-ПР за урегулиране на ПИ 380002 и територията, попадаща в контактната зона между КВС и урбанизираната територия на гр. Кула в УПИ I-380002 - за гробищен парк и УПИ II-380002 - за паркинг и озеленяване, кв. 380 по плана на гр. Кула"	Община Кула	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Текуща на Етап Уведомяване	Преглед	не
МО-ЕО-18-2013	3469	"Изработване на Общ устройствен план (ОУП) на община Кула"	Община Кула	Общински	Задължител на ЕО	Приключила с решение № МО 2-2/2018	Преглед	да
МО-ЕО-12-2013	1578	"Проект за изменение на ПУП-ПРЗ на УПИ I-31, кв. 42 по плана на с. Чичил, общ. Кула за промяна на предназначението от "за фотоволтаична електроцентрала с трафопостове" в за "туристическо ваканционно селище - интегриран селски туризъм"	"ГРЮНЕ ЦУКУНФТ" ООД	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Прекратена с решение № МО12-П/2016	Преглед	не
МО-ЕО-14-2010	2055	Подобен устройствен план - план за регулация (ПУП - ПР) на поземлен имот с № 056008 в местността Добравата, землище на гр. Кула, община Кула, област Видин, за урегулирането му в УПИ II 056008, кв. 56 с предназначение "за фотоволтаична инсталация"	"ЕП Корп Пропъртис" ООД	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 13-ЕО/2010	Преглед	не
МО-ЕО-13-2010	2055	Подобен устройствен план - план за регулация (ПУП - ПР) на поземлен имот с № 056007 в местността Добравата, землище на гр. Кула, община Кула, област Видин, за урегулирането му в УПИ II 056007, кв. 56 с предназначение "за фотоволтаична инсталация"	"ЕП Корп Пропъртис" ООД	За по-малки територии	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 12-ЕО/2010	Преглед	не
МО-ЕО-40-2021	4653	Програма за управление на отпадъците на община Кула 2021 - 2028 г.	Община Кула	Общински	Преценяване на необходимостта от извършване на ЕО	Приключила с решение № МО 46 - ЕО/2021	Преглед	не

Доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение за „Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, община Кула, обл. Видин, състоящ се от 20 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 150 MW“ върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG 0000500 „Бойница“, BG 0000523 „Шишенци“ и BG 0002002 „Западен Балкан“ с възложител „ВЕТРОСЛАВ“ ЕООД

Инвестиционни предложения, планове, програми или проекти, одобрени или в процес на одобряване, за изграждането на обекти за производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници, за периода от 2007 г. до момента на територията на общините Бойница и Кула, РИОСВ-Монтана

Год.	ИП изграждането на обекти за производство на електроенергия от възобновяеми енергийни източници	Данни за характера на ИП	Землище/землища	Етап, на който се намира	Номер на съответното решение за приключила процедура
2009	"Изграждане на фотоволтаична електроцентрала" в ПИ № 034026	ФЕЦ с мощност 0,16 MW	с. Шишенци, общ. Бойница	приключила процедура по ОВОС	МО-78-ПР/26.09.2009 г.
2010	Подобен устройствен план - план за регулация на поземлен имот с № 056007 в м. Добравата, землище на гр. Кула, община Кула, област Видин, за урегулирането му в УПИ II 056007, кв. 56 с предназначение за фотоволтаична инсталация	ФЕЦ с мощност 2 MW	гр. Кула	приключила процедура по ЕО	МО-12-ЕО/10.06.2010 г.
2010	Подобен устройствен план - план за регулация на поземлен имот с № 056008 в м. Добравата, землище на гр. Кула, община Кула, област Видин, за урегулирането му в УПИ II 056008, кв. 56 с предназначение за фотоволтаична инсталация	ФЕЦ с мощност 1 MW	гр. Кула	приключила процедура по ЕО	МО-13-ЕО/10.06.2010 г.
2021	"Фотоволтаична централа до 3000 kW" в ПИ с идентификатор 05195.179.19 по КККР на с. Бойница, общ. Бойница	ФЕЦ с мощност 3 MW	с. Бойница, общ. Бойница	становище	изх. № 3453/28.10.2021 г.
2022	"Фотоволтаична електроцентрала с мощност 4896 kWp, БКТП и кабелна линия" в ПИ с идентификатор 05195.179.20 по КККР на с. Бойница, общ. Бойница	ФЕЦ с мощност 4,896 MW	с. Бойница, общ. Бойница	приключила процедура по ЕО	МО-81-ЕО/2022 г.
2025	"Изграждане на ФЕЦ" в ПИ с идентификатор 78224.501.408 по КККР на с. Цар Петрово, общ. Кула	ФЕЦ с мощност 0,03 MW	с. Цар Петрово, общ. Кула	становище	изх. № 7000-432-(1)/15.04.2025 г.
2023	"Изграждане и експлоатация на ветроенергиен парк (ВЕП) „Ветрослав“ в землището на с. Големаново, общ. Кула, обл. Видин, състоящ се от 13 бр. вятърни генератора с обща номинална мощност до 105 MW"	ВЕП с 20 бр. ветрогенератори	с. Големаново, общ. Кула	в процедура по ОВОС	Настояща процедура
2024	Частично изменение на Общ устройствен план (ЧИОУП) на община Бойница в обхвата на поземлени имоти (ПИ) с идентификатори 05195.152.1, 05195.157.24, 05195.148.14, 05195.148.15, 05195.107.7, 05195.115.15, 05195.96.4, 05195.96.5, 05195.94.17, 05195.93.6, 05195.93.8, 05195.101.3, 05195.118.6, 05195.82.11, 05195.62.26, 05195.86.13, 05195.63.2, 05195.60.31, 05195.66.1, 05195.67.9, 05195.54.19, 05195.74.9, 05195.74.10, 05195.79.1, 05195.121.15, 05195.121.2, 05195.121.3, 05195.121.4 по кадастралната карта и кадастралните регистри (КККР) на с. Бойница, общ. Бойница	ВЕП с 21 бр. ветрогенератори	с. Бойница, общ. Бойница	приключила процедура по ЕО	Решение № МО 56-ЕО/2024 г.
2024	Проект на изменение на Общ устройствен план на община Кула в частта на поземлени имоти с идентификатори 15415.97.45, 15415.20.52, 15415.26.50, 15415.32.24, 15415.34.3, 15415.42.24, 15415.134.13, 15415.151.69 и 15415.105.1 по кадастралната карта и кадастралните регистри на с. Големаново	ВЕП + 8 бр. ветрогенератори	с. Големаново, общ. Кула	приключила процедура по ЕО	Решение № МО 57-ЕО/2024 г.